T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU | DERS KİTABI

TÜRKÇE

7. SINIF

1. KİTAP

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

TÜRKÇE

7. Sınıf

DERS KİTABI

1. Kitap

YAZARLAR

Ayşegül CAZ

Esra ÇULAN ALTUK

Handan ÜRÜN

Hatice ÇEMREK GÜLER

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI NO: .....:10823
DERS KİTAPLARI DİZİSİ NO: .....:2559

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir suretle alınıp yayımlanamaz.

Editör

Prof. Dr. Yusuf UYAR

Görsel Tasarımcı

Filiz YÜKSEL

Nazlı BAŞARAN

Çoklu Ortam Tasarımcısı

Dr. Onur YILMAZ

Canan Özlem CANER

Gülsev PINAR AYDINLI

Keziban İŞENGER

Mehmet SAĞIT

Olcay DOĞAN

Pınar ERSAL

Umut Seçil ATAKAN

Ümit ARSLAN

Vedat Ersin CEVİZ

Zekican YARDIMCI

Program Geliştirme Uzmanı

Zeki YILDIRIM

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Yıldız ÖZYÜREK

Rehberlik Uzmanı

Mine YAYLA

ISBN 978-975-11-9919-5

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 16.07.2026 tarih ve 164480981 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın/yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

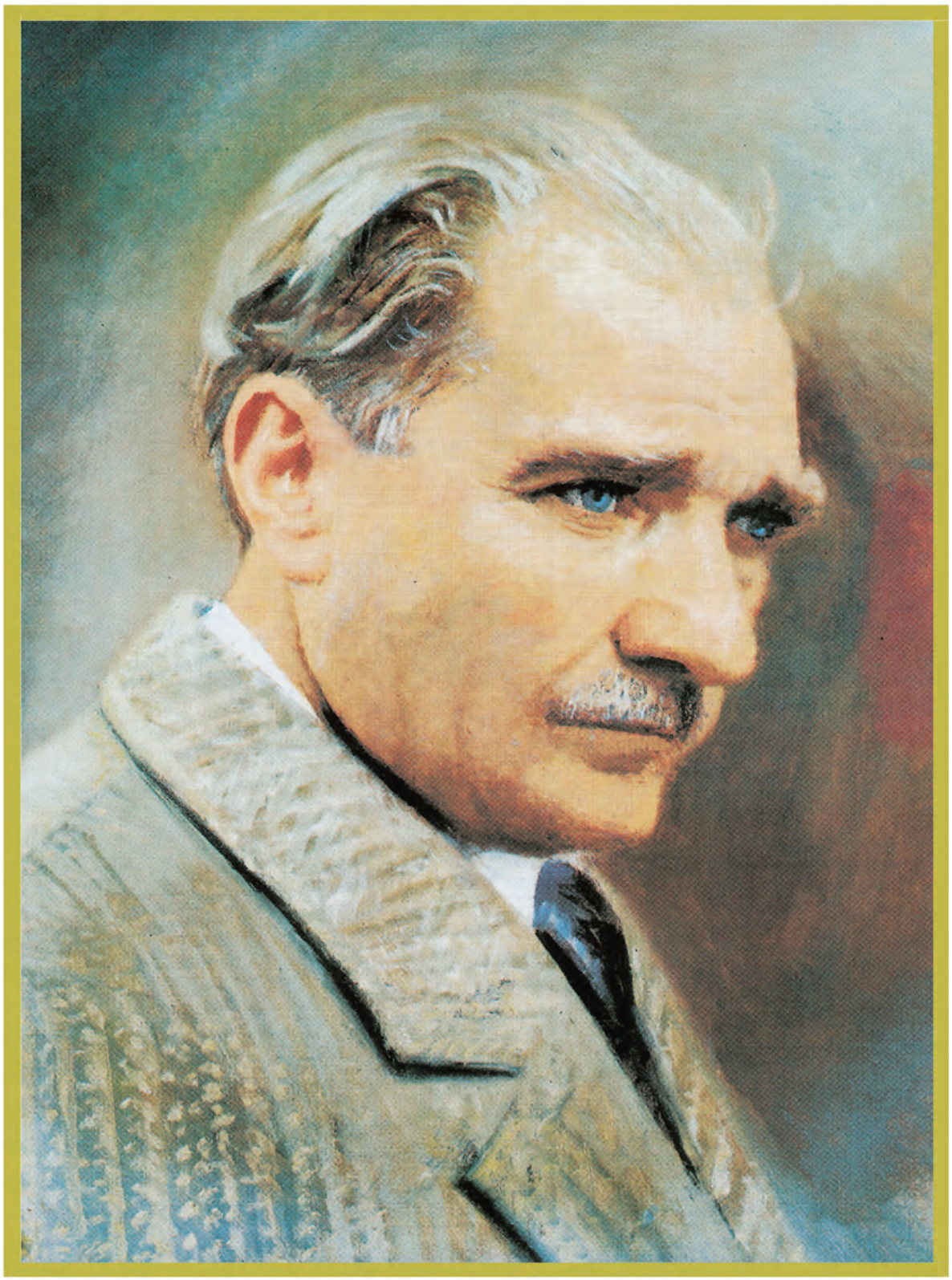
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

İçindekiler 7
Kitabımızı Tanıyalım 8

1. TEMA - HAYAT BOYU GELİŞİM 10
Martı Jonathan Livingston 12
Gençliğin Kıymeti 30
Sen Sor O Yanıtlasın-Sporda ve Yaşamda Hedefe Odaklan (Dinleme/İzleme) 42
Adını Göklere Yazdıran Çocuk 51
Üretim Vakti 65
Ağaç ve Sen (Serbest Okuma Metni) 67
1. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 68

2. TEMA - BİR HİLAL UĞRUNA 74
Bayrağımızın Altında 76
Mustafa 1881-1920 Tarihe Atılan İmza 85
Milli Mücadele Sergisi Kahraman Çocuklar (Dinleme/İzleme) 95
Mustafa Kemal'in Kağnısı 102
Üretim Vakti 112
Gözüm Arkada Kalmayacak (Serbest Okuma Metni) 113
2. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 115

3. TEMA - İLETİŞİM VE SOSYAL İLİŞKİLER 120
Eskici 122
Ya Hayır Söyle 134
Dijital Tayfa - Komik mi Şimdi? (Dinleme/İzleme) 144
Öğüt 156
Üretim Vakti 165
Sevgilerde (Serbest Okuma Metni) 166
3. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 167

Öz Değerlendirme Formları 172
Kaynakça 174
Cevap Anahtarı 175
Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası 175
Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası 176
Türk Dünyası Haritası 177

KİTABIMIZI TANIYALIM

İşlenecek Metinler ve Serbest Okuma Metni

Anahtar Kelimeler

Köprü Kurma

Tema Numarası ve Tema Adı

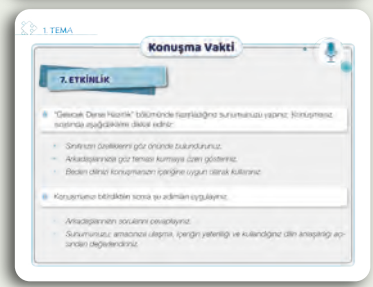
Tema Özeti ve EBA (Eğitim Bilişim Ağı) Tema Alanı Karekodları

Metin Etkinlikleri

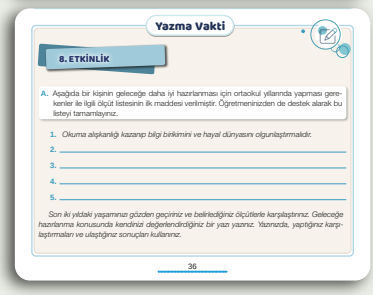
Kitap Vakti- Film Vakti

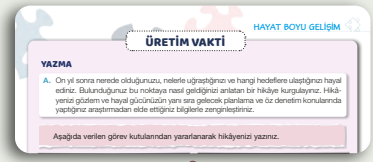
Konuşma Vakti

İzle, Öğren, Uygula Etkinliği

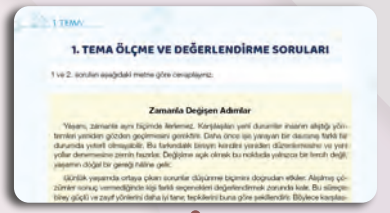
Yazma Vakti

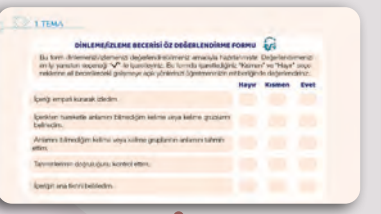
Üretim Vakti

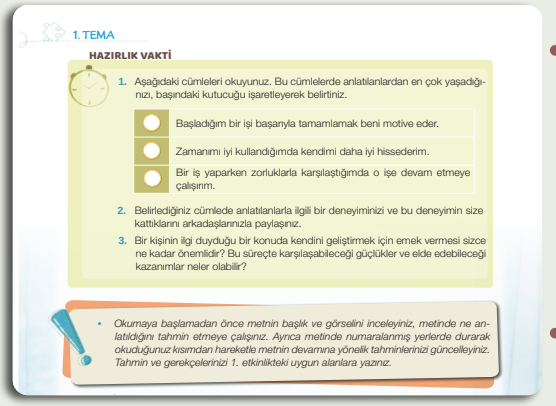
Serbest Okuma Metni

Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

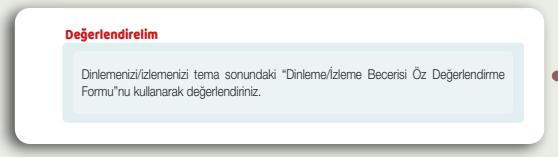

Öz Değerlendirme Formları

→ Temaya hazırlık çalışmalarının verildiği bölüm

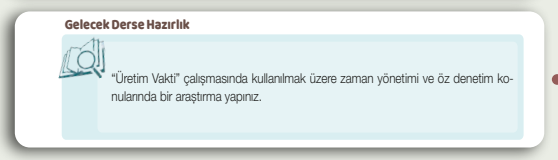
→ Tema metinleri ile ilgili dikkat edilmesi gereken uyarıların yer aldığı bölüm

→ Dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma süreçlerinin değerlendirildiği bölüm

→ Temayla ilgili dijital içeriklerin verildiği bölüm

→ Gelecek derse yönelik hazırlık çalışmalarının verildiği bölüm

İkonlar

→ Okuma Etkinliği

→ Konuşma Etkinliği

→ Dinleme/İzleme Etkinliği

→ Yazma Etkinliği

→ Köprü Kurma

1. TEMA
HAYAT BOYU GELİŞİM

EBA Tema Alanı

1. Tema E-Özeti

TEMANIN METİNLERİ

» MARTI JONATHAN LIVINGSTON
» GENÇLİĞİN KIYMETİ
» SEN SOR O YANITLASIN-SPORDA VE YAŞAMDA HEDEFE ODAKLAN (DİNLEME/İZLEME)
» ADINI GÖKLERE YAZDIRAN ÇOCUK
» AĞAÇ VE SEN (SERBEST OKUMA METNİ)

ANAHTAR KELİMELER

- motivasyon
- çalışkanlık
- başarı
- zaman yönetimi
- karar verme
- öz eleştiri
- cömert olmak
- merhamet
- vefa
- çözümleme
- ön bilgi
- tahmin
- yüzey anlam
- söz varlığı
- yansıtma
- kendine güvenme (öz güven)
- kendine inanma (öz yeterlilik)
- odaklanma

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

- Bu temada yer alan "Dinlediğinin/izlediğinin yüzey anlamını belirleyebilme" öğrenme çıktısı, sonraki temalarda verilecek olan "Dinlediğinin/izlediğinin derin anlamını belirlemeye yönelik basit çıkarımlar yapabilme" ve "Dinlediğinin/izlediğinin derin anlamını belirlemeye yönelik üst düzey çıkarımlar yapabilme" öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilir.
- "Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme", "Okumada materyal seçimini yönetebilme", "Konuşma sürecini yönetebilme", "Yazma sürecini yönetebilme" öğrenme çıktıları, sonraki temalarda dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma etkinlikleri ile ilişkilendirilir.
- Bu temada öğrenilen strateji, yöntem ve teknikler sonraki temalarda sunulacak strateji, yöntem ve tekniklerle ilişkilendirilir.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Bu cümlelerde anlatılanlardan en çok yaşadığınızı, başındaki kutucuğu işaretleyerek belirtiniz.

☐	Başladığım bir işi başarıyla tamamlamak beni motive eder.
☐	Zamanımı iyi kullandığımda kendimi daha iyi hissederim.
☐	Bir iş yaparken zorluklarla karşılaştığımda o işe devam etmeye çalışırım.

2. Belirlediğiniz cümlede anlatılanlarla ilgili bir deneyiminizi ve bu deneyimin size kattıklarını arkadaşlarınızla paylaşınız.
3. Bir kişinin ilgi duyduğu bir konuda kendini geliştirmek için emek vermesi sizce önemli midir? Bu süreçte karşılaşabileceği güçlükler ve elde edebileceği kazanımlar neler olabilir? Açıklayınız.

- *Okumaya başlamadan önce metnin başlık ve görselini inceleyip içeriğe dair ipuçları bulunuz. Bunları ve deneyimlerinizi kullanarak metinde ne anlatıldığını tahmin ediniz. Ayrıca metinde numaralanmış yerlerde durarak okuduğunuz kısımdan hareketle metnin devamına yönelik tahminlerinizi güncelleyiniz. Tahmin ve gerekçelerinizi 1. etkinlikteki uygun alanlara yazınız.*

MARTI JONATHAN LIVINGSTON

Durgun denizin minik dalgacıkları üzerinde, güneşin altın gibi ışıldadığı pırıl pırıl bir sabahtı.

Sahilden bir mil uzaklıkta, denizi kucaklarcasına ilerleyen bir balıkçı teknesi, martılara kahvaltı zamanının geldiğini haber veriyordu. Binlerce martı, bir lokma yiyecek için mücadeleye girişmişti bile. İşte zor bir gün daha başlıyordu.

Sahilin ve teknenin çok ötesinde, bir martı, Jonathan Livingston (Canıtın Livingstın), tek başına uçuş çalışmaları yapıyordu. Yüz fite yükseldiğinde perdeli ayaklarını indiriyor, gagasını kaldırıyor ve ona acı veren bir kavisi oluşturabilmek için kanatlarını iyice geriyordu. Eğer bu kavisi oluşturabilirse daha yavaş uçabilecekti. Şimdi rüzgâr hafifçe yüzünü yalıyordu. Hemen altındaki uçsuz bucaksız deniz neredeyse hareketini yitirmişti ve o sanki havada asılı kalmış gibi yavaşlamıştı. Bütün dikkatini toplayarak gözlerini kıstı, nefesini tuttu ve zorladı; bir... tek... biraz daha... hadi... yüksel... şimdi kavis... yoo hayır... Derken bütün tüyleri birbirine karıştı, hızı kesildi ve düştü.

Bildiğiniz gibi martılar uçarken sendelemezler, kesinlikle hızları kesilip düşmezler. Gökyüzünde uçarken hızlarının kesilmesi onlar için bir ayıp, bir utanç kaynağıdır.

Tekrar bir kavis oluşturabilmek için kanatlarını gerdi. Yavaş yavaş uçuyordu ki yine hızı kesildi ve düşecek gibi oldu. Fakat hiç utanmadı bundan, çünkü Martı Jonathan Livingston sıradışı bir kuştu.

Çoğu martı sırf yiyecek bulmak, sahilden ayrılıp tekrar-geri dönebilmek için uçar. Bunun dışında bir şey öğrenmek için uğraşmazlar, öğrenmek istedikleri bir şey yoktur. Onlar için uçmanın tek anlamı, karınlarını doyurabilmektir. Oysa Martı Jonathan Livingston için önemli olan yemek değil uçmaktı. Martı Jonathan, uçmayı büyük bir tutkuyla seviyordu.

Bu tür bir düşünce, onu diğer martılardan ayırıyordu. Deniz seviyesine çok yakın bir yükseklikte süzülebilmek için sürekli çalışan ve bu yüzden bütün bir günü yalnız geçiren Jonathan için ailesi bile çok kaygılanıyordu.

Nedeni neydi bilmiyordu ama neredeyse kanatlarının suya değdiği bir yükseklikte, az bir çabayla, havada daha uzun süre kalabiliyordu. Süzülerek uçması, her zamanki gibi ayaklarının denize çarpmasıyla değil, aksine, bedenine iyice yapıştırdığı ayaklarının suya değdikçe ardında bıraktığı uzun, dümdüz çizgilerle hoş bir şekilde son buluyordu. Ancak alçakta süzülmeyi kumsalda da denemeye ve kumsalda bıraktığı izlerle yarışmaya başlayınca ailesinin kaygısı daha da arttı. 1

“Neden Jon (Con), söylesene neden?” diye inleyerek sordu annesi. “Diğerleri gibi olmak bu kadar mı zor? Alçaktan uçmak pelikanların ve albatrosların işi, bunu onlara bırakmalısın. Hem niçin avlanmıyorsun oğlum? Artık bir kemik bir tüy kaldın.”

“Bir kemik bir tüy kalmak umurumda bile değil anne. Ben sadece havada ne yapıp ne yapamayacağımı öğrenmek istiyorum, anlıyor musun, hepsi bu. Sadece öğrenmek istiyorum.”

Yumuşak bir ses tonuyla, “Buraya bak Jonathan,” dedi babası. “Kış gelmek üzere. Balıkçı tekneleri giderek azalacak, balıklar da artık suyun üzerinde değil, derinlerde yüzecek. Eğer bir şey öğrenmek istiyorsan, nasıl yiyecek bulacağını öğren. Bu uçma çaban gerçekten çok hoş ama uçmanın karın doyurmadığını sen de biliyorsun. Şunu hiç aklından çıkarma; senin uçma nedenin yiyecek bulabilmek!”

Jonathan, itaatkâr bir şekilde boynunu öne eğdi. Birkaç gün boyunca, diğer martılar gibi davranmaya çalıştı, bunun için gerçekten çabaladı. Çığlıklar atarak iskele ve balıkçı teknelerinin etrafında, bir parça ekmek için dolaştı durdu, ufacık da olsa bir balık yakalayabilmek için suya daldı, mücadele etti. Fakat olmuyordu işte, bunları bir türlü yapmak istemiyordu.

Zar zor avladığı hamsiyi yaşlı, aç bir martının önüne bilerek düşürürken, "Bunların tümü çok anlamsız," diye düşündü Jonathan. "Onca zamanı boşu boşuna geçireceğime, uçmayı öğrenebilirdim. Öğrenecek ne çok şey var!"

Tekrar eski Martı Jonathan olması uzun sürmedi. Denizde, çok ötelerde yine öğreniyordu; aç, fakat mutlu.

Hedefi hızlı uçmaktı ve bir hafta süren çalışmadan sonra, hız hakkında, yaşayan en hızlı martıdan bile daha çok şey biliyordu.

(...)

Zaman geçtikçe aşama kaydediyor, yeteneğinin sınırlarını zorlayarak dikkatlice çalışıyordu. Fakat yüksek bir hızda yine de bütün kontrolünü kaybediyordu.

Yüz fite tırmandı. Önce hızla ilerledi, ardından kanatlarını çırparak dik bir dalışa geçti. Her seferinde sol kanadı biraz yükseğe kalkıyor, dengesini kaybetmesine, sola doğru savrulmasına neden oluyordu. Sağ kanadıyla dengesini korumaya çalıştığında, bu sefer de sağa doğru fırıldak gibi dönüyordu.

Yeterince dikkatli olmayı beceremişti. On kere denedi; saatte yetmiş mili aştığı her on denemede de sadece bir tüy yumağıymış gibi güçsüz kaldığını hissediyor, kontrolünü kaybediyor ve suya, kelimenin tek anlamıyla, çakılıyordu.

(...)

Gecenin bir vakti, yüz fit yukarıda, Martı Jonathan Livingston, bu gerçeğe gözlerini kapadı. Acıları, dertleri, hepsi yok oldu.

Kısa kanatlar! Bir şahinin kısa kanatları!

"İşte yanıt bu! (...) İhtiyacım olan tek şey, ufacık kanatlar. Yapmam gereken, kanatlarımı gövdeme yapıştırmak ve sadece kanat uçlarımla uçmak. Kısa kanatlar!"

Kapkara denizin üstünde, iki yüz fite yükseldi. (...) Sadece kanatlarının küçük, ince ve sert uçlarını boşta, rüzgâra bırakarak dimdik bir dalışa geçti. 2

Rüzgâr başının üstünde bir canavar gibi uğulduyordu. Saatte yetmiş mil, doksan, yüz yirmi ve daha hızlı. Şimdi, yüz kırk milde, kanatları yetmiş milde olduğu gibi bir zorlanmayla karşı karşıya değildi. Kanat uçlarını belli belirsiz hafifçe döndürerek dalıştan çıktı, ay ışığında, dalgaların üstünde hızla ilerledi.

(...)

Martı Jonathan, kumsaldaki sürüye katıldığında neredeyse gece yarısı olmuştu. Yorgunluktan perişan bir haldeydi ama yine de bir takla atarak inişe geçti ve bir tüy gibi süzülerek keyifle kumsala indi... "Diğer martılar başardığım şeyleri duyduklarında zevkten çılgına dönecekler," diye düşündü. "Yaşamak için ne çok neden var! Balıkçı teknelerinin etrafında o rutin, sıkıcı dönüp dolaşmadan başka nedenler de var yaşamak için. Cehaletimizi kırabiliriz, becerilerimizi, yeteneklerimizi ve zekâmızı kullanarak kendimizi bulabilir, kendimiz olabiliriz. En önemlisi, özgür olabiliriz! Uçmayı öğrenebiliriz!"

Önünde uzanan gelecekten umutluydu Jonathan.

(...)

Richard BACH (Riçırd Bah)

Çeviren: Kader Ay, Aslı Tümerkan

(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

A. Metnin içeriğine yönelik tahminlerinizi ve tahminlerinizin gerekçelerini aşağıdaki alanlara yazınız.

Okumaya Başlamadan Önceki Tahmin ve Gerekçeleriniz:

1 Numaralı Yerdeki Tahmin ve Gerekçeleriniz:

2 Numaralı Yerdeki Tahmin ve Gerekçeleriniz:

B. Metnin içeriğiyle ilgili tahminleriniz doğru çıktı mı? Tahminlerinizin doğruluğu ile gerekçeleriniz arasındaki ilişkiyi yazınız.

2. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinden alınmış bazı kelime veya kelime grupları aşağıda verilmiştir. Bunlar arasından metnin anahtar söz varlığı unsuru olabilecekleri belirleyiniz. Bu kelime veya kelime gruplarının anlam ilişkilerini incelemek için aşağıdaki alanları doldurunuz.

özgür

- Metindeki Anlamı:
- Sözlükteki Anlamı:
- Çağrıştırdığı Kelimeler:

sınırlarını zorlamak

- Metindeki Anlamı:
- Sözlükteki Anlamı:
- Çağrıştırdığı Kelimeler:

sıra dışı

- Metindeki Anlamı:
- Sözlükteki Anlamı:
- Çağrıştırdığı Kelimeler:

tutku

- Metindeki Anlamı:
- Sözlükteki Anlamı:
- Çağrıştırdığı Kelimeler:

B. Etkinliğin "A" bölümünde verilen kelime veya kelime gruplarının birbiriyle olan ilişkisini kısaca aşağıdaki alanlara yazınız.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları "Martı Jonathan Livingston" metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Çoğu martı için uçmanın temel amacı nedir?
2. Jonathan'ın, ailesinin kaygılanmasına yol açan davranışları nelerdir?
3. Hedeflediği gibi uçabilmek için Jonathan'ın ihtiyaç duyduğu şey nedir?
4. Hız denemeleri sırasında defalarca düşmesine rağmen çalışmaya devam etmesi, Jonathan'ın hangi özellikleriyle ilişkilendirilebilir?
5. Jonathan'ın farklı şekillerde uçmayı öğrenme isteği, insan yaşamındaki hangi durumlara benzetilebilir?

4. ETKİNLİK

A. Metnin bölümlerini belirleyiniz ve her bölümde anlatılanları aşağıdaki alanlara kısaca yazınız.

Serim: _____

Düğüm: _____

Çözüm: _____

B. Metnin bölümleri arasındaki geçiş ve olay akışını sebep-sonuç ilişkisi kuracak şekilde tamamlayınız.

Metnin bölümleri arasında anlamlı bir bağlantı vardır/yoktur çünkü _____

Serim, düğüm ve çözüm bölümleri arasında uygun geçişler yapılmıştır/yapılmamıştır çünkü _____

Metnin anlatımı tutarlı bir biçimde ilerlemektedir/ilerlememektedir çünkü _____

5. ETKİNLİK

A. Metni inceleyip Martı Jonathan Livingston'ın acı çekmesine, aç kalmasına ve diğer martılardan farklı görülmesine neden olan durumu yazınız.

B. Martı Jonathan'ın anne ve babasının bakış açısından hareketle metinden çıkarılabilecek sonuç aşağıda örnek olarak verilmiştir. Siz de Martı Jonathan'ın bakış açısı veya kendi bakış açınızdan birini seçerek metinden çıkarılabilecek sonucu aşağıdaki alana yazınız.

Anne ve babasının bakış açısıyla metinden çıkarılabilecek sonuç: Yaşamımızda temel sorumluluklarımıza odaklanmalı; kişisel heves ve isteklerimiz uğruna bizi sevenleri endişelendirecek, sağlığımızı tehlikeye atacak tutum ve davranışlar sergilememeliyiz.

Martı Jonathan Livingston'ın bakış açısıyla metinden çıkarılabilecek sonuç

Sizin bakış açınızla metinden çıkarılabilecek sonuç

6. ETKİNLİK

A. Bir kişinin hedeflerine ulaşmak için çaba sarf ederken çevresindekilerden destek görmemesi ne kadar önemli bir problemdir? Metinden buna benzer bir olay bulup problem olarak tanımlayınız.

B. Bulduğunuz problemli durumu aşağıya özetleyiniz.

C. Martı Jonathan Livingston, problemi çözmek ve çevresindekilerin desteğini almak için neler yapabilirdi? Arkadaşlarınızla görüş alışverişinde bulunarak birkaç alternatif çözüm önerisi bulup aşağıdaki alanlara yazınız.

1. Öneri

2. Öneri

3. Öneri

Ç. Sınıfça belirlediğiniz öneriler üzerinde düşünüp size en uygun olanını belirleyiniz. Bu önerinin neden en uygun öneri olduğunu gerekçeleriyle sözlü olarak açıklayınız.

7. ETKİNLİK

A. "Martı Jonathan Livingston" metninde martıların sergiledikleri davranışları inceleyiniz. Metindeki davranışlar iki grup altında toplanmak istendiğinde ölçüt ne olabilir? Etkinliğin "B" bölümünde verilen örneklerden hareketle ölçütü belirleyip aşağıya yazınız.

Ölçütünüz: .....

B. Önce belirlediğiniz ölçüt doğrultusunda listeleri tamamlayınız. Ardından örnek olarak verilen adlandırmayı inceleyip buna uygun şekilde birinci listeyi adlandırınız.

.....	Sıra Dışı Davranış
1. Yiyecek bulmak için mücadele etmek	1. Yükseklerde uçarken kavis oluşturmak
2.	2. .....
3.	3. .....
4.	4. .....

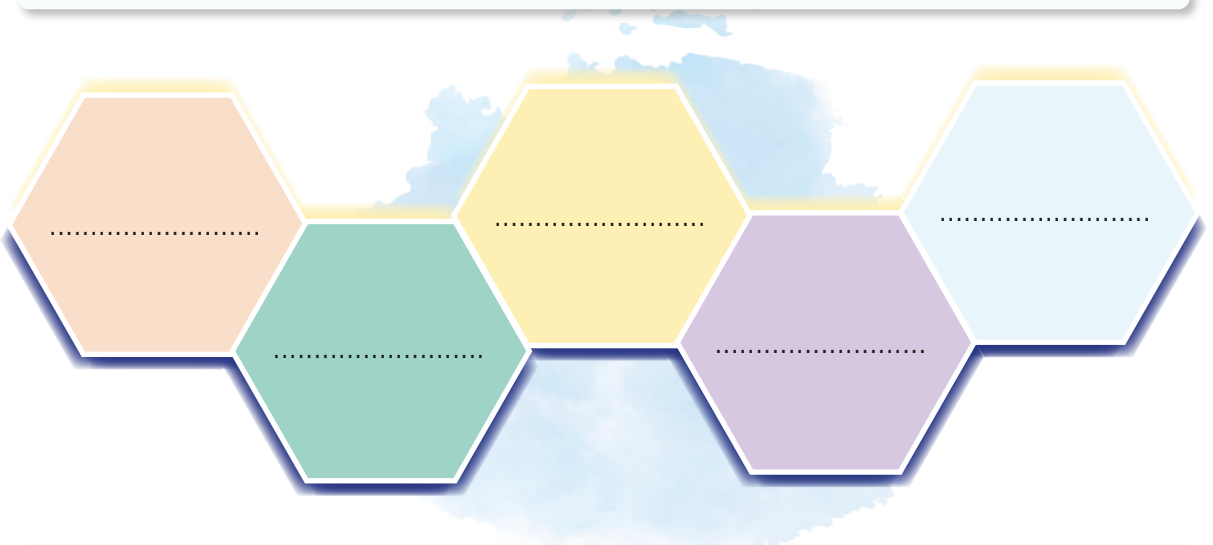
Karekodu okutarak “Hayat Büyük Bir Okuldur” adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

8. ETKİNLİK

A. İçeriğin farklı bölümlerini inceleyip konuya dair ipuçlarını belirleyiniz. Ön bilgilerinizi de kullanarak izlediğiniz içeriğin konusunu belirleyiniz ve aşağıdaki alana yazınız.

B. İzlediğiniz içerikteki anahtar kelimeleri belirleyip aşağıdaki alanlara yazınız.

C. Belirlediğiniz anahtar kelimelerin izlediğiniz içeriğin “konusuyla ve anlatılanlarla” ilişkisini aşağıdaki alana yazınız.

9. ETKİNLİK

"Hayat Büyük Bir Okuldur" adlı içeriği aşağıda verilen özellikler bakımından inceleyip uygun gördüğünüz seçimleri yapınız. Seçimleriniz doğrultusunda gereken alanları doldurunuz.

Başlık içerik için uygun mudur?

- Uygundur. Çünkü .....
  .....
- Uygun değildir.
  - Nasıl bir başlık olabilir? .....
    .....

İçerikteki farklı öğrenme durumuna yönelik örnekler (okuma yazma, satranç, metal işleme, araba kullanma, resim yapma ve halk oyunlarını öğrenme) yeterli midir?

- Yeterlidir. Çünkü .....
  .....
- Yeterli değildir.
  - Neler eklenebilir? .....
    .....

İçerikte verilen akış, izleyenin ilgisini çekmek açısından uygun mudur?

- Uygundur. Çünkü .....
  .....
- Uygun değildir.
  - Nasıl bir sıralama olabilir? .....
    .....

Konuşma Vakti

10. ETKİNLİK

A. Geçmişte yeni bir şey öğrendiğiniz zamanları düşününüz ve aşağıdaki tabloya kısa notlar alınız. Yapacağınız konuşmada notlarınızdan yararlanınız.

Arkadaşlarınızı eğlendirecek bir deneyim	**Arkadaşlarınıza örnek olacak bir deneyim**
Bu olay ne zaman oldu? .... Ne öğrenmeye çalışıyordunuz? .... Ne yapmanız gerekiyordu? .... Komik durumun ortaya çıkmasında sizin katkınız neydi? .... Sonuç ne oldu?	Bu olay ne zaman oldu? .... Ne öğrenmeye çalışıyordunuz? .... Ne yapmanız gerekiyordu? .... Siz ne yaptınız da başarılı oldunuz? .... Arkadaşlarınız bu anınızdan nasıl bir ders çıkarmalıdır? ....

B. Aşağıdakilerden yola çıkarak konuşmanızın amacını, konusunu ve türünü belirleyiniz.

- *Konuşmanızda arkadaşlarınızla eğlenceli bir anınızı mı yoksa onlara örnek olacak, yol gösterecek bir deneyiminizi mi paylaşmak istersiniz?*
- *Seçtiğiniz amaç doğrultusunda konuşmanızın konusunu ve türünü belirleyiniz.*

C. Artık hazırsınız, konuşmanızı aşağıdaki yönergelere uygun olarak yapınız.

- *Paylaşacağınız anınızla ilgili notlarınızı gözden geçirip konuşmanızı zihninizde hızlıca planlayınız.*
- *Konuşmanızı konuyu dağıtmadan yapınız ve odaklandığınız konunun dışına çıkmadan sonlandırınız.*

11. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümlelerde noktalı virgülün hangi görevlerde kullanıldığını inceleyiniz. Aynı görevde kullanılan cümleleri gruplandırıp numaralarını tablodaki uygun alanlara yazınız. Ardından her bir grup için noktalı virgülün görevini yazınız.

1. Zihinsel gelişimi okuma, düşünme, yeni bir dil öğrenme; bedensel gelişimi ise düzenli spor ve dengeli beslenme destekler.
2. Olgun insan öz eleştiri yapar, hatalarını kabul eder; olgunlaşamamış olanlar ise kendine toz kondurmaz, kusuru başkalarında arar.
3. Öğrenme; ezberden, taklitten ve yüzeysel bilgiden uzak durduğumuz sürece kalıcı hâle gelir.
4. Başarı için çalışkanlık, sabır, disiplin; huzur için ise dürüstlük, doğruluk ve merhamet gereklidir.
5. Yazar; özgün bakış açısı, gerçekçi karakterleri, akıcı anlatımı sayesinde kendini kanıtlamıştır.
6. Kişisel gelişim yolu engebelidir, yorabilir; azimle devam edenler her zorlukta bir tecrübe, bir ders bulur.
7. Kişisel gelişim; kendini tanıma, öğrenmeyi öğrenme, karar verme becerilerini etkin kullanmayla mümkündür.
8. Geleceğe dair korku, kaygı ve şüpheleri bir kenara bıraktım; umut, cesaret ve azimle örülü bir yaşa merhaba dedim.
9. Son bayramda anne tarafımdan teyzem, dayım ve kuzenlerim; baba tarafımdan amcam ve yengem ziyaretimize geldi.

1. Grup

Cümleler: _____

Kullanım Görevi: _____

2. Grup

Cümleler: _____

Kullanım Görevi: _____

3. Grup

Cümleler: _____

Kullanım Görevi: _____

B. Noktalı virgülün belirlediğiniz görevlerinden hareketle birer kural oluşturup aşağıdaki alana yazınız. Kuralları oluştururken öğretmeninizden yardım alınız.

1. Kural: _____

2. Kural: _____

3. Kural: _____

C. Oluşturduğunuz kurallar için birer örnek cümleyi aşağıdaki alana yazınız.

1. Kural için örnek cümle: _____

2. Kural için örnek cümle: _____

3. Kural için örnek cümle: _____

Erişelim

Karekodu okutarak "Anlam Kartları" etkinliğini yapınız.

Dinleme/İzleme

Yazma Vakti

12. ETKİNLİK

Deniz, her sabah okula giderken mahallesindeki parkın içinden geçerdi. Parkın içinden geçerken ağaç dallarındaki kuş yuvalarını izlemek onun için günün en güzel anlarından biriydi. Bir gün parkta ağaçların budandığını ve bazı kuş yuvalarının yere düştüğünü fark etti. Parklar, yalnızca insanlar için değil birçok canlı için de önemli bir yaşam alanıydı. Ancak bu alanların dikkatsizce yapılan uygulamalarla zarar görmesi, Deniz'i düşündürdü.

Düşüncesi sonucunda doğayı korumanın yalnız izlemekle değil sorumluluk almakla da ilişkili olduğunu anladı.

A. Deniz, tanık olduğu duruma dikkat çekmek ve bu durum için çözüm bulunmasını sağlamak amacıyla belediyeye bir elektronik posta yazmıştır. Aşağıda verilen elektronik postayı okuyunuz.

YENİ MESAJ

Alıcı:	iletisim@buyuksehirbelediyesi.bel.tr
Konu:	Parklardaki Doğal Yaşam Alanlarının Korunması

Merhaba,
Ben Deniz Yıldız. Mahallemizde bulunan parkı her gün kullanan bir öğrenciyim. Son günlerde parkta yapılan budama çalışmaları sırasında bazı kuş yuvalarının zarar gördüğünü gözlemledim. Parklar yalnızca insanlar için değil kuşlar ve diğer canlılar için de önemli bir yaşam alanıdır. Bu yaşam alanının korunması için parkta yapılacak düzenleme ve budama çalışmalarında doğal yaşamın korunmasına yönelik önlemler alınmasının uygun olacağını düşünüyorum.
Bilgilerinize sunar,
iyi çalışmalar dilerim.
Saygılarımla
Deniz Yıldız

Ek: kuşyuvası.jpg

GÖNDER

B. Doğal çevrenin korunması konusunda duyarlı bir belediye başkanı olduğunuzu düşününüz. Deniz'in e-postasına karşılık olarak aşağıdaki ölçütlere uygun bir cevap yazınız.

- *Elektronik postanın konusunu ve elektronik postanızı hangi amaçla yazacağınızı gözden geçiriniz.*
- *Cevabınızı gerekçeleriyle ve örneklerle destekleyerek açıklayınız.*
- *Yazışmanızı uygun selam ve hitap ifadeleriyle başlatıp uygun bir kapanış ifadesiyle tamamlayınız.*
- *Yazınızda anlatımın açık ve anlaşılır olmasına, yazım ve noktalama kurallarına uymaya dikkat ediniz.*

YENİ MESAJ

Alıcı:

Konu:

GÖNDER

Değerlendirelim

Yazınızı tema sonundaki "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

KİTAP VAKTİ-FİLM VAKTİ

Okulunuzdaki Türkçe öğretmenleri tarafından belirlenen kitap listesinden öğretmeninizle seçeceğiniz iki kitabı dönem sonuna kadar okuyunuz. Bu kitaplardan birini sınıf ortamında öğretmeniniz ve arkadaşlarınızla çözümleyiniz. Diğer kitaba ilişkin değerlendirmelerinizi yazılı olarak hazırlayarak öğretmeninize sununuz.

Öğretmeninizle belirlediğiniz iki filmi yıl içinde izleyiniz. Bu filmlerden birini sınıf ortamında izleyip öğretmeniniz rehberliğinde inceleyiniz. Diğer filmi ise aile bireylerinizle izleyiniz ve film üzerine düşüncelerinizi sözlü olarak paylaşmak için hazırlık yapınız.

Okuma ve izleme sürecinde dikkat çekici bulduğunuz olayları, kahramanların özelliklerini ve eserlere ilişkin düşüncelerinizi not ediniz. Hazırlayacağınız sözlü ve yazılı çalışmalarda bu notlardan yararlanınız.

Gelecek Derse Hazırlık

A. Gelecek dersinizdeki "Konuşma Vakti" etkinliğinde gençlerin ve yetişkinlerin hedeflerini karşılaştıracağınız bir sözlü sunum yapacaksınız. Aşağıda verilen maddeler doğrultusunda konuşmanızın içeriğini ve konuşmanızda kullanacağınız çoklu ortam ögelerini hazırlayınız.

- **Konuşmanızın içeriği için:** Yakın çevrenizdeki üç akranınız ve üç yetişkinle görüşünüz. Önümüzdeki beş yıl içinde ulaşmak istedikleri hedefleri ve bu hedeflere ulaşmak için neler yaptıklarını öğreniniz. Gençlerin ve yetişkinlerin hedefleri ile bu hedeflere ulaşmak amacıyla yaptıkları çalışmalar arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirleyiniz.
- **Çoklu ortam hazırlığı için:** Belirlediğiniz benzerlik ve farklılıkları yansıtan şema, grafik, tablo gibi basılı materyaller veya bilgisayar sunusu hazırlayınız. İsterseniz anlatacaklarınızı destekleyen grafik, tablolar vb. isterseniz doğrudan sonuçlarınızın yazılı olduğu materyaller kullanabilirsiniz. Uygun olanı seçiniz.

B. Yapacağınız sunumu planlayınız ve hazırladığınız materyalleri de kullanarak prova yapınız.

HAZIRLIK VAKTİ

1. İnsanların zaman içinde değişip geliştiğini gösteren durumlara çevrenizden örnekler veriniz.
2. Zamanınızı verimli kullandığınızı düşünüyor musunuz? Örneklerle açıklayınız.

- *Metni tartışarak okuma yöntemini kullanarak okuyunuz. Tartışmanızda ağaçların çiçek açma ve meyve verme dönemleri ile insan yaşamının farklı dönemleri arasında yazarın kurduğu bağı açıklamaya odaklanınız.*
- *Metni okurken anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime gruplarını belirleyiniz. Bunların anlamlarını metnin bağlamından ve ön bilgilerinizden hareketle tahmin edip tahminlerinizi 1. etkinlikteki uygun alanlara yazınız.*

GENÇLİĞİN KIYMETİ

İzin verirseniz sizlere ilkbahardan söz açmak istiyorum.

Bahar sözünün kendine mahsus bir çekiciliği vardır. Yalnız tabiat için, kırlar için, çiçekler için, ağaçlar için değil, insanlar için de bir bahar, bir ilkbahar düşünülür. İnsanların genç olduklarını anlatmak için "ömrünün ilkbaharında" derler. Tabii o ömrün bir de sonbaharı vardır ki, çiçeklenmenin belki sonunun geldiğini anlatmak için öyle demişlerdir.

Bahar sözünün bize yeşermeyi, çiçeklenmeyi hatırlattığını tekrarlamaya tabii lüzum görmüyorum. İlkbaharla beraber bütün tabiatın çiçeklerle donanması bu kelimenin manasını düşünmeye pek de lüzum bırakmamıştır. Fakat çiçek, ilk bakışta zannedileceği gibi, sadece bir süslenme, bir güzelleşme arzusunun mahsulü değildir. Her çiçeğin bir gayesi vardır. Bu gaye de meyveye doğru gitmektir. Eğer sadece çiçekler açar, ağaç renklere boğulur, fakat sonunda meyveler gelmezse o çiçeklerin belki hoşluğu sürer ama manası kalır mı?

Bir zamanlar arkadaşım Sait Faik yazdığı güzel bir yazıda çiçeklere bakarak şaşakalıyor; "Bu kapkara topraktan çıkan bu bembeyaz, bu sapsarı, bu mavi, bu kırmızı çiçekler acaba bize toprağın altında gizli olan harikulade bir âlemden haber vermek istiyorlar da biz bunun bir türlü farkına varamıyor muyuz dersiniz?" diye soruyordu.

Çiçeklere renk veren, koku veren o kara toprağın altında harikulade bir âlem var mıdır, yok mudur, pek bilmem ama her çiçeğin bir meyveyi ortaya koymak niyetiyle açıldığını bilmek için âlim olmaya pek lüzum yoktur. Zaten insanlar da öyle değil midir? Ömürlerinin ilkbaharında yeniden hayat bulup yeşermekte olan ağaçların çiçekleri ve yaprakları gibi taptaze, gevrek ve çiçekler gibi renkler içinde, güzel, yakışıklı olan insanlar tabiatın kendilerinden istediği meyveyi vermeyip de yalnız bir çiçek gibi süslü kalmak isterlerse hüsrana uğrarlar. Çünkü insanlara ait güzelliklerden hiçbiri ebedî değildir. Tabiat her sene dört mevsim geçirirken insanlar da normal bir ömrü yaşamaya muvaffak olurlar ise hayatın ilkbaharından yazına, yazından sonbaharına, sonbaharından kışına atlayacaklar, yavaş yavaş gençliğin bütün güzelliğini ve tazeliğini kaybederek ihtiyarlığa doğru gideceklerdir.

Dikkat ederseniz, ihtiyarlığa doğru gideceklerdir, diyorum; çirkinliğe doğru demiyorum. Çünkü hayatta insanlara mahsus güzellikler yalnız ilkbaharın verdiği tazelikten ibaret değildir. Çiçeklerini açmış bir şeftali ağacı ne kadar güzelse aynı ağaç, dallarından olgun şeftaliler sarkarken de güzeldir. Ama unutmamalı ki bu harikulade şeftaliler ilkbahardaki o harikulade çiçeklenmenin, o mevsimdeki hazırlanmanın, o mevsimdeki dikkat ve ihtimamın eseridir. Eğer insanların ilk gençliklerini tabiatın, bütün istidatları parlattığı ilkbahar mevsimine benzetmekte devam edersek, olgun yaşlarda güzel meyveleri toplayabilmek için bu çağda ne kadar çok dikkatle hazırlanmak gerektiğini daha iyi kavrarız sanıyorum.

(...)

Eski zamanların Heraklit filozofu bir nehirde iki defa yıkanmanın mümkün olmadığını söylerken bunu ne güzel anlatmıştır. Çünkü hayat, tıpkı bir nehrin suyu gibi zaman içinde akıp gitmektedir. O nehirde bir an sizin etrafınızı çevirmiş, yüzünüzü ıslatmış, omzunuzdan göğsünüze doğru akmış olan su, bu süzülmeyi takip eden andan itibaren sizden uzaklaşmıştır. Onu kovalamamıza imkân yoktur. Akan su içinde insan ne ise, zaman içinde de hayat odur.

(...) Gençliği umursamazlıklar içinde geçmiş bir adam da birçok bakımdan eksik kalmıştır. Bu eksiklikleri insan muhakkak ki, gençliğin hareketli çağı geçtikten sonra fark ediyor.

(…)

Gençlikte pek çokmuş gibi görünen vakit yaş ilerledikçe azalacaktır. 75 yaşına varan bir âlim, “Ah kabil olsa da köşe başlarında şapkamı gelene geçene uzatsam da boş geçirdikleri vakitleri içine atmaları için yalvarsam.” derken kendisi için ayrılmış zamanın bitmekte olduğunu ne güzel anlatmıştır. Bir insanın içinde yaşadığı cemiyete ve bu arada kendisine biraz faydalı olabilmesi ancak gençliğinin kıymetini bilmesine, o çağlarda zamanını iyi kullanmasına, dağarcığını iyice doldurmasına bağlıdır. “Gençlik bilse, ihtiyarlık yapabilse!” derler. İhtiyarlığın kudretli olması gençliğin birçok şeyi bilmesine dayanır. En güçlü ihtiyarlar gençliklerini boş geçirmemiş olanlardır. Eğer insanlık eğiliyorsa onların önünde eğiliyor.

Tabiatın uykusundan uyandığı, ağaçlara suların yürüdüğü, çiçeklerin açtığı, yaprakların yeşerdiği ilkbahar günlerinde, tıpkı taze fidanlar gibi etrafınızda gelişmekte olan gençlere faydalı olmak için elinizden gelen gayreti esirgemeyeceğinizi ümit ederim. Bilirsiniz ki, en güzel meyveler en iyi bahçıvanların eseridir.

Şevket RADO
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Belirlediğiniz kelime veya kelime gruplarının anlamlarını metnin bağlamından ve ön bilgilerinizden hareketle tahmin ederek ilgili alanlara yazınız. Ardından bunların sözlük anlamlarını *TDK (Türk Dil Kurumu) Güncel Türkçe Sözlük'ten* bulup ilgili alanlara yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu sözlük anlamları ile karşılaştırarak kontrol ediniz.

Kelime veya Kelime Grubu	Tahminim ve Sözlük Anlamı
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:

2. ETKİNLİK

A. Aşağıda verilen düşünceyi geliştirme yollarına "Gençliğin Kıymeti" metninden birer örnek cümle yazınız.

Tanık Gösterme: .....

.....

Benzetme: .....

.....

Örneklendirme: .....

.....

Karşılaştırma: .....

.....

B. Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarının birbiriyle ilişkisini ve anlatıma katkısını açıklayınız.

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Gençliğin Kıymeti” metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Metinde “bahar” mevsimi hangi özellikleriyle anlatılmakta ve gençlik dönemiyle nasıl ilişkilendirilmektedir?
2. Yazar, hayatın akışını neye benzetmektedir. Bu benzetme üzerinden yazar “zamanın geri döndürülemeyeceği” fikrini nasıl açıklamaktadır?
3. İnsan, hayatındaki eksiklikleri ne zaman fark etmektedir?
4. “Bilirsiniz ki en güzel meyveler en iyi bahçıvanların eseridir.” sözüyle yazarın gençlere ve yetişkinlere yüklediği sorumluluklar nelerdir?
5. Metinde vurgulanan “gençliği verimli hâle getirmek” düşüncesinden hareketle siz geleceğe hazırlanmak için bugününüzü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Değerlendirelim

Okumanızı tema sonundaki “Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Formu”nu kullanarak değerlendiriniz.

4. ETKİNLİK

Karekodu okutarak “Bir İyilik Hikâyesi” adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

A. Aşağıdaki görselleri izlediğiniz içerikte anlatılanlarla ilişkilendirmeye çalışarak inceleyiniz.

B. Sizce bu fotoğrafları çeken fotoğrafçılar ile izlediğiniz içeriği hazırlayanların vermek istedikleri ortak mesaj ne olabilir? Sözlü olarak açıklayınız.

5. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde yer alan ikilemelerin altını çiziniz. Yazımı doğru olanların yanına "D", yanlış olanların yanına "Y" yazınız. Yazımı yanlış olan ikilemenin doğrusunu ilgili kutucuğa yazınız.

CÜMLE	D/Y	DOĞRU YAZIMI
Davranışlarımız üzerine doğru dürüst düşünmeden karar vermemeliyiz.		
Dostlukta iyi-kötü her anı paylaşmak vefanın göstergesidir.		
Yeni öğrendiğin bilgilerin tekrar tekrar üzerinden geçersen bilgileri uzun yıllar boyunca hatırlarsın.		
Aile büyüklerimizin arada, sırada değil her gün hatırını sormalı ve hayır dualarını almalıyız.		
Azimle çalıştığı için gündengüne kendini geliştirdi.		
Yaşananlara olumlu bakmak, ufak tefek sorunları dert etmemek mutlu bir yaşamın olmazsa olmazlarıdır.		
Sıfır atık projesine çolukçocuk hep beraber hevesle katıldık.		
Çocuklar dedelerinin anlattığı masalı akıllı uslu dinlediler.		
Merak ettiği her konuyu enine boyuna inceleyen insan zamanla daha bilinçli ve donanımlı hâle gelir.		
Omuzomuza çalışarak sosyal sorumluluk projemizi tamamladık.		

6. ETKİNLİK

A. Üç noktanın kullanıldığı aşağıdaki örnekleri inceleyiniz. Verilen 1 ve 2 numaralı kurallar ile örneklerin bulunduğu kutucukları eşleştiriniz.

.....	— Okuduğun kitaplardan hangisini beğendin? — Bunu… — Konusu ne? — …
.....	Öğretmen sunumu yapacak öğrenciyi çağırdı: — Barış… Barış!..

1 Karşılıklı konuşmalarda yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır.

2 Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için kullanılır.

3 Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek için kullanılır.

Uyarı: Ünlem ve soru işaretinden sonra üç nokta yerine iki nokta kullanılması yeterlidir.

B. Aşağıdaki cümleleri inceleyip üç noktanın hangi görevlerde kullanıldığını belirleyiniz. Cümlelerin başındaki kutucuklara "A" bölümünde verilen kurallardan uygun olanın numarasını yazınız.

	— Bu işi sen mi yaptın? — Ben…
	Of... Yine geç kaldım!
	Ahmet!.. Bana bakar mısın?
	— Kiminle görüşecektiniz? — Serap Hanım'la… — Şef Serap Hanım'la mı? — …

C. Üç noktanın verilen görevlerine örnek birer cümle yazınız.

1. _____

2. _____

Konuşma Vakti

7. ETKİNLİK

A. "Gelecek Derse Hazırlık" bölümünde hazırladığınız sunumunuzu yapınız. Konuşmanız sırasında aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Sınıfınızın özelliklerini göz önünde bulundurunuz.*
- *Arkadaşlarınızla göz teması kurmaya özen gösteriniz.*
- *Beden dilinizi konuşmanızın içeriğine uygun olarak kullanınız.*

B. Konuşmanızı bitirdikten sonra şu adımları uygulayınız.

- *Arkadaşlarınızın sorularını cevaplayınız.*
- *Sunumunuzu; amacınıza ulaşma, içeriğin yeterliliği ve kullandığınız dilin anlaşılırlığı açısından değerlendiriniz.*

Yazma Vakti

8. ETKİNLİK

A. Aşağıda bir kişinin geleceğe daha iyi hazırlanması için ortaokul yıllarında yapması gerekenler ile ilgili ölçüt listesinin ilk maddesi verilmiştir. Öğretmeninizden de destek alarak bu listeyi tamamlayınız.

1. *Okuma alışkanlığı kazanıp bilgi birikimi ve hayal dünyasını olgunlaştırmalıdır.*
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Son iki yıldaki yaşamınızı gözden geçiriniz ve belirlediğiniz ölçütlerle karşılaştırınız. Geleceğe hazırlanma konusunda kendinizi değerlendirdiğiniz bir yazı yazınız. Yazınızda, yaptığınız karşılaştırmaları ve ulaştığınız sonuçları kullanınız.

B. Metninizi yazarken aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Her bir ölçüte ilişkin değerlendirmenizi bir paragrafta ele alınız ve yaşamınızdan örneklerle destekleyiniz.*
- *Yazınızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanınız.*
- *Yazınızda yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin kullanımına dikkat ediniz.*

Gelecek Derse Hazırlık

- Çevresel düzenlemelerin yetersizliği, özel gereksinimli bireylerin günlük yaşamda çeşitli engellerle karşılaşmasına neden olabilmektedir. Bu durum, bireyin eğitim ve sosyal yaşamdan yeterince yararlanmasını zorlaştırabilmektedir.
- Özel gereksinimli bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları problemler üzerine bir araştırma yapınız. Bu problemlerden birini seçerek bir sonraki "Konuşma Vakti" etkinliğinde yapacağınız hazırlıklı konuşma için notlar alınız.

İZLE
ÖĞREN
UYGULA

Metin Yapılarının Analizi ve Bilgileri Organize Etme Stratejisi
Sebep-Sonuç Metin Yapısı

Önceki sınıflarda öyküleyici, sıralı-kronolojik, açıklayıcı ve karşılaştırma/zıtlık olmak üzere dört metin yapısını belirlemeyi ve bu yapılara uygun metin yazmayı öğrenmiştiniz. Metin yapısı, bir metindeki veya dinleme/izleme içeriğindeki bilgilerin nasıl sıralandığını ve düzenlendiğini gösterir. Metin yapılarını bilmek, metinlerdeki veya dinleme/izleme içeriklerindeki önemli bilgileri kolaylıkla bulmanızı sağlar. Ayrıca bir metin yazmanız gerektiğinde metni daha kolay planlayıp yazmanızı mümkün kılar. Bu yıl da iki metin yapısını öğreneceksiniz. Bunlardan ilki sebep-sonuç metin yapısıdır.

Sebep-sonuç metin yapısı bilgilendirici metinlerde sık kullanılan yapılardan biridir. Bu yapıda olay veya durumlar nedenleri veya sonuçlarıyla ele alınıp paragraflar hâlinde anlatılır. Bir olay veya durum ile onun nedenleri veya sonuçları arasındaki mantıksal bağı belirlemek bu yapıyı tanımanın en kolay yoludur. Bu bağı belirlemede ipucu niteliğindeki ifadeler bize yardımcı olur.

Sebebi ortaya koyan ifadeler: çünkü, bu nedenle, -dığı için, -den dolayı vb.

Sonucu ortaya koyan ifadeler: bu yüzden, sonuç olarak, dolayısıyla, böylece, bu nedenle, buna bağlı olarak vb.

Bu tür metinlerde ulaştığınız bilgileri görsel olarak organize etmeniz size kolaylık sağlayacaktır. Aşağıdaki gibi grafik düzenleyiciler işinizi kolaylaştıracaktır.

Çok Sebep Bir Sonuç	Bir Sebep Çok Sonuç	Sebep-Sonuç Zinciri
Sebep 1	Sebep	Sebep
Sebep 2	Sonuç 1	Sonuç (bir sonrakinin sebebi)
Sebep 3	Sonuç 2	
Sonuç	Sonuç 3	Sonuç

Bu tür metinlerde ana düşünce, ulaşılan veya belirlenen sebep ve sonuçlara göre düzenlenir. Ayrıca metin özetlenirken bu sebep ve sonuçlar paragraf hâlinde ifade edilir.

Öğretmeninizi İzliyorsunuz

Öğretmeniniz "Öğrenmenin Bitmeyen Yolculuğu" adlı metinde bilgilerin sebep-sonuç ilişkisiyle nasıl verildiğini ve bu ilişkileri kuran ifadeleri belirlerken yukarıdaki açıklamaları ve örnektekine benzer bir şablonu kullanacak.
Öğretmeniniz tahtaya sebep-sonuç metin yapısıyla ilgili belirlediği bilgileri yazarken ve sesli düşünürken öğretmeninizi dikkatle dinleyiniz, gerekli gördüğünüz yerleri not alınız.

Öğrenmenin Bitmeyen Yolculuğu

Günümüzde bilgi, adeta avuçlarımızın içinden kayıp giden kum taneleri gibi hızla güncelliğini kaybediyor. Bugünün doğru bilgileri teknolojinin hızına yenik düşüyor. İşte tam bu noktada günümüz insanının atabileceği en değerli adım, öğrenmeyi hayat boyu sürecek bir alışkanlık hâline getirmektir.

Hayat boyu öğrenmeyi bir yaşam biçimi olarak benimsemenin faydası, değişen dünyaya karşı gösterilen uyum becerisidir. Teknoloji her gün gelişirken öğrenme isteğini kaybetmeyen birey bu değişimin altında ezilmez. Yeni bir cihazı kullanmaktan yeni bir iş modelini kavramaya kadar her alanda bu disiplin sayesinde bireyin hayatı kolaylaşır. Çağın gerisinde kalma korkusu yerini öz güvene bırakır.

Bu sürecin bir diğer önemli katkısı ise bireyin sorun çözme yeteneğindeki derinleşmedir. Sürekli öğrenen bir zihin, karşılaştığı engellere sadece eski ve ezberlenmiş yöntemlerle bakmaz. Heybesine her gün yeni bir bilgi, yeni bir bakış açısı eklediği için sorunlara daha yaratıcı ve etkili çözümler üretir. Bu durum, kişiyi sosyal çevresinde de fikir danışılan ve çözüm üreten bir figür hâline getirir. Ancak öğrenmenin etkisi sadece teknik veya pratik alanla sınırlı kalmaz, bu alışkanlık bireyin ruhsal dünyasını ve sosyal bağlarını da güçlendirir. Yeni şeyler keşfeden, bir hobi edinen veya farklı bir kültürü tanımaya çalışan insan kendini geliştirmenin verdiği istekle daha güçlü bir öz güvene sahip olur. Kendine güvenen ve dünyayı tanıyan bir birey ise çevresiyle çok daha sağlıklı, bilinçli ve yapıcı iletişim kurar.

Sonuç olarak hayat boyu öğrenme kararı almak, sadece bir bilgi edinme süreci değil geleceği inşa etme stratejisidir. Bu kararla; uyum sağlama yeteneğinden öz güvene, sorun çözme becerisinden sosyal güçlenmeye kadar hayatın her alanına dokunan çoklu bir başarı hikâyesi başlamış olur. Unutmamak gerekir ki öğrenmeyi bırakan kişi hangi yaşta olursa olsun yaşlanmıştır, öğrenmeye devam eden birey her zaman genç ve donanımlı kalacaktır.

Sebep

Sonuç 1

Sonuç 2

Sonuç 3

Büyük Grupla Uyguluyorsunuz

Bu aşamada oturma düzeninize uygun şekilde 4-6 kişilik gruplar oluşturunuz. Öğretmeninizin rehberliğinde "İyiliğin Zincirleme Etkisi" adlı metni grup olarak okuyunuz. Okuduğunuz metni sebep-sonuç metin yapısına göre incelemek için aşağıdaki aşamaları uygulayınız. Ulaştığınız bilgileri şemaya işleyiniz.

- *Öğretmeniniz kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak size ne yapacağınızı söyleyecek, onun yönlendirmelerini takip ediniz.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışınız, ortak bir karara varınız; sonra kararınızı çalışma kâğıdına yazınız.*
- *İhtiyaç duyarsanız öğretmeninizden yardım isteyiniz.*
- *Öğretmeniniz siz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarını dikkate alınız.*

İyiliğin Zincirleme Etkisi

İnsan, yaşamı boyunca birçok seçimle karşılaşır. Bu seçimlerden belki de en değerlisi karşılık beklemeden başkalarına iyilik yapma kararıdır. İyilikseverlik, bir kişinin çevresindeki insanların ihtiyaçlarını fark edip onlara gönüllü olarak yardım etme isteğidir. Peki, iyilikseverlik yalnızca iyilik yapılan kişiyi mi etkiler?

İyiliksever bir insan, çevresinde bir güven ortamı oluşturur. Güven, insanlar arası ilişkilerin temel taşıdır. Bir mahallede, bir sınıfta ya da bir iş yerinde güven duygusunun yerleşmesi kolay değildir. İyiliksever bireylerin tutarlı davranışları sayesinde insanlar birbirlerine karşı daha açık, daha samimi ve daha anlayışlı olmaya başlar. Böylece insanlar arasında güçlü bir güven bağı kurulmuş olur.

İyiliksever insanlar sayesinde oluşan bu güven ortamı başka bir güzelliğe kapı aralar. Birbirine güvenen insanlar, zor zamanlarda yalnız olmadıklarını hissederler. Bu his, başkaları için harekete geçme konusunda onları da cesaretlendirir. "Biri bana yardım etti, ben de bir başkasına yardım edebilirim." düşüncesiyle hareket etmeye başlar. Böylece inşa edilen güven ortamı kendi meyvesini vermiş olur ve toplumsal dayanışma kültürü güçlenir. Dayanışma kültürü, tek bir kişinin iyiliğiyle başlayan sürecin toplumun geneline yayılmasıdır. Artık iyilik, yalnızca bir kişinin özelliği olmaktan çıkar; toplumun ortak değeri hâline gelir.

Gelinen noktada iyilikseverlik bireyin yalnızca kendi yaşamını değil içinde bulunduğu toplumun geleceğini de şekillendiren bir değerdir. Yeter ki ilk adımı atma cesaretini gösterelim. Unutmayalım, büyük değişimler küçük bir iyilikle başlayabilir.

Sebep

Sonuç (bir sonrakinin sebebi)

Sonuç

Küçük Grupla Uyguluyorsunuz

Bu aşamada oturma düzeninize uygun şekilde 2-3 kişilik gruplar oluşturunuz. "Saygın Bir Birey Olmak" adlı metni grup olarak okuyunuz. Öğretmeniniz bu adımda gerekmedikçe çalışmanıza müdahale etmeyecek ancak ihtiyacınız olursa ondan yardım isteyebilirsiniz. Metni incelerken aşağıdaki açıklamaları dikkate alınız.

- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek grupça stratejiyi kullanınız.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarınızla konuşup tartışınız ve her biriniz kendi kararınızı verip çalışma kâğıdınıza yazınız.*

Saygın Bir Birey Olmak

İnsan hayatı, birbiri ardına devam eden dönemlerden oluşur. Her dönem, bireyin geleceğini şekillendiren önemli fırsatlar sunar. Peki bir insanın toplumda saygın bir yer edinmesi nelere bağlıdır? Gelin birlikte bakalım.

Bir bireyin toplumda saygınlık kazanmasının temelleri çocukluk yıllarında atılır. Bu dönemde çalışmayı alışkanlık hâline getiren bir çocuk, okulda ve evde yapılan işlere karşı sorumluluk duygusu geliştirir. Ödevlerini zamanında yapar, öğrenmeye merak duyar. Ev içinde küçük sorumluluklar üstlenir; odasını toplar, sofranın hazırlanmasına yardım eder. Bu davranışlar ilk bakışta sıradan görünebilir ancak çocuğa çok değerli bir alışkanlık kazandırır: disiplin. Çocuklukta gelişen disiplin, ilerleyen yıllarda saygınlığın anahtarlarından biri olur.

Çocuklukta atılan adımlar gençlik yıllarında gelişerek devam eder. Bu dönemin en büyük sınavı ise karşılaşılan engellerdir. Okulda düşük not aldığında pes etmek yerine eksiklerini gözden geçirebilen, bir yarışmada elense bile bir sonrakine hazırlanmaya başlayabilen bireyler geleceklerini şekillendirecek yeni bir güce kavuşur: azim. Bu dönemde kazanılan azim, toplumda fark edilmenin ve kabul görmenin bir diğer anahtarı olur.

Gençliğin devamında yetişkinliğin ilk yıllarında meslek hayatına adım atılır. Bu yıllarda meslek yaşamında titiz ve özverili çalışmalar yürüten bireyler çevrenin güven ve takdirini kazanır. Bu bireylerin sözlerine itibar edilir, onlara değer verilir. Bu güven ve takdir, toplumsal saygınlığın diğer anahtarları olur.

Görüldüğü gibi bir bireyin toplumda saygın bir yer edinmesinin ardında tek bir döneme ait çaba değil çocukluktan yetişkinliğe uzanan kesintisiz bir birikim yatmaktadır. Çocuklukta temelleri atılan disiplin, gençlikte geliştirilen azim ve yetişkinlikte kazanılan güven bir araya geldiğinde birey toplumun saygı duyduğu bir kişi hâline gelir.

Sebep 1

Sebep 2

Sebep 3

Sonuç

Sıra Sizde

Sebep-sonuç metin yapısını belirlemeyi öğrendiniz. Şimdi “Sen Sor O Yanıtlasın-Sporda ve Yaşamda Hedefe Odaklan” başlıklı içeriği izlerken stratejiyi kullanınız.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Başarıda yetenek mi yoksa çaba mı daha önemlidir? Günlük hayattan örnekler vererek açıklayınız.
2. Bir sporcu zorluklarla karşılaştığında bunların üstesinden gelmek için kendini nasıl motive edebilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- *Karekodu okutarak "Sen Sor O Yanıtlasın-Sporda ve Yaşamda Hedefe Odaklan" programından alınmış millî sporcu Yiğit Caner Aydın ile ilgili içeriği izleyiniz.*
- *İçeriği izlerken metin yapılarının analizi ve bilgileri organize etme stratejisini kullanınız.*
- *İzleme sırasında anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime grupları ile bunların anlamlarına yönelik tahminlerinizi 1. etkinlikteki uygun alanlara yazınız.*

Dinleme/İzleme

SEN SOR O YANITLASIN-SPORDA VE YAŞAMDA HEDEFE ODAKLAN

1. ETKİNLİK

Belirlediğiniz kelime veya kelime gruplarının anlamlarını *TDK Güncel Türkçe Sözlük*'ten bulup ilgili alanlara yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu sözlük anlamları ile karşılaştırarak kontrol ediniz.

Kelime veya Kelime Grubu	Tahminim ve Sözlük Anlamı
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Sen Sor O Yanıtlasın-Sporda ve Yaşamda Hedefe Odaklan” adlı içerikten hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Yiğit Caner Aydın’ı okçuluğa yönlendiren kim olmuştur?
2. Spora başladığı dönemlerde Yiğit Caner Aydın ne tür zorluklarla karşılaşmış, bunları aşmak için neler yapmıştır?
3. Sizce başarı nedir? Yiğit Caner Aydın’ın başarı tanımı ile sizinki arasındaki benzerlik ve farklılıkları söyleyiniz.
4. İzlediğiniz içeriği hazırlayanların amacı veya amaçları neler olabilir? Sınıfça tartışınız.
5. Yiğit Caner Aydın’ı dinlerken neler düşündünüz ve hissettiniz? İçeriğin sizi hangi yönlerden etkilediğini anlatınız?

3. ETKİNLİK

A. Yiğit Caner Aydın’ın spor hayatında unutamadığı anılarını anlattığı bölümdeki sözlerini, ses tonunu ve yüz ifadelerini dikkatlice inceleyiniz. Bunlardan ve deneyimlerinizden yola çıkarak Yiğit Caner Aydın’ın anılarını anlatırken hangi duyguları hissetmiş olabileceğini ve görüşlerinizi destekleyen kanıtları aşağıdaki alanlara yazınız.

Duygular:

Çıkarımınızı destekleyen kanıtlar:

B. İzlediğiniz içeriğin genelinden Yiğit Caner Aydın'ın kişilik özelliklerine ilişkin kanıtlar toplayınız. Bunlar sporcunun sözleri, farklı konulardaki düşünceleri ve yaşadıkları karşısında sergilediği davranışlar olabilir. Belirlediğiniz kanıtları aşağıdaki alana yazınız.

Yiğit Caner Aydın'ın söz, düşünce ve davranışları: _____

C. Deneyimlerinizi de kullanarak belirlediğiniz söz, düşünce ve davranışları hangi kişilik özelliklerine sahip bireylerin sergileyeceği konusunda arkadaşlarınızla fikir alışverişi yapınız.

Ç. Sınıfça belirlediğiniz kişilik özelliklerini aşağıdaki alana yazınız.

4. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikte anlamı oluşturan iki unsur bulunmaktadır. Bunlardan ilki Yiğit Caner Aydın'a yöneltilen soruların görüldüğü yazılar, diğeri ise sporcunun konuşmalarının olduğu video kesitleridir. Bu iki unsurla ilgili olarak aşağıda verilen ifadeleri inceleyip doğru olanların başındaki kutucukları "√" ile işaretleyiniz.

- ☐ Video ile aktarılan anlam, bir başka unsurla (resim veya yazı) aktarılan anlamı desteklemek için kullanılmaktadır.
- ☐ Sporcu konuşurken ekranda ek bir görsel veya alt yazı görünmediği için video tek başına anlam üretmektedir.
- ☐ Ekranda Yiğit Caner Aydın'a yöneltilen soruların görüldüğü anlarda arka planda bir ses soruları seslendirdiği için yazı ve ses, eş anlam (aynı anlamı) üretmektedir.
- ☐ Yiğit Caner Aydın'a yöneltilen sorular sadece ekranda beliren yazılardan anlaşıldığı için yazılar, ekranda göründükleri kesitlerde tek başına anlam üretmektedir.

5. ETKİNLİK

Yiğit Caner Aydın'ın millî takıma katılmadan önceki ve katıldıktan sonraki spor yaşamını, hedeflerini inceleyiniz. İki dönem arasındaki benzerlik ve farklılıkları aşağıdaki alanlara listeleyerek yazınız. Listelediğiniz bilgileri kullanarak bu iki dönemi karşılaştırınız.

BENZERLİKLER	FARKLILIKLAR

6. ETKİNLİK

Bilgi vermeye yönelik içeriklerin nasıl özetlendiğini hatırlayınız. İzlediğiniz içerikte verilen önemli ve önemsiz bilgileri ayırınız. Önemli bilgileri içerikteki akışa uygun olarak kendi cümlelerinizle aşağıdaki alana özetleyiniz.

Değerlendirelim

Dinlemenizi/izlemenizi tema sonundaki "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

7. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki şiirleri okuyunuz ve şiirlerde kullanılan söz sanatlarını belirleyerek verilen alanlara yazınız. Yazdığınız söz sanatlarının şiirin anlamına katkısını açıklayınız.

ZAFER

Cümlesi bizden yana ağaçların
Bulutlar ve yağmur bizden taraf
Dört gözle bekliyor güneş
Karıncalarla beraber zaferi
(…)

Oktay RİFAT
(Haz. Abdullah Özkan-Refik Durbaş)
(Kısaltılmıştır.)

UÇUN KUŞLAR

Uçun kuşlar uçun!... Doğduğum yere;
Şimdi dağlarında mor sünbül vardır.
Ormanlar koynunda, bir serin dere,
Dikenler içinde sarı gül vardır.
(…)
Uçun kuşlar uçun! Burda vefa yok!
Öyle akar sular, öyle havâ yok!
Feryâdıma karşı aks i sadâ yok!
Bu yangın yerinde soğuk kül vardır.
(…)

Rıza Tevfik BÖLÜKBAŞI
(Haz. Abdullah Özkan-Refik Durbaş)
(Kısaltılmıştır.)

B. "Uçun Kuşlar" adlı şiiri aşağıdaki maddeler doğrultusunda inceleyiniz.

- *Şiirin kaç mısradan oluştuğunu, bunların nasıl gruplandığını belirleyiniz.*
- *Her bir mısranın kaç heceden oluştuğunu belirleyiniz.*
- *Mısraların sonlarında hangi seslerin ortak olduğunu belirleyiniz.*

C. Hece sayıları ve satır sonlarındaki ses benzerliklerinin şiirin ahengine nasıl bir katkı sağladığı konusunda düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Konuşma Vakti

8. ETKİNLİK

A. "Gelecek Derse Hazırlık" bölümünde yaptığınız araştırmadan ve aldığınız notlardan yararlanarak özel gereksinimli bireylerin yaşadıkları problemler ve çözüm önerileri konulu bir konuşma yapınız. Konuşmanızın içeriğini aşağıdakilere dikkat ederek oluşturunuz.

- *Konuşmanızda ele aldığınız problemi açık ve anlaşılır biçimde tanımlayınız.*
- *Problemin nedenlerini ve özel gereksinimli bireylerin günlük yaşamları üzerindeki etkilerini açıklayınız.*
- *Probleme yönelik çözüm önerilerinizi gerekçeleriyle sununuz.*
- *Önerileriniz içinden en uygulanabilir olanını vurgulayınız.*

B. Konuşmanızı yaparken aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Sınıfta arkadaşlarınızın sizi rahatlıkla görüp duyabileceği bir yere geçiniz, ses tonunuzu ve beden dilinizi konuşmanızın içeriğine göre ayarlayınız.*
- *Konuşmanızı başlatırken, sürdürürken ve sonlandırırken uygun ifadeler kullanınız.*
- *Konuşan arkadaşınızı anlamadığınızda sorular sorunuz.*
- *Size yöneltilen soruları nezaketle cevaplayınız.*

Erişelim

Karekodu okutarak "Şampiyonlar Müzesi" etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

9. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümlelerde noktalı virgülün hangi görevlerde kullanıldığını belirleyerek cümle numaraları ile sembolleri eşleştiriniz.

Cümleler:

1. Fatih; Duygu, Salih ve Kadir'i etkili iletişim konulu konferansa davet etti.
2. Seçil doğa, tarih; Berke su altı, uzay konulu belgeselleri izledi.
3. Dedem bu sene erkenden bahçesi ile uğraşmaya başladı; dayım, teyzem ve annem ona yardıma gitti.

Kullanım Görevleri:

- Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.
- Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
- İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde özneden sonra noktalı virgül konabilir.

B. Noktalı virgülün yukarıda verilen üç farklı görevine örnek birer cümle yazınız.

Erişelim

Karekodu okutarak "Resimli Sözcükler" etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

Yazma Vakti

10. ETKİNLİK

A. Yakın arkadaşlarınızdan birini seçiniz. Onun kişisel özellikleri, yetenekleri ve güçlü yönlerine ilişkin gözlem ve deneyimlerinizi düşününüz. Bunlardan yola çıkarak arkadaşınızın gelecekte hangi mesleği yapması hâlinde başarılı olabileceğine yönelik bir yazı yazınız. Yazınızın içeriğini oluştururken aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Giriş bölümünde arkadaşınızı kısaca betimleyip gelecekte başarılı olabileceği mesleğe ilişkin tahmininize yer veriniz.*
- *Gelişme bölümünde gözlem ve deneyimlerinizle tahminlerinizi ilişkilendiriniz.*
- *Sonuç bölümünde arkadaşınızın gelecekteki başarısına olan inancınızı net bir yargıyla ifade ediniz.*

B. Yazınızı yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Betimleyici ifadeleri ve sebep-sonuç ifadelerini anlatımınızı etkili kılacak şekilde doğru ve yerinde kullanınız.*
- *Tekrara düşmemek için aynı anlama gelen farklı kelimeleri bağlama uygun olarak kullanmaya çalışınız.*

HAZIRLIK VAKTİ

1. İlgi duyduğunuz konularda kendinizi geliştirmek için neler yapıyorsunuz? Arkadaşlarınıza anlatınız.
2. Merak, azim ve başarı arasında nasıl bir ilişki vardır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- *Metni okurken anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime gruplarını defterinize not ediniz. Bunların anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.*
- *Metnin yapısına ve sonraki etkinliklerde neler istendiğine göz atıp metni okurken kullanmak üzere bir strateji seçiniz. Metin yapılarının analizi ve bilgileri organize etme, soru sorma, çıkarım yapma bu metin için kullanılabilecek stratejilerden bazılarıdır.*
- *Metnin özelliklerini ve okuma sonrası etkinlikleri göz önünde bulundurarak sözlük, defter ve çalışma kâğıdı gibi ihtiyacınız olan materyalleri okuma stratejinize uygun şekilde seçerek hazırlayınız.*

ADINI GÖKLERE YAZDIRAN ÇOCUK

Japon Kaoru İkeya (Kaoru İkeya) daha küçük bir çocukken aklı hep göklerde idi. Yıldızlarla dolu gök kubbede neler vardı?

Kaoru'nun babası balıkçı idi. Bu meslekle gökler arasında hiçbir ilişki yoktu. Baba İkeya'ya sorarsanız, oğlunun kendi gibi balıkçı olmasını isterdi. Kaoru, ailenin en büyük evlâdı idi. (...) Balıkçılık küçük görülecek bir meslek değildi. Onun da incelikleri vardı. Kaoru, babası sağ iken mesleğin inceliklerini çok iyi öğrenebilirdi.

Aile, bir ara sanayi kenti Nagoya'dan (Nagoya'dan) Bentenjima (Bentenjima) kasabasına taşındı. Oğul o sırada henüz altı yaşında idi. Yeni ev kendisi bakımından büyük bir özellik taşıyordu. Evin damı dümdüzdü yıldızları izlemeye uygundu. Küçük Kaoru yollarda çocuklarla oynayacak yerde, günlerini damda geçiriyordu.

Doğrusu aranırsa, küçüğün gök merakı annesinin de hoşuna gitmiyordu. Ne çıkacaktı gökleri izlemekten? Ama, Kaoru için gökyüzü kitaptı. Küçük on iki yaşına doğru, okulun kitaplığına dadandı. Gök bilim ile ilgili ne varsa okuyor, not alıyordu. Gök haritalarını nerede bulursa alıyor, bunlara kendi gözlemlerini de işliyordu.

Ancak, gökleri durmadan gözlemekle fazla bir sonuç alınamazdı. Küçük de olsa bir teleskop gerekliydi. Kaoru yine okul kitaplığına daldı, teleskop yapımı ile ilgili fizik, kimya, optik bilgilerini âdeta yuttu. Sonra eski makine parçalarının satıldığı pazardan teleskop parçaları toplayıp kendi teleskopunu yaptı.

Gökyüzü, şimdi Kaoru'nun önüne yıldızları, gezegenleri, düşen yıldızları, kuyruklu yıldızları ile açılmaya başladı. O andan itibaren genç Kaoru kararını verdi. Yeni bir kuyruklu yıldız bulacak ve buna adının verilmesini sağlayacaktı. Amatör birçok gök bilimci yok mu idi? Bunların içinde kuyruklu yıldız bulmuş birçokları vardı. Kendisi de bunlardan biri olacaktı.

(...)

Kaoru, ortaokulu bitirir bitirmez kendine iş aradı. Bir piyano fabrikasında tuş perdahlıyordu. Eğitimi fazla olmadığından, fazla bir para da kazanamıyordu. Fakat, kazandığı ile hiç olmazsa kendi masrafını çıkarıyor, kalanını da eve veriyordu.

Yaz, kış, boş vakitlerini damda geçiriyordu Kaoru. Dal gibi bir çocuktu. Her an hastalanabilirdi. Sabahlara kadar uykusuz kaldığı için benzi de sapsarı idi. Annesi oğlunun sağlığı ile o kadar ilgili idi ki gecenin hangi saatinde olursa olsun her dama çıkışında o da uyanıyordu.

Bu arada Kaoru, boş vakitlerinde teleskopu için bir de ayna perdahlamıştı.

Kaoru, diğer işlerini de ihmal etmiyordu: Tabii, kendisi gibi amatör ve profesyonel gök bilimcilerle. Bunlardan biri, ünlü Minoru Honda (Minoru Honda) idi. Kaoru yeni bir kuyruklu yıldız bulma düşüncesini ona açtı. Cevap, pek iç açıcı değildi, fakat gerçek payı taşıyordu: "Sevgili Kaoru, kuyruklu yıldız bulacağım diye her gece gökleri taramak boş bir gayrettir. Sen her şeyden önce sadece gökyüzünü incele. Ama, her şeyi ile... Bakarsın bir gün karşına istediğin yıldız çıkar."

Minoru Honda doğru söylüyordu. Birçok buluş rastlantı biçiminde yapılmıyor mu idi?

Kaoru 1963 yılı başında iyice giyinerek dama çıktı, göğü taramaya başladı. Önce göğün doğu tarafını taradı, sonra güney kubbesine çevirdi teleskopunu. Bir ara toz duman arasında bir ışık sezer gibi oldu. Önündeki gök haritalarına baktı: Öyle bir şey görünmüyordu. Kaoru birden dikkat kesildi. Toz bulutunu bir daha, bir daha inceledi. Kararını verdi: Kimsenin bilmediği bir kuyruklu idi bu. Kaoru sabah erkenden telgrafhaneye koştu, buluşunu Tokyo Gözlem Evi'ne bildirdi.

Haber bir anda bütün dünya gözlem evlerine yayılmıştı.

Kaoru buluşunu Tokyo Gözlem Evi'ne bildirdikten sonra piyano fabrikasındaki işinin başına dönmüştü. Evi televizyoncuların, gazetecilerin, sinemacıların, radyocuların akınına uğramıştı. Buluşa annesi de şaşırmıştı. Oğlunun adresini verdi. Bu sefer piyano fabrikasının önü mahşer yerine döndü. Müdür şaşırmıştı. Kimdi bu Kaoru? Hemen dosyasını getirtti. Şunlar yazıyordu içinde: "Kimse ile konuşmaz. Herkesle iyi geçinir. İşlerini çok iyi yapar."

Fabrika müdürünün tepkisi, bu değerli işçisi için bir fon açtırmak oldu. Kaoru'nun bulduğu kuyruklu yıldıza "İkeya Kuyruklu Yıldız 1963- a " resmi adı verildi. Kaoru ikinci buluşunu, yine kendi yaptığı bir teleskopla, 1964 temmuzunda yaptı. Buna da "Kuyruklu Yıldız 1964-f" adı verildi. Genç amatör gök bilimci üçüncü yıldızı kendisi gibi amatör gök bilimci Tsutomu Seki (Tsutomu Seki) ile yaptı, buna da "Ikeya-Seki" adı verildi, ikisinin adı ile.

Kaoru İkeya, emeklerinin boşa gitmediğini herkese göstermiş oldu. Adını da o zaman için tam üç kez, göklere yazdırdı... Kaoru İkeya ilk kuyrukluyu bulduğu sırada on dokuz yaşında idi. Genç İkeya, bir anda üne ve paraya kavuştu. (...)

1938 Nobel Edebiyat Ödülünü kazanan Pearl S. Buck'ın (Pörl S. Bak) şu sözü İkeya'nın durumuna çok uyuyor: "Gençler en olmayacak işleri başarmaya kalkarlar, işin tuhafı, başarırlar da."

Vehbi BELGİL
(Haz. Alemdar Yalçın-Gıyasettin Aytaş)
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Adını Göklere Yazdıran Çocuk” metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Minoru Honda’nın Kaoru’ya verdiği tavsiye, onun çalışma yöntemini nasıl etkilemiştir?
2. Kaoru’nun fabrikada çalışırken bir yandan da gökyüzünü taramasından yola çıkarak onun hayallerine bağlılığı ve disiplini hakkında ne söylenebilir?
3. Pearl S. Buck’ın “Gençler en olmayacak işleri başarmaya kalkarlar, işin tuhafı, başarırlar da.” sözü, Kaoru’nun hayat hikâyesiyle hangi açıdan örtüşmektedir?
4. Kaoru’nun balıkçılık mesleği yerine hayali olan gök bilimini seçmesi, hayallere inanmak konusunda size ne düşündürüyor?
5. Okuduğunuz metinden nasıl bir ders çıkarılabilir?

2. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinde Kaoru İkeya’nın dikkat çeken söz ve davranışlarını belirleyerek aşağıdaki alana yazınız.

B. Deneyimlerinizden yararlanarak Kaoru İkeya’nın belirlediğiniz söz ve davranışlarını, hangi kişilik özelliklerine sahip bireylerin sergileyeceğini düşününüz. Ulaştığınız sonuçtan hareketle Kaoru İkeya’nın kişilik özelliklerini belirleyerek gerekçelerinizle birlikte aşağıdaki alana yazınız.

3. ETKİNLİK

A. Daha önce izlediğiniz "Sporda ve Yaşamda Hedefe Odaklan" ve okuduğunuz "Adını Göklere Yazdıran Çocuk" metinlerindeki kişiler ile ilgili istenen bilgileri yazınız.

Yiğit Caner Aydın		Kaoru İkeya
	Kişilerin Karşılaştıkları Zorluklar	
	Zorluklar Karşısındaki Tutumları	
	Başarıya Ulaşma Durumları	
	Başarılarında Etkili Olan Kişilik Özellikleri	

B. Tabloya yazdığınız Yiğit Caner Aydın ve Kaoru İkeya'ya ilişkin bilgilerdeki benzerlik ve farklılıkları aşağıdaki alanlara listeleyiniz. Listelediğiniz benzerlik ve farklılıkları kullanarak bu karakterleri karşılaştırınız.

BENZERLİKLER	FARKLILIKLAR

4. ETKİNLİK

A. Öyküleyici metinlerin serim, düğüm, çözüm bölümleri ve bu bölümlerin ilişkilendirilmesi hakkında önceki yıllarda öğrendiklerinizi düşününüz. Öğretmeninizden de yardım alarak iyi yazılmış bir hikâyenin serim, düğüm ve çözüm bölümlerinde nelere yer verilmesi gerektiğine dair ölçütler oluşturunuz. Ölçütlerinizi örnekteki gibi aşağıdaki alanlara yazınız.

Serim Bölümü için Ölçütler

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Düğüm Bölümü için Ölçütler

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Çözüm Bölümü için Ölçütler

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bölümler Arası Bağlantılar için Ölçütler

1. Serim, düğüm ve çözüm bölümlerindeki olaylar arasında kopukluk olmamalı.
2. Kişi, zaman ve mekâna ilişkin bilgiler arasında tutarlılık olmalı, okuyanın zihninde "Bu nereden çıktı?" sorusu oluşmamalı.
3. Bölümler arasında dil kullanımında ortaklık olmalı. Dil farklılaşmamalı.

B. Okuduğunuz hikâyenin serim, düğüm ve çözüm bölümlerine ilişkin etkinliğin "A" maddesinde aldığınız notları inceleyip belirlediğiniz ölçütlerle karşılaştırınız. Karşılaştırma sırasında metnin son paragrafına özellikle dikkat ediniz.

C. Karşılaştırma sonrasında elde ettiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız. Sınıfça okuduğunuz hikâyenin iyi bir şekilde yapılandırılıp yapılandırılmadığına dair bir sonuca ulaşınız.

Karekodu okutarak "Osmanlı'da Astronomi ve Zaman Bilimi Çalışmalarının Başlangıç Noktası: Ali Kuşçu" adlı içeriği dinleyiniz.

Dinleme/İzleme

5. ETKİNLİK

Dinlediğiniz metinden bulacağınız ipuçlarını ve ön bilgilerinizi kullanarak metinde nelerden bahsedildiğini belirleyiniz. Aşağıdaki cümleleri içerikte doğrudan verilen bilgileri kullanarak tamamlayınız.

- Ali Kuşçu'nun 15. yüzyılın başlarında ..... şehrinde dünyaya geldiği tahmin edilmektedir.
- Babası Uluğ Bey'in ..... olduğu için aileye "Kuşçu" lakabı verilmiştir.
- Ali Kuşçu, Uluğ Bey'den ..... eğitimi aldı.
- Uluğ Bey'in Zic-i Uluğ Bey isimli ünlü ..... tablosunun tamamlanmasına önemli katkısı olmuştur.
- Uluğ Bey tarafından ilmini ilerletmesi için ..... gönderilen Kuşçu, dönüşünde dünyanın ..... üzerine hesaplamalar yaptı.
- Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan, Ali Kuşçu'ya Fatih Sultan Mehmet ile olan ilişkileri düzenlemesi için ..... görevi teklif etmiştir.
- Kuşçu tarafından Fatih Camisi'ne yapılan ..... Osmanlı'da zaman bilimi çalışmalarının başlangıcı kabul edilir.

6. ETKİNLİK

A. Aşağıda "Osmanlı'da Astronomi ve Zaman Bilimi Çalışmalarının Başlangıç Noktası: Ali Kuşçu" adlı içerikten alınan cümleler verilmiştir. Bu cümlelerde anlatılanların dinlediğiniz içeriğin hangi bölümüne ait olduğunu belirleyiniz ve cümlelerin başındaki numaraları ilgili oldukları bölümlere yazarak gruplandırınız.

1. Kuşçu'nun ailesi, Semerkant kültür çevresinde ilmi faaliyetlerle meşgul bir zümreye mensuptu.
2. Fatih Sultan Mehmet, ona İstanbul'da kalması için teklifte bulundu.
3. Fatih Sultan Mehmet, 1473 yılında Akkoyunlular üzerine yaptığı seferde Ali Kuşçu'yu yanında götürdü ve dönüşte Ayasofya Medresesi'ne müderris olarak tayin etti.
4. Kuşçu, Fatih Camisi'ne güneş saati yaptı.
5. Ali Kuşçu, Semerkant Rasathanesi'nin başında olan Bursalı Kadızade-i Rumi'nin vefatının ardından gözlemevinin başına geçti.
6. Uluğ Bey'in ölümünün ardından Semerkant'ı terk eden Kuşçu, hac ibadeti nedeniyle Mekke'ye giderken Tebriz'e uğradı.
7. Medresedeki görevinin yanında medrese nizamnamelerini hazırlayan Kuşçu, sadece astronomi ve matematik alanında değil kelam ve felsefe alanlarında da önemli eserler kaleme aldı.
8. Bu ünlü âlimlerden aldığı eğitim, Kuşçu'nun bilim adamı olarak yetişmesinde belirleyici rol oynadı.

GİRİŞ	GELİŞME	SONUÇ

B. Bölümler arasında tutarlılık nasıl sağlanmıştır? Açıklayınız.

Konuşma Vakti

7. ETKİNLİK

Öğretmeninizin rehberliğinde iki grup oluşturunuz. İnsanın başarılı olmasında etkili olan faktörler hakkında verilen iki görüşten birini savunduğunuz bir tartışma gerçekleştiriniz.

Görüş 1: İnsanın başarısında hayal gücü, gözlem becerisi ve doğuştan gelen eşsiz yeteneği etkilidir.

Görüş 2: İnsanın başarısında aldığı eğitim, yaptığı çalışmalar ve geliştirdiği beceriler etkilidir.

A. Tartışmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Görüşünüzü savunurken günlük yaşamdan ve güvenilir kaynaklardan kanıtlar sununuz.*
- *Karşı görüşü savunan grubu dikkatli dinleyip tutarsız, yanlış bilgi ve örnekleri belirleyiniz.*
- *Karşı görüşü savunanların öne sürdüğü doğru bilgileri kabul ettiğinizi ifade ediniz.*
- *Tutarsız ve yanlış bilgileri, nezaket kurallarına uygun şekilde doğrularını belirterek düzeltiniz.*

B. Konuşmanız sırasında sesinizi etkili bir şekilde kullanabilmek için aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Uzun cümlelerde duraksamamak için nefesinizi ayarlayınız.*
- *Yanlış anlaşılmaların önüne geçmek için kelimeleri doğru telaffuz ediniz.*
- *Çok kısık veya çok yüksek sesle konuşmaktan kaçınınız, vurgu ve tonlamayı anlamı yansıtacak şekilde kullanınız.*

Değerlendirelim

Konuşmanızı tema sonundaki "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

İZLE
ÖĞREN
UYGULA

İkna Paragrafı Yazma

Günlük yaşamda arkadaşlarımız, ailemiz ve öğretmenlerimizle iletişim kurar; onları bir konuda ikna etmek için çabalarız. Farkında olmasak bile sınıfta, kantinde, evde veya alışverişte; isteklerimizin gerçekleşmesi, öneri ve düşüncelerimizin kabul görmesi için karşımızdakileri ikna etmeye çalışırız. İkna paragrafları çevremizdekilere isteklerimizi, önerilerimizi yazılı olarak iletme yollarından biridir. Daha önce öğrendiğiniz paragraf türlerine bugün bir yenisini ekleyecek ve ikna paragrafı yazmayı öğreneceksiniz. Çalışmaya başlamadan önce aşağıdaki örneği renklendirmelere dikkat ederek inceleyiniz.

(a) Kabul edilmesini istediğimiz düşünce, davranış veya önerinin ifade edildiği giriş cümlelerinden oluşur.

(b) İkna eden kişinin gerekçelerini içeren cümlelerden oluşur.

(c) İsteğimizin reddedilmesini önlemek amacıyla hazırlanan ikna edici cevap cümlelerinden oluşur.

(ç) İsteğimizin öneminden veya gerçekleştiğinde ortaya çıkacak olumlu etkilerden bahsettiğimiz cümlelerden oluşur.

(a) Anneciğim; dün öğretmenimiz okulumuzda bir voleybol kursu açılacağını, isteyenlerin kursa cuma gününe kadar kayıt yaptırması gerektiğini söyledi. Ben bu kursa katılmak istiyorum. (b) Biliyorsun ben küçüklüğümden beri voleybolu seviyor, voleybol oynarken çok eğleniyorum. Ayrıca son zamanlarda vaktimin çoğunu ders çalışmakla geçirdiğim için uzun süre hareketsiz kalıyorum. Kursa kaydolursam hem daha hareketli bir yaşamım olur hem de yeni arkadaşlar edinme fırsatı yakalarım. (c) Büyük ihtimalle derslerimi aksatacağımdan endişe ediyorsun ama öğretmenimiz sporun bizi daha disiplinli ve sorumluluk sahibi yapacağını söyledi. Ayrıca voleybol kursu haftada üç gün, okul çıkışında ve yalnızca birer saat olacakmış. (ç) Eğer izin verirsen hem derslerime bugün olduğu gibi çalışmaya devam edeceğim hem de daha sağlıklı bir yaşamım olacak. Beni artık daha mutlu göreceksin.

Öğretmeninizi İzliyorsunuz

Öğretmeniniz şimdi "çocuğunu bir çalışma planı hazırlamaya ve buna uygun çalışmaya ikna etmek isteyen baba"nın ağzından bir ikna paragrafı yazacak. Yazacağı paragrafı planlarken, paragraf taslağını yazarken, yazdığı paragrafı gözden geçirip düzenlerken sesli düşünerek dikkat etmeniz gerekenleri size öğretecek. Öğretmeninizi izlerken aşağıdaki noktalara dikkat ediniz.

- *Öğretmeniniz babanın önerisini, bu öneri için gerekçelerini planlarken nelere dikkat etti? Önerinin reddedilme olasılığına karşı çocuğu ikna etmeye yönelik hangi ifadeleri kullanmayı planladı?*
- *Taslağını hazırlarken nelere dikkat etti?*
- *Öğretmeniniz yazdığı paragrafı gözden geçirip düzenlerken nelere odaklandı, neler söyledi ve paragrafta neleri değiştirip düzeltti?*

Büyük Grupla Uyguluyorsunuz

Oturma düzeninize uygun olarak 4-6 kişilik gruplar oluşturunuz. Öğretmeninizin rehberliğinde "anne ve babanızı, okul görevlerinizde kullanacağınız yeni bir bilgisayar almaya ikna etmek" üzere bir paragraf planlayıp taslağınızı yazınız. Ardından grup olarak metninizi gözden geçirip düzenleyiniz ve diğer gruplarla paylaşınız. Çalışmanızı yaparken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- *Öğretmeniniz, size kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak adım adım ne yapacağınızı söyleyecek. Onun yönergelerini takip ederek uygulamanızı yapınız.*
- *Grup olarak çalışırken birlikte düşünüp tartışınız ve ortak bir karara varınız. Verdiğiniz karar doğrultusunda "Plan" ve "Taslak Metin" bölümlerini doldurunuz.*
- *İhtiyaç duyduğunuz anlarda öğretmeninizden yardım isteyiniz.*

Plan

İstek, düşünce veya öneri: _____

_____

İstek, düşünce veya öneri için gerekçeler: _____

_____

Olası reddedilme sebepleri için önlemler: _____

_____

Sonucun önemi veya sağlayacağı faydalar: _____

_____

Taslak Metin

Küçük Grupla Uyguluyorsunuz

Şimdi oturma düzeninize uygun olarak daha küçük (2-3 kişilik) gruplar oluşturunuz. "Şehrinizde düzenlenecek kitap fuarına sınıfça gitmek için öğretmeninizi ikna etmek" üzere bir paragraf planlayıp taslağınızı yazınız. Ardından paragrafınızı gözden geçirip düzenleyiniz ve paragrafınızın düzenlenmiş hâlini arkadaşlarınıza okuyunuz. Çalışmanızı yaparken aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek (planlama, taslak yazma, gözden geçirme, paylaşma) paragrafınızı yazınız.*
- *Öğretmeniniz gerek görmedikçe çalışmanıza müdahale etmeyecek ama ihtiyaç duyarsanız öğretmeninizden yardım isteyiniz.*
- *Grup arkadaşlarınızla oluşturduğunuz taslağa uygun olarak metninizi yazınız.*

Plan

İstek, düşünce veya öneri:

İstek, düşünce veya öneri için gerekçeler:

Olası reddedilme sebepleri için önlemler:

Sonucun önemi veya sağlayacağı faydalar:

Taslak Metin

Sıra Sizde

Artık ikna paragrafı yazmayı öğrendiniz. "Yazma Vakti" etkinliğinde verilen yönergelere uygun olarak ikna paragrafı yazınız.

Yazma Vakti

8. ETKİNLİK

A. Hafta sonu en sevdiğiniz yazarın çocukluk ve gençlik yıllarında yazar olabilmek için neler yaptığını, nasıl çalıştığını anlattığı bir söyleşisi olduğunu düşününüz. Bir arkadaşınızı bu söyleşiye sizinle gelmesi için ikna edecek bir paragrafı planlayıp taslağınızı defterinize yazınız.

B. Yazınızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanınız.

Plan

İstek, düşünce veya öneri: _____

İstek, düşünce veya öneri için gerekçeler: _____

Olası reddedilme sebepleri için önlemler: _____

Sonucun önemi veya sağlayacağı faydalar: _____

C. Taslak metninizi gözden geçirip düzelttikten sonra arkadaşlarınızla paylaşınız.

Gelecek Derse Hazırlık

"Üretim Vakti" çalışmasında kullanılmak üzere zaman yönetimi ve öz denetim konularında bir araştırma yapınız.

ÜRETİM VAKTİ

YAZMA

A. On yıl sonra nerede olduğunuzu, nelerle uğraştığınızı ve hangi hedeflere ulaştığınızı hayal ediniz. Bulunduğunuz bu noktaya nasıl geldiğinizi anlatan bir hikâye kurgulayınız. Hikâyenizi gözlem ve hayal gücünüzün yanı sıra gelecek planlama ve öz denetim konularında yaptığınız araştırmadan elde ettiğiniz bilgilerle zenginleştiriniz.

Aşağıda verilen görev kutularından yararlanarak hikâyenizi yazınız.

1. Ders çalışmak için masanın başına oturduğunuz bir an

Hayallerinizi yazdığınız bir akşam

Okulda size verilen bir görevi başardığınız bir an

Geleceğinizi hayal ettiğiniz bir an

2. "Ben bunu başarabilirim." diye düşündünüz.

"Kendime bir hedef koymalıyım."diye karar verdiniz.

"Farklı bir şekilde deneyeyim." diye düşündünüz.

"Vazgeçmeden devam edeceğim." diye kendinize söz verdiniz.

3. Kendinize küçük hedefler koydunuz.

Günlerinizi planlamaya başladınız.

Farklı yollar denediniz.

Kararlı bir şekilde ilerlediniz.

4. İstediğiniz bir okulda ya da alanda yer aldınız.

Kendinize olan güveninizin arttığını hissettiniz.

Emeklerinizin karşılığını aldığınızı düşündünüz.

Başardığınız bir işin sonunda kendinizle gurur duydunuz.

B. Metninizi aşağıdaki alana planlayınız. Taslak metninizi defterinize yazıp öğretmeninizin rehberliğinde düzenledikten sonra arkadaşlarınızla paylaşınız. İmkânlarınızın uygun olması hâlinde metin yazma ve paylaşma aşamalarında dijital araçları kullanabilirsiniz.

KONUŞMA

Durumlar

- *Geleceğe yönelik bir hedef koyduğunuzda hedefinize ulaşmak için nasıl bir yol izlersiniz? Kendinizi nasıl motive edersiniz?*
- *Bir grupta proje ödevini planlama görevinin size verildiğini düşününüz. Bu gruptaki çalışmaları nasıl planlarsınız? Arkadaşlarınızın motivasyonunu arttırmak için neler yaparsınız?*

A. Yukarıda verilen durumları inceleyiniz. Bu durumlardan size uygun olanını seçiniz. Seçtiğiniz durumda izleyeceğiniz yol ve yöntemlerle ilgili bir konuşma yapınız. Konuşmanızda aşağıdaki ifadelere dikkat ediniz.

- Konuşmanızın amacı, süresi ve ihtiyaçlarınız doğrultusunda kullanacağınız yöntem ve tekniği belirleyiniz.
- Gerekli gördüğünüzde seçimlerinizle ilgili değişiklik yapabilirsiniz.
- Konuyla ilgili gözlem, anı ve deneyimlerinize yer veriniz.
- Konuşmanızda vurgu ve tonlamaya dikkat ediniz.
- Ön bilgilerinizi konuşmanızın içeriğiyle ilişkilendiriniz.
- Konuşmanızı beden dili, jest ve mimiklerinizle destekleyiniz.

B. Konuşmanız sırasında imkânlarınız doğrultusunda dijital sunum araçlarınından faydalanabilirsiniz.

SERBEST OKUMA METNİ

AĞAÇ VE SEN

Bir ağaç altındasın, her dalı binbir çiçek,
Gün gelip bu çiçekler sana yemiş verecek.

En yüksek dallarında, bunların olgunları;
Gözünü onlara dik, alçaklarından el çek.

İstiyorsan erişmek yüksekteki dallara
Vücutça kuvvetli ol, zekaca büyüyerek.

Yavrum, bunun çaresi okuyup öğrenmektir,
Yoksa hep boşa gider çektiğin bunca emek!

Bilgi en büyük kuvvet, yaşayıp yaşatmakta;
Fakat faydasız kalır temiz olmazsa yürek!

Sevmeğe başla yavrum, ananın kucağında;
Vatana sevgin, her şeyden üstün gerek.

Kafanda bilgi dolu, yürekte sevgilerin,
Yürü, engel tanıma yolundan döndürecek.

Gözün yukarda olsun, gönlün yüceliklerde.
Başın dimdik, yüzün ak, alnın açık, gözün pek,

(…)

Her ülküye emekle, çalışmakla erilir.
Bahtiyarlık istersen ömür sür didinerek.

(...)

Hasan Âli YÜCEL
(Kısaltılmıştır.)

1. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

1, 2 ve 3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Zamanla Değişen Adımlar

Yaşam, zamanla aynı biçimde ilerlemez. Karşılaşılan yeni durumlar insanın alıştığı yöntemleri yeniden gözden geçirmesini gerektirir. Daha önce işe yarayan bir davranış farklı bir durumda yeterli olmayabilir. Bu farkındalık bireyin kendini yeniden düzenlemesine ve yeni yollar denemesine zemin hazırlar. Değişime açık olmak bu noktada yalnızca bir tercih değil, yaşamın doğal bir gereği hâline gelir.

Günlük yaşamda ortaya çıkan sorunlar düşünme biçimini doğrudan etkiler. Alışılmış çözümler sonuç vermediğinde kişi farklı seçenekleri değerlendirmek zorunda kalır. Bu süreçte birey güçlü ve zayıf yönlerini daha iyi tanır, tepkilerini buna göre şekillendirir. Böylece karşılaştığı durumlara daha bilinçli yaklaşmaya başlar ve olaylara tek bir açıdan bakmak yerine çok yönlü düşünme becerisi geliştirir.

Zaman içinde edinilen deneyimler yalnızca bilgi kazandırmaz, bakış açısını da dönüştürür. Her yeni öğrenmenin bireyin yaşamına farklı bir katkısı vardır. Karşılaşılan her durum kişinin kendini tanımasına ve sınırlarını fark etmesine yardımcı olur. Bu sayede birey, geçmiş yaşantılarından ders çıkararak geleceğe daha sağlam adımlarla ilerleyebilir.

Bu nedenle gelişim, belirli bir döneme bağlı kalmadan yaşamın her aşamasında sürdürülmesi gereken bir süreçtir. İnsan, öğrendikçe ve deneyimledikçe kendini yeniden inşa eder. Sürekli öğrenme anlayışı, bireyin hem kişisel hem de toplumsal yaşamda daha uyumlu ve üretken olmasını sağlar. Yaşam boyu öğrenme, değişen koşullara ayak uydurmanın ve kendini yenilemenin en güçlü yollarından biridir.

Bu sürecin sürekliliği bireyin kendini güncel tutmasını ve değişen koşullara uyumunu kolaylaştırır. Öğrenmeye açık olan kişi, karşılaştığı zorlukları birer engel olarak görmek yerine gelişim fırsatı olarak değerlendirir. Böylece yaşam boyunca edinilen her deneyim, bireyin hem düşünsel hem de duygusal olgunluğunu artırarak daha dengeli ve bilinçli bir yaşam sürmesine katkıda bulunur.

1. Metne göre birey, karşılaştığı yeni durumlar karşısında nasıl bir tutum geliştirmiştir? Açıklayınız.

2. Aşağıdakilerden hangisi metnin ana düşüncesini yansıtmaktadır?

A) Deneyimler yalnızca bilgi birikimini artırır.

B) Alışkanlıklarını değiştirmeyen bireyler daha kararlı olur.

C) Yaşamda karşılaşılan sorunlar bireyin gelişimini sınırlar.

D) Yeni durumlar, bireyin düşünme biçimini ve yaklaşımını etkiler.

3. Metinden alınan yandaki bölümde "zemin hazırlar" ifadesi hangi anlamda kullanılmıştır?

A) Fiziksel bir alan oluşturma

B) Bir durumu geciktirme

C) Bir gelişmenin gerçekleşmesine olanak sağlama

D) Önceden planlanmış bir süreci tamamlama

> Bireylerin güçlü ve gelişmeye açık yönlerine dair farkındalığının olması çok değerlidir. Bu farkındalık, bireyin kendini yeniden düzenlemesine ve yeni yollar denemesine zemin hazırlar.

4. Yandaki karekodu okutarak "Beyhan Budak ile Motivasyon Defteri" adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

A. İzlediğiniz içerikte Beyhan Budak, zaman yönetiminde en sık karşılaşılan hatalardan hangilerinin altını çizmektedir? Açıklayınız.

B. Beyhan Budak, günlük ve haftalık planlamanın önemini nasıl açıklıyor? Bu planlamayı yaparken nelere dikkat etmelisiniz? Açıklayınız.

C. İzlediğiniz içerikte verilmek istenen mesaj nedir? Yazınız.

5. "Planlı olmak ve zamanı verimli kullanmak" konulu ikna edici bir konuşmayı aşağıdaki açıklamalara dikkat ederek yapınız.

- *Konuşmanızda uygun selam, hitap ve sonlandırma ifadeleri kullanmaya dikkat ediniz.*
- *Konuşmanızı ön bilgileriniz ve örneklerle destekleyiniz.*
- *Konuyla ilgili gerekli gördüğünüz yerlerde soru sorunuz ve size yöneltilen soruları cevaplayınız.*

6. "Zamanı verimli kullanmanın önemi"ni anlatan deyim, atasözü ve özdeyişler belirleyiniz. Belirlediğiniz deyim, atasözü ve özdeyişlerden seçtiklerinizi kullanarak bir sebep-sonuç paragrafı yazınız.

7. Noktalı virgülün görevleriyle ilgili aşağıdaki etkinlikleri yapınız.

A. Cümlelerdeki noktalı virgülün görevlerini tespit ediniz ve bu görevleri örneklerin altındaki boşluklara yazınız.

- Öğrencilerden Aslı, Derya, Melis afişi; Ahmet, Kerem, Yusuf sunumu hazırladı.

.....

.....

.....

.....

- Uzun süre çalıştı, denedi; sonunda başarıya ulaştı, hayallerini gerçekleştirdi.

.....

.....

.....

.....

- Gerçek başarı; emek, sabır ve kararlılıkla kazanılır.

.....

.....

.....

.....

B. Örneklerden hareketle aşağıdaki alana, noktalı virgülün görevlerine uygun birer cümle yazınız.

1. _____

2. _____

3. _____

8. Aşağıda serim bölümü verilmiş metni okuyunuz ve düğüm, çözüm bölümlerini yazmak için planlama yapınız. Planınıza uygun olan yazma yöntem ve tekniğini seçerek metnin düğüm ve çözüm bölümlerini yazınız.

Bir zamanlar geçinmek için yaşadığı kasabaya uzak bir nehirden her gün su taşıyan bir sucu varmış. Su taşımak için omuzlarında dengede tuttuğu bir sopanın iki ucuna iki toprak testi asıyormuş. Testilerden biri parlak kırmızı renkte, düzgün ve tamamen su geçirmezmiş, diğeri ise eski, rengi solmuş ve biraz çatlakları olan bir testiymiş. Hatta sucu yolda giderken biraz su sızdırıyormuş.

Daha fazla ölçme ve değerlendirme sorusu için yandaki karekodu okutunuz.

Ek Ölçme ve Değerlendirme Soruları

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form dinlemenizi/izlemenizi değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde değerlendiriniz.

	Evet	Kısmen	Hayır
İçeriği empati kurarak izledim.			
İçerikten hareketle anlamını bilmediğim kelime veya kelime gruplarını belirledim.			
Anlamını bilmediğim kelime veya kelime gruplarının anlamını tahmin ettim.			
Tahminlerimin doğruluğunu kontrol ettim.			
İçeriğin ana fikrini belirledim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form okumanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde değerlendiriniz.

	Evet	Kısmen	Hayır
Metni okurken anlamını bilmediğim kelime veya kelime gruplarını belirledim.			
Belirlediğim kelime veya kelime gruplarının anlamını tahmin ettim.			
Tahminlerimin doğruluğunu kontrol ettim.			
Okuduğum metindeki düşünceyi geliştirme yollarını belirledim.			
Metinle ilgili soruları cevapladım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form yazınızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde değerlendiriniz.

	Evet	Kısmen	Hayır
Yazacağım elektronik postanın konusunu belirledim.			
Yazacağım elektronik postayı hangi amaçla yazacağımı belirledim.			
Cevabımı örneklerle destekleyerek açıkladım.			
Yazışmaya uygun selam ve hitap ifadeleriyle başladım.			
Yazımda anlatımın anlaşılır olmasına dikkat ettim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form konuşmanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde değerlendiriniz.

	Evet	Kısmen	Hayır
Belirlediğim görüşü savunduğum bir tartışma gerçekleştirdim.			
Savunduğum görüşü anlatırken günlük yaşamdan kanıtlar sundum.			
Karşı grubun savunduğu bilgilerdeki tutarsızlıkları tespit ettim.			
Konuşmam sırasında sesimin şiddetini doğru ayarladım.			
Konuşmam sırasında doğru vurgu ve tonlamayla konuşmaya özen gösterdim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

2. TEMA
BİR HİLAL UĞRUNA

EBA Tema Alanı

2. Tema E-Özeti

TEMANIN METİNLERİ

» BAYRAĞIMIZIN ALTINDA
» MUSTAFA 1881-1920 TARİHE ATILAN İMZA
» MİLLİ MÜCADELE SERGİSİ KAHRAMAN ÇOCUKLAR (DİNLEME/İZLEME)
» MUSTAFA KEMAL'İN KAĞNISI
» GÖZÜM ARKADA KALMAYACAK (SERBEST OKUMA METNİ)

ANAHTAR KELİMELER

- Millî Mücadele
- millî egemenlik
- kahramanlık
- sınıflandırma
- çıkarım
- metin yapıları
- düşünceyi geliştirme yolları
- söz sanatları
- medya içerikleri
- ikna etme teknikleri
- hazırlıksız konuşma
- azim ve kararlılık
- sorumluluk
- sistematik olma
- kendine güvenme (öz güven)
- bağımsızlık

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

- Bu temada yer alan "Bilgilendirici metinlerde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısı, sonraki temada verilen "Dinlediğinin/izlediğinin derin anlamını belirlemeye yönelik basit çıkarımlar yapabilme", "Dinlediğinin/izlediğinin derin anlamını belirlemeye yönelik üst düzey çıkarımlar yapabilme" öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilir.
- "Görselle iletilen anlamı belirleyebilme" öğrenme çıktısı, 4. temada verilecek olan "Çoklu ortam ögelerine yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.
- "Konuşmasını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme" öğrenme çıktısı, sonraki temalarda verilecek konuşma becerileriyle ilişkilendirilir.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Sizce bir toprak parçasını "vatan" yapan nedir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Bugün bayrağımızın altında özgürce yaşayabilmemizi kimlere ve hangi fedakârlıklara borçluyuz? Kısaca açıklayınız.

- *Aşağıdaki metnin etkinliklerine göz gezdiriniz. Bu etkinlikler ve metnin türünden hareketle metni okurken kullanacağınız stratejiyi belirleyiniz. Eğer okuma süreciniz istediğiniz şekilde ilerlemezse strateji seçiminizde değişiklik yapabilirsiniz.*

BAYRAĞIMIZIN ALTINDA

Zafer yolunda unutamayacağım yüzlerden biri Hatice Nine'nin yüzüdür. Salihli'de yangın yıkıntıları ortasında nasılsa kalmış beş on evden birindeydim. Halk bir türlü kâbusun geçtiğine inanamıyor, bir türlü uyuyamıyordu. Boş sokaklarda kadın erkek dolaşıyor, hep çocuklar gibi koşuşuyorlardı.

Ortalık ağarıyor, hâlâ kadınlar gelip gidiyor, (...) hâlâ geçen günleri konuşuyorduk ve Hatice Nine, en son gelenlerdendi. Ben artık yatağıma uzanmıştım. Ev sahibi kadınla çıktı o da geldi, boynuma sarıldı ve bana öyle geldi ki bu zafer arasında bütün Salihli'deki kadınların (...) hepsi yerini yurdunu, hatta karnını doyurabilmek güvenini kaybettikleri için, arada alınlarından uçan siyah endişe gölgesi Hatice Nine'de yoktu. Oysaki en fakiri, en ihtiyarı ve en halsiziydi. Yanıma gelmek için birkaç defa duvara dayanmıştı. (…) Yüzünde, ihtiyar siyah gözlerinde muradına ermiş bir ruhun huzuru ve olgunluğu vardı.

"Nine senin evin yandı mı?"

"Hey oğul, ben beş defa muhacir oldum, beş defa evim yandı. Ben Üsküp'ten beri beş defa düşman bandırasından bizim bayrağa kaçtım. Bunlardan evvelisi gün ümidi kesince bir tek oğlumu aldım, size, bizim bayrağa kaçtım."

"Bayrağımızı çok mu seversin nine?"

Birdenbire buruşuk yüzü üzerinden bir gözyaşı seli aktı, kurumuş ellerini kaldırdı, içinde sevgili bir şey varmış gibi avuçlarını öptü:

"Sevmek ne demek oğul? Ben elli senedir onu kovalıyorum. Dünyada oğlumdan başka dikili ağacım kalmadı. Bayrağımız nereden çıktıysa ben de oradan çıktım. Her gün buradan kaçıp size gelmek istiyordum. Her gün burada ölüverirsem, mezarım bandıra altında kalırsa diye çıldırıyordum. Ama düşmanlar bırakmıyorlar, öteye kaçmak için bizim de ne atımız ne arabamız vardı. Sonunda baktım, ben ihtiyarlıyorum, siz gecikiyorsunuz, sürüne sürüne size kaçmaya karar verdim. Yolda ölürsem oğlum sırtında ölümü bizim bayrağın olduğu yere götürecekti. Sonunda bizimkiler geldiler! Hep deli gibi fırladık, fakat az imişler, arkadan daha çokluk gelsin diye çıktılar. Ben de arkalarından çıktım gittim, ta onların yanına! Ayaklarım şişti, dilim dışarı çıktı ama onları buldum. 'Bayrağımız Salihli'ye büyük orduyla girdi, artık çıkamaz!' dediler. Oğlum beni askerlerden aldığı bir eşekle buraya getirdi."

Döndü ve sıkı sıkı bir daha boynuma sarıldı. Ne yangın ne facia ne zarar ve ziyan ne de işkencenin onca manası vardı. Hayatta bir tek önemli şey vardı: Öldüğü zaman cesedinin düşman bandırası altında kalmaması! Basit ve sade.

"A yavrum," dedi, "artık Tanrı emanetini istediği dakika alsın, toprağım bizim bayrağın altında olacak!"

Bursa, 11 Ekim
Halide Edip ADIVAR
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

A. Aşağıda verilen kelimelerin önce metinde hangi anlamda kullanıldığını arkadaşlarınızla tartışınız, sonra bu kelimeleri sözlük anlamları ile eşleştiriniz. Boşta kalan anlamların hangi kelimelere ait olduğunu belirleyiniz.

muhacir | zafer | ziyan | ortalık | huzur | kâbus | bayrak

bandıra	Yabancı devlet bayrağı.
.....	Bir şeyin, bir olayın yol açtığı çıkar kaybı veya olumsuz, kötü sonuç; zarar.
.....	Sabah olmaya başlamak, ufku belli belirsiz bir aydınlık kaplamak.
.....	Savaşta kazanılan başarı.
.....	Acı, sıkıntı, korku veren olay.
.....	Bulunulan yer, çevre.
.....	Dirlik, baş dinçliği, gönül rahatlığı.
.....	Kendi ülkesinden ayrılarak yerleşmek için başka ülkeye giden (kimse, aile veya topluluk); göçmen.
.....	Bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dikdörtgen biçiminde kumaş.

B. Anlamlarını eşleştirdiğiniz kelimelerden hangileri metnin anahtar kelimeleridir? Aşağıdaki alanlara yazınız.

....

C. Belirlediğiniz anahtar kelimelerin metinle ilişkisini arkadaşlarınızla tartışınız.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları "Bayrağımızın Altında" metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Hatice nine nereden gelmiş ve hayatı boyunca kaç kez muhacir olmuştur?
2. "Ben elli senedir onu kovalıyorum." sözüyle Hatice ninenin anlatmak istediği nedir?
3. İşgal sonrasındaki günlerde halkın bir türlü kâbusun geçtiğine inanamaması neyi göstermektedir?
4. Hatice ninenin diğer kadınlara göre daha huzurlu olmasının sebebi ne olabilir? Yaşadıklarını göz önünde bulundurarak açıklayınız.
5. Hatice ninenin öldüğü zaman düşman bandırası altında kalmayı istememesi size hangi değerleri çağrıştırıyor? Açıklayınız.

3. ETKİNLİK

A. Metnin tamamını inceleyip hür bir vatanda yaşamanın insan için önemini gösteren kanıtları belirleyiniz. Bu kanıtlar, Hatice ninenin söz ve davranışları ile yazarın yorumlarından çıkarılabilir.

B. Bulduğunuz kanıtlardan hareketle metinde verilmek istenen mesajı gerekçelendirerek aşağıya yazınız.

4. ETKİNLİK

Okuduğunuz metinde yer verilen bilgileri inceleyiniz. Önemli bilgiler ile detay bilgileri ayrıştırınız. Belirlediğiniz önemli bilgileri metindeki akışa uygun olarak kendi cümlelerinizle aşağıdaki alana özetleyiniz.

Karekodu okutarak "Sakarya Zaferi" adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

5. ETKİNLİK

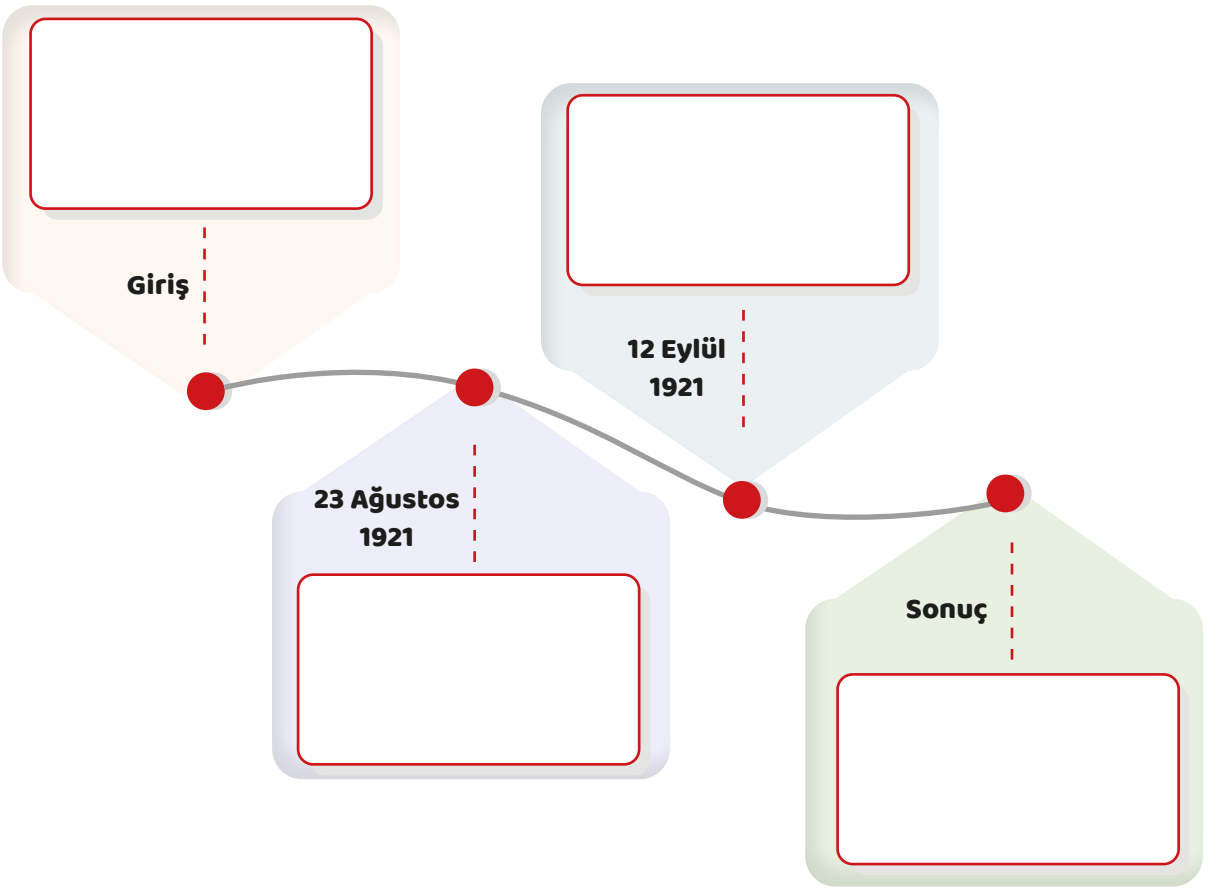
A. Aşağıda verilen düşünceyi geliştirme yollarından hangilerinin izlediğiniz içerikte kullanıldığını belirleyerek işaretleyiniz.

- Tanımlama
- Tanık gösterme
- Örneklendirme
- Karşılaştırma
- Benzetme
- Sayısal verilerden yararlanma

B. İçerikte kullanılan düşünceyi geliştirme yollarının anlatıma katkısını sözlü olarak açıklayınız.

6. ETKİNLİK

A. Sıralı kronolojik metin yapısında önemli bilgilere nasıl yer verildiğini hatırlayınız. İzlediğiniz içerikteki önemli bilgileri bu metin yapısını kullanarak uygun boşluklara yazınız.

B. Belirlenen bilgilerin birbirleriyle ilişkisini aşağıdaki alana yazınız.

Konuşma Vakti

7. ETKİNLİK

MUSTAFA KEMAL YOLU

ŞEHİTLERE SAYGI YÜRÜYÜŞÜ

YÜRÜ, BU YOL ŞEREF ZAFER YOLU

Biga Köyü

Şehitler Abidesi

ROTA BİLGİSİ
Uzunluk: 18.9 km
Zorluk: Zor
Yol Durumu: Toprak Yol

Toplanma Saati: 06.30
Toplanma Yeri: Cumhuriyet Meydanı
Feribot Hareket Saati: 07.00

KAYIT VE BİLGİ İÇİN
0379 812 06 21

BİGALI KÖYÜ-DEĞİRMEN

19 MAYIS 2027 **SAAT: 08.00**

A. Öğretmeninizin rehberliğinde bir arkadaşınızla grup oluşturunuz. Verilen afişi birlikte inceleyiniz. Arkadaşınızla "Kayıt Görevlisi" ve "Katılımcı" rollerini paylaşarak afişteki etkinlikle ilgili bilgi alıp vermek ve etkinliğe kaydolmak için karşılıklı konuşma gerçekleştiriniz. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Konuşmanızın genel akışını hızlı zihinsel bir hazırlıkla planlayınız.*
- *Bu plan doğrultusunda doğaçlama bir konuşma gerçekleştiriniz.*
- *Konu dışına çıkmadan konuşmanızı tamamlayınız.*

B. Konuşma boyunca aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Arkadaşınız konuşurken onu dikkatle dinleyip sorduğu soruları ve anlattığı detayları kavramaya çalışınız.*
- *Arkadaşınıza uygun cevaplar veriniz. Gerektiğinde siz de soru sorunuz.*
- *Bağlama uygun olmak koşuluyla özgün yorum ve değerlendirmelerinizi dile getiriniz.*

C. Konuşma süreciniz, karekodda yer alan dereceli puanlama anahtarına göre öğretmeniniz tarafından değerlendirilecektir.

Dereceli Puanlama Anahtarı

Yazma Vakti

8. ETKİNLİK

A. Atatürk'ün hayatı hakkında bildiklerinizi hatırlayınız. Eğitim hayatı, askerlik yaşamı ve devlet yöneticisi olduğu dönemlerdeki önemli durum ve olaylar ile bunların sonuçlarını aşağıdaki alana kısaca not alınız. Metninizi planlarken ve taslağınızı yazarken bu notlardan faydalanınız.

Eğitim Hayatı	Askerlik Yaşamı	Devlet Yöneticiliği
Sonuçları	Sonuçları	Sonuçları

B. Atatürk'ün yaşamındaki üç ana dönemden birini seçip bu dönemdeki önemli olay ve durumlar ile bunların doğurduğu sonuçları ortaya koyan bir yazı yazınız. Yazınızı önceki temada "İzle, Uygula, Öğren" bölümünde öğrendiğiniz sebep-sonuç metin yapısına uygun olarak planlayınız. Planınız için aşağıdaki şemayı kullanınız. Daha sonra metninizi aşağıdaki alana yazınız.

Giriş paragrafında anlatacaklarım:

1. sebep:

2. sebep:

3. sebep:

Bu sebeplerin doğurduğu sonuç:

B. Yazınızı yazarken uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanınız.

Değerlendirelim

Yazınızı tema sonundaki "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz. Metninizi düzenleyerek ürün seçki dosyanıza koyunuz.

Gelecek Derse Hazırlık

Gelecek dersinizdeki "Yazma Vakti"nde kullanmak üzere Kurtuluş Savaşı ve Millî Mücadele yıllarını konu alan filmleri araştırınız. Filmlerin çekildikleri yılları, odaklandıkları konuları, ana kahramanlarını not ediniz. Hakkında bilgi topladığınız filmleri aşağıdaki adımları takip ederek sınıflandırınız.

- *Sınıflandırma ölçütünüzü belirleyiniz. Ölçütünüz filmlerin yapıldığı dönem, merkeze aldıkları kişi veya kişiler, odaklandıkları konu olabilir.*
- *Belirlediğiniz ölçüte göre filmleri ayırıp gruplandırınız.*
- *Ulaştığınız sonuçları not alarak ilgili alana aktarınız.*

HAZIRLIK VAKTİ

1. Kurtuluş Savaşı yıllarında yaşayan bir genç olsaydınız işgal altındaki vatanınızı savunmak için "Bir Hilal Uğruna" neler yapardınız? Düşüncelerinizi paylaşınız.
2. Sizce bir milletin birlik ve beraberlik içinde olması neden önemlidir? Örnek vererek açıklayınız.

- *Metni soru sorarak okuma yöntemiyle okuyunuz. Sorularınızı hazırlarken soru sorma stratejisinden yararlanınız.*
- *"Bir liderin zor şartlar altında doğru kararlar verebilmek için hangi özelliklere sahip olması gerekir?" sorusuna ve "liderlik ve mücadele" konusuna dair kendi hazırlayacağınız iki soruya cevap arayınız.*
- *Metnin başlığı ve alt başlıklarını inceleyerek hazırladığınız soruları defterinize yazınız.*

MUSTAFA 1881-1920
TARİHE ATILAN İMZA

Mustafa Kemal Paşanın Samsun'a görevlendirildiği fotoğraf (17 Nisan 1919)

MUSTAFA KEMAL PAŞA SAMSUN'DA

Tarihî Yolculuk Başlıyor

16 Mayıs 1919... Bandırma vapuruna tam binecekken yakın bir arkadaşı geliyor Mustafa Kemal'in. "Güvenilir bir kaynaktan bilgi aldım." diyor heyecanla ve devam ediyor: "Bandırma vapurunu batıracaklarmış!" Mustafa Kemal Paşa soğukkanlılığını hiç bozmuyor. Öğleye doğru sandallarla Kız Kulesi açıklarında demirli vapura geçiyor. Doğrudan vapurun kaptanını -Kayserili İsmail Hakkı'yı- yanına çağırıyor ve talimat veriyor: "Kıyıyı takip ederek gidelim, bir gemi görürsen gemiyi sahile oturt!" Bandırma Vapuru, Sirkeci'de İngilizlerin sıkı bir aramasından geçiriliyor. Silah ve cephane aranıyor. Mustafa Kemal, güvertedekilere sesleniyor: "Biz Anadolu'ya ne silah ne cephane götürüyoruz. Biz ideal ve iman götürüyoruz." Kaptan'a demir almasını işaret ediyor, İngilizler gemiyi terk ediyor. Yola çıkılıyor, gemi boğazdan çıkarken müthiş bir fırtına başlıyor, Mustafa Kemal Paşa, kararlılıkla "Devam edelim." diyor. Herkes kamarasına gidip yatarken o düşünceli bir şekilde güvertede kararlılıkla duruyor. Karadeniz'in en az kendi içi kadar huzursuz dalgalarını seyrediyor. Gözlerini bile kırpmıyor. Koca bir mücadelenin programı, keskin zekâsının ve hafızasının önünden geçiyor. O günü Nutuk'ta şöyle anlatıyor: "Beni İstanbul'dan Samsun'a götüren vapur, Boğaziçi'ni terk ederek Karadeniz'e girerken İstanbul ufuklarına baktım. Orada her türlü savunması engellenmiş, kalp ve vicdanları kan ağlayan, beyinleri yanan İstanbul halkı için ağladım, gözlerim yaşardı. Fakat bu sevgili kardeşlerin, her ne olursa olsun kurtarılacağına o kadar emindim ki bu güven benim için teselli nedeni oldu."

İlk Adım

Bandırma vapuru ortalama 11 kilometrelik bir hızla, Karadeniz'in azgın dalgaları ile çarpışarak üç günlük bir yolculuğun ardından 17 Mayıs'ta İnebolu'ya, 18 Mayıs'ta Sinop'a geliyor. Mustafa Kemal, aslında Sinop'a ayak basmayı oradan kara yolu ile devam etmeyi düşünüyor. Yol olmadığı öğrenilince yola denizden devam ediliyor. Nihayet 19 Mayıs Pazartesi günü şafak vaktinde Samsun'a ulaşılıyor. 19 Mayıs 1919... "Ya İstiklal Ya Ölüm" parolasıyla beş yıl sürecek çetin bir Millî Mücadele'nin ilk günü, ilk adımı... Nutuk'u başlattığı cümle: "1919 yılı Mayıs'ının 19'uncu günü Samsun'a çıktım." Samsun'dayken ülke sisler içinde: İtilaf Devletleri imzaladıkları ateşkes antlaşmasına bağlı kalmadan her gün ülkenin bir yerini işgal etmekte, vatanın pak, güzel ve kutsal toprakları düşman çizmeleri altında çiğnenmektedir. Saat 07.00'de bir sandal ile hemen karaya ayak basıyor. Onu karşılayanlar arasında başlarında üç subayla küçük bir birlik, şehrin ileri gelenlerinden birkaç kişi ve bir de kadın vardı: Hemşire Sakine Hanım. Bir anlamda tüm kadınları temsil ediyor. Vapura sahilden kayıkla yaklaşan Binbaşı Mahmut Ekrem, Müfettiş Mustafa Kemal'i selamlıyor. Heyettekiler; uzun süredir boş olan, komşu evlerden ve askerî hastanelerden getirdikleri yataklar ve çarşaflarla hazır hâle getirilen Mıntıka Palas Oteli'ne yerleşiyor, karargâh olarak da tütün idaresinin yanındaki bina kullanılıyor.

'Millî Mesai' Başlıyor

Mustafa Kemal Paşa, Samsun'a ulaşır ulaşmaz uyumadan, dinlenmeden hemen incelemelere başlıyor. Dikkatli ve planlı davranıyor. Gözlerin kendi üzerinde olduğunu biliyor. Bu kadar kalabalık bir heyetin bölgedeki varlığı İngilizleri şüphelendiriyor. Rum çetelerinin zarar verdiği köyleri ziyaret ediyor. Görev sahasındaki yetkililere telgraf çekiyor. Bilgi istiyor, emirler veriyor. Türkler tarafından yazılmış onlarca şikâyet mektubunu titizlikle okuyor. Notlar alıyor, köylülerle sohbet ediyor, yakılan köyleri (…) görünce gözleri doluyor. Boğazına bir şeyler düğümleniyor, yumruğunu sıkıyor, gözlerinde bir şimşek çakıyor, kalbi daha bir azimle atmaya başlıyor. Kaldığı yere dönünce hemen raporunu yazıyor, İstanbul'a telgraf ile yolluyor. "Bölgedeki olayların sorumlusu Türkler değildir. Kontrolsüz Rum çeteleri ve onlara ses çıkarmayan İtilaf Devletleri subaylardır." diyor ve ekliyordu: "Türk milleti ne olursa olsun bağımsızlığını koruma konusunda kararlıdır."

(...) Düşman

İzmir'in işgali; Türk milletinin bazı gerçekleri görüp, silkinip kendine gelmesini, tehlikenin farkına varmasını sağladı. Mustafa Kemal Paşa bu durumu şöyle ifade etti: "(...) düşman buraya (İzmir) gelmeseydi bütün memleket gaflet içinde kalırdı." Gerçekten de halk artık gerçekleri gördü ve işgalin ardından Anadolu silkinmeye başladı. Hemen İzmir'in işgalinden dört saat sonra Denizli'de bir miting düzenlenmesi ve şehrin müftüsü Ahmet Hulusi Efendi'nin bu mitingde söyledikleri bunun güzel bir kanıtıydı: "Silahımız olmayabilir. Topsuz, tüfeksiz olarak sapan taşları ile de düşmanın karşısına çıkacağız. İstiklal aşkı, vatan sevgisi, kalbimizdeki iman ile başarılı olacağız."

17 Ocak 1923 tarihinde Gebze tren istasyonu

Millî Bilinç Uyanıyor: Büyük İstanbul Mitingleri

İzmir'in işgaline İstanbul da kayıtsız kalmadı. Sultanahmet'te, Fatih'te, Üsküdar'da, Kadıköy'de mitingler düzenlendi. Yediden yetmiş yediye; çocuk, genç yaşlı, alaylı, mektepli, köylü şehirli, memur, tüccar, çiftçi, erkek, kadın herkes oradaydı. Sloganlar atıldı, pankartlar taşındı, siyah bayraklar dalgalandı. Siyah bir örtünün serildiği kürsüden konuşmalar yapıldı. En ihtişamlı miting, 23 Mayıs 1919'da Sultanahmet Meydanı'nda organize edildi. 200.000 kişinin katıldığı bu mitingde kürsü siyah örtüyle kaplıydı. Konuşmacılardan biri de Halide Edip'ti. Kürsüden haykırdı: "Türkiye'nin istiklal ve hayat hakkını alacağı güne kadar hiçbir korku, hiçbir zorluktan kaçmayacağız. Yedi yüz senelik tarihin ağlayan minareleri altında yemin ediniz!" Kalabalık âdeta tek bir vücuda döndü, dalgalandı, "millî ruh" zirve yaptı. İngilizler, mitingdeki kalabalığın üzerinden uçaklarını alçak uçuş yaptırarak halkı sindirmeye çalıştı. Kimse yerinden kıpırdamadı. Halk yavaş ayağa kalkmaktaydı. (…)

Üç Çıkış Yolu

Mustafa Kemal'in Samsun'a çıktığı günlerde: Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiştir... Bu tablo karşısında üç farklı kurtuluş yolu benimsenmişti: Birincisi, İngiltere'nin mandasına girmek; ikincisi, Amerika'nın mandasını istemek; üçüncüsü ise bölgesel kurtuluş yolları aramak. Mustafa Kemal Paşa, bu üç fikre de katılmıyordu. Onun kararı netti: "Millî egemenliğe dayanan kayıtsız, şartsız bağımsız yeni bir Türk Devleti kurmak." Mustafa Kemal Paşa, diğer üç düşünce ile kelimenin tam anlamıyla "çarpışa çarpışa" Millî Mücadele'yi yürüttü. İlk hedefi; milleti bu mücadeleye davet etmek, tehlikenin farkına varmalarını sağlamak, içlerindeki bağımsızlık ruhunu ateşlemek, millî birlik ve beraberliği sağlamaktı. Bunun için de o dönemin en etkili silahı olan, II. Abdülhamit tarafından tüm ülkeyi, idarî ve askerî birimleri kapsayacak şekilde kurulan telgraf şebekesinden yararlandı.

Metin ÖZDAMARLAR
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

A. Metnin anahtar kelimelerini belirleyerek yazınız.

....

B. Belirlediğiniz anahtar kelimelerin metnin konusu veya ana fikri ile olan ilişkisini sözlü olarak açıklayınız.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları "Mustafa 1881-1920 Tarihe Atılan İmza" metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Mustafa Kemal'e Bandırma Vapuru hakkında hangi haber verilmiştir? Mustafa Kemal, bu haber karşısında nasıl bir tavır sergilemiştir?
2. Mustafa Kemal'in "Biz Anadolu'ya ne silah ne cephane götürüyoruz. Biz ideal ve iman götürüyoruz." sözüyle vermek istediği mesaj nedir?
3. İşgal sonrası düzenlenen mitinglerin temel amacı nedir?
4. Sultanahmet Mitingi'ne toplumun her kesiminden insanın katılması neyin göstergesidir?
5. Mustafa Kemal'in liderlik özelliklerinden hangileri bu metinde öne çıkmaktadır?

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki görseli inceleyiniz. Görselin okuduğunuz metnin hangi bölümleriyle ilişkili olabileceğine dair ipuçlarını belirleyiniz. İpuçlarını ve metinden edindiğiniz bilgileri kullanarak görselde ne anlatıldığını ve bunun metnin hangi bölümleriyle ilişkili olduğunu ayrılan alana yazınız.

(Temsilî)

4. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki karikatürleri inceleyip hangi ikna etme tekniklerinin kullanıldığını belirleyiniz. Karikatürlerde ikna tekniklerinin nasıl kullanıldığı konusunda arkadaşlarınızla fikir alışverişi yapınız.

B. Arkadaşlarınızla yaptığınız fikir alışverişinden hareketle ikna tekniklerinin işlevini aşağıdaki alanlara kısaca yazınız.

Karşılıkta bulunma

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Sevgi

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tutarlılık

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Otorite

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. ETKİNLİK

Karekodu okutarak “Çanakkale Geçilmez” adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/izleme

A. İçerikteki kavram, nesne ve diğer isimlerden millî ve manevi değerlerimizle ilişkili olanları seçip aşağıdaki alana not alınız.

B. Belirlediğiniz kelime ve kavramları duyu organlarıyla algılanabilme ölçütüne göre örnekteki gibi listeleyiniz. Ardından listelerinizi adlandırınız.

.....	.....
toprak	**istiklal**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Konuşma Vakti

6. ETKİNLİK

A. Aşağıda üç farklı hikâyenin başlangıcı verilmiştir. Bunları okuyunuz ve kahramanların özelliklerini inceleyiniz. Öğretmeninizin rehberliğinde bu hikâyelerden birini seçiniz. Seçtiğiniz hikâyenin devamını getirerek arkadaşlarınıza anlatınız. Konuşmanızı tasarlarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Olay örgüsünü ve kahramanlarınızı istediğiniz şekilde kurgulayınız.*
- *Kahramanlarınıza özgü diyaloglar üretiniz.*
- *Verilen soruna hayal gücünüzü kullanarak özgün bir çözüm üretiniz.*

1. **Hikâye:** Eren, Millî Mücadele Dönemi'nde yaşayan bir çocuktur. Bir sabah sürüsünü otlatırken işgalcilerin geldiğini fark eder. Köyünde ne eli silah tutan er kalmıştır ne de bir savunma tertibatı... Hepsi cephededir. Eren ne yapıp edip işgalcileri karşılamalı, köyündeki yaşlıları, kadınları ve diğer çocukları kurtarmalıdır.

2. **Hikâye:** Aybüke, Kurtuluş Savaşı devam ederken Anadolu'nun küçük bir kasabasında öğretmendir. Aybüke Öğretmen, çocuklara sadece okuma yazmayı öğretmeyi değil o masumları koruyup kollamayı da istemektedir. Bir gün köye ulaşan haberle sarsılır. Düşman çok yakındadır ve yaşlıya, çocuğa merhamet göstermemektedir. Çocukları kaçıracak kadar zamanı da yoktur ama onları korumaya ant içmiştir. Acaba kimlerden nasıl bir yardım alabilir, kendisi ne yapabilirdi? Hızlı düşünmeliydi.

3. **Hikâye:** Necmettin Komutan, cephanesi az olan ama "Süngü tak!" emri verildiğinde iman gücüyle hareket eden bir birliğin başındadır. O güne kadar askerle milletin etle tırnak gibi birleştiği birçok kutsal anın mimarı olarak nam salmıştır. Gün ağarmak üzereyken Necmettin Komutan için destansı günlerden biri daha başlayacaktır. Vakit tarihe yeni bir kahramanlık sayfası ekleme vaktidir.

B. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Arkadaşlarınızın sizi rahat görüp duyabileceği bir yer seçiniz.*
- *Arkadaşlarınızla göz teması kurunuz.*
- *Duruşunuzu, anlattığınız olaylara uygun şekilde ayarlayınız.*
- *Yüz ifadelerinizi kahramanınızın duygu ve düşüncelerini yansıtacak şekilde kullanınız.*

Değerlendirelim

Bir arkadaşınızın konuşmasını tema sonundaki "Konuşma Becerisi Akran Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

7. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde anlamca çelişen kelimeler bir arada kullanılmıştır. Bu kelimelerden uygun olanını seçerek cümleyi altındaki satıra örnekteki gibi yeniden yazınız.

- 19 Mayıs 1919'da başlayan Millî Mücadele Dönemi tam olarak yaklaşık üç yıl sürdü.

19 Mayıs 1919'da başlayan Millî Mücadele Dönemi yaklaşık üç yıl sürdü.

- Donanma gemileri tamı tamına üç beş saatte Çanakkale'ye ulaştı.

.....

.....

- Belki de tüm şairlerin bu marş konusunda mutlaka bir fikri vardır.

.....

.....

- Top mermisinin taşınması gerektiğini gören Seyit Onbaşı yavaşça yerinden fırlayıverdi.

.....

.....

- Bu taburda aşağı yukarı tam iki yıl çalıştıktan sonra tayini çıkmıştı.

.....

.....

- "Çalıkuşu" hiç şüphesiz Millî Mücadele'de kadının rolünü en güzel anlatan roman olabilir.

.....

.....

Erişelim

Karekodu okutarak "Konuşma Yapalım" etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

Yazma Vakti

8. ETKİNLİK

A. "Gelecek Derse Hazırlık" bölümünde incelediğiniz filmleri ve sınıflandırma sonuçlarını kullanarak defterinize "Türk sinemasında Kurtuluş Savaşı ve Millî Mücadele'nin işlenişi" hakkında bilgilendirici bir metin yazınız. Yazınızın içeriğinde aşağıdaki açıklamalara yer veriniz.

- *Giriş bölümünde ulaştığınız filmlerin adlarını yazınız. Sonra sınıflandırmada hangi ölçütü kullandığınızı ve bu ölçüte göre kaç grup oluşturduğunuzu belirtiniz.*
- *Gelişme bölümünde her bir grubunuz hakkında ayrı paragraflarda bilgi veriniz.*
- *Belirlediğiniz sınıflandırma tablosunu metninizin uygun bir yerinde kullanınız.*
- *Sonuç bölümünde sinemamızda Kurtuluş Savaşı ve Millî Mücadele'nin ele alınışıyla ilgili ulaştığınız sonucu aktarınız.*

B. Yazınızı yazarken bugüne kadar öğrendiğiniz yazım kuralları ve noktalama işaretlerini doğru uygulayınız.

Gelecek Derse Hazırlık

Mustafa Kemal Atatürk'ü fotoğraflarla tüm dünyaya tanıtacak bir genel ağ adresi tasarlanacağını hayal ediniz. Siz de bu sitenin editörüsünüz. Bir sonraki "Konuşma Vakti" etkinliğinde kullanmak üzere aşağıdaki adımları takip ederek genel ağ sayfası için hazırlık yapınız.

- *Atatürk'ün hayatındaki dönüm noktaları veya öne çıkan kişilik özelliklerini listeleyiniz.*
- *Listenizdeki olay veya bilgileri sınıflandırınız. Sınıflandırmada ölçüt olarak yaşamının evrelerini, onun öne çıkan yönlerini, hayatındaki önemli dönemeçleri veya sizin belirleyeceğiniz bir ölçütü kullanabilirsiniz.*
- *Sınıflandırma sonucunda ortaya çıkan her bir olay veya bilgi grubu için üçer fotoğraf seçiniz.*

HAZIRLIK VAKTİ

Karekodu okutarak "Hey Onbeşli-Bir Çanakkale Ağıdı" adlı türküyü dinleyiniz. Türküyü dinlediğinizde hissettiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Dinleme/İzleme

- *Karekodu okutarak "Milli Mücadele Sergisi Kahraman Çocuklar" adlı içeriği not alarak izleme yöntemiyle izleyiniz. İçeriği izlerken anahtar kelimeleri belirleyerek not alınız.*
- *İçeriğe bağlı etkinliklere göz gezdirip izleme sırasında kullanmak üzere bir strateji seçiniz. İzlerken ihtiyaç duymanız hâlinde seçtiğiniz stratejiyi değiştirebilirsiniz.*
- *İçeriği izlemeye başlamadan önce başlık ve görselden hareketle içerikle ilgili tahminlerinizi 1. etkinlikteki uygun bölüme yazınız.*

Dinleme/İzleme

MİLLİ MÜCADELE SERGİSİ KAHRAMAN ÇOCUKLAR

(Temsilî)

1. ETKİNLİK

A. Metnin içeriğine yönelik tahminlerinizi ve tahminlerinizin gerekçelerini aşağıdaki alana yazınız.

İçeriğe yönelik tahmin ve gerekçeleriniz

B. Metnin içeriğiyle ilgili tahminleriniz doğru çıktı mı? Tahminlerinizin doğruluğu ile gerekçeleriniz arasındaki ilişkiyi sözlü olarak açıklayınız.

2. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte geçen aşağıdaki kelimelerin bağlamda hangi anlamda kullanıldığını belirleyip defterinize yazınız. Sonra sözlük anlamını ve varsa eş veya zıt anlamlarını defterinize not ediniz.

mücadele	meydan muharebesi	cephe	siper
imalat	harbiye	sahip çıkma	dirlik

B. Verilen kelimelerin aralarındaki anlam ilişkilerini sözlü olarak açıklayınız.

3. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte geçen yazı, müzik ve görüntüleri dikkatle inceleyiniz. Aşağıda verilen bölümlerde yazı, müzik ve görüntülerin işlevini işaretleyiniz.

İçeriğin ilk bölümünde ekranda beliren yazılar ve arka plandaki konuşma sesi		Eş anlam oluşturma
		Anlamı destekleme
		Tek başına anlam oluşturma
İçeriğin çocukların tanıtıldığı bölümlerinde görüntüler ve arka plandan gelen konuşma sesi		Eş anlam oluşturma
		Anlamı destekleme
		Tek başına anlam oluşturma

B. İçeriği hazırlayanlar ögeler arasında nasıl bağlantı kurmuştur? Açıklayınız.

4. ETKİNLİK

İzlediğiniz "Milli Mücadele Sergisi Kahraman Çocuklar" adlı video ile 80. sayfada bulunan "Sakarya Zaferi" adlı videoyu içerik ve kullanılan dil açısından inceleyiniz. Aralarındaki benzerlik ve farklılıkları listeleyerek aşağıdaki bölümlere yazınız. Bu listeleri kullanarak iki videoyu karşılaştırınız.

BENZERLİKLER	FARKLILIKLAR

Değerlendirelim

Dinlemenizi/izlemenizi tema sonundaki "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

5. ETKİNLİK

A. Aşağıda şehir halkını Millî Mücadele'ye destek vermeye yönlendirmek için hazırlanmış bir konuşma metni verilmiştir. Özellikle renklendirilmiş kısımlardaki ifadelere dikkat ederek metni okuyunuz. Bu ifadelerin şehir halkını hangi yollarla etkilemeyi amaçlamış olabileceğini düşününüz.

Kıymetli Hemşehrilerim!

1 Sizleri buraya sadece şehrimizi nasıl savunacağımızı değil topyekûn milletimizin geleceğini kurtaracak mücadeleye nasıl destek olacağımızı konuşmak için çağırdım. Sizler, şehrimizin savunmasında bugüne dek canınızı dişinize takarak çarpıştınız; bu fedakârlıklarınızın karşılığı ödenmez. Ama ateş tüm vatanı sardı. Geçmişte ecdadımız vatan için, hürriyet için büyük mücadeleler verdi; bu yolda nice canlar feda etti. Bugün de biz aynı kararlılıkla ecdadımıza yakışanı yapmalı ve davamızdan vazgeçmemeliyiz.

2 Kardeşlerim, içinde bulunduğumuz şartların ne kadar zor olduğunu biliyorum lakin şunu da biliyorum ki kalplerimiz vatan için çarpıyor. Unutmayın ki bu yolda yalnız da değiliz. Edirne'den Kars'a, Anadolu'nun dört bir yanındaki kardeşlerimiz akın akın Mustafa Kemal Paşa'nın yaktığı ateşin düşmanı yakması için cephelere koşuyor; bu kutlu mücadeleye destek veriyor. Bütün bir millet, aynı inançla omuz omuza vermiş durumdadır.

3 Biliyorsunuz ki ömrümün çoğunu cephelerde geçirdim. Savaşın ne olduğunu da ne kadar acımasız olduğunu da iyi bilirim. Nice cephe nice düşman gördüm. Ancak bu sefer başka… Kadına, çocuğa, yaşlıya kıyanlar var karşımızda. Bizi esaret altına almak isteyen karanlık ve zalim bir düşman var. Oysa biz, aydınlık bir gelecek ve hür bir vatan için mücadele veriyoruz. Esaretin utancı ile bağımsızlığın onuru arasındaki bu amansız savaşta, tarafımız bellidir.

4 Kardeşlerim, tarafımız bellidir ama zamanımız da dardır! Vatanı kurtarmak için imkânlarımız gibi vaktimiz de kısıtlıdır. Düşmanın çok yakında olduğu haberleri gelmektedir. Eğer bugün harekete geçmezsek yarın özgürlüğümüzü savunacak bir karış toprağımız dahi kalmayabilir.

5 Hemşehrilerim, çok zor zamanlardan geçtiniz, yorgunsunuz. Lakin vakit; son bir silkinme, kendini toplama vaktidir. Bugün milletin Mustafa Kemal Paşa'ya, Paşa'nın da milletine ihtiyacı vardır. Bize yaraşan, yorgunluğumuzu bir süreliğine unutmak ve kutlu davamız etrafında kenetlenmektir. İnanıyorum ki Allah bizimledir; yolumuzun sonu da zaferdir, hürriyettir.

B. Etkinliğin "A" kısmında incelediğiniz bölümlerde kullanılan ikna tekniklerinin numaralarını aşağıdaki tabloda uygun olan yerlere yazınız.

İkna Tekniği	Bölüm Numarası
İnsanlar kendilerine yapılan iyi bir şeye aynı şekilde karşılık verme eğilimindedir. Bir kişinin kendisine iyilik yapan birinin söylediklerine ikna olma durumuna "**karşılıkta bulunma**" denir.	
Bireyler zaman içinde değişmeyen düşünce, söz ve davranışlara güven duyarlar. İnsanları ikna etmek için bu değişmezliği vurgulama tekniğine "**tutarlılık**" denir.	**1**
Bireyler toplumdaki çoğunluğun düşünce ve davranışlarına uygun davranma eğilimindedirler. İnsanları ikna etmek için onlara diğer bireylerin yaygın davranışlarını öne sürme "**toplumsal kanıt**" olarak adlandırılır.	
İnsanlar sevdikleri kişilerden gelen istekleri daha çabuk kabul ederler. Bir kişiyi ikna etmede sevdiği kişinin talebi iletmesine dayalı teknik "**sevgi (hoşlanma)**" olarak adlandırılır.	
İnsanların alanında uzman, güvenilir ve bilgili kişilerin söylediklerine inanmaları daha kolay olur. Bir kişiyi ikna etmek için önce bilgimizi ve uzmanlığımızı gösterme tekniği "**otorite**" olarak adlandırılır.	
Bir şeyin miktar, zaman, renk, seçenek vb. açısından sınırlı olması, ona olan ilgiyi artırır. İnsanları ikna etmek için bu azlığı vurgulama tekniğine "**kıtlık**" denir.	
Bireyler bir şeyin değerini onu zıddıyla birlikte gördüğünde daha iyi anlar. Olumlunun değeri, olumsuzla yan yana geldiğinde daha net anlaşılır. İnsanları ikna etmek için bu zıtlıkları kullanma tekniğine "**karşıtlık**" denir.	
İnsanlar uyumlu olan, sorun çıkarmayan ve karşılaşılan sorunlara çözümler üreten kişilere inanma ve güvenme eğilimindedirler. Bir kişiyi bir konuda ikna etmek için uyumlu, çözüm odaklı olduğunu göstermeye "**uzlaşma**" tekniği denir.	

C. Bu ikna tekniklerine başvurması ikna gücünü ne kadar etkilemiş olabilir? Arkadaşlarınızla görüşlerinizi paylaşınız.

6. ETKİNLİK

A. Tarihî bir yeri tanıtan medya metninde içerik ve görsel tasarım açısından nelerin mutlaka bulunması gerektiğini düşününüz ve öğretmeninizden yardım alarak ölçütler oluşturunuz.

B. Çocuklara Çanakkale'yi tanıtmayı amaçlayan "Tarih, Kültür ve Doğanın İç İçe Olduğu Bir Kent: Çanakkale" başlıklı medya metnine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Elektronik İçerik

C. "A" maddesinde oluşturduğunuz ölçütlerle izlediğiniz medya metninin içerik ve görsel tasarımını karşılaştırınız. Medya metninin içerik ve görsel tasarım açısından hazırlanma amacına uygun olup olmadığına yönelik bir yargıya ulaşınız.

Konuşma Vakti

7. ETKİNLİK

A. "Gelecek Derse Hazırlık" bölümünde yaptığınız çalışmadan hareketle editörlüğünü yaptığınız genel ağ adresine ilişkin arkadaşlarınıza bilgi vereceğiniz bir konuşma yapınız. Konuşmanızın içeriğinde aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Önce editör olarak seçtiğiniz sınıflandırma ölçütünü ve yaptığınız sınıflandırmayı açıklayınız.*
- *Ardından seçtiğiniz fotoğrafları ve neden o fotoğrafların Atatürk'ü anlatmak için en doğru fotoğraflar olduğunu açıklayınız.*
- *Hazırlanacak genel ağ adresinin ziyaretçiler üzerinde bırakmasını umduğunuz etkiye değinerek konuşmanızı tamamlayınız.*
- *Konuşmanızı, hazırladığınız sunuyla destekleyiniz.*

B. Konuşma sırasında aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

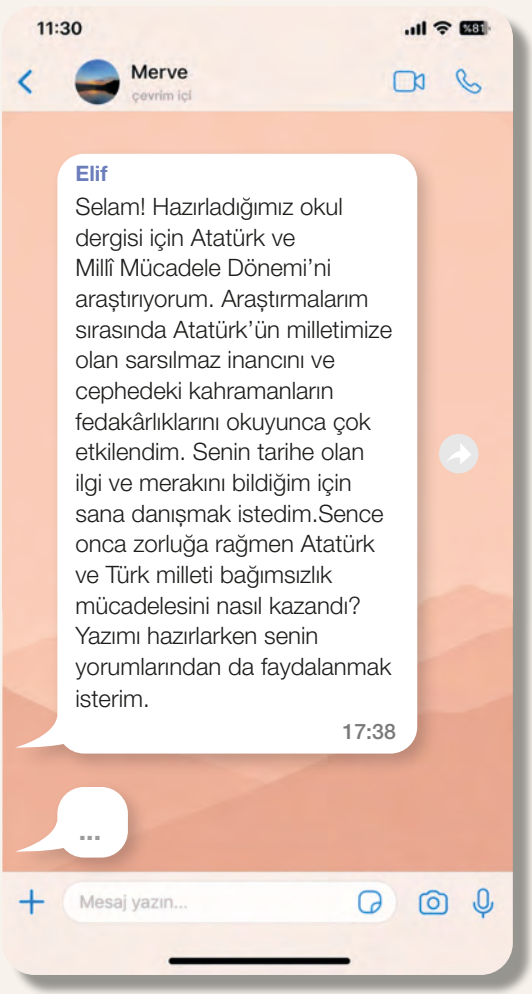
- *Uygun selam ve hitap ifadeleri ile konuşmanızı başlatıp sonlandırınız.*
- *Arkadaşlarınızın uygun zamanlarda soru sormasına izin vererek soruları cevaplayınız.*

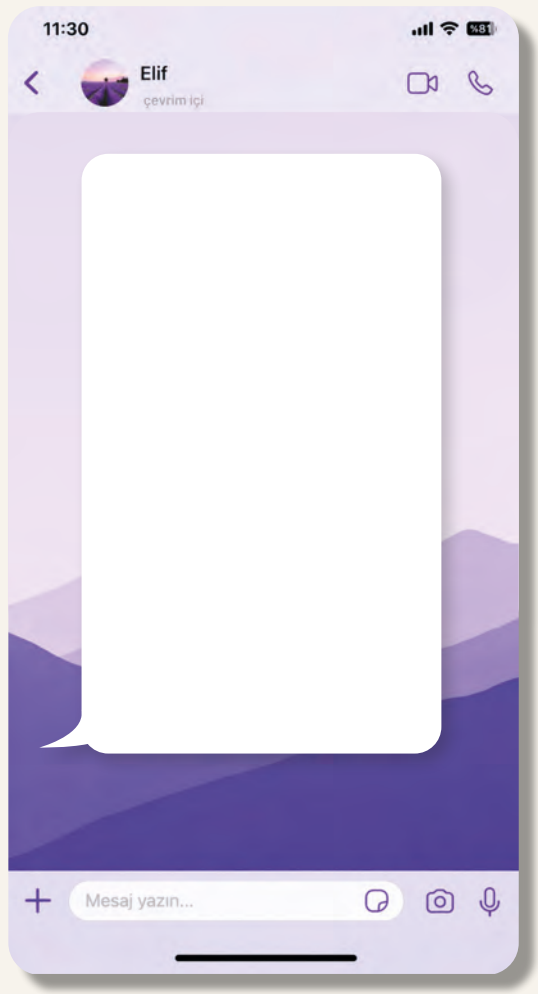
Yazma Vakti

8. ETKİNLİK

Okul dergisinde hazırlanacak olan Atatürk ve Millî Mücadele konulu yazı dizisi için bir arkadaşınız sizinle fikir alışverişinde bulunmak istemiştir. Bu sebeple anlık mesajlaşma uygulaması üzerinden görseldeki mesajı size göndermiştir. Mesajı okuyarak bu mesaja uygun bir cevap yazınız. Cevabınızı yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Cevabınızı arkadaşınızın anlayacağı şekilde ve istediği konu çerçevesinde yazdığınızdan emin olunuz.*
- *Yazacağınız mesajda hangi bilgi ve bu bilgilere bağlı gerekçeleri kullanacağınıza karar veriniz.*
- *Cevabınızda konuya ilişkin kişisel yorum ve değerlendirmelerinizi de yansıtınız.*
- *Mesajınızı yazarken yazım kurallarına uymaya ve noktalama işaretlerini işlevine uygun kullanmaya dikkat ediniz.*

HAZIRLIK VAKTİ

1. Toplumların hayatındaki önemli olaylar, o toplumun müzik ve edebiyatına nasıl yansır? Örneklerle açıklayınız.
2. Kurtuluş Savaşı yıllarında ülkenin ulaşım imkânlarındaki sınırlılık cepheye ve cephe gerisine nasıl yansımıştır? Ön bilgilerinizden hareketle cevaplayınız.

- *Şiiri vurgu ve tonlamaya dikkat ederek söz korosu yöntemiyle okuyunuz.*
- *Metni okurken anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime grupları ile bunların anlamlarına yönelik tahminlerinizi 1. etkinlikteki uygun alanlara yazınız.*

MUSTAFA KEMAL'İN KAĞNISI

Yediyordu Elif kağnısını,
Kara geceden geceden.
Sankim elif elif uzuyordu, inceliyordu,
Uzak cephelerin acısıydı gıcırtılar.
İnliyordu dağın ardı, yasla,
Herbir heceden heceden.

Mustafa Kemal'in kağnısı derdi, kağnısına,
Mermi taşırdı öteye, dağ taş aşardı.
Çabuk giderdi, çok götürürdü Elifçik,
Nam salmıştı asker içinde.
Bu kez yine herkesten evvel almıştı yükünü,
Doğrulmuştu yola, önceden önceden.

Öküzleriyle kardeş gibiydi Elif,
Yemezdi, içmezdi, yemeden içmeden onlar,
Kocabaş çok ihtiyardı çok zayıftı,
Mahzundu bütün bütün Sarıkız, yanı sıra,
Gecenin ulu ağırlığına karşı,
Hafiftiler, inceden inceden.

İriydi Elif, kuvvetliydi kağnı başında,
Elma elmaydı yanakları, üzüm üzümdü gözleri,
Kınalı ellerinden rüzgâr geçerdi daim,
Toprak gülümserdi çarıklı ayaklarına.
Alını yeşilini kapmıştı, geçirmişti,
Niceden niceden.

Durdu birdenbire Kocabaş, ova bayır durdu,
Nazar mı değdi göklerden, ne?
Dah etti, yok. Dahha dedi, gitmez
Ta gerilerden başka kağnılar yetişti geçti gacır gucur
Nasıl durur Mustafa Kemal'in kağnısı,
Kahroldu Elifçik, düşünceden düşünceden.

Aman Kocabaş, ayağını öpeyim Kocabaş,
Sür beni, öldür beni, koma yollarda beni.
Geçer, götürür ana, çocuk mermisini askerciğin,
Koma yollarda beni, kulun köpeğin olayım.
Bak hele üzerinden ses seda uzaklaşır,
Düşerim gerilere iyceden iyceden.

Kocabaş yığıldı çamura,
Büyüdü gözleri büyüdü, yürek kadar,
Örtüldü gözleri örtüldü hep.
Kalır mı Mustafa Kemal'in kağnısı bacım,
Kocabaşın yerine koştu kendini Elifçik,
Yürüdü düşman üstüne, yüceden yüceden.

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA
(Haz. Abdullah Özkan ve Refik Durbaş)

1. ETKİNLİK

Belirlediğiniz kelime veya kelime gruplarının anlamlarını *TDK Güncel Türkçe Sözlük*'ten bulup ilgili alanlara yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu kelime veya kelime gruplarının sözlük anlamları ile karşılaştırarak kontrol ediniz.

Kelime veya Kelime Grubu	Tahminim ve Sözlük Anlamı
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:

2. ETKİNLİK

A. Şairin, Elif'in duygu durumlarını ve ruh hâlini yansıtmak için seçtiği kelimeleri inceleyiniz. Şiiri siz yazsanız "Mutlaka şiirde tutardım." dediğiniz iki kelimeyi aşağıdaki alana yazıp gerekçenizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

....

B. Şiiri yeniden yazmanız hâlinde "Kesinlikle değiştirirdim." dediğiniz iki kelimeyi ve bunların yerine kullanacağınız kelimeleri tablodaki alanlara yazınız. Kelime değişikliklerinin şiire ne katacağını arkadaşlarınıza anlatınız.

Şiirdeki kelime	.....	.....
Yerine kullanacağım kelime	.....	.....

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Mustafa Kemal’in Kağnısı” metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Elif’in, kağnısına verdiği isim nedir? Bu kağnı cepheye ne taşımaktadır?
2. Kocabaş’ın yolda durması Elif’i neden büyük bir telaşa ve üzüntüye sürüklemiştir?
3. Diğer kağnıların Elif’i geçmesi, Elif’in ruh hâlini ve kararlılığını nasıl etkilemiştir?
4. Elif’in kendisini kağnıya koşarak düşman üstüne yürümesi, Türk kadınının bağımsızlık mücadelesindeki azmi ve karakteri hakkında neler anlatmaktadır?
5. Okuduğunuz şiirden hareketle kitabınızdakinden farklı bir görsel hazırlayacak olsanız bu görselde hangi ayrıntıları öne çıkarırdınız?

4. ETKİNLİK

A. Şiirin son iki bölümünü inceleyiniz. Kocabaş’ın ölümü sonrasında Elif’in neler hissetmiş olabileceğine dair kanıtlar bulunuz. Bulduğunuz kanıtlarla Elif’in o anki duygularını ilişkilendirerek aşağıdaki alana açıklayınız.

B. Yaptığınız çıkarımlardan hareketle Elif’in fedakârlığı karşısında kalbinizde ve zihninizde uyanan duygu ve düşünceleri sözlü olarak ifade ediniz.

Değerlendirelim

Okumanızı tema sonundaki “Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Formu”nu kullanarak değerlendiriniz.

5. ETKİNLİK

A. Aşağıda "İSTİKLAL ŞAİRİ MEHMET ÂKİF ERSOY" infografiğindeki bilgiler sıralı kronolojik metin yapısına uygun olarak verilmiştir. Bu metin yapısında önemli bilgilerin nasıl sunulduğunu hatırlayınız ve metindeki önemli bilgileri belirleyip aşağıdaki alana yazınız.

B. Belirlediğiniz bilgiler arasında nasıl bir bağlantı olduğu konusunda arkadaşlarınızla görüş alışverişinde bulununuz.

6. ETKİNLİK

A. Yandaki şiirle ilgili aşağıda verilen cümlelerden doğru olanları "✓" ile işaretleyiniz.

Nice şehit verdik, nicemiz gazi
Kimse tutsak edemez bu hür milleti
İnönü'de, Sakarya'da, Dumlupınar'da
Püskürttük düşmanı geri

- ☐ Şiir tek kıtadan oluşmuştur.
- ☐ Bir, iki ve dördüncü dizeler birbiri ile kafiyelidir.
- ☐ Şiirde hece ölçüsü kullanılmıştır.

B. Seslerin ahenkli olmasının şiirin okunuşu ve anlamına nasıl bir etkisi vardır? Açıklayınız.

Karekodu okutarak "18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi" adlı içeriği izleyiniz. İzlerken içerikte kullanılan söz sanatlarını belirleyecek şekilde not alınız.

Dinleme/İzleme

7. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte Çanakkale'nin nelere benzetildiğini belirleyerek örnekteki gibi yazınız.

- Çanakkale bir ruha benzetilmiştir.
- _____
- _____

B. İzlediğiniz içerikte kullanılan benzetmeler olmasa metinde ne değişirdi? Benzetmelerin anlatıma hangi açıdan katkı sağladığını açıklayınız.

Konuşma Vakti

8. ETKİNLİK

A. Aşağıda verilen kelime ve kavram havuzunu inceleyiniz. Bu kelime ve kavramlardan üçünü seçiniz ve bunların size hangi kelimeleri çağrıştırdığını aşağıda verilen alana not alınız. Seçtiğiniz kelimeler, kavramlar ve notlarınızdan hareketle bir konuşma planlayınız.

B. Planlama sırasında aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Konuşmanızın amacını belirleyiniz. Arkadaşlarınıza bilgi vermek, onları eğlendirmek ve bir olay anlatmak amacınız olabilir.*
- *Konuşmanızı belirli bir konu çerçevesinde yapılandırmak ve size ayrılan süreyi verimli kullanmak için konunuzu ve konuşma türünüzü belirleyiniz.*

C. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Konuşmanızın bölünmemesi için nefesinizi kontrol ediniz.*
- *Belirlediğiniz amaca uygun vurgu ve tonlamayla konuşunuz.*
- *Kelimeleri doğru telaffuz etmeye, sesinizin yüksekliğini arkadaşlarınızın duyacağı şekilde ayarlamaya özen gösteriniz.*

9. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümlelerde yer alan isim ve fiil çekim eklerini inceleyiniz. Bu eklerin kelimelere kattığı anlamı düşününüz.

1. Bilecik'ten Eskişehir'e döndüler.
2. Oğlu Emin'i de yanına alarak Ankara'dan Kütahya'ya, oradan da Afyon'a gitti.
3. O zaman bir şey yazmadınız mı?
4. Ordu ile birlikte, harikalar yaratan o kahramanların hemen ardından o da ayaklandı.
5. İstiklâl Marşı'nı büyük bir aşk ile yazmaya çalışıyordu.

B. Numaralandırılmış cümlelerde incelediğiniz çekim eklerini örnekteki gibi uygun bölüme yazınız.

1	**İsim çekim ekleri:** -ten, -e	**Fiil çekim ekleri:** -dü, -ler
2	**İsim çekim ekleri:**	**Fiil çekim ekleri:**
3	**İsim çekim ekleri:**	**Fiil çekim ekleri:**
4	**İsim çekim ekleri:**	**Fiil çekim ekleri:**
5	**İsim çekim ekleri:**	**Fiil çekim ekleri:**

C. Ayırdığınız isim ve fiil çekim eklerinin işlevlerini sınıflandırınız.

İsme çoğul anlamı katan ek: .....

İsme belirtme, yönelme, bulunma ve ayrılma anlamı katan ek: .....

İsme ilgi anlamı katan ek: .....

İsme iyelik anlamı katan ek: .....

Fiile zaman veya dilek anlamı katan ekler: .....

Fiilin hangi kişi tarafından yapıldığını belirten ek: .....

Fiile soru anlamı katan ek: .....

Ç. Aşağıdaki kelimelere uygun ekler getirerek cümleleri tamamlayınız.

Atatürk, 29 Ekim 1923' ..... Cumhuriyet' ..... ilan et- .....

Türk millet ....., Mustafa Kemal Atatürk' ..... önderliğin ..... zafer ..... yürüdü.

Asker ..... vatan ..... düşman ..... temizle- .....

Yazma Vakti

10. ETKİNLİK

A. Kendinizi okulunuzun bahçesinde göndere çekilmiş bir bayrağın yerine koyunuz. Onun gözünden okulunuzda 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı günü yaşananları anlatan öyküleyici bir metin yazınız. Metninizin planını aşağıda verilen hikâye haritasını kullanarak yapınız. Metninizi defterinize yazınız. Metninizi yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamalarına dair deneyimleriniz ve hayal gücünüzden faydalanınız.*
- *Özgün bir olay örgüsü kurgulayınız.*
- *Olay örgüsüyle uyumlu karakter ve diyaloglara yer veriniz.*

B. Metninizi açık ve anlaşılır bir dille yazınız. Deyim, atasözü ve söz sanatları ile anlatımınızı zenginleştiriniz.

Hikâyemin Haritası

Şahıs/Varlık Kadrosu

.....

.....

Yer ve Zaman

.....

.....

Olay Akışı

1. .....

.....

2. .....

.....

3. .....

.....

4. .....

.....

Verilmek İstenen Mesaj

.....

.....

.....

Gelecek Derse Hazırlık

- "Üretim Vakti" konuşma bölümünde kullanmak üzere "Çanakkale, Atatürk, kahramanlık, gazilik, şehitlik" konularını içeren şiirler seçiniz. Seçtiğiniz şiirlere uygun fon müzikleri belirleyerek bir dinleti hazırlayınız.
- "Üretim Vakti" yazma bölümünde kullanmak üzere tema boyunca öğrendiğiniz kelime veya kelime grupları, deyim ve atasözlerini tespit ediniz.

ÜRETİM VAKTİ

KONUŞMA

Hazırladığınız "Çanakkale, Atatürk, kahramanlık, gazilik, şehitlik" konularıyla ilgili şiirlerden oluşan dinletinizi arkadaşlarınıza sununuz.

- *Seçtiğiniz şiirleri ana duygusunu yansıtacak şekilde okuyunuz.*
- *Dinletinizi tamamladıktan sonra hazırladığınız şiirleri ürün seçki dosyanıza yerleştiriniz.*

YAZMA

Öğretmeninizin rehberliğinde arkadaşlarınızla üçerli gruplar oluşturunuz. Aşağıdaki cümleyle başlayan öyküleyici bir metni grup arkadaşlarınızla planlayınız.

- *Yazma çalışmanızı serim, düğüm ve çözüm bölümlerini farklı grup üyelerinin yazacağı şekilde tamamlayınız.*
- *Yazdığınız metni diğer gruplarla paylaşınız.*
- *Metninizi arkadaşlarınızla paylaştıktan sonra ürün seçki dosyanıza yerleştiriniz.*

Köyden arkadaşları ile canları pahasına koruyacakları emanetlerini alıp yola koyulduklarında uzaktan gelen top sesleri susmuş, ay ışığı patikayı aydınlatmaya başlamıştı.

SERBEST OKUMA METNİ

GÖZÜM ARKADA KALMAYACAK

Gazi Mustafa Kemal Paşa, daha önceki görevleri sırasında olduğu gibi Cumhurbaşkanı seçildikten sonra da çocuklarla olan ilgisini sürdürmüştür. Kuşkusuz bu ilgilenme daha anlamlı ve önemli olmuştur.

O, nerede bir çocuk görse onunla yakından ilgilenir, konuşmak için fırsat yaratırdı. Onlara türlü sorular sorarak çocuklarla kolayca bir bağ kurardı. Aldığı cevaplar hoşuna gittiğinde de duygulanır, gururlanırdı. Çankaya'da karşılaştığı küçük Cemil'le olduğu gibi.

Cumhurbaşkanlığı genel yazmanlığı görevinde de bulunan yazar Ercüment Ekrem TALU, Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın Cumhurbaşkanı seçildiği günlerde küçük Cemil'le karşılaşmasını şöyle anlatır.

"Bir sabah Çankaya sırtlarında beraber gezmeye çıkmıştık. Güneşli, berrak bir gündü. Mevsim kış olduğu hâlde soğuğu pek duymuyorduk.

Muhafız Bölüğünün bulunduğu alana geldiğimizde burada on onbir yaşlarında iki çocuk uçurtma uçuruyorlardı.

Gazi durdu, çocukların uçurtmayı havalandırmak için yaptıkları insanüstü hamlelere bakıyordu.

Onlar bizim oraya gelişimizin farkında bile olmamışlardı. Oyunları ile meşguldüler. Bir ara uçurtma yerden bir iki metre yükseldikten sonra birdenbire yalpaladı. Bir iki takla atarak geldi, ta ayaklarımızın dibine serildi.

O zaman çocuklar bizi gördüler. Bir tanesi korkusuzca bize doğru koştu. Öteki olduğu yerde çivilenmiş gibiydi. Üç yabancı adamla karşı karşıya gelmek kendisini belli ki ürkütmüştü.

TBMM Başkanı Gazi Mustafa Kemal, Bilecik'in Osmaneli ilçesine yaptığı ziyareti (16 Ocak 1923)

TBMM Başkanı Gazi Mustafa Kemal, Bilecik Osmaneli İstasyonu'nda bir öğrencinin okuduğu şiiri dinlerken (20 Ocak 1923)

Gazi, yanımıza sokulan çocuğu yakaladı. Çelik bakışlı gözlerini onun yüzüne dikip gülümseyerek sordu:

— Adın ne senin bakayım?

— Cemil

— Çankaya'da mı oturuyorsun?

— Yok; Ayrancı'da.

— Okula gidiyor musun?

Çocuk başını önüne doğru hızla eğdi.

— Eee... Ne okuyorsun okulda?

— Her bişey okuyorum.

— Peki ben kimim Cemil?

Çocuk zeki bakışlarını ATATÜRK'ün üzerinde gezdirdi:

— Sen Gazi Paşa'sın.

ATATÜRK, gülümsedi:

— Olmadı Cemil! Ben Gazi Paşa değilim. Beni benzettin sen.

— Yok benzetmedim. İyi biliyorum sen Gazi Paşa'sın.

— Nereden biliyorsun?

Çocuk, kendinden emin bir tavırla:

— Çünkü, dedi. Sana hiç kimse benzemez...

Çelik gözler bulutlandı. O eşsiz kafanın içinden kim bilir ne düşünceler geçti o anda...

— Cemil sen büyüdüğün zaman ne olacaksın?

Cevap o ufacık ağızdan tereddütsüz çıktı:

— Asker olacağım...

— Asker olup da ne yapacaksın?

— Düşman bu topraklara bir daha basacak olursa onu buradan kovacağım.

Gazi bir şey demedi. Küçücük Cemil'i kollarından tuttu, kaldırdı ve alnına sıcak bir öpücük koydu. Sonra onu oyununa geri gönderip yoluna devam ederken bize döndü:

Başlangıcı kendi zihninde kalan cümleyi bize hitap ederek tamamladı:

"Evet... Öyledir. Milletin bağrından temiz bir nesil yetişiyor. Bu eseri ona bırakacağım ve gözüm arkamda kalmayacak."

Cemil SÖNMEZ

(Haz. K. Mehmet Teke)

2. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

- *Aşağıdaki metni, devamındaki soruları inceleyerek okuma sırasında kullanmak için uygun bir strateji veya yöntem seçiniz. Gerekmesi hâlinde seçiminizde değişiklik yapabilirsiniz.*

Millî Muharip Uçak KAAN, İlk Uçuşunu Gerçekleştirdi

Türkiye'nin yerli ve millî imkânlarla tasarlanan ve üretilen ilk savaş uçağı olan KAAN, 21 Şubat 2024'te ilk uçuşunu gerçekleştirildi. 13 dakika süren uçuş sırasında KAAN, 8000 ft (~2500 metre) irtifaya çıktı ve 230 knot (~425 km/h) hıza ulaştı.

"Millî Muharip Uçak Projesi" kapsamında geliştirilen KAAN, beşinci nesil bir savaş uçağı olarak tasarlandı.

KAAN'ın beyni olarak nitelendirilen bilgisayar sistemleri, TÜBİTAK Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (BİLGEM) tarafından geliştiriliyor. (…)

Geliştirilen bilgisayar sistemleri, kritik verilerin uçak üzerinde aynı ortam üzerinden birbirini etkilemeden, yüksek hızda ve güvenli bir şekilde aktarılmasına imkân veren iletişim altyapılarına sahip. Ayrıca TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (MAM) tarafından geliştirilen "yaşam destek sistemi", pilotlarının zorlayıcı fiziksel koşullarda temel yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmelerine yardımcı olacak.

(…)

Savaş uçakları, ses hızından yüksek hızlarda uçabilmek için çoğunlukla turbojet ve turbofan motorların arka bölümüne eklenen ve "art yakıcı" olarak isimlendirilen ikinci yanma odasını kullanır. KAAN'ın art yakıcı teknolojisini kullanmadan ses hızından yüksek hızlarda uzun süre uçmasına ve savaşmasına imkân sağlayacak motorlarının yerli imkânlar ile tasarlanıp üretilmesine yönelik çalışmalar TEI öncülüğünde devam ediyor.

(…)

Dr. Tuba SARIGÜL
(Kısaltılmıştır.)

Okuduğunuz metinden hareketle 1 ve 2. soruları cevaplayınız.

1. Açıklayıcı metinlerde önemli bilgilerin nasıl sunulduğunu hatırlayınız. Okuduğunuz metindeki önemli bilgileri defterinize yazınız.

2. Metinde verilen bilgilerden yazarın anlatmak istediği asıl düşünceye yönelik kanıtlar toplayınız. Bunları ve konuyla ilgili önceki bilgilerinizi kullanarak bu metnin ana fikrini belirleyip defterinize yazınız.

3. Metinde geçen "zorlayıcı fiziksel koşulların" insanları hangi açıdan etkileyeceği söylenebilir? İfadenin geçtiği cümlede verilen bilgileri ve konu hakkındaki ön bilgilerinizi kullanarak cevaplayınız.

4. Metnin tamamını okuduğunuzda KAAN'ın bilgisayar, yaşam destek ve motor sistemlerinin yerli kurumlarca geliştirilmesi neyin göstergesi olabilir? Defterinize yazınız.

Aşağıdaki soruları inceleyiniz ve içeriği izlerken kullanmak üzere bir yöntem seçiniz. Karekodu okutarak "Çanakkale" adlı içeriği seçtiğiniz yöntemi kullanarak izleyiniz. Gerektiğinde seçtiğiniz yöntemi değiştirebilirsiniz. 5-7. soruları izlediğiniz içeriğe göre cevaplayınız.

Dinleme/İzleme

5. Aşağıdaki kelimelerden hangilerinin izlediğiniz içeriğin anahtar söz varlığı unsuru olabileceğini belirleyiniz. Bu kelimelerin önce metinde hangi anlamda kullanıldığını, sonra bu kelimelerin sözlük anlamlarını ayrılan alanlara yazınız. Son olarak bu kelimelerle aynı kavram alanına giren kelimelere örnekler bulup en sağdaki sütuna yazınız.

batarya	İçerikteki Anlamı:	.....
	Sözlük Anlamı:	.....
alay	İçerikteki Anlamı:	.....
	Sözlük Anlamı:	.....
nefer	İçerikteki Anlamı:	.....
	Sözlük Anlamı:	.....

6. Aşağıda izlediğiniz içerikten alınan dizelere yer verilmiştir. Bu dizelerde hangi söz sanatlarının kullanıldığını yazınız.

Övün, ey Çanakkale, cihan durdukça övün! → **Söz Sanatı:**

Bir destana benziyor senin bugünkü hâlin. → **Söz Sanatı:**

7. İzlediğiniz içerikte şairin ön plana çıkardığı duyguları yansıtan bir konuşma yapınız. Konuşmanızda özgün karakterler ve olay örgüsü oluşturunuz. Konuşmanızı hayal gücünüzle ve gözlemlerinizle zenginleştiriniz.

8. Aşağıdaki kavramları uygun şekilde iki gruba ayırınız. Her gruptan seçtiğiniz kavramlarla Millî Mücadele ile ilgili ön bilgilerinizden de yararlanarak uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullandığınız bir paragraf yazınız.

vatan	**fedakârlık**	**zafer**	**cesaret**	**kadın**	**görev**
meclis	**egemenlik**	**kağnı**	**millet**	**özgürlük**	**direniş**

Daha fazla ölçme ve değerlendirme sorusu için yandaki karekodu okutunuz.

Ek Ölçme ve Değerlendirme Soruları

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form dinlemenizi/izlemenizi değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Hayır" ve "Kısmen" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Başlık ve görselden hareketle içerikle ilgili tahminlerimi belirledim.			
İçeriği izlerken anlamını bilmediğim kelime veya kelime gruplarını belirleyerek not aldım.			
Belirlediğim kelime veya kelime gruplarının anlamını *TDK Güncel Türkçe Sözlük*'ten kontrol ettim.			
İzlediğim içerikteki bilgileri çözümledim.			
İzlediğim içeriği farklı içeriklerle dil veya organizasyon açısından değerlendirerek karşılaştırdım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form okumanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Hayır" ve "Kısmen" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Metni uygun bir okuma stratejisi seçerek okudum.			
Okuduğum metinden alınan kelime veya kelime gruplarının anlamlarını belirledim.			
Okuduğum metnin ana fikrini belirledim.			
Okuduğum metinden belirlediğim unsurları karşılaştırdım.			
Okuduğum metindeki önemli bilgileri belirleyerek metni özetledim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

KONUŞMA BECERİSİ AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form akranınızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Hayır" ve "Kısmen" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Seçtiği hikâyenin kahraman özelliklerini iyi çözümledi.			
Özgün kahramanlar ve diyaloglar üretti.			
Konuşmasını hayal gücüyle zenginleştirdi.			
Verilen soruna özgün bir çözüm üretti.			
Beden dilini, canlandırdığı karaktere ve olay akışına uygun şekilde kullandı.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form yazınızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Hayır" ve "Kısmen" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Metnime başlamadan önce planlama yaptım.			
Konu hakkında yazarken ön bilgilerimden yararlandım.			
Metnimi sebep-sonuç metin yapısına uygun olarak kurguladım.			
Sebep ve sonuçlar arasında mantıklı bağlantılar kurdum.			
Geçiş ve bağlantı ifadelerini doğru şekilde kullandım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

3. TEMA

İLETİŞİM VE SOSYAL İLİŞKİLER

EBA Tema Alanı

3. Tema E-Özeti

TEMANIN METİNLERİ

» ESKİCİ
» YA HAYIR SÖYLE...
» DİJİTAL TAYFA-KOMİK Mİ ŞİMDİ? (DİNLEME/İZLEME)
» ÖĞÜT
» SEVGİLERDE (SERBEST OKUMA METNİ)

ANAHTAR KELİMELER

- iletişim
- iletişim ortamları
- nezaket ve görgü kuralları
- çıkarım
- karşılaştırma
- derin anlam
- özetleme
- ikna etme teknikleri
- değerlendirme
- eleştirme
- metnin bölümleri
- şiirin biçim özellikleri
- düşünceyi geliştirme yolları
- söz sanatları
- beden dili
- empati
- sorumluluk
- güven
- girişkenlik

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

- Bu temada yer alan "Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısı, önceki temada verilen "Bilgilendirici metinlerde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.
- "Konuşmasında beden dilini ve mekânı etkili kullanabilme" öğrenme çıktısı, sonraki temalarda verilecek olan "Sözlü sunum yapabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.
- "Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde karşılaştırma yapabilme" öğrenme çıktısı, sonraki temada verilecek olan "Yazısında çoklu ortam ögeleriyle içerik oluşturabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Dil (lisan) kelimesi size neleri çağrıştırıyor? Cevabınızı 4. etkinlikte ayrılan alana yazınız ve arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Dilini bilmediğiniz bir ülkede yaşamak zorunda kaldığınızı düşününüz. Bu durumda karşılaşabileceğiniz güçlükleri ve insanlarla nasıl iletişim kurabileceğinizi anlatınız.

- *Metni sessiz okuyunuz.*
- *Metni okurken "metin yapılarının analizi ve bilgileri organize etme stratejisi"ni kullanınız. Bunun için defterinize bir hikâye haritası çiziniz ve metindeki önemli bilgileri not ediniz.*
- *Okuma sırasında anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime grupları ile bunların anlamlarına yönelik tahminlerinizi 1. etkinlikteki uygun alanlara yazınız.*

ESKİCİ

Vapur rıhtımdan kalkıp, ta Marmara'ya doğru uzaklaşmaya başlayınca yolcuyu geçirmeye gelenler, üzerlerinden ağır bir yük kalkmış gibi ferahladılar:

"Çocukcağız Arabistan'da rahat eder," dediler, hayırlı bir iş yaptıklarına herkesi inandırmış olanların uydurma neşesiyle, fakat gönülleri isli, evlerine döndüler.

Zaten babadan yetim kalan küçük Hasan, anası da ölünce uzak akrabaları ve konu komşunun yardımıyla halasının yanına, Filistin'in ücra bir kasabasına gönderiliyordu.

Hasan vapurda eğlendi; gırıl gırıll işleyen vinçlere, üstleri yazılı cankurtaran simitlerine, kurutulacak çamaşırlar gibi iplere asılı sandallara, vardiya değiştirilirken çalınan kampanaya bakarak çok eğlendi. Beş yaşında idi; peltek, şirin konuşmalarıyla da güvertede yolcuları epeyce eğlendirmişti.

Fakat vapur, şuraya buraya uğrayıp bir sürü yolcu bıraktıktan sonra sıcak memleketlere yaklaşınca kendisini bir durgunluk aldı: Kalanlar bilmediği bir dilden konuşuyorlardı ve ona İstanbul'daki gibi:

"Hasan gel!"

"Hasan git!" demiyorlardı; ismi değişir gibi olmuştu.

Hassen şekline girmişti:

"Taal hun yâ Hassen," diyorlardı, yanlarına gidiyordu.

"Ruh yâ Hassen..." derlerse uzaklaşıyordu.

Hayfa'ya çıktılar ve onu bir trene koydular.

Artık anadili büsbütün işitilmez olmuştu. Hasan köşeye büzüldü; bir şeyler soran olsa da susuyordu, yanakları pençe pençe, al al olarak susuyordu. Portakal bahçelerine dalmış, göğsünde bir katılık, gırtlağında lokmasını yutamamış gibi bir sert düğüm, daima susuyordu.

Fakat hem pürnahıl çiçek açmış, hem yemişlerle donanmış güzel, ıslak bahçeler de tükendi; zeytinlikler de seyrekleşti.

Yamaçlarında keçiler otlayan kuru, yalçın, çatlak dağlar arasından geçiyorlardı. Bu keçiler kapkara, beneksiz kara idi; tüyleri yeni otomobil boyası gibi aynaması bir cila ile kızgın güneş altında, pırıl pırıl yanıyordu.

Bunlar da bitti; göz alabildiğine uzanan bir düzlüğe çıkmışlardı; ne ağaç vardı, ne dere ne ev! Yalnız ara sıra kocaman kocaman hayvanlara rast geliyorlardı; çok uzun bacaklı, çok uzun boylu, sırtları kabarık, kambur hayvanlar trene bakmıyorlardı bile... Ağızlarında beyazımsı bir köpük çiğneyerek dalgın ve küskün arka arkaya, ağır ağır, yumuşak yumuşak, iz bırakmadan ve toz çıkarmadan gidiyorlardı.

Çok sabretti, dayanamadı, yanındaki askere parmağıyla göstererek sordu; o güldü:

"Gemel! Gemel!" dedi.

Hasan'ı bir istasyonda indirdiler. Gerdanından, alnından, kollarından ve kulaklarından biçim biçim, sürü sürü altınlar sallanan (...) bir kadın (...)

"Yâ habibî! Yâ aynî!"

Halasının yanındaki kadınlar da sarıldılar, öptüler, söyleştiler, gülüştüler. Birçok çocuk da gelmişti; entarilerinin üstüne hırka yerine ceket giymiş, saçları perçemli, başları takkeli çocuklar...

Hasan durgun, tıkanıktı; susuyor, susuyordu.

Öyle, haftalarca sustu.

Anlamaya başladığı Arapçayı, küçücük kafasında beliren bir inatla konuşmayarak sustu. Daha büyük bir tehlikeden korkarak deniz altında nefes almamaya çalışan bir adam gibi tıkandığını duyuyordu, gene susuyordu.

Hep sustu.

Şimdi onun da kuşaklı entarisi, ceketi, takkesi, kırmızı merkupları vardı. Saçlarının ortası, el ayası kadar sıfır makine ile kesilmiş, alnına perçemler uzatılmıştı. Deri gibi sert, yayvan tandır ekmeğine alışmıştı; yer sofrasında bunu hem kaşık hem çatal yerine dürümleyerek kullanmayı beceriyordu.

Bir gün halası sokaktan bağırarak geçen bir satıcıyı çağırdı.

Evin avlusuna sırtında çuval kaplı bir yayvan torba, elinde bir ufacık iskemle ve uzun bir demir parçası, dağınık kıyafetli bir adam girdi. Torbasında da mukavva gibi bükülmüş bir tomar duruyordu.

Konuştular, sonra önüne bir sürü patlak, sökük, parça parça ayakkabı dizdiler.

Satıcı, iskemlesine oturdu. Hasan da merakla karşısına geçti. Bu dört yanı duvarlı, tek kat, basık ve toprak evde öyle canı sıkılıyordu ki... Şaşarak, eğlenerek seyrediyordu: Mukavvaya benzettiği kalın deriyi iki tarafı keskin incecik, sapsız bıçağıyla kesişine, ağzına bir avuç çivi dolduruşuna, sonra bunları birer birer, İstanbul'da gördüğü maymun gibi avurdundan çıkarıp ayakkabıların altına çabuk çabuk mıhlayışına, deri parçalarını, pis bir suya koyup ıslatışına, mundar çanaktaki macuna parmağını daldırıp tabanlara sürüşüne, hepsine bakıyordu. Susuyor ve bakıyordu.

Bir aralık nerede, kimlerle olduğunu keyfinden unuttu, dalgınlığından ana diliyle sordu.

"Çiviler ağzına batmaz mı senin?"

Eskici başını hayretle işinden kaldırdı. Uzun uzun Hasan'ın yüzüne baktı:

"Türk çocuğu musun be?"

"İstanbul'dan geldim!"

"Ben de o taraflardan... İzmit'ten!"

Eskicide saç sakal dağınık, göğüs bağır açık, pantolonu dizlerinden yamalı, dişleri eksik ve suratı sarı, sapsarıydı; gözlerinin akına kadar sarıydı. Türkçe bildiği ve İstanbul taraflarından geldiği için Hasan, şimdi onun sade işine değil, yüzüne de dikkatle bakmıştı. (...)

Dişsizlikten peltek çıkan bir sesle tekrar sordu:

"Ne diye düştün bu cehennemin bucağına sen?"

Hasan anladığı kadar anlattı.

Sonra Kanlıca'daki evlerini tarif etti; komşunun oğlu Mahmut'la balık tuttuklarını, anası doktora giderken tünele bindiklerini, bir kere de kapıya beyaz boyalı hasta otomobili geldiğini, içinde yataklar serili olduğunu söyledi. (...)

Asıl konuşan Hasan'dı, altı aydan beri susan Hasan... Durmadan, dinlenmeden, nefes almadan, yanakları sevincinden pembe pembe, dudakları taze, gevrek, billur sesiyle biteviye konuşuyordu. Aklına ne gelirse söylüyordu. Eskici hem çalışıyor hem de, ara sıra "Ha! Ya? Öyle mi?" gibi dinlediğini bildiren sözlerle onu söyletiyordu; artık erişemeyeceği yurdunun bir deresini, bir rüzgârını, bir türküsünü dinliyormuş gibi hem zevkli, hem yaslı dinliyordu; geçmiş günleri, kaybettiği yerleri düşünerek benliği sarsıla sarsıla dinliyordu.

Daha çok dinlemek için de elini ağır tutuyordu.

Fakat nihayet bütün ayakkabılar tamir edilmiş, iş bitmişti. Demirini topraktan çekti, köselesini dürdü, çivi kutusunu kapadı, çiriş çanağını sarmaladı. Bunları hep aheste aheste yaptı.

Hasan, yüreği burkularak sordu:

"Gidiyor musun?"

"Gidiyorum ya, işimi tükettim."

O zaman gördü ki, küçük çocuk, memleketlisi minimini yavru ağlıyor... (...)

"Ağlama be! Ağlama be!"

Eskici başka söz bulamamıştı. Bunu işiten çocuk hıçkıra hıçkıra, katıla katıla ağlamaktadır; bir daha Türkçe konuşacak adam bulamayacağına ağlamaktadır.

"Ağlama diyorum sana! Ağlama!.."

Bunları derken onun da katı, nasırlaşmış yüreği yumuşamış, şişmişti. Önüne geçmeye çalıştı ama yapamadı, kendisini tutamadı; gözlerinin dolduğunu ve sakallarından kayan yaşların, Arabistan sıcağıyla yanan kızgın göğsüne bir pınar sızıntısı kadar serin, ürpertici, döküldüğünü duydu.

Refik Halid KARAY

(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Belirlediğiniz kelime veya kelime gruplarının *TDK Güncel Türkçe Sözlük*'teki anlamlarını inceleyip tahminlerinizin doğruluğunu kontrol ediniz.

Kelime veya Kelime Grubu	Tahminim

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları "Eskici" metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Hasan nereye yolculuk yapmıştır? Bu yolcuğun sebebi nedir?
2. Kitabınızın arkasındaki haritadan Hasan'ın yolculuk yaptığı güzergâhı inceleyiniz. Bu güzergâhtaki değişimleri yazar nasıl betimlemiştir? Açıklayınız.
3. Hasan'ın yolculuğu sırasında çevresindeki insanlara ilişkin gözlemleri onun davranışlarına nasıl yansımıştır?
4. Eskiciyle karşılaşıncaya kadar Hasan neden konuşmamıştır?
5. Metnin ana fikri nedir? Açıklayınız.

3. ETKİNLİK

A. Hasan'ın yolculuğunun başında, halasının evinde ve eskiciyle tanıştığında hissettiği duyguları inceleyiniz. Bu duygulardaki değişimin sebeplerini ve duyguların Hasan'ın iletişimine yansımalarını sebep-sonuç ilişkisi içinde aşağıdaki alana yazınız.

Yolculuğun Başında

Duyguların sebepleri: .....
.....

Duygular: .....
.....

Duyguların iletişime etkisi: .....
.....

Halasının Evinde

Duyguların sebepleri: .....
.....

Duygular: .....
.....

Duyguların iletişime etkisi: .....
.....

Eskiciyle Tanıştığında

Duyguların sebepleri: .....
.....

Duygular: .....
.....

Duyguların iletişime etkisi: .....
.....

B. Metnin farklı bölümlerindeki bu duyguların sebepleri ve iletişim üzerindeki etkilerinde ne tür benzerlik ve farklılıklar olduğunu belirleyip arkadaşlarınızla paylaşınız.

4. ETKİNLİK

"Hazırlık Vakti"nin ilk sorusunu tekrar okuyunuz ve kendi bakış açınızla verdiğiniz cevabı hatırlayınız. Ardından metnin bütününü dikkate alarak Hasan'ın bakış açısıyla "dil"in ne olduğunu sınıfça ele alınız. Yorumunuzu Hasan'ın bakış açısını yansıtan ifadelerle detaylandırarak aşağıdaki alanlara yazınız.

Benim bakış açımla "dil": _____

Hasan'ın bakış açısıyla "dil": _____

5. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metnin serim, düğüm, çözüm bölümlerini belirleyiniz. Belirlediğiniz bölümlerin başladığı cümleleri aşağıdaki alana yazınız.

Serim: _____

Düğüm: _____

Çözüm: _____

B. Metnin bölümlerinin birbirleriyle bağlantısını belirleyiniz. Bölümler arasındaki geçişlerin uygun bir şekilde yapılıp yapılmadığına yönelik arkadaşlarınızla fikir alışverişinde bulununuz.

6. ETKİNLİK

Metni okurken defterinize not aldığınız önemli bilgileri gözden geçiriniz. Bu bilgileri kullanarak metni kendi cümlelerinizle metindeki olay akışına uygun olarak aşağıdaki alana özetleyiniz.

Değerlendirelim

Okuma sürecinizi tema sonundaki "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

Karekodu okutarak “Düş Fırçası” adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

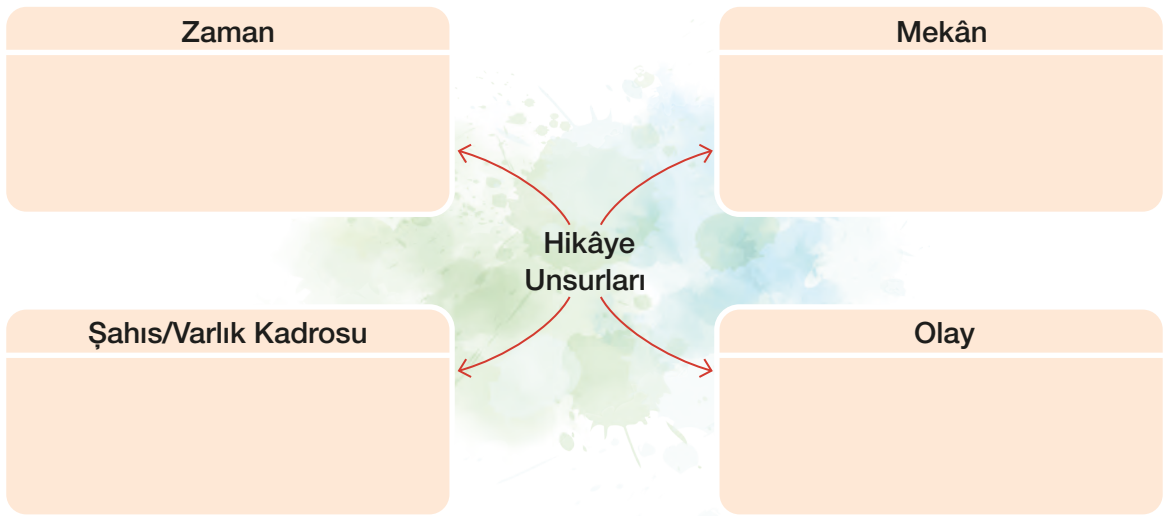
7. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikten hareketle Ayşe’nin dedesiyle çıktığı yolculuk öncesi ve sonrasında bakış açısında ne gibi değişiklikler olmuştur? Yazınız.

8. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte Ayşe’nin başından geçenleri anlatan kimdir?

B. İzlediğiniz içerikteki hikâye unsurlarını belirleyerek aşağıdaki kutucuklara yazınız ve bu unsurların birbiriyle ilişkisini sözlü olarak açıklayınız.

Erişelim

Karekodu okutarak “Ok” oyununu oynayınız.

Etkileşimli İçerik

Konuşma Vakti

9. ETKİNLİK

A. İnsanların zaman zaman birbirini dinlememesi ve yanlış anlaması, istenmeyen durumların yaşanmasına sebep olmaktadır. Gözlemlediğiniz veya yaşadığınız böyle bir durumu özetleyen bir konuşma yapınız. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Belirlediğiniz durumun ortaya çıktığı olayı baştan sona, tüm detaylarıyla hatırlamaya çalışınız. Ardından hatırladığınız bilgilerden önemli ve önemsiz olanları ayırınız.*
- *Önemli bilgileri kronolojik akışa uygun olarak sıralayınız.*
- *Sıraladığınız bilgileri kendi cümlelerinizle konuşmanızda kullanınız.*

B. Konuşma sürecinizi aşağıdaki açıklamalara göre düzenleyiniz.

- *Sınıfınızın özelliklerini dikkate alarak arkadaşlarınızın sizi rahat görebileceği ve duyabileceği bir yere geçiniz.*
- *Arkadaşlarınızla göz teması kurunuz.*
- *Hareketlerinizi ve yüz ifadenizi anlattıklarınızı destekleyecek şekilde kullanınız.*

10. ETKİNLİK

A. Bazen duygu ve düşüncelerimizi ifade ederken anlamı kuvvetlendirmek için kelimelerin ilk hecelerine eklemeler yaparak pekiştirilmiş kelimeler üretiriz. Aşağıdaki metinde renkli olarak gösterilen bu türden kelimelerin nasıl yazıldığını inceleyiniz.

İletişimde karşımızdaki tarafından doğru anlaşılmak için tertemiz bir dil kullanmamız gerekir. Düşüncelerimizi dosdoğru anlatmak iletişimin altın anahtarıdır. Özellikle yanlış anlaşılmaya müsait konularda, lafı dolandırmadan apaçık konuşmak elzemdir. Elbette bazen insanlar bizden duygularını anladığımızı gösteren sımsıcak kelimeler duymak da isteyebilir. Bunu da yapabilmeliyiz. Çünkü gönül köprüleri ancak böyle bir dille inşa edilir toplumda, sapasağlam dostluklar böyle kurulur yıllar içinde.

B. İncelediğiniz örneklerden yola çıkarak öğretmeninizin rehberliğinde pekiştirmeli kelimelerin yazımı ile ilgili bir kural oluşturunuz ve bu kuralı sözlü olarak açıklayınız.

Yazma Vakti

11. ETKİNLİK

Günümüzde farklı yaş gruplarından bireylerin birbirleri ile iletişim kurarken sorunlar yaşadıklarını gözlemliyoruz. Örneğin gençler çoğunlukla teknolojik cihazlarla zamanlarını geçirmek istiyorken yaşlılar daha fazla sohbet etmek istiyor. Diğer taraftan yaşlılar, gençlerle sohbet ederken kullandıkları dili anlamadıklarından da şikâyet ediyor; "Bizim zamanımızda…" diye başlayan cümlelerle rahatsızlıklarını anlatmaya çalışıyorlar. Fakat bu şekilde başlayan cümleler de gençlerin ilgisini çekmiyor dolayısıyla yaşlıları mutlu edecek bir değişim yaşanmıyor.

A. Farklı yaş grupları arasındaki bu iletişim problemlerini nasıl çözebileceğinize ilişkin bir yazı yazınız. Yazınızı aşağıdaki açıklamalara göre planlayınız.

- *Nesiller arasında yaşanan iletişim problemini ve sebeplerini açıklayınız.*
- *Sorunu çözmek için neler yapılabileceğine yönelik öneriler geliştiriniz.*
- *Geliştirdiğiniz öneriler arasından en uygulanabilir veya etkili olanını detaylandırınız.*
- *Bulduğunuz çözümün her iki kuşaktan bireylerin mutluluğuna nasıl katkıda bulunacağına dair öngörünüzü ifade ediniz.*

B. Yazınızda açık ve anlaşılır bir dil kullanınız. Bununla birlikte yazınızın etkililiğini artırmak için uygun yerlerde düşünceyi geliştirme yollarına yer veriniz.

Gelecek Derse Hazırlık

Daha önce bulunduğunuz bir ortamda söz ve davranışlarınızdan dolayı gereksiz yere uyarıldığınız bir zamanı düşününüz. Bir sonraki "Yazma Vakti" etkinliğinde kullanılmak üzere bu deneyiminizi anlattığınız bir yazı yazınız. Yazınızı defteriniz dışında bir kâğıda yazınız ve sınıfa götürünüz. Metninizin içeriğinde aşağıdakilerin bulunmasına dikkat ediniz.

- *Yaşadığınız olaya kısaca değininiz.*
- *Ardından size yapılan uyarının neden yanlış olduğunu gerekçelendirerek anlatınız.*
- *Yazınızın sonunda o anda neler hissettiğinize değininiz.*

HAZIRLIK VAKTİ

1. Yakın çevrenizdeki insanlar birbirleriyle nasıl selamlaşmaktadır? Gözlemlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Güzel sözlerle nezaket arasında nasıl bir ilişki vardır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- *Aşağıdaki metnin etkinliklerine göz gezdiriniz. Bu etkinliklerden ve metnin türünden hareketle okurken kullanmak üzere bir yöntem veya strateji seçiniz. Okurken metni anlamada veya etkinliklerde istenenlere uygun bilgileri toplamada sorun yaşarsanız seçtiğiniz yöntem veya stratejiyi değiştirebilirsiniz.*
- *Metin türü ve etkinliklere ek olarak seçtiğiniz strateji ve yöntemi de göz önünde bulundurup okuma sırasında kullanacağınız sözlük, defter vb. materyalleri belirleyiniz. Süreçte ihtiyaç duymanız hâlinde yeni materyaller de kullanabilirsiniz.*

YA HAYIR SÖYLE...

(...)

Mevlana, insanları «Hayır söyleyin ki hayır bulasınız.» diye uyarır. Onun inancında her olay için, her kişi için her canlı için yüzlerce ihtimal uyumaktadır imkânlar âleminde. Söz bu imkânların oluşumuna yol açar, onları uyandırır. Ağzımızdan çıkan söz olumlu ise imkânlar gerçekleşir, olumsuz ise olumsuzluklar. Bu inançla eskiler sözgelimi rasgele koşmakta olan bir çocuğa «düşeceksin» diye seslenmezler, «aman oğlum düşmeyesin» diye uyarı verirlerdi. Yakmak gibi, kapamak gibi kelimeleri bile olumsuz bularak uyandırır, ışığı dinlendirir gibi incelemiş ifadeler kullanılırdı. Babam her sokağa çıkarken annesi onu «hayra karşı» ya da «hayra varasın» diye selamlardı. «Hayırla görüşelim», «hayırlı olsun», «hayırlı geceler», «hayırlı işler», «hayrını gör», «hayırlı evlat», «hayırlı bayramlar» hep dilekler, olumlu deyimlerdi. Ne zararını gördük bilmem ki bu hayır kelimesinin?

Dil açısından söyleyemiyorum. Ben ne semantik uzmanıyım, ne dil uzmanı. Ben kelimeleri kullanırım yalnızca. Her kelime, hazinemin bir altınıdır sanki; güzel anlamlı ifadeli uyumlu. Her kelimeyi altınını saklayan paracı kişiler gibi elden günden korur, değerini bilir, severim. Sevdiceğim yeni kelimeler, hazineme giren taze paralar gibi beni sevindirir, zenginleştirir.

Sırası gelince günaydın, derim, güzel kelimedir; sırası gelince iyi günler derim, iyi dileklerimi ifade sırası gelince hayırlı akşamlar derim, hayırlı sabahlar derim, hayırlı işler derim. Bunda ne var?

Benim olan, benim olduğuna inandığım her şeye sahip olmak benim görevlerimden değil midir? Bir dilin kelimeleri, ama asıl deyimleri, terimleri, atasözleri o dilin kültürünü, törelerini, birikimini ifade etmez mi? Dil zenginliği, kültür ve birikim zenginliği ile beslenmedikçe erozyona uğrayan topraklar gibi eriyip gitmiyor mu? Sorular, art arda sorular birbirine bağlanıp gidecektir ve kimse beni vazgeç bu kelimeden demekle, kültürümün, birikimimin bir kısmında vazgeçiremeyecektir. Geçirmemelidir.

Dikkatli bir gözle toplumun konuşma diline baktığımız zaman kaç türlü selamlaşma kullanıyoruz aramızda bir düşünelim. «Günaydın» diyoruz, «iyi günler» diyoruz, «selam» diyoruz, «merhaba» diyoruz, «Hadi Allahaısmarladık» diyoruz, «by by» diyoruz, «çav» diyoruz diyoruz... Bu dil karmaşası elbette kültür karmaşasından kaynaklanıyor. Beğenmiyoruz kendimizinkileri, başkalarının selamını kelamını yeğliyoruz. Dikkat edeceksek bunlara edelim. Bir toplumda bazı odaklar, bazı noktalar her fırsatta hayır dilemelidir, hayır söylemelidir, hayırlı kişiler olmalıdır, hayırlı işler yapmalıdır. Çünkü «hayır»ın anlamı iyiliktir, karşılık beklemeden yapılan yardımdır. «Hayır görmemek», bir daha o şeyden yararlanmamak anlamına gelir. «Hayır işlemek», iyi bir iş yapmak demektir. «Hayır kalmamak», işe yarar hali kalmamaktır. «Hayır sahibi», iylik sever kişidir. «hayırdır inşallah», rüyaları hayra yormak için kullanılır. «Hayırlar», ne var ne yok demektir. «Hayra alamet», iyiye işarettir. «Hayırla yadetmek», insanın ardından iyi şeyler söylemek. «Hayrola» ne var ne yok sorusunun bir türlüsü değil mi? «Ağzını hayra aç» ... kötü şeyler konuşma. Daha ne söylemeli bilmem ki.

Evet, bu «hayır» kelimesini savunuyorum, kelimenin sanki buna ihtiyacı varmış gibi. Bu zengin anlamlı kelimenin belki benim tarafımdan savunulmaya hiç ihtiyacı yok, ama kelimenin zenginliğini ve derinliğini hissetmeyenler için bir açıklama getirir diye yazıyorum bunları. Ben mirasyedi değilim, elimdeki her şeyi değerlendirmek, yerinde kullanmak isterim. Onun için «At şu hayır kelimesini» dediği zaman bir dostum, böylesine çırpındım, ısrar ettim. «Niyet hayır, akıbet hayır» demiş bizden evvelkiler. İyi de demiş.

Nezihe ARAZ
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki kelime veya kelime gruplarının hangilerinin okuduğunuz metnin anahtar söz varlığı unsuru olabileceğini belirleyiniz.

B. Bu kelime veya kelime gruplarının metinde hangi anlamda kullanıldığını belirledikten sonra sözlük anlamlarını bulup arkadaşlarınızla paylaşınız.

hayır	hayrını görmek	söz gelimi
yeğlemek	kelam	hayra yormak
yâd etmek	ağzını hayra açmak	Allah'a ısmarladık
niyet	akıbet	kültür karmaşası

C. Verilen kelimelerden eş anlamlısı, zıt anlamlısı ve eş seslisi bulunanları belirleyip aşağıdaki uygun alanlara yazınız.

Eş anlamlısı bulunan kelime ve kelime grupları	Zıt anlamlısı bulunan kelime ve kelime grupları	Eş seslisi bulunan kelimeler
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Ç. Etkinliğin "C" kısmında tabloya yerleştirdiğiniz kelimelerin veya kelime gruplarının eş ve zıt anlamlılarını tablodaki ilgili alanlara yazınız.

Eş anlamlar	Zıt anlamlar

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Ya Hayır Söyle...” metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. “Hayır söyleyin ki hayır bulasınız.” sözüyle anlatılmak istenen nedir?
2. Koşan bir çocuğa, eskilerin “düşeceksin” yerine “aman oğlum düşmeyesin” diye seslenmelerinin sebebi nedir? Açıklayınız.
3. Bir dilin “erozyona uğrayan topraklar” gibi eriyip gitmemesi için ne yapılmalıdır?
4. “By by” ve “çav” gibi ifadelerin kullanımının artması, yazar tarafından hangi temel soruna bağlanmaktadır?
5. Günlük hayatta kullandığımız bazı kelimelerin insan hayatı üzerindeki etkileri nelerdir? Örnekler vererek açıklayınız.

3. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirleyiniz ve bunların kullanıldığı birer cümleyi ilgili bölümlere yazınız. Metinde kullanılmayan düşünceyi geliştirme yolunun karşısına örnek bir cümle yazınız.

Tanımlama: _____

Tanık gösterme: _____

Örneklendirme: _____

Karşılaştırma: _____

Benzetme: _____

Sayısal verilerden yararlanma: _____

B. Belirlediğiniz düşünceyi geliştirme yolları kullanılmamış olsaydı metnin anlatımında ne değişirdi? Açıklayınız.

4. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinde geçen ifadeleri sınıflandırmak için "öznellik-nesnellik" veya "deyim-kalıp ifade olma" ölçütlerinden birini seçiniz.

Belirlediğim Ölçüt: .....

.....

B. Belirlediğiniz ölçüte göre metindeki ifadeleri gruplandırıp aşağıdaki kutucuklara yazınız. Grupları adlandırınız.

Karekodu okutarak “Sadaka Taşı” adlı içeriği “metin yapılarının analizi ve bilgileri organize etme stratejisi”ni kullanarak izleyiniz.

Dinleme/İzleme

5. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte sadaka taşıyla ilgili verilen önemli bilgileri belirleyip aşağıya yazınız.

Fiziksel özellikleri

- .....
- .....
- .....

Bulunduğu yerler

- .....
- .....
- .....

Sosyal işlevleri

- .....
- .....
- .....

B. Sadaka taşlarının işlevine ilişkin belirlediğiniz bu bilgilerin birbirleri ile bağlantısını açıklayınız.

6. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikteki anahtar kelimeleri belirleyip aşağıdaki alana yazınız.

.....	.....	.....
.....	.....	.....

B. Belirlediğiniz anahtar kelimelerin metnin konusu ve ana fikri ile ilişkisini sözlü olarak açıklayınız.

Konuşma Vakti

7. ETKİNLİK

Lütfen!

Teşekkür ederim.

Rica ederim.

Affedersiniz.

Özür dilerim.

Öğretmeninizin rehberliğinde 2-3 kişilik gruplara ayrılınız. Grup arkadaşlarınızla " alışveriş, yol tarifi, aile içi konuşma, arkadaşlar arasında oyun kurma" konularından birini veya istediğiniz başka bir konuyu seçiniz. Seçtiğiniz konuyla ilgili yukarıdaki nezaket ifadelerinin etkili iletişime katkısını gösterecek bir olay kurgulayarak canlandırınız.

A. Konuşmanızın içeriğini oluştururken aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Mesajınızın dikkat çekici olması için canlandıracağınız olay, kahraman ve diyalogların alışılmışın dışında olmasını sağlayınız.*
- *Konuşmanızı, deneyim ve gözlemlerinize ek olarak hayal gücünüzle zenginleştiriniz.*
- *İletişim durumlarında karşılaşılan soruna özgün çözümler sununuz.*

B. Canlandırma sırasında sesinizi etkili kullanmak için aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Nefesinizi, vurgu ve tonlamanızı konuşmanıza uygun olarak düzenleyiniz.*
- *Kelimeleri doğru telaffuz edip sesinizi arkadaşlarınızın duyabileceği şekilde ayarlayınız.*

Değerlendirelim

Konuşmanızı tema sonundaki "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

Erişelim

Karekodu okutarak "Bağlama Oyunu" etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

8. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümleleri okuyup renkli yazılmış ekleri inceleyiniz. Eklerin cümlelere kattığı "yargının gerçekleşme zamanı"na dikkat ederek cümleleri ilgili kavramlarla eşleştiriniz.

1. Yargının gerçekleşme anından öncesi
2. Yargının gerçekleşme anı
3. Yargının gerçekleşme anından sonrası
4. Yargının sürekliliği

- ( ) Bu sabah komşumla karşılaşınca selamlaş-tı-k.
- ( ) Etkili iletişim ile ilgili bir konferansa katıl-mış.
- ( ) Düşüncelerini arkadaşlarına açık açık söyle-di.
- ( ) Kardeşiyle sohbet ederek okula kadar yürü-dü.
- ( ) Şu an yarınki konuşma metnimi hazırlı-yor-um.
- ( ) Buyurun, sizi dinle-mekte-yim.
- ( ) Bu akşam komşularımız bize gel-ecek.
- ( ) İnsanları dinlerseniz onları daha iyi anlay-acak-sınız.
- ( ) Haftaya devlet büyüklerimiz kasabamızı ziyarete gel-ecek.
- ( ) Babam eve her zaman yüzünde tebessümle gel-ir.
- ( ) Herkesle her zaman iyi geçin-ir, kimseyle iletişimi kes-mez.

B. Aşağıdaki cümleleri karşısındaki gerçekleşme zamanını kullanarak örnekte olduğu gibi tamamlayınız.

Cümle	Eylem	Gerçekleşme Zamanı
Piknik alanında komşularımızla konuştuk.	konuş-	Yargının gerçekleşme anından öncesi
Bugünden itibaren öğretmenimi dikkatle		Yargının gerçekleşme anından sonrası
Bartu, düşüncelerini açık bir şekilde		Yargının gerçekleşme anından öncesi
Arkadaşı üzgün olduğunu söyleyince onu her zaman		Yargının sürekliliği
Zeynep arkadaşlarıyla fikirlerini		Yargının gerçekleşme anı
Beden dilini kullanarak da iletişim		Yargının sürekliliği
Yanlış anlaşılmayı konuşarak		Yargının gerçekleşme anından sonrası
Marketteki görevliden ürünler hakkında bilgi		Yargının gerçekleşme anı

9. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümleleri kısa çizginin hangi görevle kullanıldığına dikkat ederek inceleyiniz. Bu göreve yönelik öğretmeniniz rehberliğinde kural oluşturunuz.

- Ankara-Bakü arasındaki iletişimin güçlü olması, toplumlar arası kültür aktarımının en önemli göstergelerinden biridir.

- Okulumuzun konferans salonunda düzenlenecek olan "Etkili İletişim ve Beden Dili" semineri yarın saat 14.00-16.00 arasında yapılacaktır.

Kısa çizginin bu cümlelerdeki görevi: _____

B. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde/hangilerinde oluşturduğunuz göreve uygun bir kullanım vardır? İşaretleyiniz.

	Sınıfımıza yeni gelen yabancı uyruklu arkadaşımızla iletişim kurabilmek için Türkçe-İngilizce çeviri sözlüğünden yararlandım.
	Öğretmenimiz empati hakkındaki konuşmasında hayatımızdaki önemini vurgulamak için "iletişim" kelimesini i-le-ti-şim şeklinde heceledi.
	Toplu taşıma araçlarındaki en temel görgü kuralını unutan bazı insanlar, toplumsal uyuma zarar vermektedir.
	Sosyal alanlarda uyulması gereken görgü kurallarını anlatan afişleri Aydın-İzmir güzergâhındaki tüm mola yerlerine astık.

Yazma Vakti

10. ETKİNLİK

A. Gelecek Derse Hazırlık görevinde yazmış olduğunuz metni bir arkadaşınızla paylaşınız ve siz de onun yazdığı metni okuyunuz. Okurken arkadaşınızın metnindeki gerekçelere odaklanınız. Kendinizi onu uyaran kişilerin yerine koyarak arkadaşınızın gerekçelerini tartışan bir yazı yazınız. Metninizi yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Arkadaşınızın gerekçelerinden doğru olanlarını vurgulayınız.*
- *Yanlış veya taraflı görüşler var ise bunların nedenlerini gerekçelendirerek açıklayınız.*
- *Kendi öneri ve görüşlerinizi mantıklı gerekçelerle destekleyerek ifade ediniz.*

B. Yazınıza başlamadan önce kime hitaben yazacağınızı seçiniz. Yazınızı, haksızlığa uğradığını düşünen ve bu yüzden kendini daha fazla üzmemesi gereken arkadaşınıza hitaben yazabilirsiniz. Herkesin yaşayabileceği bir durum ise tüm arkadaşlarınıza hitaben de yazabilirsiniz. Yazınızı başlatırken, sürdürürken ve sonlandırırken hitap ettiğiniz kişi veya gruba göre selam ve hitap ifadelerini kullanınız.

C. Yazım ve noktalama kurallarına uyunuz.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Nezaket ve görgü kuralları sadece yüz yüze iletişimde mi önemlidir? Dijital ortamlarda bu kurallara uymamanın kimlere ne tür etkileri olabilir? Görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Değer verdiğimiz bir kişinin günlük iletişimde yaptığı yanlışların farkına varmasını istediğimizde ona yaklaşımımız nasıl olmalıdır? Ona nasıl yaklaşmalı, nelerden kaçınmalıyız? Sınıfça beyin fırtınası yapınız ve maddeler hâlinde defterinize not alınız.

- *Yandaki karekodla verilen "Dijital Tayfa - Komik mi Şimdi?" adlı içeriği not alarak dinleme/izleme yöntemiyle izleyiniz.*
- *İçeriği izlerken kullanılan ikna tekniklerini belirleyecek şekilde notlar alınız.*
- *İçeriğe bağlı etkinliklerin yönergelerine ve kullanacağınız yönteme göre izleme sırasında ihtiyaç duyacağınız materyalleri belirleyiniz.*

EBA

Dinleme/İzleme

DİJİTAL TAYFA - KOMİK Mİ ŞİMDİ?

1. ETKİNLİK

A. Aşağıda verilen kelime veya kelime grupları arasından izlediğiniz içeriğin anahtar söz varlığı unsuru olabilecekleri belirleyiniz.

sanal zorbalık	mizah	canını sıkmak
iddia etmek	farkındalık	yorum

B. Verilen kelime veya kelime gruplarının önce metindeki anlamlarını belirleyiniz. Ardından aşağıdaki sözlük anlamları ile eşleştirerek uygun alanlara yazınız. Son olarak bu kelime veya kelime gruplarının çağrıştırdıkları ifadeleri ayrılan alanlara yazınız.

Kelime: .....

Bir olayı belli bir görüşe göre açıklama, değerlendirme.

Çağrıştırdığı ifade: .....

Kelime: .....

Sözlerle veya davranışlarla kişinin neşesini kaçırmak, huzurunu bozmak.

Çağrıştırdığı ifade: .....

Kelime: .....

Sözünde direnmek, bir iddia ileri sürmek.

Çağrıştırdığı ifade: .....

Kelime: .....

Dijital teknolojiler kullanılarak gerçekleştirilen zorbalık.

Çağrıştırdığı ifade: .....

Kelime: .....

Gülmece.

Çağrıştırdığı ifade: .....

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları izlediğiniz "Dijital Tayfa - Komik mi Şimdi?" adlı içerikten hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Hayri ile kardeşi ve arkadaşları arasındaki görüş ayrılığının sebebi nedir?
2. Hale, Kâmil ve Sevim'in tepkileri neden değişim göstermiştir?
3. İçerikteki gibi arkadaşlarınızın duygu ve düşüncelerinizi anlamadığı durumlarda neler hissediyorsunuz?
4. Hayri, sosyal medyada uygun olmayan yorumlara gösterilen ilginin neye sebep olacağını vurgulamaktadır?
5. İçerikte anlatılanlara göre mizah ve zorbalık arasındaki fark nedir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte kullanılan ikna tekniklerini aşağıdakiler arasından seçiniz. Seçtiğiniz tekniklerin hangi karakter tarafından nasıl kullanıldığını sözlü olarak açıklayınız.

Karşıtlık	Kıtlık (Azlık)	Toplumsal Kanıt	Karşılıkta Bulunma
Otorite	Sevgi (Hoşlanma)	Uzlaşma	Tutarlılık

B. Belirlediğiniz tekniklerin birbirleriyle ve içeriğin konusu ile nasıl bir ilişkisi vardır? Sözlü olarak açıklayınız.

4. ETKİNLİK

"Hazırlık Vakti"nin 2. sorusunda belirlediğiniz maddeleri ölçüt olarak kullanınız. Hayri'nin yaptıklarını ölçütlerinizle karşılaştırınız ve seçtiği yolun doğruluğunu değerlendiriniz. Ulaştığınız sonucu gerekçelerinizle aşağıdaki alana yazınız.

5. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içeriğin genelinde yaşananları gözden geçiriniz. Hayri'nin düşüncelerini; Hale, Kâmil ve Sevim'in yorumlara verdikleri tepkilerdeki değişimi inceleyiniz. Bunlardan hareketle içeriğin vermek istediği mesajı belirleyip aşağıdaki alana yazınız.

B. İzlediğiniz içeriği serim, düğüm, çözüm bölümlerinin kurgulanışı bakımından inceleyiniz. Söz konusu bölümlerin kurgulanışını verilen sorular doğrultusunda sorgulayıp seçimlerinizi yapınız. Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.

Serim bölümündeki başlangıç olayı dikkat çekici ve merak uyandırıcı mıdır?

Serim bölümü dikkat çekici ve merak uyandırıcıdır. Çünkü .....

.....

.....

Daha dikkat çekici ve merak uyandırıcı olabilirdi.

Bu konuyu ele alan bir videonun girişi nasıl olsa daha dikkat çekici olabilirdi? .....

.....

.....

Düğüm bölümünde yaşananlar izleyicinin ilgisini sürdürebilmiş, olayların nasıl sonlanacağına dair merakı artırmış mıdır?

İlgiyi korumuş, sonuca yönelik merakı artırmıştır. Çünkü .....

.....

.....

Olaylar farklı şekilde geliştirilebilirdi.

Düğüm bölümündeki olaylar ve akış nasıl düzenlense daha ilgi çekici ve merak uyandırıcı olabilirdi? .....

.....

.....

Çözüm bölümünde olaylar etkileyici bir sona bağlanmış mıdır?

Olaylar etkileyici bir sonla bitmiştir. Çünkü .....

.....

.....

Çözüm bölümü daha etkileyici olabilirdi.

Olaylar nasıl sonlanmış olsa daha etkileyici olur, mesaj daha etkili bir şekilde verilmiş olurdu? .....

.....

.....

Değerlendirelim

Dinlemenizi/izlemenizi tema sonundaki "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

6. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Sağlıklı Aile

Sağlıklı ailede her çocuğun kendine özgü bir kişiliği olduğu bilinir ve kabul edilir. Başka bir deyişle, çocukların kapasite, yeti ve yetenek, doğal eğilim vb. yönlerden farklılıklar gösterdiğine inanılır. Bu özelliklere değer verilir, çocuğun bu doğrultuda gelişmesi için elden geldiğince çaba harcanır ve uygun ortamlar hazırlanır. Çocuklar kişilik özellikleri doğrultusunda yönlendirilirler, belli bir kalıba sokulmak için zorlanmazlar. Ailenin ortak yaşantısı dışında her bireyin farklı uğraşları ve ilişkileri vardır. Ancak, aile çıkarları ön planda tutulur. Kuşaklar arasındaki düşünce farklılıklarına saygı duyulur.

Sağlıklı ailenin iç yapısında ve işleyişinde esneklik vardır. Ev düzeninin işlerliğini sağlayan görevler, değişen durumlara göre el değiştirir. Çocuklar başkalarıyla karşılaştırılmazlar ve başkalarıyla karşılaştırmanın doğru olmadığını öğrenirler. (...)

(...) Sağlıklı ailede koşulsuz bir sevgi vardır. Koşulsuz sevgi, "kişiyi şu andaki davranışlarının ötesinde, onun potansiyeline ve özüne dönük olarak sevmek"tir. Koşulsuz sevginin temelinde, o kişinin ne olabileceğini temsil eden potansiyel ve öz ile, onun şimdiki davranışlarının altında yatan nedenleri ayırdedebilecek bir anlayış vardır. (...)

Birini koşulsuz sevmek, onunla ilgilenmemek ya da her düşünce ve davranışını onaylamak anlamına gelmez. Koşulsuz seven kişi, sevdiği insanla sürekli ilişki içindedir, onunla konuşur, ona sorular sorar, onu dinler, anlamaya çalışır; sevgisini olduğu kadar kızgınlığını da belli eder, fakat hiçbir zaman sevgisini esirgemez. (...)

İbrahim DÖNMEZER
(Kısaltılmıştır.)

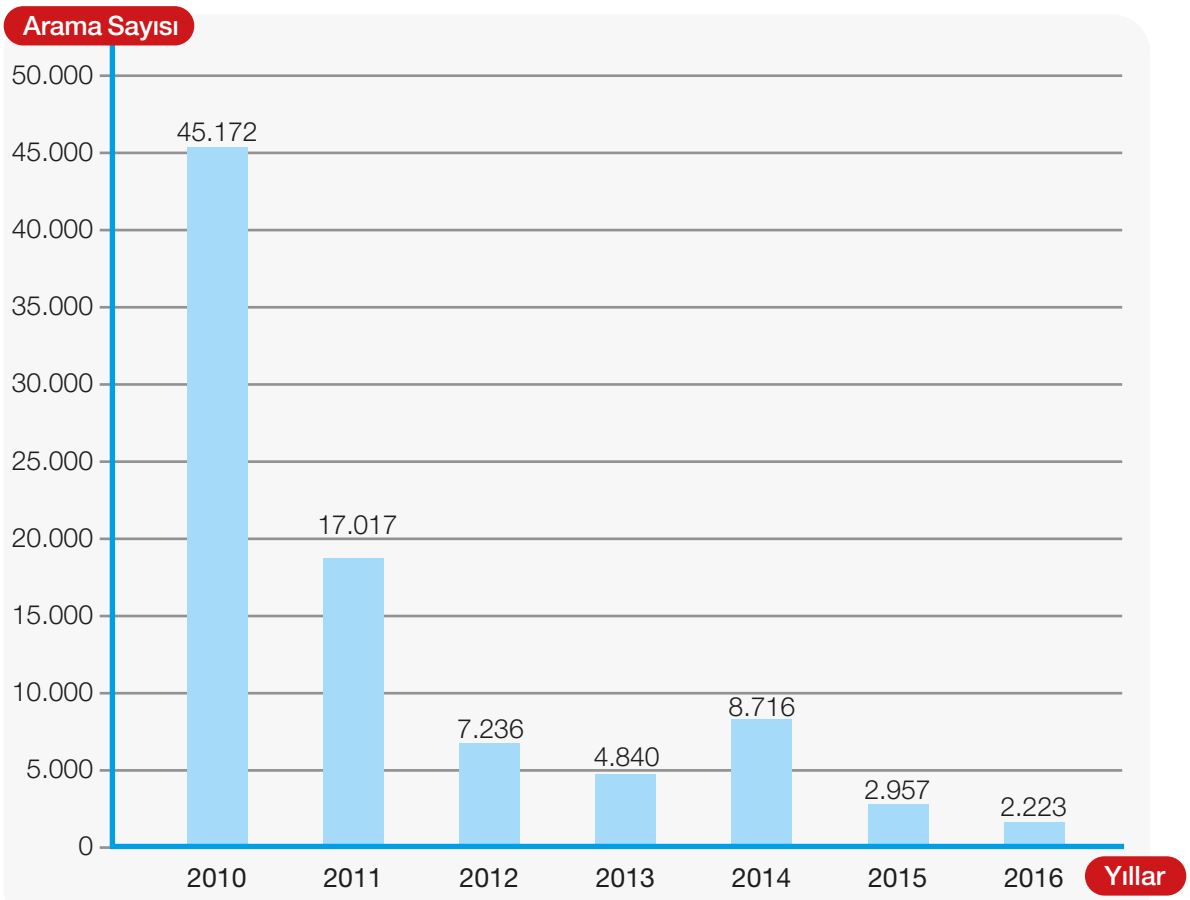
B. "A" bölümünde verilen "Sağlıklı Aile" metni ile daha önce izlediğiniz "Dijital Tayfa - Komik mi Şimdi?" içeriğinde verilen bilgilerden hareketle aşağıdaki kutucukları doldurunuz.

Dijital Tayfa - Komik mi Şimdi?		Sağlıklı Aile
.....	Saygı	.....
.....	Zorbalık	.....
.....	Empati	.....
.....	Sevgi Odaklı İletişim	.....

C. Kutucuklara yazdığınız bilgilerdeki benzerlik ve farklılıklardan hareketle iki metinde verilen bilgileri karşılaştırınız.

7. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki grafikte 2010-2016 yılları arasında Türkiye'de genel ağ üzerinden yapılan telefon aramalarına ait veriler yer almaktadır. Grafiği inceleyiniz.

B. Aşağıdaki cümleleri okuyarak grafikteki verilere göre doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- 2010'dan 2013'e kadar arama sayısında azalma olmuştur.
- 2014'te internetle yapılan arama sayısı bir önceki yıla göre azalmıştır.
- 2012-2014 yılları arasında arama sayısı düzenli olarak artmıştır.
- Bu yılların sadece birinde arama sayısı bir önceki yıla göre artmıştır.
- 2016 yılında bir önceki yıla göre azalma tüm yılların en düşük seviyesinde olmuştur.

C. Aşağıdaki cümlelerde verilen boşlukları uygun ifadelerle tamamlayınız.

- Arama sayısı ..... bir önceki yıla göre azalsa da bir sonraki yılda tekrar artmıştır.
- Arama sayısı ..... yılında bir önceki yıla göre artsa da bir sonraki yılda tekrar azalmıştır.
- Arama sayısında ..... yıllarında başlayan azalma üst üste iki yıl daha devam etmiştir.
- ..... yılında ilk kez 5 binin altına düşen arama sayısı ..... ve ..... yılında da 5 binin altında kalmıştır.

Konuşma Vakti

8. ETKİNLİK

Yandaki görselde betimlenen duruma yönelik bir konuşma yapınız.

A. Konuşmanızı yaparken aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Görseldeki problemi belirleyip kısaca açıklayınız.*
- *Bu durumu kendi gözlem ve deneyimlerinizle ilişkilendiriniz.*
- *Probleme yönelik çözüm önerileri sununuz, bu öneriler arasından en uygun olanı seçerek nedenleriyle ifade ediniz.*
- *Seçtiğiniz çözümün sonuçlarını kısaca değerlendirerek sınıfla paylaşınız.*

B. Konuşmanızda geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanınız.

9. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümlelerin eylemlerini yargının gerçekleşme zamanına göre ilgili yerlere yazınız.

1. Parkta arkadaşlarıyla neşe içinde oyun oynuyor.
2. Zeynep okuldan sonra arkadaşlarıyla sinemaya gidecek.
3. Sınıf arkadaşlarımla kütüphanede ders çalışmaktayım.
4. Büyüklerine her zaman nazik davranır.
5. Belli ki arkadaşınızın söylediklerini dikkatle dinlemişsiniz.
6. Annem sosyal medyada paylaşılan her bilgiye inanmamamız konusunda kardeşimi ve beni uyardı.

Yargının gerçekleşme anından öncesi	Yargının gerçekleşme anı
	oynuyor
Yargının gerçekleşme anından sonrası	**Yargının sürekliliği**

B. Aşağıdaki alana yargının gerçekleşme zamanlarının her birini örnekleyen cümleler yazınız.

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

10. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümleleri ünlemin hangi görevle kullanıldığına dikkat ederek inceleyiniz. Bu göreve yönelik öğretmeninizin rehberliğinde kural oluşturunuz.

- Karşımdaki kişi o kadar etkili bir dinleyici (!) ki ben konuşurken gözünü telefon ekranından bir saniye bile ayırmadı.

- Empati kurma becerisi o kadar yüksek (!) ki yaşanan her tartışmada sadece kendini haklı görüyor.

Ünlemin bu cümlelerdeki görevi: _____

_____

_____

B. Ünlemin oluşturduğunuz görevine ve önceden öğrendiğiniz görevlerine uygun olarak aşağıdaki cümlelerde boş bırakılmış alanları doldurunuz.

- Sergimiz hakkında yazdığı o kırıcı yorumlardan onun ne kadar nazik ..... bir insan olduğunu hemen anlayabilirsiniz.

- İnanmıyorum ..... Toplu taşıma araçlarında yüksek sesle konuşarak çevresindeki insanları nasıl bu kadar rahatsız edebiliyor?

- Kendisi o kadar anlayışlı ..... biridir ki yanında çalışanlarla sürekli emir vererek konuşur.

Erişelim

Karekodu okutarak "Karagöz Fidan Dikiyor" etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

Yazma Vakti

11. ETKİNLİK

A. Güncel iletişim araçlarından birini seçiniz. Seçtiğiniz iletişim aracını kullanmayı öğrenme konusunda genç ve yaşlılar arasında ne tür benzerlik ve farklılıklar olduğunu düşününüz. Deneyim ve gözlemlerinizden yola çıkarak aşağıdaki alana notlar alınız.

B. Seçtiğiniz iletişim aracını kullanmayı bir akranınıza veya yaşlıya öğretirken neler yapacağınızı, bu iki bireyle iletişim kurarken nelere dikkat edeceğinizi karşılaştırmalı olarak anlatan bir metin yazınız. Metninizi yazarken yukarıdaki notlarınızdan faydalanınız.

B. Yazınızı yazarken karşılaştırma, örneklendirme, sayısal verilerden yararlanma vb. düşünceyi geliştirme yollarından uygun olanlarını kullanınız.

Değerlendirelim

Yazınızı tema sonundaki "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

HAZIRLIK VAKTİ

1. "Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır." atasözünün verdiği mesajı açıklayınız.
2. Büyüklerinizin size sık sık öğüt vermelerinin sebebi ne olabilir?

- *Şiiri tür özelliklerine, vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okuyunuz.*
- *Şiiri ilk kez okurken anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime grupları ile bunların anlamlarına yönelik tahminlerinizi 1. etkinlikteki uygun alanlara yazınız.*
- *Arkadaşlarınız sesli okurken mısra sonlarındaki ses benzerliklerinin şiirin seslendirilmesinde nasıl bir etki oluşturduğunu düşününüz.*

ÖĞÜT

Dinle sana bir nasihat edeyim
Hatırdan, gönülden geçici olma.
Yiğidin başına bir hâl gelirse
Onu yâdellere açıcı olma.

Mecliste ârif ol, kelâmı dinle
El iki söylerse sen birin söyle
Elinden geldikçe iyiliğ eyle
Hatıra dokunup yıkıcı olma.

Dokunur hatıra kendini bilmez
Asilzâdelerden hiç kemlik gelmez
Sen iyilik eyle, o zâyi olmaz;
Darılıp da başa kakıcı olma.

El âriftir yoklar senin bendini
Dağıtırlar tuzağını fendini
Alçaklarda otur, gözet kendini
Katı yükseklerden uçucu olma

Karacaoğlan söyler sözün başarır
Aşkın deryasını boydan aşırır
Seni bir mecliste hacil düşürür
Kötülerle konup göçücü olma.

Karacaoğlan

*hacil: Kederli, üzgün.
*fend: Kurnazlık.

Karacaoğlan (Temsilî)

1. ETKİNLİK

Belirlediğiniz kelime veya kelime gruplarının anlamlarını *TDK Güncel Türkçe Sözlük*'ten bulup ilgili alanlara yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu sözlük anlamları ile karşılaştırarak kontrol ediniz.

Kelime veya Kelime Grubu	Tahminim ve Sözlük Anlamı
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Öğüt” şiirinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Karacaoğlan ilk iki dörtlükte dil ve konuşma ile ilgili hangi öğütleri vermektedir?
2. Karacaoğlan, şiirinin hangi mısralarında “kalp kırmama, insanları incitmeme” konusunda öğütler vermektedir? Bu konuda neler söylemiştir?
3. “Sen iyilik eyle, o zâyi olmaz” dizesinden ne anlıyorsunuz? Yaşamınızdan örnekler vererek açıklayınız.
4. Şairin alçak gönüllülükle ilgili öğüdü hangi mısralarda geçmektedir? Kibirli olmak başkalarıyla olan iletişimimizi nasıl etkiler?
5. Şiirin son iki mısrasında şair ne tavsiye etmektedir? Bu tavsiyeyle yakın anlamlı atasözlerimizden örnekler veriniz.

3. ETKİNLİK

A. Şiiri tekrar okuyup Karacaoğlan’ın hangi değerleri ön plana çıkarmak istediğine yönelik ipuçlarını belirleyiniz. Bulduğunuz ipuçlarından hareketle belirlediğiniz değerleri aşağıda işaretleyiniz.

- vefa
- iyilik
- sabır
- sevgi
- çalışkanlık
- alçak gönüllülük

B. “A” bölümününde belirlediğiniz değerlere, şiirin hangi dizelerinde yer verilmiştir? Aşağıdaki alana yazınız.

4. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki şiiri okuyunuz. Şiirin altında verilen cümleleri okuduğunuz şiirden hareketle tamamlayınız.

Söz Söyle

(...)

Sözün meclisi sıkmasın
Dinleyen senden bıkmasın,
İçinden iğne çıkmasın,
Söz söyle oğul, söz söyle

Acı kelam olmaz makbûl,
Kelimenin tatlısın bul,
Söyle sözü usul usûl,
Uz söyle oğul, uz söyle.

(...)

Halil KARABULUT

- Şiir ……..…… bölümden oluşmaktadır.
- Bir bölümde ……..…… mısra bulunmaktadır.
- Şiirde tekrar eden ses benzerlikleri şiirin ……..…… bulunmaktadır.

B. Bu şiirde kullanılan ses benzerlikleri, şiirin okunuşunu nasıl etkilemiştir? Gerekçelendirerek sözlü olarak açıklayınız.

C. "Öğüt" şiiriyle "Söz Söyle" şiiri biçim olarak karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez? İşaretleyiniz.

- ○ Mısra sonlarındaki ses benzerlikleri iki şiiri de ahenkli hâle getirmiştir.
- ○ İki şiir de dörtlüklerden oluşmaktadır.
- ○ İki şiirde de ses benzerlikleri kafiye oluşturmaktadır.

5. ETKİNLİK

Aşağıdaki dizelerde yer alan söz sanatlarını tespit ederek ilgili yerlere yazınız.

Dost dost diye nicesine sarıldım
Benim sâdık yârim kara topraktır
(...)

Âşık Veysel ŞATIROĞLU

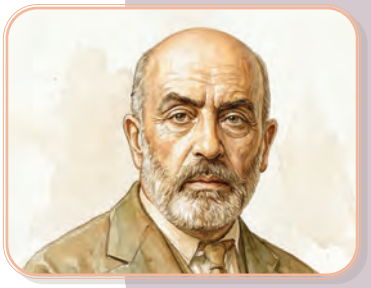
.....

(...)
Neden böyle düşman görünürsünüz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?
(...)

Cahit Sıtkı TARANCI

.....

(...)
Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
(...)

Mehmet Âkif ERSOY

.....

(...)
Islak bir yorgan gibi, sımsıkı bürüneyim;
Örtün, üstüme örtün, serin karanlıkları
(...)

Necip Fazıl KISAKÜREK

.....

Karekodu okutarak “İletişimin Önemi” adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

6. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümleleri izlediğiniz içerikten hareketle tamamlayınız.

- İnsan ……..…….. olduğu için diğer insanlarla iletişim kurma ihtiyacı hissetmektedir.
- Olumlu ilişkilerin kurulacağı bir yaşamın temelini oluşturmak için ……..…….. gerekir.
- İnsan mutlu bir toplumda yaşamak için ……..…….. özen göstermelidir.

B. Aşağıda boş bırakılan kutucukları izlediğiniz içerikten yola çıkarak doldurunuz.

İyi bir dinleyici olmak için

……
……

……
……

Erişelim

Karekodu okutarak “Zamanı Bul” etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

7. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikte verilmek istenen mesajı ön bilgilerinizden hareketle belirleyip aşağıdaki alana yazınız.

Konuşma Vakti

8. ETKİNLİK

Günlük hayatta telefon, tablet ve çeşitli sosyal medya araçlarını sıkça kullanıyoruz. Sizce bu araçlar insanlar arasındaki bağı güçlendiriyor mu yoksa insanları birbirinden uzaklaştırıyor mu? Bu sorudan hareketle görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşacağınız bir tartışma yapınız.

A. Konuşmanızı yaparken aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Görüşünüzü açıkça belirtiniz ve düşüncelerinizi nedenleriyle destekleyiniz.*
- *Arkadaşlarınızı dikkatle dinleyiniz. Düşüncelerinde eksik veya tutarsız bulduğunuz noktaları onlara uygun bir dille ifade ediniz.*
- *Doğru bulduğunuz görüşleri kabul ediniz, katılmadığınız görüşlere karşı kendi düşüncenizi gerekçeleriyle savununuz.*

B. Konuşmanızın etkililiğini artırmak için aşağıdaki yönergeler doğrultusunda düşünceyi geliştirme yollarını kullanınız.

- *Konuşmanızda üzerinde durduğunuz kavramları net bir şekilde tanımlayarak, örnekler vererek, benzetmeler ve karşılaştırmalar yaparak düşüncelerinizi daha etkili ifade etmeye çalışınız.*
- *Konuşmanızın akışı içinde ihtiyaç duyduğunuzda kullanabileceğiniz düşünceyi geliştirme yollarını belirleyiniz. Belirlediğiniz düşünceyi geliştirme yollarını birbiriyle ilişki kuracak biçimde konuşmanızda kullanınız.*

C. Konuşma süreciniz, karekodda yer alan dereceli puanlama anahtarına göre öğretmeniniz tarafından değerlendirilecektir.

Dereceli Puanlama Anahtarı

9. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümlelerde eğik çizginin (/) farklı kullanımlarına yer verilmiştir. Her cümlenin karşısına eğik çizginin o cümlede hangi işlevde (adres, tarih veya ek) kullanıldığını öğretmeniniz rehberliğinde belirleyerek yazınız.

İnsanlarla iletişim kurarken nezaket kurallarına uymamızı sağlayan sözcüklere yapım eklerinden "-lık/-lik" ekini (örneğin kibar-lık, şeker-lik) getirerek yeni kavramlar türetebiliriz.

Görevi: _____

Siber zorbalık ve sosyal medyada mahremiyet konularında uzman olan konuğumuz 12/04/2025 tarihinde okulumuzda bir söyleşi gerçekleştirecek.

Görevi: _____

Uzaktaki eski komşularımızla bağımızı koparmamak için onlara bayram tebriği mektubu yazıp adres kısmına "Gül Sokak No.: 14/5 Kızılay/Ankara" yazarak postaneye teslim ettim.

Görevi: _____

B. Siz de aşağıda verilen alana eğik çizginin belirlediğiniz görevlerine örnek olacak cümleler yazınız.

Erişelim

Karekodu okutarak "Şiirde Ahenk" etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

Yazma Vakti

10. ETKİNLİK

Günümüzde toplu taşıma, hastane, okul gibi kamuya açık alanlarda yüksek sesle telefonla konuşmak veya video izlemek büyük bir sorun olmaya başladı. Bu noktada kamu otoritesi yasal bir düzenleme yapmak yerine bu meselenin "nezaket ve görgü kuralları" ile çözülmesini tercih etmektedir.

A. Verilen durumu aşağıdaki örnek soruları kullanarak sorgulayınız. Mantıklı gerekçelerle durumun olumlu ve olumsuz yönlerini belirleyiniz. Sorgulama sürecinizi ve ulaştığınız sonucu yazınızda paylaşınız.

- *Sizce nezaket kuralları bu tür sorunları düzenlemek için yeterli bir "güç" müdür?*
- *Sizce toplumsal yaşamda kanun mu, otokontrol mü, cezadan kaçınmak mı yoksa diğer insanlara saygı duymak mı daha önemli bir yere sahiptir?*
- *İnsanları birbirine bağlayan yasalar mıdır yoksa gönüller arasında kurulan bağlar mıdır?*

B. Yazınızın düşünce akışını ve tutarlılığını sağlamak için geçiş ve bağlantı ifadelerini uygun şekilde kullanınız.

Gelecek Derse Hazırlık

"Aile, sevgi, saygı, dostluk, duyarlılık, sorumluluk" konularından birini seçiniz. "Üretim Vakti"nde kullanmak üzere seçtiğiniz konunun iletişimle ilgisini yansıtan görseller hazırlayınız.

ÜRETİM VAKTİ

KONUŞMA

A. Toplu taşıma araçlarında uyulması gereken nezaket ve görgü kurallarının ihlal edildiği ve edilmediği iki zıt durumu arkadaşlarınızla belirleyiniz. Belirlediğiniz durumlarla ilgili "Öyle mi yoksa böyle mi olmalı?" adlı bir skeç hazırlayınız.

- *Skecinizde empati odaklı konuşma yöntemini benimseyiniz.*
- *Skecinizi sunarken mekânın özelliklerine göre sesinizi ve beden dilinizi etkili kullanmaya özen gösteriniz.*

YAZMA

"Gelecek Derse Hazırlık" bölümünde seçtiğiniz konuya uygun olarak bir şiir yazınız.

Şiirinizi yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Seçtiğiniz konuyu farklı açılardan ele alınız.*
- *Deneyim ve gözlemlerinizi hayal gücünüzle birleştirerek yazınızı zenginleştiriniz.*
- *Ele aldığınız temayla ilgili özgün çözüm, karakter ve diyaloglar üretiniz.*
- *Yazdığınız şiiri daha önce hazırladığınız görsellerle destekleyerek sınıf panosunda paylaşınız.*
- *Sınıf panosunda arkadaşlarınızla paylaştığınız şiirinizi ve görsellerinizi ürün seçki dosyanıza yerleştiriniz.*

SERBEST OKUMA METNİ

SEVGİLERDE

Sevgileri yarınlara bıraktınız
Çekingen, tutuk, saygılı.
Bütün yakınlarınız
Sizi yanlış tanıdı.

Bitmeyen işler yüzünden
(Siz böyle olsun istemezdiniz)
Bir bakış bile yeterken anlatmaya her şeyi
Kalbinizi dolduran duygular
Kalbinizde kaldı.

Siz geniş zamanlar umuyordunuz
Çirkindi dar vakitlerde bir sevgiyi söylemek.
Yılların telâşlarda bu kadar çabuk
Geçeceği aklınıza gelmezdi.

Gizli bahçenizde
Açan çiçekler vardı,
Gecelerde ve yalnız.
Vermeye az buldunuz
Yahut vakit olmadı.

Behçet NECATİGİL

3. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-2. soruları metne göre cevaplayınız.

Sözün Değeri

Bir söz; yalnızca söylendiği anda değil, bıraktığı iz kadar değerlidir. İletişim de böyledir. İnsan konuşur, yazar, paylaşır fakat asıl önemli olan kurduğu anlamdır. Çünkü iletişim yalnızca kelimelerin yan yana gelmesi değil, karşılıklı anlayışın oluşmasıdır. Anlaşılmak kadar anlamaya istekli olmak da bu sürecin bir parçasıdır.

İletişimin gücü, kullanılan sözcüklerin sayısında değil; seçilen sözcüklerin niteliğindedir. Açık ve ölçülü bir ifade, belirsiz ve aceleci bir ifadeden daha etkilidir. Saygı ve nezaket, iletişimin görünmeyen ama hissedilen yönüdür. Bu değerler olmadığında iletişim kolayca tartışmaya dönüşebilir. Oysa doğru bir iletişim, farklı düşünceleri bir araya getirebilir.

İletişim tek yönlü bir aktarım değildir. Sadece anlatmak değil, dinlemek de bu sürecin bir parçasıdır. Dinlemeden kurulan iletişim eksik kalır. Çünkü iletişim bir üstünlük kurma çabası değil, ortak bir anlam oluşturma sürecidir. Bu süreçte sorumluluk, açıklık ve anlayış belirleyici olur.

Sonuç olarak iletişim, bireyler arasındaki güven bağını güçlendiren temel bir etkendir. Nezaket ve ölçülülük, iletişimin sağlam zemini gibidir. Bu zemin güçlü olduğunda ilişkiler de sağlam olur. İletişimin değeri, söylenen sözden çok kurulan bağda saklıdır.

1. Metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde ne anlatıldığını aşağıdaki alana birer cümleyle yazınız.

Giriş : _____

Gelişme: _____

Sonuç: _____

2. Metinde yer alan düşünceyi geliştirme yollarından iki tanesini seçiniz. Seçtiğiniz her yol için metinden bir örnek cümle yazınız ve anlatıma katkısını kısaca açıklayınız.

Düşünceyi geliştirme yolu: _____

Metinden örnek cümle: _____

Anlatıma katkısı: _____

Düşünceyi geliştirme yolu: _____

Metinden örnek cümle: _____

Anlatıma katkısı: _____

3. Aşağıdaki cümlelerde yay ayraçla gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini yazınız.

Erzurum ( ) Bingöl kara yolu kısa süreliğine ulaşıma kapanmıştı.

Yıldıztepe Mahallesi Yasemin Sokak No.:21 Kurtuluş ( ) Ankara

Dergimizde Türk edebiyatının 1940 ( ) 1960 yıllarındaki gelişmelerine yer verildi.

Ne kadar da anlayışlısın ( )

Etkinlikte "-den ( )-dan" ekinin farklı biçimleri üzerinde durulmuş.

Beşiktaş ( ) Fenerbahçe karşılaşması dün akşam yapıldı.

İsteseymiş bu işleri bir günde bitirirmiş ( ) ama bir türlü vakit bulamamış ( )

Karekodu okutunuz ve “Ortak Evimiz Dünya” adlı içeriği not alarak izleyiniz. İzleme esnasında yanınızda *TDK Güncel Türkçe Sözlük* bulundurunuz.

Dinleme/İzleme

4, 5 ve 6. soruları izlediğiniz içeriğe göre cevaplayınız.

4. İzlediğiniz içerikteki giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini belirleyerek bunlar arasındaki akışı inceleyiniz. Değerlendirmenizi aşağıdaki alana yazınız.

5. İzlediğiniz içeriğin bütününde anlatılanlardan hareketle içeriğin ana fikrini belirleyiniz. Belirlediğiniz ana fikri aşağıdaki alana kısaca yazınız.

Ana fikir: _____

6. İzlediğiniz içerikte verilen bilgilerden hareketle yardımcı fikirleri belirleyerek aşağıdaki alana yazınız.

Yardımcı fikirler: _____

Daha fazla ölçme ve değerlendirme sorusu için yandaki karekodu okutunuz.

Ek Ölçme ve Değerlendirme Soruları

KİTAP VAKTİ

A. Okuduğunuz kitabı inceleyiniz.

Kitabın adı: .....

Yazarı: ..... Sayfa sayısı: .....

Konusu: .....

.....

Şahıs ve/veya varlık kadrosu: .....

.....

Kahramanların özellikleri: .....

.....

Yer: ..... Zaman: .....

Anlatıcı: .....

B. Okuduğunuz kitabı değerlendiriniz.

Okuduğunuz kitabın beğendiğiniz özellikleri nelerdir?

.....

.....

Siz yazar olsaydınız kitapta hangi bölümü nasıl değiştirirdiniz?

.....

.....

.....

C. Okuduğunuz kitabın özetini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ç. Okuduğunuz kitapla ilgili bir ürün oluşturunuz.

Yandaki çalışmalardan birini yapınız:

- *Kitap kapağı tasarlayınız.*
- *Hikâyeye farklı bir son yazınız.*
- *Kahramanlardan birinin günlüğünü yazınız.*

D. Hazırladığınız çalışmayı arkadaşlarınıza sununuz.

FİLM VAKTİ

A. İzlediğiniz filmi inceleyiniz.

Filmin adı: .....

Türü: ..... Filmin süresi: .....

Konusu: .....

.....

Kahramanlar: .....

.....

Kahramanların özellikleri: .....

.....

Yer: ..... Zaman: .....

B. İzlediğiniz filmi değerlendiriniz.

İzlediğiniz filmin beğendiğiniz özellikleri nelerdir?

.....

.....

İzlediğiniz filmin geliştirilmesi gerektiğini düşündüğünüz yönleri nelerdir?

.....

.....

Siz yönetmen olsaydınız filmde hangi sahneyi nasıl değiştirirdiniz?

.....

.....

C. İzlediğiniz filmin özetini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ç. İzlediğiniz filmle ilgili bir ürün oluşturunuz.

Yandaki çalışmalardan birini yapınız:

- *Film afişi tasarlayınız.*
- *Filme farklı bir son yazınız.*
- *Filmdeki bir karakterle yapılmış röportaj yazınız.*

D. Hazırladığınız çalışmayı arkadaşlarınıza sununuz.

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form dinlemenizi/izlemenizi değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
İçeriği not alarak izledim.			
İçerikle ilgili soruları cevapladım.			
İçerikteki ikna tekniklerini belirledim.			
İçeriği kapsam açısından değerlendirdim.			
İçeriğin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini eleştirel olarak inceledim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form okumanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Metnin başlığına ve görsellerine bakarak içeriği tahmin ettim.			
Tahminlerimin gerekçelerini belirttim.			
Tahminlerimin doğruluğunu kontrol ettim.			
Metinle ilgili kelimeleri anlam özelliklerine göre inceleyerek gruplandırdım.			
Okuduğum metinle ilgili soruları cevapladım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form konuşmanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Ele aldığım duruma özgün bir bakış açısıyla yaklaştım.			
Karakterimi alışılmışın dışında kurguladım.			
Diyaloglarımı hayal gücümü kullanarak zenginleştirdim.			
Vurgu ve tonlamamı konuşmamın içeriğine uygun olarak kullandım.			
Kelimeleri doğru telaffuz ettim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form yazınızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Genç ve yaşlıların öğrenme sürecindeki benzerliklerini belirledim.			
Belirlediğim farklılıkları listeleyerek yazdım.			
Belirlediğim ön bilgilerimi not aldım.			
Yaptığım karşılaştırmayı yazımda kullandım.			
Yazımı konu dışına çıkmadan tamamladım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

METİN KAYNAKÇASI

Adıvar, H. E. (2014). *Dağa Çıkan Kurt.* Can Sanat Yayınları.

Araz, N. (2003). Ya hayır söyle... C. Yalçın, *Düşünce yazıları antolojisi* içinde (s. 42-44). Art Yayınları.

Bach, R. (2023). *Martı Jonathan Livingston*. (Ay, K. Tümerkan, A. Çev.). Epsilon Yayınevi.

Belgil, V. (t.y.). Adını göklere yazdıran çocuk. A. Yalçın ve G. Aytaş (Der.), *Çocuk edebiyatı* içinde (ss. 163–165). Akçağ Yayınları.

Bölükbaşı, R. T. (1999). *Uçun kuşlar*. A. Özkan, R. Durbaş (Haz.), Cumhuriyetten günümüze Türk şiiri antolojisi içinde (Cilt 1, s. 20). Boyut Yayın Grubu.

Çamlıbel, F. N. (2015). Çanakkale. E. Üşenmez (Haz.). *Türk şiirinde Çanakkale* içinde (s. 100). Eskişehir Valiliği Yayınları.

Dağlarca, F. H. (1999). Mustafa Kemal'in kağnısı. A. Özkan. R. Durbaş (Haz.), *Cumhuriyetten günümüze Türk şiiri antolojisi* içinde (Cilt 1, s. 238). Boyut Yayın Grubu.

Dönmezer, İ. (1999). *Ailede iletişim ve etkileşim: sağlıklı insan, sağlıklı aile.* Sistem Yayıncılık.

Karabulut, H. (2011). Söz söyle. B. S. Özsoy (Haz.). *Başlangıcından günümüze örnekleriyle Türk şiiri* içinde (s. 214). Akçağ Yayınları.

Karacaoğlan. (2006). Öğüt. A. Kabaklı, *Âşık edebiyatı* içinde (s. 43-44). Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları.

Karay, R. H. (2024). Eskici. *Gurbet hikâyeleri* içinde (ss. 14 – 19). İnkılâp Kitabevi.

Kısakürek, N.F. (2004). *Çile*. B.D. Yayınları.

Liberman, J. M. (2015). *Masal Terapi.* (Erdener, İ. Çev.). Doğan Egmont Yayıncılık.

Necatigil, B. (1993). *Sevgilerde*. Yapı Kredi Yayınları.

Özdamarlar, M. (2021). *Mustafa 1881-1920: Tarihe atılan imza*. Sonsuz Yayıncılık.

Rado, Ş. (2006). Gençliğin kıymeti. *Eşref Saat* içinde (ss. 49 – 52). Elips Kitap.

Rıfat, O (1999). *Uçun kuşlar*. A. Özkan, R. Durbaş (Haz.), Cumhuriyetten günümüze Türk şiiri antolojisi içinde (Cilt 1, s. 249). Boyut Yayın Grubu.

Sönmez, C. (2014). Gözüm arkada kalmayacak. K. M. Teke (Haz.), *Atatürk ve çocuk* içinde (ss. 31–32). Anıtkabir Komutanlığı.

Şatıroğlu, A. V. (2001). *Dostlar Beni Hatırlasın.* İnkılâp Kitabevi.

Tarancı, C. S. (1995). *Otuz beş yaş bütün şiirleri.* (Bezirci, A. Der.) Can Yayınları.

*** Kaynakça APA/7. sürüm atıf sistemi kullanılarak yazılmıştır.**

Aşağıda sayfa numarası ve bölüm adı verilen metinler komisyon çalışmasıdır.

1. Tema: (Sayfa 25-11. Etkinlik, Sayfa 27-12. Etkinlik, Sayfa 38-Metin Yapıları Analiz ve Bilgileri Organize Etme Stratejisi Sebep-Sonuç Metin Yapısı, Sayfa 39-Öğrenmenin Bitmeyen Yolculuğu, Sayfa 40-İyiliğin Zincirleme Etkisi, Sayfa 41-Saygın Bir Birey Olmak, Sayfa 60-İkna Paragrafı Yazma, Sayfa 68-Zamanla Değişen Adımlar)

2. Tema: (Sayfa 89-4. Etkinlik, Sayfa 92-7. Etkinlik, Sayfa 98-5. Etkinlik, Sayfa 106-5.Etkinlik İstiklal Şairi Mehmet Âkif Ersoy, Sayfa 107-6. Etkinlik)

3. Tema: (Sayfa 131-10. Etkinlik, Sayfa132-11. Etkinlik, Sayfa 164-10. Etkinlik, Sayfa 167-Sözün Değeri)

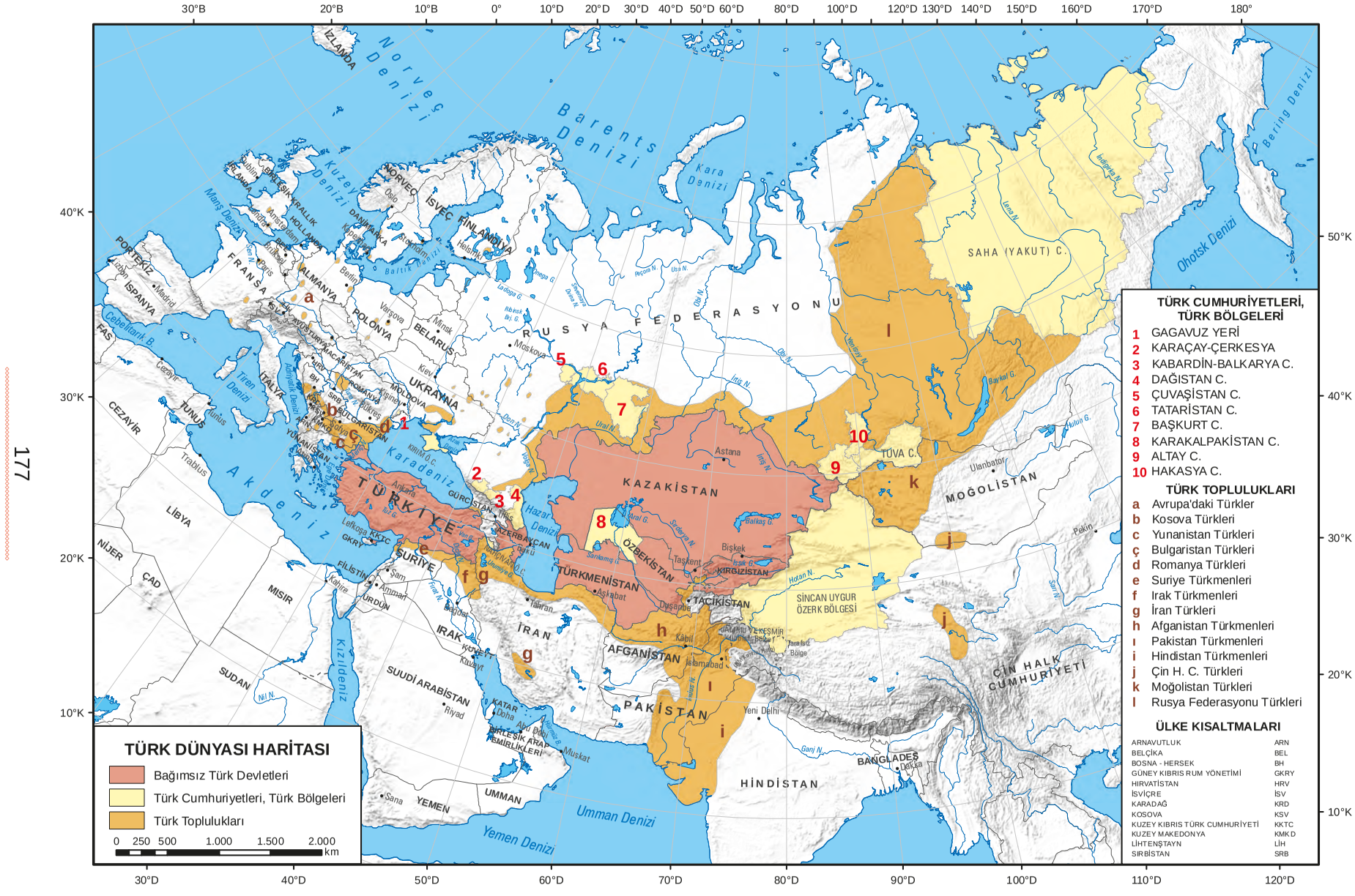
CEVAP ANAHTARI

Karekodu okutarak/karekoda tıklayarak cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

GÖRSEL VE GENEL AĞ KAYNAKÇASI

Karekodu okutarak/karekoda tıklayarak görsel ve genel ağ kaynakçasına ulaşabilirsiniz.

25°D
30°D
35°D
40°D
45°D
40°K
35°K
ROMANYA
Bükreş
Tuna N.
UKRAYNA
RUSYA FEDERASYONU
HAZAR DENİZİ
Sofya
BULGARİSTAN
K A R A D E N İ Z
GÜRCİSTAN
Tiflis
Sinop
Edirne
Kırklareli
Bartın
Zonguldak
Kastamonu
ACARA Ö.C.
Artvin
Kura N.
Ardahan
ERMENİSTAN
AZERBAYCAN
YUNANİSTAN
Tekirdağ
İstanbul
Samsun
Ordu
Giresun
Trabzon
Rize
Kocaeli
Düzce
Karabük
Sakarya
Bolu
Çankırı
Amasya
Kars
Erivan
Gökçeada
Yalova
Çorum
Tokat
Gümüşhane
Bayburt
Çanakkale
Bozcaada
Bursa
Bilecik
Ankara
Erzincan
Erzurum
Iğdır
NAHÇIVAN Ö.C. (AZERBAYCAN)
Balıkesir
Eskişehir
Kırıkkale
Yozgat
Sivas
Ağrı
Aras N.
Kütahya
Kırşehir
Tunceli
Bingöl
Muş
Manisa
Afyonkarahisar
Uşak
Tuz Gölü
Elâzığ
Van
Atina
İzmir
Nevşehir
Kayseri
Malatya
Bitlis
Van Gölü
Urumiye Gölü
Aydın
Konya
Aksaray
Diyarbakır
Siirt
Batman
Adıyaman
Hakkâri
Denizli
Isparta
Burdur
Niğde
Kahramanmaraş
Şırnak
İ R A N
Muğla
Mardin
Karaman
Osmaniye
Gaziantep
Şanlıurfa
Antalya
Adana
Kilis
Mersin
Hatay
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
Erenköy
Lefkoşa
S U R İ Y E
I R A K
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ
LÜBNAN
Beyrut
Bağdat
Şam
A K D E N İ Z
L İ B Y A
FİLİSTİN
Batı Şeria
Tel Aviv
Doğu Kudüs
FİLİSTİN
Gazze Şeridi
İSRAİL
M I S I R
Süveyş K.
Nil N.
MARMARA DENİZİ
EGE DENİZİ
TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI
BAŞKENT
Ankara
İL MERKEZİ
Elâzığ
GÖL
ÜLKE SINIRI
ÖZERK BÖLGE SINIRI
AKARSU
0 50 100 200 300 400
km
Harita Genel Müdürlüğü tarafından üretilmiştir.

TÜRK DÜNYASI HARİTASI
Bağımsız Türk Devletleri
Türk Cumhuriyetleri, Türk Bölgeleri
Türk Toplulukları
0 250 500 1.000 1.500 2.000 km
TÜRK CUMHURİYETLERİ, TÜRK BÖLGELERİ
1 GAGAVUZ YERİ
2 KARAÇAY-ÇERKESYA
3 KABARDİN-BALKARYA C.
4 DAĞİSTAN C.
5 ÇUVAŞİSTAN C.
6 TATARİSTAN C.
7 BAŞKURT C.
8 KARAKALPAKİSTAN C.
9 ALTAY C.
10 HAKASYA C.
TÜRK TOPLULUKLARI
a Avrupa'daki Türkler
b Kosova Türkleri
c Yunanistan Türkleri
ç Bulgaristan Türkleri
d Romanya Türkleri
e Suriye Türkmenleri
f Irak Türkmenleri
g İran Türkleri
h Afganistan Türkmenleri
ı Pakistan Türkmenleri
i Hindistan Türkmenleri
j Çin H. C. Türkleri
k Moğolistan Türkleri
l Rusya Federasyonu Türkleri
ÜLKE KISALTMALARI
ARNAVUTLUK ARN
BELÇİKA BEL
BOSNA - HERSEK BH
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ GKRY
HIRVATİSTAN HRV
İSVİÇRE İSV
KARADAĞ KRD
KOSOVA KSV
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KKTC
KUZEY MAKEDONYA KMKD
LİHTENŞTAYN LİH
SIRBİSTAN SRB
RUSYA FEDERASYONU
KAZAKİSTAN
TÜRKİYE
İRAN
AFGANİSTAN
PAKİSTAN
HİNDİSTAN
MOĞOLİSTAN
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
SİNCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ
TÜVA C.
SAHA (YAKUTİ) C.
UKRAYNA
BELARUS
POLONYA
ALMANYA
FRANSA
İSPANYA
İTALYA
SUUDİ ARABİSTAN
IRAK
SURİYE
ÖZBEKİSTAN
TÜRKMENİSTAN
KIRGIZISTAN
TACİKİSTAN
AZERBAYCAN
GÜRCİSTAN
Barents Denizi
Kara Denizi
Norveç Denizi
Ohotsk Denizi
Bering Denizi
Akdeniz
Karadeniz
Hazar Denizi
Umman Denizi
Yemen Denizi
Kızıldeniz
30°B 20°B 10°B 0° 10°D 20°D 30°D 40°D 50°D 60°D 80°D 100°D 120°D 130°D 140°D 150°D 160°D 170°D 180°
40°K 30°K 20°K 10°K
30°D 40°D 50°D 60°D 70°D 80°D 90°D 100°D 110°D 120°D

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU | DERS KİTABI

TÜRKÇE

7. SINIF

2. KİTAP

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

TÜRKÇE

7. Sınıf

DERS KİTABI

2. Kitap

YAZARLAR

Ayşegül CAZ

Esra ÇULAN ALTUK

Handan ÜRÜN

Hatice ÇEMREK GÜLER

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI NO: .....:10823

DERS KİTAPLARI DİZİSİ NO: .....:2559

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir suretle alınıp yayımlanamaz.

Editör

Prof. Dr. Yusuf UYAR

Görsel Tasarımcı

Filiz YÜKSEL

Nazlı BAŞARAN

Çoklu Ortam Tasarımcısı

Dr. Onur YILMAZ

Canan Özlem CANER

Gülsev PINAR AYDINLI

Keziban İŞENGER

Mehmet SAĞIT

Olcay DOĞAN

Pınar ERSAL

Umut Seçil ATAKAN

Ümit ARSLAN

Vedat Ersin CEVİZ

Zekican YARDIMCI

Program Geliştirme Uzmanı

Zeki YILDIRIM

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Yıldız ÖZYÜREK

Rehberlik Uzmanı

Mine YAYLA

ISBN 978-975-11-9920-1

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 16.07.2026 tarih ve 164480981 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın/yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

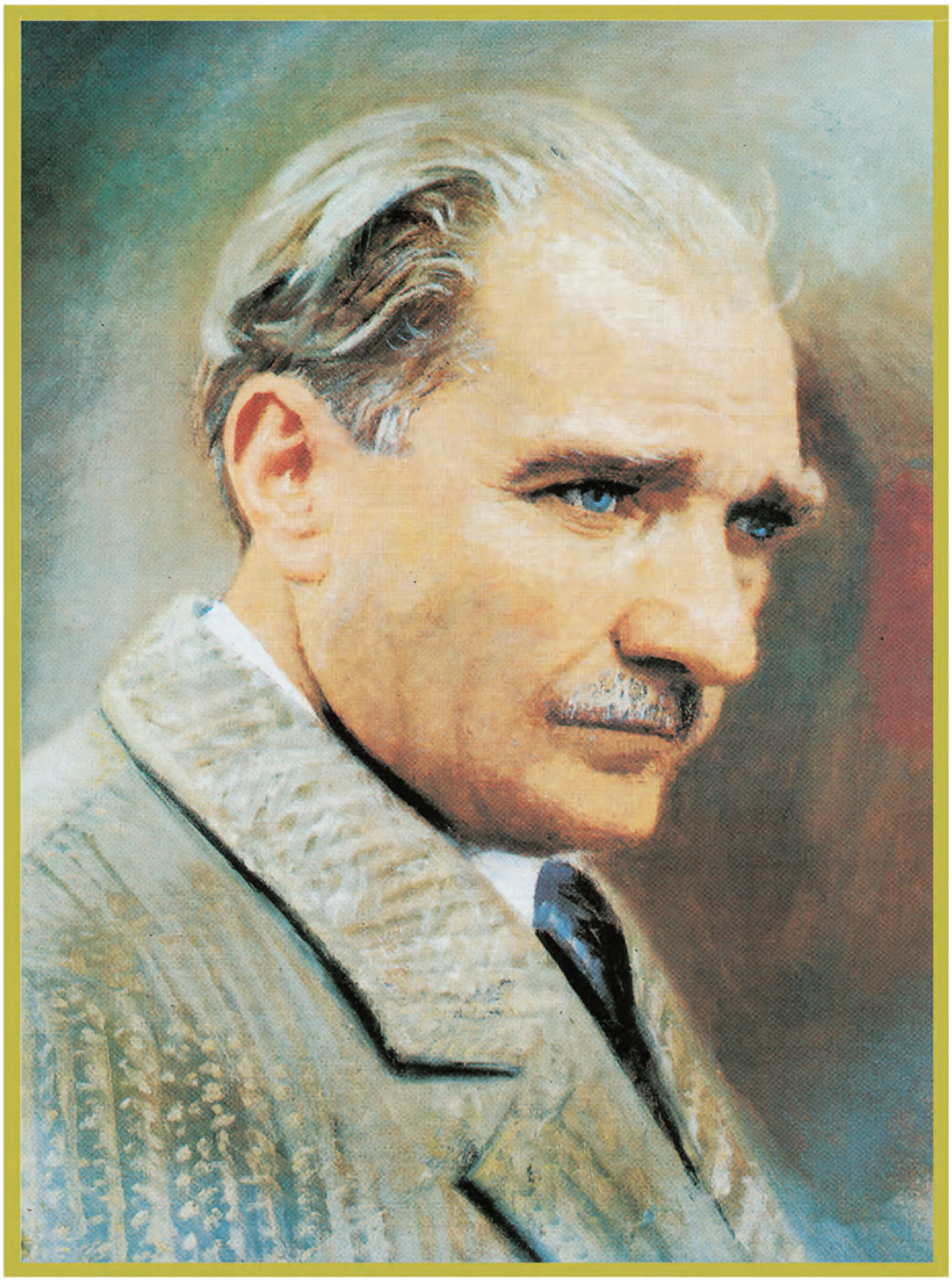
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

İçindekiler 7
Kitabımızı Tanıyalım 8

4. TEMA - TÜRK SANATI 10
Anadolu'da Kilim Demek 12
Geleneksel Türk Tiyatrosu 24
Ebru: Türk Kağıt Süsleme Sanatı (Dinleme/İzleme) 38
Süleymaniye 47
Üretim Vakti 58
Atatürk ve Sanat Eğitimi (Serbest Okuma Metni) 59
4. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 60

5. TEMA - OKUMA KÜLTÜRÜ 66
Çocuklar Soruyor İlber Hoca Cevaplıyor Gazi Mustafa Kemal Atatürk 68
Kitap 79
Küçük Şeylerin Hikâyesi: Kütüphaneler (Dinleme/İzleme) 90
Kitaplarla Kurulan Dostluk 100
Üretim Vakti 108
Canım Kitap (Serbest Okuma Metni) 109
5. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 110

6. TEMA - HAK VE SORUMLULUKLAR 116
Kutadgu Bilig 118
Siyah İnci 130
Çocuk Hakları Sözleşmesi (Dinleme/İzleme) 139
Üç Soru 148
Üretim Vakti 159
Memleket İsterim (Serbest Okuma Metni) 160
6. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 161

Öz Değerlendirme Formları 164
Kaynakça 168
Cevap Anahtarı 169
Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası 169
Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası 170
Türk Dünyası Haritası 171

KİTABIMIZI TANIYALIM

İşlenecek Metinler ve Serbest Okuma Metni

Anahtar Kelimeler

Tema Numarası ve Tema Adı

Köprü Kurma

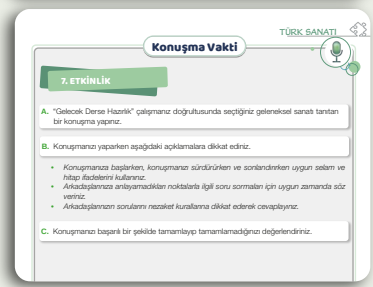
Tema Özeti ve EBA (Eğitim Bilişim Ağı) Tema Alanı Karekodları

Metin Etkinlikleri

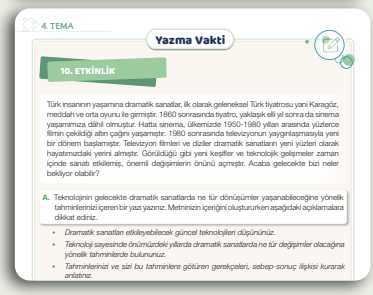
Kitap Vakti- Film Vakti

Konuşma Vakti

İzle, Öğren, Uygula Etkinliği

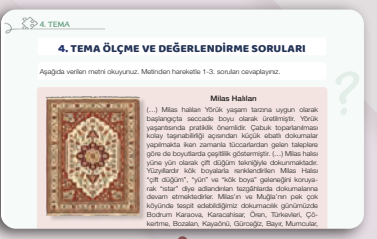
Yazma Vakti

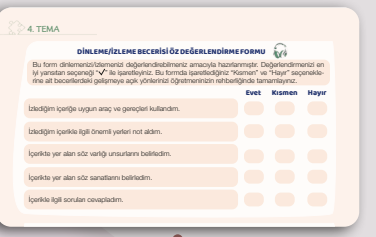
Üretim Vakti

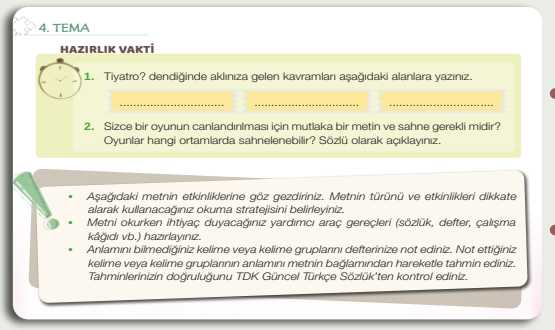
Serbest Okuma Metni

Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

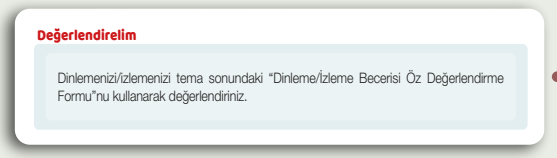

Öz Değerlendirme Formları

Temaya hazırlık çalışmalarının verildiği bölüm

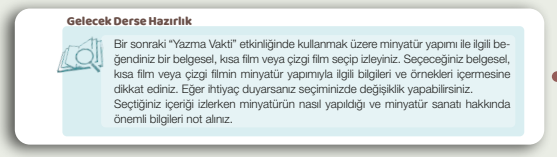
Tema metinleri ile ilgili dikkat edilmesi gereken uyarıların yer aldığı bölüm

Dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma süreçlerinin değerlendirildiği bölüm

Temayla ilgili dijital içeriklerin verildiği bölüm

Gelecek derse yönelik hazırlık çalışmalarının verildiği bölüm

İkonlar

- Okuma Etkinliği
- Konuşma Etkinliği
- Dinleme/İzleme Etkinliği
- Yazma Etkinliği
- Köprü Kurma

4. TEMA
TÜRK SANATI

EBA Tema Alanı

4. Tema E-Özeti

TEMANIN METİNLERİ

» ANADOLU'DA KİLİM DEMEK
» GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU
» EBRU: TÜRK KAĞIT SÜSLEME SANATI (DİNLEME/İZLEME)
» SÜLEYMANİYE
» ATATÜRK VE SANAT EĞİTİMİ (SERBEST OKUMA METNİ)

ANAHTAR KELİMELER

- klasik Türk sanatları
- geleneksel el sanatları
- mimari
- resim
- müzik
- sınıflandırma
- tahmin etme
- yorumlama
- karşılaştırma
- eleştirme
- probleme çözüm üretebilme
- özetleme
- açık ve örtük ifade
- çoklu ortam ögeleri
- merak
- açık fikirlilik

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

- Bu temada yer alan "Görselle iletilen anlamı belirleyebilme" öğrenme çıktısı, sonraki temada verilecek olan "Çoklu ortam ögelerine yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.
- "Metin içi karşılaştırma yapabilme" öğrenme çıktısı, önceki temada verilen "Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Geleneksel el sanatlarından hangilerini yakın çevrenizde görüyorsunuz? Gördüğünüz geleneksel el sanatları günlük yaşamda hangi amaçlarla kullanılıyor? Sözlü olarak açıklayınız.
2. Günlük yaşamda kullandığımız sıradan bir eşya iletişim için kullanılabilir mi? Sıradan bir eşya ile özel bir mesajı iletmek nasıl mümkün olur? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- *Metni arkadaşlarınızı rahatsız etmeden sessiz bir şekilde okuyunuz.*
- *Anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime gruplarını defterinize not ediniz. Metindeki geleneksel el sanatlarının anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK (Türk Dil Kurumu) Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.*

ANADOLU'DA KİLİM DEMEK

Yazı nedir, diye sorarsanız; düşünceyi, sözü, çizgiye dökmektir diyebiliriz. Her yazı bir düşünceyi anlatır, bir sözü gerektirir.

(…)

Anadolu kadını, tezgâhının ya da gergefinin başına geçti mi, tam bir okur yazardır. Bir kitap dokur, onu o dilden anlayan okur. Dokuduğu peşkirdir, yağlıktır, halıdır, kilimdir.

Hele Anadolu'da kilim demek, renk demek, renge susamışlık demek.

Göz alabildiğine bozlaşan Anadolu'da, yeşile, kırmızıya, maviye, turuncuya özlem çeken insanlar, susuzluklarını kilimlere döktükleri, arı duru renklerle gidermeye çalışırlar. Ağaçtan yeşil, gökten mavi, çiçekten kırmızı isteyen, bu isteklerini kilimlerde simgeleyen Anadolu insanları. Bu yüzden kilimler Anadolu'da bir renk sofrasıdır. Alı al, moru mor, akı karası, sarısı durusu, nesi var nesi yoksa cömertçe sofraya getirir; evini, çadırını, bir bayram şenliği, bir düğün alayı gibi renklerle donatır.

Anadolu kilimlerinde, çizgiler sert, renkler hırçındır. Çok soğuk dondurucu bir kıştan sonra, baharı görmeden, kavurucu bir sıcağı yaşayan, sert iklimlerin, çetin kuruluğun, taşın, kayanın, çatlamış toprakların, bükülmeyen, yumuşamayan insanlarının sert çizgileri gibi.

Anadolu kilimleri, doğaya karışmış, doğanın çocuğu Anadolu kadınının alın yazısıdır, çilesidir.

Anadolu kilimlerinde renkler ve desenler, gelişigüzel seçilmez. Her yörenin kendine özgü bir kilimi vardır. Renkler ve desenler, bir gelenek zincirinde yüzyıllara ulaşır. Her çizginin dili aynıdır, anlamı başka... (...) Yıldız biçimindeki uğur ve bereket simgeleri, sağlık ve mutluluk tılsımı yılan ve ejder kıvrımları, zencerekler, cennet çiçekleri, tarak, tırmık, ibrik gibi nazarlıklar, kısacası, Anadolu'nun tüm insanları, manevi dünyası, en küçük ayrıntıları ve göz alıcı renkleriyle kilimlerde yüze güler.

Kilim, Anadolu'nun çadırından sedirine, çuvalından heybesine yaygındır. Çorap olur ayağa giyilir, kuşak olur bele sarılır.(...) Kilim, Anadolu'da gönül dolusu türküdür.

Anadolu'da kilim demek, özlemi, inancı, sevgiyi ilmik ilmik, renk renk dokumak demektir. Kilimlerin dilinden anlayanlar, onu kitap gibi okur, dokuyanın ne demek istediğini anlarlar.

Bir gün bir yörük beyi, çadırının önüne atılmış bir kilimi görünce yüreği sızlar. Adamlarına:

— Tez bu kilimi dokuyan kızın babasını bulup getirin, emrini verir. Adamlar araya sora, kilimi dokuyan kızı bulurlar. Bu, komşu obada yaşayan fakir bir kızcağızdır. Babasını tutar, Bey'in çadırına getirirler. Bey, kızın babasına:

— Senin bir kızın var öyle mi? der. Adam:

— Evet bir kızım var, cevabını verir. Bey:

— Anladığıma göre sen kızını, istemediği birisiyle evlendirmek istiyorsun. Kızın gönlü başkasında...

Adam önce şaşırır, Bey bunları nereden biliyor diye. Sonra dili çözülür:

— Doğrudur Beyim. Ben fakir bir adamım. Kızımı, malı mülkü olan, zengin birisi ister. Ben de söz verdim. Kızımsa, fakir bir delikanlıya gönül vermiş. İyi ama siz bunları nereden biliyorsunuz?

Bey yerdeki kilimi gösterir:

— Bunu kızın mı dokudu?

— Evet.

İşte onun dilinden:

— Sana at, deve vereceğim. Git, kızını sevdiği o delikanlıyla evlendir. Ha, kızına şunu da söyle. Kilimi iyi dokumuş. Yalnız yeşili kırmızıya az vursun. Az kalsın yanılacaktım.

İşte böyle... Kilim, onun dilinden anlayanlar için yerine göre bir dilekçe, bir mektup olur.

Anadolu kilimlerinde renkler, oldum olası, çeşitli bitkilerin köklerinden, yapraklarından ya da tohumlarından çıkarılır. Örneğin, kırmızı renk kızılçam kabuğundan; sarı, safran ve sütleğen bitkisinden; kahverengi, mazı, meşe ve ceviz yaprağından; yeşil naneden; siyah renk sumaktan kaynatılarak çıkarılır. Önceleri köy ve kasabaların yanı başında "boyalık" denen bir yerde, bu bitkiler yetiştirilir, boyaların tümü buradan elde edilirdi. Bugün de birçok yerde boyalıklara rastlanır.

Kilim Anadolu'nun yalnız yaygısı değil, türkülerinde, mânilerinde söz atkısıdır. Renk renk kilimler üzerine oturulur, karşılıklı mâniler atılır.(...)

Yârinin hayalini, gözünün rengini kilimlerde arayan Anadolu'nun kilim sevgisi, gerçekten hayranlık vericidir. Bu ilkel değil, geçmişin derinliklerinden günümüze değin süzüle gelen olgun bir zevkin, katkısız, saf bir sanat anlayışının ifadesidir.

Anadolu'da kilim demek, hayata renk vermek ve tabiata hâkim olmak demek...

Mehmet ÖNDER

(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Okuduğunuz metinde geçen aşağıdaki kelimelerin metindeki anlamını belirleyiniz. Kelimeleri sözlük anlamları ve görselleriyle çizgi çizerek eşleştiriniz. Her kelimenin altında verilen alana o kelimenin çağrıştırdığı bir kelimeyi de siz ekleyiniz.

desen	Üzerine kumaş gerilerek nakış işlemeye yarar, çoğu dikdörtgen biçiminde olan çerçeve.	
gergef	Döşeme, divan gibi yerlere serilen, genellikle desenli, havsız, kalın, kıl veya yün dokuma.	
ilmek	Üzerinde genellikle el veya küçük makinelerle iş görülen yapım aracı.	
kilim	Genellikle pamuk ipliğinden dokunmuş ince havlu.	
peşkir	İpe halka şekli verilerek yapılan düğüm; ilmik.	
sedir	Arkalıksız, üstü minderli ve yastıklı olabilen, oturmaya veya yatmaya yarayan ev eşyası; divan.	
tezgâh		

2. ETKİNLİK

A. Metnin bütünü ve daha önce bildiklerinizden hareketle kilim, Anadolu insanı için ne ifade etmektedir?

B. Kilimlerdeki renk ve desenlerin seçiminde Anadolu kültürünün etkisi nasıl olmuştur?

C. Kilim, Anadolu insanı tarafından hangi amaçlarla kullanılmaktadır?

Ç. Metnin bütününden ve "A, B ve C" bölümlerindeki cevaplarınızdan hareketle metnin ana fikrini belirleyiniz.

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları "Anadolu'da Kilim Demek" metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Okuduğunuz metinde yer alan "Anadolu kadını, tezgâhının ya da gergefinin başına geçti mi, tam bir okur yazardır." ifadesinden ne anlıyorsunuz?
2. Metne göre kilimlerdeki renk ve desenler nasıl belirlenmiştir?
3. Yörük beyi, kilime bakarak kızın durumunu nasıl anlamıştır? Bu durum, kilimlerin hangi özelliğini göstermektedir?
4. Metinden hareketle kilimlerin Anadolu kültüründeki yerini değerlendiriniz. Sizce bu kültürel değer günümüzde yeterince korunuyor mu?

4. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinde yer alan ve problem olarak görülebilecek bir olay veya durumu belirleyip aşağıda ayrılan alana kısaca yazınız. Belirlediğiniz bu olay veya durumun neden problem oluşturduğunu bir cümleyle ifade ediniz.

Metindeki problem olan olay: .....

.....

.....

Bu, problemdir çünkü .....

.....

.....

B. Belirlediğiniz problemi çözmek için neler yapılabilir? Üç olası çözüm yolu üretip ayrılan alana yazınız.

1. Olası çözüm yolu: .....

.....

.....

2. Olası çözüm yolu: .....

.....

.....

3. Olası çözüm yolu: .....

.....

.....

C. Olası çözüm yollarını arkadaşlarınızla paylaşınız ve tartışarak en uygulanabilir çözümü belirleyiniz.

5. ETKİNLİK

Okuduğunuz metindeki cümleleri "kişisel görüş içerme/içermeme" ölçütü ya da kendi belirlediğiniz başka bir ölçüt bakımından inceleyiniz. İncelemeniz sonucunda ayrıştırdığınız cümleleri aşağıda tasnif ediniz. Ardından oluşturduğunuz grupları adlandırınız.

.....
.....

.....
.....

6. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinde Yörük beyinin yerinde siz olsaydınız kızın babasını ikna etmek için ikna tekniklerinden [karşılıkta bulunma, tutarlılık, toplumsal kanıt, sevgi (hoşlanma), otorite, kıtlık (azlık), karşıtlık, uzlaşma] hangisini kullanırdınız? Aşağıdaki alana yazınız.

B. Belirttiğiniz ikna etme tekniğinin metinle ilişkisini sözlü olarak açıklayınız.

7. ETKİNLİK

A. Aşağıda verilen metni okuyunuz.

Türklerden dünyaya yayılan halı ve kilimler her motifte ayrı bir hikaye barındırıyor

(...) Yüzyıllar boyu Türk milleti; sevgisini, içindeki tüm duygusunu, renk ve nakışların sembolik diliyle anlatarak ifade etmiştir. Halı ve kilim dokumacılığının sahibi Türkler aynı zamanda Anadolu'da bu sanat eserlerinin olmazsa olmazı kabul edilen eski gelenek 'doğal boyacılık' ta da oldukça başarılıydı. Türkler, İpek Yolu'na hakim bölgelerde yaşadığı için dokuma ve kumaş malzemelere fazlasıyla aşina idiler. Hem bu sebeplerden hem sanatsal yatkınlıktan hem de ihtiyaçlardan dolayı, doğayla iç içe geçmiş motifler ve eşsiz desenlerle bezenmiş halı ve kilimler ortaya çıkmıştır. İnsanlık tarihinin başlangıcından beri ihtiyaç hissedilen halının ilk defa Türkler tarafından dokunmuş olduğu somut delillerle ispatlanmıştır. Bu gerçek ancak 1948 yılında keşfedilebilmiş olup, dünyanın bilinen ilk halısı 'Pazırık halısı'dır.(…)

Tarım ve Orman Dergisi
(Kısaltılmıştır.)

B. "Türklerden dünyaya yayılan halı ve kilimler her motifte ayrı bir hikaye barındırıyor" metni ile "Anadolu'da Kilim Demek" metnini aşağıda verilen kriterlerden birkaçını seçerek karşılaştırınız. Karşılaştırmanız sonunda bu iki metnin benzer ve farklı yönlerini aşağıda verilen alana yazınız.

Ana fikir	Kelime seçimleri
Verdiği bilgiler	Cümle uzunlukları

BENZERLİKLER	FARKLILIKLAR

Açıklayıcı metinlerde önemli bilgilerin nasıl organize edildiğini hatırlayınız. Karekodu okutarak bu yapıya uygun hazırlanmış "Türk El Sanatları-Çini Sanatı" adlı içeriği izleyiniz. İçerikteki önemli bilgileri 8. etkinlikte ayrılan alanlara not ediniz.

Dinleme/İzleme

8. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikteki önemli bilgileri ilgili alanlara not ederken sadece duyduklarınızdan değil gördüklerinizden de yararlanınız.

Nasıl Yapıldığı: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Fiziksel Özellikleri: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tarih: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ÇİNİ

İyi Örnekleri
(Şehir ve Mekânlar): .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Çinide Kullanılan
Renk ve Desenler: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Hangi Amaçla
Nerelerde Kullanıldığı:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

B. Belirlediğiniz önemli bilgileri kullanarak izlediğiniz içeriği düşünce akışına uygun sözlü olarak özetleyiniz.

9. ETKİNLİK

Aşağıda verilen ülkemizin farklı bölgelerinden çini tabak örneklerini inceleyip çinicilikte kullanılan renk ve desenlere ilişkin ipuçları bulunuz. Bu ipuçlarını ve izlediğiniz içerikten öğrendiklerinizi kullanarak çini süslemeciliğinde çeşitliliğe dair bir yargıya ulaşınız. Ulaştığınız yargıyı arkadaşlarınızla paylaşınız.

YALOVA ÇİNİSİ

İZNİK ÇİNİSİ

KÜTAHYA ÇİNİSİ

Konuşma Vakti

10. ETKİNLİK

Beyin fırtınası yaparak aşağıda verilen geleneksel sanatlar hakkında bildiklerinizi hatırlayınız. Ardından bu sanatları sınıflandırmak için iki ölçüt belirleyiniz. Bunlar; hangi duyularla algılandığı, günlük hayatta kullanılabilirliği, somut ürüne (nesne) dönüşme durumu, grup veya bireysel olarak icra edilmesi ya da belirleyeceğiniz başka ölçütler olabilir. Belirlediğiniz iki ölçüte göre verilen sanatları gruplandırınız ve gruplarınızı adlandırarak sınıflandırmanızı tamamlayınız.

Kilim dokuma	**Karagöz ve Hacivat (gölge oyunu)**
Çini sanatı	**Ebru**
Meddah	**Orta oyunu**
Halk oyunları	**Hat**

A. Yaptığınız sınıflandırmadan hareketle aşağıdaki adımları izleyerek geleneksel sanatlarımız hakkında bilgi veren kısa bir konuşma yapınız.

- *Konuşmanızın başında ölçütünüze kısaca değininiz.*
- *Ölçütünüz doğrultusunda ortaya çıkan gruplardan bahsediniz.*
- *Grupların ayırt edici özelliklerini vurgulayarak konuşmanızı sonlandırınız.*

B. Konuşmanızın anlaşılırlığını artırmak için geçiş ve bağlantı ifadelerini; karşılaştırma, benzerlik veya zıtlık bildiren kelimeleri doğru kullanmaya özen gösteriniz.

C. Konuşma sürecinde aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Konuşmanızı uygun selam ve hitap ifadeleriyle başlatıp sonlandırınız.*
- *Konuşmanızda arkadaşlarınızın anlamadığı bir şey olursa uygun zamanda soru sormaları için onlara söz hakkı veriniz.*
- *Gelen soruları nezaketle cevaplayınız.*

Yazma Vakti

11. ETKİNLİK

Türk insanının yaşamına dramatik sanatlar, ilk olarak geleneksel Türk tiyatrosu yani Karagöz, meddah ve orta oyunu ile girmiştir. 1860 sonrasında tiyatro, yaklaşık elli yıl sonra da sinema yaşamımıza dâhil olmuştur. Hatta sinema, ülkemizde 1950-1980 yılları arasında yüzlerce filmin çekildiği altın çağını yaşamıştır. 1980 sonrasında televizyonun yaygınlaşmasıyla yeni bir dönem başlamıştır. Televizyon filmleri ve diziler dramatik sanatların yeni yüzleri olarak hayatımızdaki yerini almıştır. Görüldüğü gibi yeni keşifler ve teknolojik gelişmeler zaman içinde sanatı etkilemiş, önemli değişimlerin önünü açmıştır. Acaba gelecekte bizi neler bekliyor olabilir?

A. Teknolojinin gelecekte dramatik sanatlarda ne tür dönüşümler yaşanabileceğine yönelik tahminlerinizi içeren bir yazı yazınız. Metninizin içeriğini oluştururken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Dramatik sanatları etkileyebilecek güncel teknolojileri düşününüz.*
- *Teknoloji sayesinde önümüzdeki yıllarda dramatik sanatlarda ne tür değişimler olacağına yönelik tahminlerde bulununuz.*
- *Tahminlerinizi ve sizi bu tahminlere götüren gerekçeleri, sebep-sonuç ilişkisi kurarak anlatınız.*

B. Yazınız için uygun bir metin yapısı seçip metninizi bu yapıya uygun olarak oluşturunuz.

Değerlendirelim

Yazınızı tema sonunda yer alan “Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Formu”nu kullanarak değerlendiriniz.

KİTAP VAKTİ-FİLM VAKTİ

Okulunuzdaki Türkçe öğretmenleri tarafından belirlenen kitap listesinden öğretmeninizle seçeceğiniz iki kitabı dönem sonuna kadar okuyunuz. Bu kitaplardan birini sınıf ortamında öğretmeniniz ve arkadaşlarınızla çözümleyiniz. Diğer kitaba ilişkin değerlendirmelerinizi yazılı olarak hazırlayınız ve öğretmeninize sununuz.

Eğitim öğretim döneminin başında öğretmeninizle belirlediğiniz kendi seviyenize uygun iki adet dinleme/izleme materyali (film, animasyon, belgesel vb.) seçiniz. Bu materyallerden birini sınıf ortamında izleyip öğretmeninizin rehberliğinde inceleyiniz. Diğer materyali ise aile bireylerinizle izleyiniz ve izlediklerinizi üzerine düşüncelerinizi arkadaşlarınızla sözlü olarak paylaşmak için hazırlık yapınız.

Okuma ve izleme sürecinde dikkat çekici bulduğunuz olayları, kahramanların özelliklerini ve eserlere ilişkin düşüncelerinizi not ediniz. Hazırlayacağınız sözlü ve yazılı çalışmalarda bu notlardan yararlanınız.

Gelecek Derse Hazırlık

"Konuşma Vakti"nde kullanmak üzere aşağıdaki geleneksel Türk çalgılarından ikisini seçiniz ve bu çalgıların kullanıldığı birer eser dinleyiniz. Dinlerken kendinizi nasıl hissettiğinize dair notlar alınız. Ayrıca seçtiğiniz çalgı hakkında kısa bir araştırma yapınız; çalgıların hangi malzemelerden üretildiği, nasıl çalındığı, ne tür müziklerde kullanıldığı hakkında bilgi toplayınız. Ulaştığınız bilgileri notlarınıza ekleyiniz.

bağlama davul kanun kemençe kudüm

ney tef ud zurna

HAZIRLIK VAKTİ

1. Tiyatro dendiğinde aklınıza gelen kavramları aşağıdaki alanlara yazınız.

....

2. Sizce bir oyunun canlandırılması için mutlaka bir metin ve sahne gerekli midir? Oyunlar hangi ortamlarda sahnelenebilir? Sözlü olarak açıklayınız.

- *Aşağıdaki metnin etkinliklerine göz gezdiriniz. Metnin türünü ve etkinlikleri dikkate alarak kullanacağınız okuma stratejisini belirleyiniz.*
- *Metni okurken ihtiyaç duyacağınız yardımcı araç gereçleri (sözlük, defter, çalışma kâğıdı vb.) hazırlayınız.*
- *Anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime gruplarını defterinize not ediniz. Not ettiğiniz kelime veya kelime gruplarının anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.*

GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU

Geleneksel tiyatro başlığı altında genellikle kukla, meddah, Karagöz, orta oyunu ve köy seyirlik oyunu gibi gösteri türleri yer alır. Şarkı, dans ve söz oyunlarına dayanan geleneksel tiyatro yazılı bir metne dayanmaz. Geleneksel tiyatroda güldürü öğesi ön plandadır. Genellikle sahnesiz bir tiyatrodur. Bunlardan seyirlik köy oyunlarının kökeni tarih öncesi bolluk törenlerine ve ilkel inançlara uzanır. Bunlarda Türklerin Orta Asya'dan getirdikleri inançların izleri olduğu gibi, Anadolu'da daha önce yaşamış olan toplulukların kültürlerinin de katkısı vardır. Bu oyunların başlangıçta amaçları zamanla değişmiş olsa bile, Türk köylüsünün bu geleneği sürdürdüğü görülür.

Kukla

Kukla ise Türklerin Anadolu'ya geldiklerinde birlikte getirdikleri bir gösteri sanatıdır. İstanbul'da Osmanlı döneminde el kuklası, ipli kukla, sopalı kukla, araba kuklası, yer kuklası, ayak kuklası, iskemle kuklası gibi değişik türde kukla gösterileri 19. yüzyıla kadar geliştirilerek sürdürülmüştür. Ama kukla sanatı, ondan daha eski bir gösteri olan meddahlık ve İstanbul'a 16. yüzyılda geldiği sanılan Karagöz kadar yaygın olmamıştır.

Meddahlık

Meddahlık, bir konuyu oynayarak anlatma sanatıdır ve İslam ülkelerinde oldukça yaygın bir gelişme alanı bulmuştur. Öbür gösteri türlerinde güldürüye ağırlık verilmesine karşılık meddahlıkta acıklı, duygusal, dinsel ve kahramanlıkla ilgili konulara da rahatlıkla yer verilebiliyordu. Aynı zamanda kıssahan diye anılan meddahlar, sarayda olduğu gibi halk arasında da büyük ilgi görmüş, özellikle kahvehanelerde İstanbullular'ın eğlence gereksinimini yüzyıllar boyunca karşılamıştır.

Karagöz ve Hacivat

Türklerin toplumsal yaşamında önemli bir yeri olan bir başka geleneksel gösteri türü de, bir çeşit gölge oyunu olan Karagöz'dür. Karagöz de meddahlık gibi, bir kişinin yaratıcılığına dayanan bir gösteri türüdür. Hayali ya da hayalbaz denilen karagözcünün bir de yardak adı verilen yardımcısı vardır. Karagöz oyunlarının konuları çoğunlukla gerçek yaşamdan alınmış sahnelerden oluşur: Mahalle yaşayışı, esnaf ve evlenme töreleri, toplumsal ve siyasal taşlamaya elverişli olaylar gibi.

Ortaoyunu

Geleneksel Türk tiyatrosunun birçok bakımdan Karagöz'e benzeyen, ama canlı oyuncularla oynayan bir türü de ortaoyunudur. 16. ve 17. yüzyıllardaki kol oyunu, taklit oyunu, meydan oyunu ve zuhuri gibi oyuncu kollarının gösterilerinden kaynaklanan bu gösteri türü kesin biçimini ve ortaoyunu adını 19. yüzyılda almıştır. Karagöz'de olduğu gibi ortaoyununda da yazılı bir oyun metni yoktur. Ana çizgileri bilinen bir konu ele alınarak, oyuncuların doğaçlama yani tuluat yoluyla geliştirdikleri olaylar dizisi, gene Karagöz'dekine benzer konular ve ondakine benzer oyun kişileriyle sahneye getirilir. Oyun yeri seyircilerin çevrelediği hemen hemen boş bir alandır. Erkek seyirciler ve kadın seyirciler ayrı ayrı yerlerde otururlar. Ortaoyununda Karagöz'ün karşılığı Kavuklu, Hacivat'ın karşılığı ise Pişekar'dır. Öbür oyun kişileri Karagöz'deki kişilerle büyük benzerlik gösteren kalıplaşmış tiplerdir. Ortaoyunu da Karagöz gibi dört bölümden oluşur. Ama burada perde gazeli yerine Pişekâr'ın seyirciyi selamlaması ve zurnacıyla konuşarak oyunu açması, muhavere bölümünde ise Pişekâr ile Kavuklu'nun tanışma konuşmaları (arzbâr) ve Kavuklu'nun sonunda rüya olduğu anlaşılan bir olayı anlatması (terkerleme) gibi özellikler ortaoyununun Karagöz'den ayrıldığı bazı ayrıntılardır.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü

1. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki kelimeleri anlamlarıyla eşleştirerek ilgili yerlere yazınız.

doğaçlama	**geleneksel**	**hayalbaz**
meddah	**taşlama**	**töre**

Kelime	.....
Anlamı	Karagöz oyununu oynatan kimse; hayalci, hayalî.
Kelime	.....
Anlamı	Yazılı metni olmayan, kararlaştırılmış taslağı, yerine, zamanına göre oyuncular tarafından, sahnede yakıştırılan sözlerle tamamlanan oyun; tuluat.
Kelime	.....
Anlamı	Birisini küçük düşürme, iğneleme, alay etme veya onunla eğlenme amacıyla söz söyleme sanatı; tariz.
Kelime	.....
Anlamı	Geleneğe dayanan, gelenekle ilgili olan; anadan görme, gelenekli, ananevi.
Kelime	.....
Anlamı	Taklitler yaparak, hoş hikâyeler anlatarak halkı eğlendiren sanatçı.

B. Bu kelimelerden hangilerinin metnin anahtar kelimeleri olduğunu belirleyerek aşağıdaki alana yazınız ve bu kelimelerin metinle ilişkisini açıklayınız.

....

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları "Geleneksel Türk Tiyatrosu" metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Geleneksel Türk tiyatrosunun belirgin özellikleri nelerdir?
2. Seyirlik köy oyunları nasıl ortaya çıkmıştır?
3. Geleneksel tiyatroda güldürü ögesinin ön planda olması Türk kültürünün hangi özelliğini yansıtmaktadır?
4. Meddahlık, Karagöz ve orta oyunu gibi geleneksel Türk gösteri sanatları, günümüzde hangi sanat dalları veya gösteri türleriyle benzerlik göstermektedir?
5. İnsanlığın geçmişten günümüze tiyatroya ihtiyaç duymasının, tiyatronun dijital çağda bile hâlâ ilgi görmesinin nedeni nedir?

3. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinden hareketle "Meddahlık", "Karagöz ve Hacivat" ve "Orta Oyunu"nun temel özelliklerini aşağıda verilen başlıklara uygun olarak belirleyip ilgili alanlara yazınız. Hakkında bilgi verilmeyen bir başlık varsa ilgili kutucuğu boş bırakınız.

	Meddahlık	Karagöz ve Hacivat	Orta Oyunu
Oyuncular	Canlı oyuncu oynar.	Gölge oyunudur, hayalbaz tarafından oynatılır.	
Amaç			
Ele Alınan Konular			
Senaryo			
Tarihi			

B. Bu üç sanatın ortak özelliklerini ve ayrışan yönlerini sınıf arkadaşlarınızla sözlü olarak tartışınız.

4. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinde düşünceyi geliştirme yollarının nerelerde kullanıldığını belirleyiniz.

B. Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yolları ile ilgili aşağıdaki soruların cevaplarını sınıfça tartışınız.

- *Kukla sanatının anlatıldığı bölümde sayısal ifadeler kullanılmamış olsaydı metnin anlatımında ne eksik kalırdı?*
- *Orta oyununun anlatıldığı metnin son bölümünde yazarın diğer bölümlere göre daha fazla karşılaştırmaya yer vermesinin sebebi ne olabilir?*

5. ETKİNLİK

A. Yukarıda verilen afişteki çoklu ortam ögelerini inceleyiniz. Bu ögelerin işlevlerini (eş anlam oluşturma, anlamı destekleme veya tek başına anlam oluşturma) ilgili alanlara yazınız.

Afişin üst kısmındaki logo ve yanındaki yazı: _____

Afişin sağ üst kısmında karekodla verilen içerik: _____

Afişin üst kısmında verilen mısra: _____

Afişin orta kısmındaki görsel ve büyük puntolarla yazılmış isim: _____

Afişin sağ alt tarafındaki sayısal ifade ve altındaki yazı: _____

Afişin en altında yer alan büyük puntolarla yazılmış ifade: _____

B. Belirlediğiniz ögelerin birbiriyle etkileşimini ve ilişkisini belirleyerek sözlü olarak açıklayınız.

Karekodu okutarak "Meşgale, elbette medeniyetimizdir." Süheyl Ünver adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

6. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte anlatılanlara göre aşağıdaki bölümleri doldurunuz.

İçerikte tanıtılan kişi: .....
.....
.....

İçeriğin konusu: .....
.....
.....

İçerikte tanıtılan kişinin Türk sanatına katkıları: .....
.....
.....
.....

B. İzlediğiniz içerikten hareketle metnin bölümlerini belirleyiniz ve bu bölümlerde anlatılanları yazınız. Ardından bölümde verilen bilgiler arasında nasıl bir bağ olduğunu belirleyiniz.

Giriş: _____

Gelişme: _____

Sonuç: _____

C. Belirlediğiniz ögelerin birbiriyle etkileşimini ve ilişkisini belirleyerek sözlü olarak açıklayınız.

7. ETKİNLİK

A. Bir sanatçıyı tanıtan bir dinleme/izleme içeriğinde sanatçı ile ilgili hangi konularda bilgi verilmesi gereklidir? Aşağıda verilen konu başlıklarını inceleyiniz. Eklenmesi gereken farklı bir konu başlığı var ise sınıfça tartışıp ekleyiniz.

Konular	Verilebilecek Bilgiler
Kişisel Bilgiler	Doğum yeri ve tarihi, ailesi; yaşadığı yer, dönemi, eğitimi, hocaları veya ustaları, kendi kendini yetiştirme süreci vb.
Sanat Anlayışı veya Tarzı	Yaptığı sanat; benimsediği tarz, üslup, sanat akımı, onu diğer sanatçılardan ayıran yönleri vb.
Önemli Eserleri veya Başarıları	Sanatçıyla özdeşleşmiş eserleri, geniş kitlelerce tanınan eserleri, eserleri ile kazandığı ulusal veya uluslararası ödüller vb.
Alana Katkısı	Ortaya koyduğu eserlerle sanat alanına yaptığı katkılar, sanatçı yaşıyor ise yakın gelecekte ondan beklenenler vb.
.....	.....

B. Etkinliğin "A" bölümündeki konu başlıklarından seçtiklerinizi ölçüt olarak kullanınız. "Meşgale, elbette medeniyetimizdir." Süheyl Ünver adlı içeriği inceleyiniz, seçtiğiniz ölçütlerle ilgili bilgileri aşağıdaki alanlara not alınız.

Ölçütünüz	İçerikte Verilen Bilgiler
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

C. Aldığınız notlardan hareketle izlediğiniz içeriğin Süheyl Ünver ile ilgili yeterli bilgi içerip içermediğini değerlendiriniz. Ulaştığınız sonucu arkadaşlarınızla paylaşınız.

Konuşma Vakti

8. ETKİNLİK

A. "Gelecek Derse Hazırlık" kapsamında seçtiğiniz geleneksel Türk çalgıları hakkında aldığınız notlarınızı gözden geçiriniz. Seçtiğiniz iki çalgının benzer ve farklı yönlerini belirleyerek listeleyiniz. Listelediğiniz benzerlik ve farklılıkları ele alan bir konuşma yapınız.

B. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Konuşmanızın bölünmemesi için nefesinizi ayarlayınız.*
- *Kelimeleri doğru telaffuz ediniz.*
- *Sesinizi arkadaşlarınızın duyabileceği şekilde ayarlayınız, vurgu ve tonlamanıza dikkat ediniz.*

Değerlendirelim

Konuşmanızı tema sonunda yer alan "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

İZLE
ÖĞREN
UYGULA

Tartışma Paragrafı Yazma

Bu bölümde tartışma paragrafı yazmayı uygulamalı olarak öğreneceksiniz. Tartışma paragrafı bir düşünce veya yargının doğruluğunu ya da yanlışlığını kanıtlarla ispatlamak için yazılır. Amaç, okuyan kişinin düşüncelerini etkilemek ve onu belirli bir bakış açısına yönlendirmektir.

Tartışma paragrafında yazar; önce mevcut ya da yaygın bir görüşü ortaya koyar, devamında bu görüşün eksik ya da hatalı yanlarını belirtir. Ardından doğru olduğunu düşündüğü görüşü ve bu görüşü destekleyen kanıtları ortaya koyar. Bazen de önce desteklenen görüş, sonra karşı çıkılan görüşe yer verilebilir. Bu paragraflarda örneklendirme, karşılaştırma ve tanık gösterme gibi düşünceyi geliştirme yolları sıkça kullanılır. Çalışmaya başlamadan önce aşağıdaki örneği renklendirmelere dikkat ederek inceleyiniz.

Kimi eleştirmenler hat, ebru, çini ve minyatür gibi geleneksel sanatlarımızın çağdaş sanat akımlarının gerisinde kaldığını; bu nedenle Türk sanatının zamana ayak uyduramadığını iddia etmektedir. Ancak bu görüş, Türk sanatına çok yüzeysel bakıldığını göstermektedir. Öncelikle hat, ebru ve çini gibi sanatların modern binalarda, toplu yaşam alanlarında ve hatta şehirlerin inşasında yapılara ruh katmak için sıklıkla kullanıldığını görebiliyoruz. Ayrıca bu görüş, modern sanat akımlarının birçoğunun geleneksel sanatlardan beslendiğini görmezden gelmektedir. Aksine Türk sanatı; zenginliğini her zaman korumuş, belli bir dönem veya zamana sıkışıp kalmamıştır. Bugün Semerkant'tan İstanbul'a kadar Türk coğrafyasında yükselen mimari yapıların arkasındaki estetik dehası tüm dünyaya ilham olmaktadır. Benzer şekilde Türk müziğinin tınıları ve çalgıları dünyanın farklı ülkelerinde işitilebilmektedir. Ek olarak UNESCO [Yunesco (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu)] sadece 2000 yılından bu yana Aşık Veysel'den Yunus Emre'ye Hacı Bektaş Veli'den Mevlana'ya kadar çok sayıda Türk sanatçıyı anma yılı ilan etmiştir. Sonuç olarak Türk sanatı, çağ dışı olmak bir yana, beslendiği Türk-İslam medeniyetinin estetik felsefesiyle hem geçmişi hem geleceği kucaklamaya devam etmektedir.

(a) Tartışma paragrafında yazar, mevcut ya da yaygın bir görüşü ortaya koyar.

(b) Devam eden cümlelerde bu görüşün eksik ya da hatalı yanlarını ortaya koyar. Eksikliklerini göz önüne serer.

(c) Ardından yazar doğru olduğunu düşündüğü görüşü ifade eder.

(ç) Bir sonraki adımda bu görüşün doğruluğunu destekleyen veya kanıtlayan cümlelere yer verir.

(d) Yazar anlatılanları özetleyen bir sonuç cümlesiyle paragrafı tamamlar.

Öğretmeninizi İzliyorsunuz

Öğretmeniniz şimdi size tartışma paragrafı yazmanın aşamalarını uygulamalı olarak gösterecek. "Duyguları ifade etmede düz yazının şiir kadar etkili olmadığı" görüşü ile ilgili bir tartışma paragrafı yazacak. Paragrafı planlarken, taslağını yazarken, yazdığı paragrafı gözden geçirip düzenlerken sesli düşünerek dikkat etmeniz gerekenleri size öğretecek. Öğretmeninizi izlerken aşağıdaki noktalara odaklanınız.

- *Öğretmeniniz geçersiz olan görüşün eksik ya da zayıf yönlerini nasıl ortaya koydu? Bu zayıf yönlere yönelik sunduğu gerekçelerin mantıklı olduğuna nasıl karar verdi?*
- *Benzer şekilde doğru olduğunu düşündüğü görüşü nasıl savundu ve bu görüşün doğruluğunu kanıtlamak için ne tür bilgilere yer verdi?*
- *Paragrafında örneklendirme, karşılaştırma, tanık gösterme veya diğer düşünceyi geliştirme yollarından hangilerini, nasıl kullandı?*

Büyük Grupla Uyguluyorsunuz

Oturma düzeninize uygun olarak 4-6 kişilik gruplar oluşturunuz. Öğretmeninizin rehberliğinde "Bir sanat alanında büyük eserler vermek için uzun yıllar o sanatla ilgilenmek gereklidir." görüşü ile bu görüşün aksini tartışan paragraf planlayıp taslağınızı yazınız. Siz bu görüşü ya da aksini doğru kabul edip savunabilirsiniz. Paragrafınızı yazdıktan sonra grup olarak metninizi gözden geçirip düzenleyiniz ve diğer gruplarla paylaşınız. Çalışmanızı yaparken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- *Öğretmeniniz, kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak adım adım ne yapacağınızı söyleyecek. Onun yönergelerini takip ederek uygulamanızı yapınız.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışınız sonra ortak bir karara varınız. Kararınızı grubunuzun çalışma kâğıdına aktarınız.*
- *İhtiyaç duyarsanız öğretmeninizden yardım isteyiniz.*

Plan

Doğruluğu savunulan görüş: _____

Destek veya kanıt: _____

Karşı çıkılan görüş: _____

Eksiklik veya hatalı yön: _____

Taslak Metin

Küçük Grupla Uyguluyorsunuz

Şimdi oturma düzeninize uygun olarak daha küçük 2-3 kişilik gruplar oluşturunuz. “Yakın zamanda yapay zekâ ile üretilen müziğin sanatçıların ürettiği müziğin yerini alacağı” görüşü ile bu görüşün aksini tartışan paragraf planlayıp taslağınızı yazınız. Siz bu görüşü ya da aksini doğru kabul edip savunabilirsiniz. Paragrafınızı yazdıktan sonra grup olarak metninizi gözden geçirip düzenleyiniz ve diğer gruplarla paylaşınız. Çalışmanızı yaparken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek (planlama, taslak yazma, gözden geçirme, paylaşma) paragrafınızı yazınız.*
- *Öğretmeniniz gerek görmedikçe çalışmanıza müdahale etmeyecek ama ihtiyaç duyarsanız öğretmeninizden yardım isteyiniz.*
- *Grup arkadaşlarınızla oluşturduğunuz taslağa uygun olarak metninizi yazınız.*

Plan

Doğruluğu savunulan görüş:

Destek veya kanıt:

Karşı çıkılan görüş:

Eksik veya hatalı yön:

Taslak Metin

Sıra Sizde

Artık tartışma paragrafı yazmayı öğrendiniz. “Yazma Vakti” etkinliğinde verilen yönergelere uygun olarak tartışma paragrafı yazınız.

Yazma Vakti

9. ETKİNLİK

A. "Her insan sanatçı olabilir, herkes bir sanatta başarılı olabilir." görüşü ile bu görüşün aksini tartışan paragraf planlayıp taslağınızı yazınız. Siz bu görüşü ya da aksini doğru kabul edip savunabilirsiniz.

B. Yazınızı oluştururken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Paragrafınızın konusuna uygun düşünceyi geliştirme yollarını belirleyiniz.*
- *Belirlediğiniz düşünceyi geliştirme yollarını tartışmanızı güçlendirecek şekilde kullanınız.*

Plan

Doğruluğu savunulan görüş: _____

Destek veya kanıt: _____

Karşı çıkılan görüş: _____

Eksik veya hatalı yön: _____

Taslak Metin

C. Taslak metninizi düzenleyip paylaşınız. Paylaşma sırasında aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Metin alanının uygun bir yerine içeriğinize uygun çizim, sembol veya görseller ekleyerek yazınızı destekleyiniz.*
- *Kullandığınız görsellerin yazınızla anlamlı bir bütün oluşturmasına dikkat ediniz.*
- *Uygun olması hâlinde yazınızı sınıf panosu veya okulunuzun web sayfasında da paylaşabilirsiniz. Eğer bu alanlarda paylaşacak olursanız görsellerinizi de buna uygun olarak seçip düzenleyiniz.*

Gelecek Derse Hazırlık

Bir sonraki "Konuşma Vakti" etkinliğinde tanıtmak üzere yakın çevrenizde yaşatılan geleneksel bir sanat belirleyiniz. Örneğin halı/kilim dokuma, çömlekçilik, bakırcılık, ebru, hat, ahşap oymacılığı, telkâri, dantel/iğne oyası gibi sanatlardan birini seçebilirsiniz. Bu sanatı yapan bir yetişkinle görüşüp sanatın nasıl yapıldığı hakkında bilgi edininiz. Ayrıca seçtiğiniz sanatla ilgili kısa bir araştırma yapınız. Aşağıdaki yönergelere göre konuşmanızın hazırlığını yapınız.

- *Ulaştığınız bilgilere ek olarak görseller de toplayınız.*
- *Konuşmanızın içeriğini açıklayıcı metin yapısına uygun olarak planlayınız, konuşmanızda nelerden bahsedeceğinizi belirleyiniz. Bu süreçte daha önce izlediğiniz "Türk El Sanatları-Çini Sanatı" adlı ilgili içerikten ve bu içeriğin etkinliklerinden faydalanabilirsiniz.*
- *Planınız doğrultusunda konuşma metninizin taslağını oluşturunuz.*
- *Arkadaşlarınızdan gelebilecek olası soruları ve arkadaşlarınıza vereceğiniz cevapları düşününüz.*
- *Konuşmanızın başarılı olması için dikkat etmeniz gerekenleri belirleyiniz.*
- *Konuşmanızın provasını yapınız.*

HAZIRLIK VAKTİ

1. Türk süsleme sanatlarından hangilerini biliyorsunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Su üzerine resim yapılabilir mi? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- *Karekodu okutarak "Ebru: Türk Kağıt Süsleme Sanatı" adlı içeriği izleyiniz.*
- *İçeriği izlerken arkadaşlarınızın dikkatini dağıtıcı hareketlerden kaçınınız.*
- *İçeriği izlerken ebru sanatı hakkında verilen önemli bilgileri not ediniz.*
- *Not alırken ihtiyaç duyacağınız araç gereçleri izlemeye başlamadan önce hazır ediniz.*

Dinleme/İzleme

EBRU: TÜRK KAĞIT SÜSLEME SANATI

1. ETKİNLİK

A. Aşağıda izlediğiniz içerikten alınan bazı kelime veya kelime gruplarına yer verilmiştir. Bu kelime veya kelime gruplarının önce bağlamdaki anlamını belirleyiniz, sonra sözlükteki anlamlarını inceleyiniz. Sözlükte bulamadığınız kelimeleri diğer güvenilir kaynaklardan araştırınız.

ahenk | sükûnet | tezhip | esrarengiz | minyatür | form | silsile | giz | hatip | öd kesesi | destiseng taşı | matbu | tekne | nakşetmek | bülbülyuvası | kitre

B. Bu kelime veya kelime gruplarından günlük yaşamda kullandıklarınız ile doğrudan ebru sanatıyla ilgili olanları belirleyiniz ve aşağıda verilen alana yazınız.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları izlediğiniz "Ebru: Türk Kağıt Süsleme Sanatı" adlı içerikten hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Osmanlı Dönemi'nde İstanbul'daki ebru sanatçıları teknelerini neden kapatmak zorunda kalmışlardır?
2. Ebru sanatının İstanbul'da yeniden canlanmasını sağlayan gelişme nedir?
3. Ebru sanatının yapım aşamalarını kısaca açıklayınız.
4. Ebru sanatının çeşitleri nelerdir?
5. Ebru sanatı sizce günümüzde hangi alanlarda kullanılabilir ve nasıl yaygınlaştırılabilir?

3. ETKİNLİK

İzlerken aldığınız notları kullanarak içerikte verilen bilgileri sınıflandırınız. Bunun için aşağıdaki adımları uygulayınız.

- *Sınıflandırmayı hangi ölçüte göre yapacağınızı seçiniz. Bilgileri; ebru sanatının hangi yönüyle ilgili olduğuna, öznel veya nesnel olma durumuna veya sizin belirleyeceğiniz bir ölçüte göre sınıflandırabilirsiniz.*
- *Ölçüte göre bilgileri gruplandırınız.*
- *Oluşturduğunuz grupları adlandırınız.*

4. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikten alınan Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanıldığı aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Bu cümleleri güzel kılan nedir? Sınıfça tartışarak belirleyiniz.

- Su, ustasının elinde önce durulur; sonra dağılır, dalgalanır, rengine kavuşur. Üzerine düşen her damlada başka bir gizi saklar içine. Fırçanın her dokunuşunda, her taranışında ince ince titrer; gözü kâğıdını bekler…
- Asırlar önce renkler kâğıdın ardına düşmüş, birlikte İpek Yolu'ndan geçip Anadolu'ya ebri ismiyle gelmiş.
- Elindeki tarağı, bizi, boyalarını inceltmek için kullandığı neftiyle bir görsel zarafeti, çıplak gözün göremeyeceği içsel bir hazzın resmini nakşediyor kâğıda. (…) Yıllarını renklerin sudaki sihirli dansını izleyerek geçiriyor.

Değerlendirelim

Dinlemenizi/izlemenizi tema sonundaki "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

5. ETKİNLİK

A. "Annelerimizin Sandığında Başlayan Hikâye, İğne Oyası" adlı metindeki renkli cümleleri tekrar okuyunuz.

Annelerimizin Sandığında Başlayan Hikâye, İğne Oyası

Oya; iğne, mekik, firkete ve tığ gibi araçlarla başta ipek olmak üzere, pamuk ve sentetik iplikler ve pul, boncuk gibi malzemelerle örgü tekniği kullanılarak yapılan bir el sanatımızdır. Oyanın temeli ipekböcekçiliğine dayanmaktadır. Başka dillerde karşılığı olmayan "oya" sözcüğünün, Anadolu kadınına has olduğu ve bu sanatın esas olarak Türk kültür tarihi içinde yer aldığı, sonrasında aynı teknikle "dantel" adı altında başka coğrafyalarda görüldüğü bilinmektedir. İğne ile yapılan örgülerinse 12. yüzyılda Anadolu'dan Yunanistan'a oradan da İtalya yoluyla Avrupa'ya geçtiği kaydedilmiştir.

İğne oyasının ortaya çıkıp gelişmesinde en büyük etken, Anadolu'nun İpek Yolu üzerinde olması ve ipek üretimi yapılıyor olmasıdır. Zengin bir çeşitliliğe ve köklü bir geçmişe sahip olan oyalar, Anadolu gelini için söyleyemediklerinin bir ifadesi ve dışa vurumudur.

Çeyiz geleneğimizin en önemli parçalarından biri olan bu benzersiz sanat: gerek motifleri gerekse teknik özellikleri bakımından Türk kadınının üstün zekasını, üretici yanını, taşıdığı ruhu ve ince zevkini yansıtması yönüyle süsleme sanatlarımız içerisinde başlı başına bir kaynak teşkil eder. Yapılış tekniğine göre iğne, tığ, mekik, firkete olarak isimlendirilen oyalar içinde en bilineni iğne oyaları olup kullanılan gerece göre de koza, mum, yün, boncuk ve pul oyaları olarak ayrılırlar. Anadolu kültürü içerisinde geçmişten günümüze dek tülbent kenarları, baş örtüleri, bebek yüz örtüsü, bohça kenarı, çay tepsi örtüsü, masa örtüsü, fiskos, portmanto örtüsü, fular, gecelik yakası, havlu kenarları, kına eldiveni, mutfak takımı, oturma odası, perde, salon takımı, sehpa örtüsü, vitrin takımı, yaka çiçeği, yatak örtüsünün etek kenarı ve yazmalarda kullanılagelen oyalar ve özellikle iğne oyası, geçmişte yapılma oranına göre azalsa da günümüzde halen kültürümüzü yansıtan bir sanat etkinliği olarak onu tazeleyen eller tarafından icra edilmekte ve kullanımı devam etmektedir.

Anadolu'nun hemen her köşesinde bir çeyiz sandığında yahut bir gelinin başında yerini alan iğne oyaları, Ankara'nın Nallıhan ilçesiyle adeta özdeşleşmiş olup bu işi sanat olarak yapan ellerde hem öğretilen hem de yaşatılarak geçmişimizle köprü kuran bir kültür taşıyıcısıdır.

(…)

Türk Tarım Orman dergisinden alınmıştır.

(Kısaltılmıştır.)

B. "Anadolu'da Kilim Demek" adlı metnin yazarı Mehmet ÖNDER'in aynı konuyu nasıl ele aldığını hatırlayınız.

C. Renkli cümlelerde verilmek istenen mesajı Mehmet ÖNDER'in bakış açısıyla ele alıp tek bir cümle hâlinde aşağıdaki alana yazınız.

☐ Metnin sonuç bölümü iyi yapılandırılmıştır. Çünkü _____

_____

_____

_____

_____

☐ Metnin sonuç bölümü iyi yapılandırılmamıştır. Sonuç bölümünün tahtaya yazılan özellikleri taşıyabilmesi için şu şekilde değiştirilmesi gerekmektedir:

_____

_____

_____

_____

6. ETKİNLİK

A. "Annelerimizin Sandığında Başlayan Hikâye, İğne Oyası" adlı metni yorumlamak üzere inceleyiniz.

B. Metinde sözü edilenleri "yabancı bir turist, çeyizi için oya yapan bir genç kız" bakış açılarından birini seçerek ya da siz bir bakış açısı belirleyerek dönüştürünüz.

C. Metinde verilen bilgileri bakış açınıza uygun şekilde yeniden anlatınız.

Konuşma Vakti

7. ETKİNLİK

A. "Gelecek Derse Hazırlık" çalışmanız doğrultusunda seçtiğiniz geleneksel sanatı tanıtan bir konuşma yapınız.

B. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Konuşmanıza başlarken, konuşmanızı sürdürürken ve sonlandırırken uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız.*
- *Arkadaşlarınıza anlayamadıkları noktalarla ilgili soru sormaları için uygun zamanda söz veriniz.*
- *Arkadaşlarınızın sorularını nezaket kurallarına dikkat ederek cevaplayınız.*

C. Konuşmanızı başarılı bir şekilde tamamlayıp tamamlamadığınızı değerlendiriniz.

Erişelim

Karekodu okutarak "Türk Sanatı" etkinliğini yapınız.

EBA

Etkileşimli İçerik

8. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde yay ayraçla gösterilen bölümlere uygun noktalama işaretlerini (ünlem, kısa çizgi, noktalı virgül, tırnak işareti, yay ayraç, köşeli ayraç) getiriniz. Daha sonra ilgili işaretin cümlede hangi işlevde kullanılmış olabileceğine dair fikirlerinizi sınıfta tartışınız.

Müzede minyatürler, çiniler ve hat eserleri bulunuyordu ( ) ziyaretçiler özellikle hat sanatına ilgi gösteriyordu.

Sanat tarihimizi anlamamız için çok önemli olan bu eserde, özellikle 16 ( )17. asırdaki Türk müziği çok ilgi çekici biçimde anlatılmış.

Ressam, yeni eserine ( ) Sessiz Renkler ( ) adını verdi.

Konserde kullanılan çalgılar arasında ney, ud ve kanun ( ) Türk musikisinin önemli çalgıları ( ) bulunuyordu.

"Sakarya Türküsü" ( ) Necip Fazıl Kısakürek (1904-1983) ( ) Türk şiirinin en güzel örneklerinden biridir.

9. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümleleri renkli yazılmış dil yapılarına ve söz varlığı unsurlarına dikkat ederek okuyunuz. Bunların kullanıldıkları cümlenin anlamına nasıl katkıda bulunduğunu arkadaşlarınızla tartışınız.

Yazdığı tiyatro oyunu hiç sahnelenemedi oysaki ödül alabilirdi.

Tiyatroya seninle gelirim yalnız diğer seansa yetişebilirim.

Ada, günlerdir provalara katılamıyordu meğerse hastaymış.

Sergi salonunda çıkan tartışmaya karşın nezaketini asla kaybetmedi.

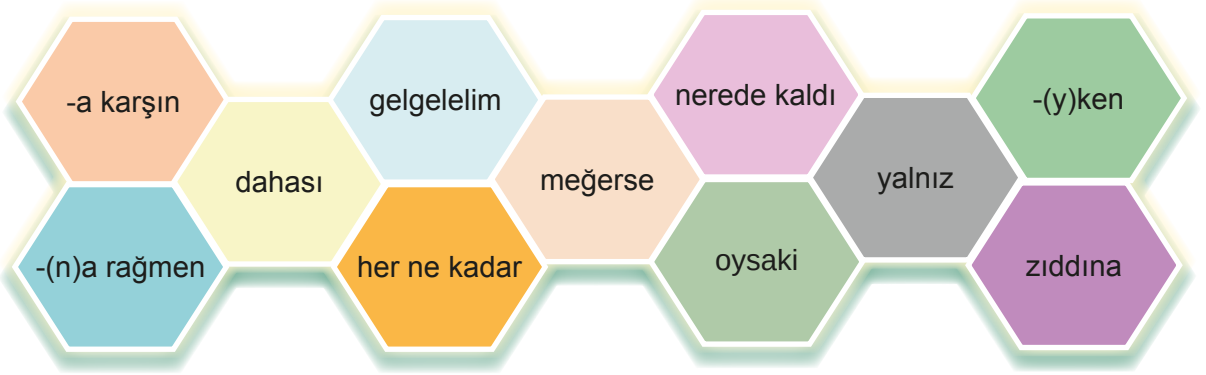
Bu hafta prova yapmalarına rağmen ikinci sahneye geçemediler.

Gelgelelim bu deseni herkes beğenmeyebilir.

İpek, ablasının zıddına kendi bildiğini okuyan bir çocuktu.

Geleneksel el sanatlarına verilen emek ne kadar büyük olsa da beklenen değeri görmüyor.

B. Aşağıda bazı dil yapıları ve söz varlığı unsurları verilmiştir. Verilen cümlelerde bu ifadeleri anlamına uygun olarak boşluklara yazınız.

Ebru sanatı eski bir sanat olmasına ..... hâlâ rağbet görüyor.

Sanat projesini bitirdik ..... sonraki aşamada ne yapacağımıza karar veremedik.

Resimleri beğenilmesine ..... sergiye katılamadı.

Bu biletleri sana vereyim ..... ben gelemeyeceğim.

Sessizce kilim dokuyordu ..... onunla dertleşiyormuş.

Bazı mimari eserler ..... başarılı olsa da kalıcılık konusunda Mimar Sinan'ın eserlerini geçemedi.

..... bu eserler tüm dünyada çok değerli.

Erişelim

Karekodu okutarak "Zıtlık İşlevli Söz Varlıkları" etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

Yazma Vakti

10. ETKİNLİK

A. Kendinizi Türk sanatında tanınan bir sanatçı olarak düşününüz. Sanatçı olarak geçirdiğiniz bir gün içinde yaşadığınız bir olayı anlatan hikâye yazınız. Yazınızın içeriğini oluştururken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Gün içinde sanatınızla meşgulken yaşanan bir olayı serim, düğüm, çözüm bölümlerini içerecek şekilde anlatınız.*
- *Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurarak tutarlılığı sağlayınız.*
- *Anlatımınızı zenginleştirmek için gözlemlerinizden ve hayal gücünüzden yararlanınız.*
- *Uygun yerlerde özgün diyaloglara yer veriniz.*

B. Yazınızın genelinde açık ve anlaşılır bir dil kullanınız. Anlatımınızın etkileyici olması için söz sanatlarına ve mecazlı ifadelere de yer vermeye çalışınız.

Gelecek Derse Hazırlık

Bir sonraki "Yazma Vakti" etkinliğinde kullanmak üzere minyatür yapımı ile ilgili beğendiniz bir belgesel, kısa film veya çizgi film seçip izleyiniz. Seçeceğiniz belgesel, kısa film veya çizgi filmin minyatür yapımıyla ilgili bilgileri ve örnekleri içermesine dikkat ediniz. Eğer ihtiyaç duyarsanız seçiminizde değişiklik yapabilirsiniz.
Seçtiğiniz içeriği izlerken minyatürün nasıl yapıldığı ve minyatür sanatı hakkında önemli bilgileri not alınız.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Yakın çevrenizde hangi (köprü, cami, kapalı çarşı vb.) tarihî yapılar bulunuyor? Bunlarla modern yapıların görünüşü arasında ne gibi farklılıklar gözlemliyorsunuz? Anlatınız.
2. Mimar Sinan'ın eserlerinden hangilerini biliyorsunuz? Bu eserlerden gördükleriniz varsa izlenimlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- *Şiiri, şairin duygularını yansıtacak şekilde vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okuyunuz.*

SÜLEYMANİYE

Bir ihtişam olup açılan kubben,
Durur asırların omuzlarında:
Kaçıncı nesildir aptes alanlar,
Şadırvanlarında, havuzlarında?

Fetih beldesinin hür çocukları
Büyür beslenerek ezanlarınla...
Beraber yaşarlar iki dünyada
Süleyman'larınla, Sinan'larınla

Ve derler. "Gözümüz sende açıldı:
Kundağımız sensin, beşiğimiz sen...
Küçükken önünde oynadığımız,
Büyüyünce gönül verdiğimiz sen!"

Küme küme, tüy tüy ve kanad kanad
Güvercinlerinde ruhlardır uçan;
Yine cemaatin arasındadır.
Temelini atan, kapını açan.

(...)

Menekşeler açar kurşunlarında
Ve mermerlerinde kar çiçekleri...
Çinilerin orda lâle-sümbüldür,
Halıların burda nar çiçekleri.

Seni oya oya işlemek için
Çizgileri, noktaları tartarak-
Yıllarca çalışmış yüzlerce kişi,
Göz nuruna iman gücü katarak.

(...)

Kıtadan kıtaya göçen bulutlar,
Minarelerini öper de geçer!
Mübarek geceler, yıldızlarını
Mübarek başına serper de geçer!

Yürekler doldurup taşırır sevgin...
Gelen, geçen hayran... yalnız biz değil...
Minarelerini seyre dalanlar,
Derler: "Gök kubbe de direksiz değil!"

(...)

Ârif Nihat ASYA
(Der. Saadettin YILDIZ)
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz şiirden alınan bazı kelime veya kelime grupları aşağıda verilmiştir. Bu kelimelerin şiirde hangi anlamda kullanıldığını belirleyiniz. Ardından bunları verilen sözlük anlamları ile eşleştiriniz.

belde	Bir şeyin yaşandığı veya yaşatıldığı yer.
gök kubbe	Genellikle cami avlularında bulunan, çevresindeki musluklardan ve ortasındaki fıskiyeden su akan, üzeri kubbeli veya açık havuz.
göz nuru	Yeryüzü üzerine mavi bir kubbe gibi kapanan boşluk.
ihtişam	İyi bir iş ortaya çıkarmak için verilen emek.
mübarek	Güçlü bir dinî saygı uyandıran veya uyandırması gereken; mukaddes, kutsi.
şadırvan	Göz alıcı ve gösterişli olma durumu; alayiş, azamet, debdebe, görkem, tantana, haşmet, şatafat, şaşaa.
	Bir araya gelmiş, toplanmış insanlar.

B. Verilen kelimelerden birini seçip size çağrıştırdığı kavramları aşağıdaki alana yazınız.

.....	.....	.....
.....	.....	.....

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Süleymaniye” şiirinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Süleymaniye Camii’nin çocukların hayatındaki yeri nedir? Açıklayınız.
2. Okuduğunuz şiirde Süleymaniye’nin hangi özelliklerinden bahsedilmiştir? Açıklayınız.
3. Okuduğunuz şiirde Süleymaniye Camii’nin geçmişten günümüze tarihî değerini kaybetmeden ulaştığını gösteren dizeler hangileridir?
4. Süleymaniye Camii’nin milletimiz için önemi şiirin hangi dörtlüğünde ve nasıl anlatılmaktadır?

3. ETKİNLİK

Okuduğunuz şiirin bir dörtlüğünden alınan dizeleri inceleyiniz. Süleymaniye Camii’nin fiziksel görünümü hakkında ne tür ipuçlarına yer verildiğini belirleyiniz. Verilen ipuçları ile bilgi ve deneyiminizi birleştirerek her mısranın karşısına yazarın ne anlatmaya çalıştığını örnekteki gibi yazınız.

Menekşeler açar kurşunlarında _____

Ve mermerlerinde kar çiçekleri… _____

Çinilerin orda lâle-sümbüldür, _____

Halıların burda nar çiçekleri. Halılarında nar çiçeği desenleri kullanılmıştır.

4. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz şiirin ana duygusunu destekleyen üç duygusal unsur aşağıda verilmiştir. Bunların şiirin hangi bölümlerinde yer aldığını sınıfça tartışınız.

- *Şairin; devlet büyükleri, mimar ve zanaatkârlar dâhil ecdadımıza duyduğu minnet*
- *Şairin Süleymaniye Camii'nin manevi iklimine duyduğu hürmet*
- *Şairin Süleymaniye Camii'ndeki sanatsal yapıların inceliğine duyduğu hayranlık*

B. Etkinliğin "A" bölümündeki tartışmalarınızdan yola çıkarak şiirin ana duygusunu aşağıya yazınız.

5. ETKİNLİK

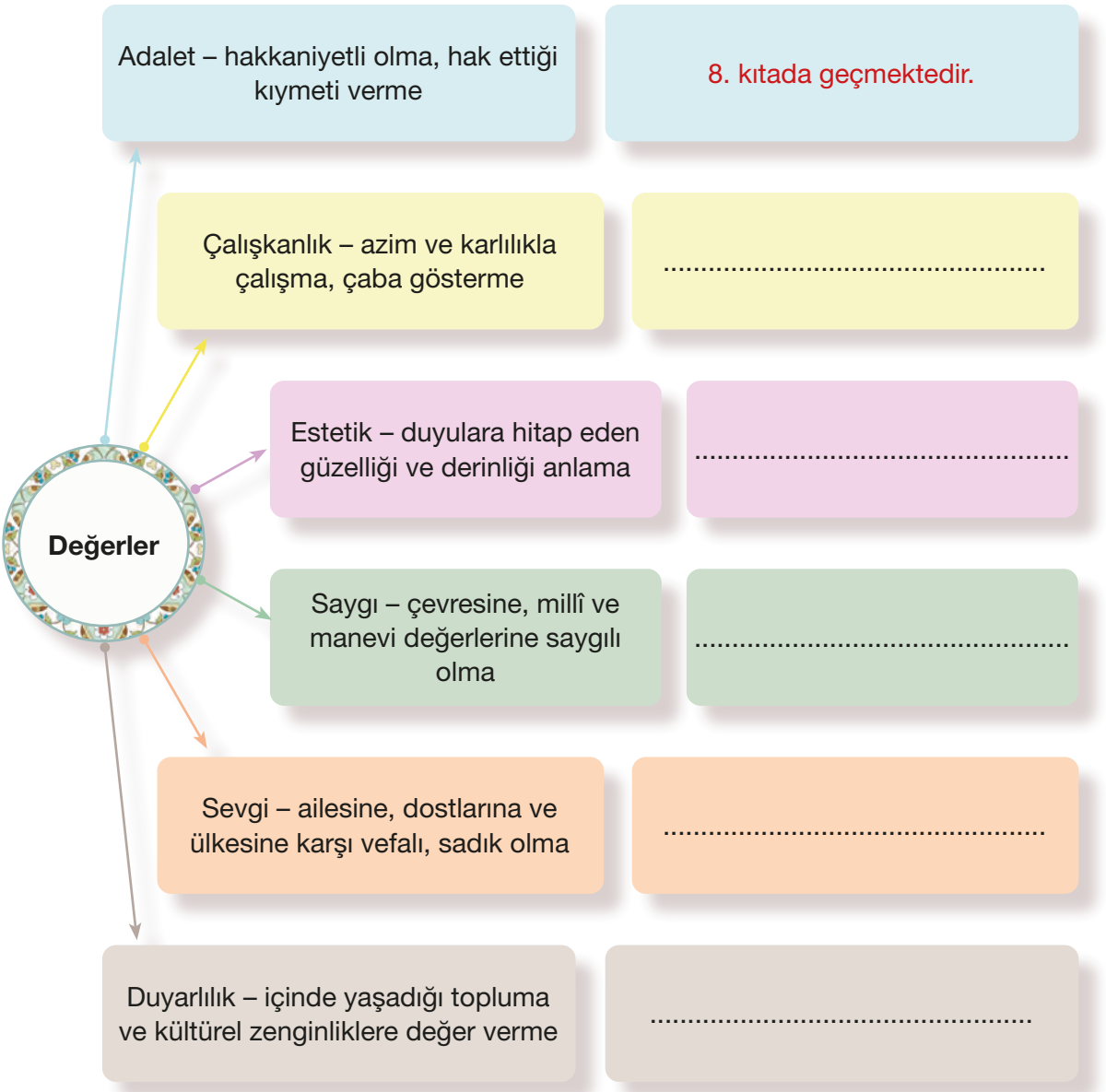
A. Okuduğunuz şiirden alınan aşağıdaki dörtlükte kullanılan söz sanatını belirleyiniz. Ardından herhangi bir söz sanatı kullanmadan şairin anlatmak istediğini aktaran bir dörtlük de siz yazınız.

Şiirden alınan dörtlük	Sizin yazdığınız dörtlük
Kıtadan kıtaya göçen bulutlar, Minarelerini öper de geçer! Mübarek geceler, yıldızlarını Mübarek başına serper de geçer!	

B. Yazdığınız dörtlüğü arkadaşlarınızla paylaşınız. Şairin ve sizin yazdığınız dörtlükler arasındaki farklılıkları arkadaşlarınızla tartışınız.

6. ETKİNLİK

Aşağıda insan olarak sergilememiz gereken değerlerden bazılarına yer verilmiştir. Okuduğunuz şiirde bu değerlerin şiirin hangi bölümünde geçtiğini arkadaşlarınızla fikir alışverişi yaparak belirleyiniz. Ulaştığınız sonucu örnekteki gibi karşısındaki kutucuğa yazınız.

Değerlendirelim

Okumanızı tema sonunda yer alan "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

İZLE
ÖĞREN
UYGULA

Metin Yapılarının Analizi ve Bilgileri Organize Etme Stratejisi (Problem-Çözüm Metin Yapısı)

Bugüne kadar beş metin yapısı öğrenmiştiniz. Bu dersinizde de yaygın kullanılan metin yapılarından sonuncusu olan problem-çözüm metin yapısını öğreneceksiniz. Problem-çözüm metin yapısında önce bir veya birkaç paragrafta belirli bir sorun (problem) ve sebepleri ortaya konur. Ardından bu sorunu çözmek için kullanılan veya kullanılabilecek çözüm yolları hakkında paragraflar hâlinde bilgiler verilir.

Bir sorun, onun sebepleri ve çözüm yolları arasındaki mantık bağının belirlenmesi bu yapıyı tanımanın en kolay yoludur. Bu bağı belirlemede ipucu niteliğindeki ifadeler bize yardımcı olur.

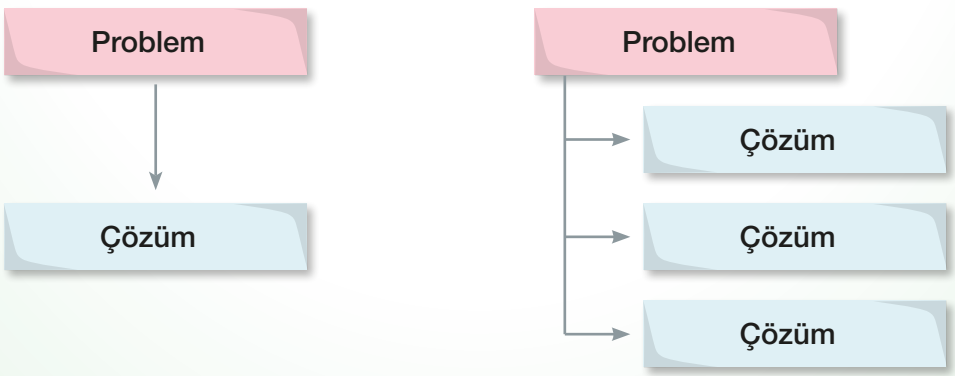
Sorunu ortaya koyan **ifadeler:** sorun, mesele, zorluk, engel, güçlük, ikilem, maalesef vb.

Çözümü ortaya koyan **ifadeler:** çözüm, olası bir çözüm, cevap, sonuç, çare, öneri, düzeltme vb.

Metin yapısı, bir metindeki bilgilerin nasıl sıralandığını ve düzenlendiğini gösterir. Metin yapılarını bilmek metinlerdeki önemli bilgileri kolaylıkla bulmanızı sağlar. Ayrıca bir metin yazmanız gerektiğinde metni daha kolay planlayıp yazmanızı mümkün kılar. Bu yıl da iki metin yapısını öğreneceksiniz. Bunlardan ilki sebep-sonuç metin yapısı.

Bu tür metinlerde ulaştığınız bilgileri görsel olarak organize etmeniz size kolaylık sağlayacaktır. Aşağıdaki gibi bir grafik düzenleyici işinizi kolaylaştıracaktır.

Problem-çözüm metin yapısına sahip metinlerde genellikle "çünkü, bu nedenle, bu sorunun çözümü için, bundan dolayı, çözüm olarak" gibi ifadeler kullanılır. Bu tür ifadeler, metinde anlatılan sorunun nedenlerini ve bu soruna getirilen çözüm önerilerini daha açık hâle getirir. Okur bu ipuçlarını takip ederek metnin hangi bölümünde problemin anlatıldığını, hangi bölümünde ise çözüm önerilerinin sunulduğunu kolaylıkla ayırt edebilir.

Öğretmeninizi İzliyorsunuz

Öğretmeniniz "Geleneksel Müziğimiz Susma Noktasında!" adlı metni okurken önemli bilgilerin problem-çözüm metin yapısına göre nasıl verildiğini belirleyecek ve bu bilgileri tahtaya çizeceği grafik düzenleyiciye not edecektir. Bu sırada sesli düşünerek nelere dikkat ettiğini gösterecek. Öğretmeninizi dikkatli bir şekilde takip ederken aşağıdaki noktalara odaklanınız.

- *Öğretmeniniz problemi ve bu problemin çözümüne yönelik bilgileri belirlerken nasıl bir yol izledi, ipucu niteliğindeki kelimelerden nasıl yararlandı?*
- *Bilgileri grafik organize ediciye not ederken nelere dikkat etti?*

Geleneksel Müziğimiz Susma Noktasında!

Kulaklıklarınızı takıp müzik dinlediğiniz bir anı düşünün. Dinleme listenizde neler var? Büyük olasılıkla ağırlık pop müziğinde. Belki son dönemlerde popüler olan birkaç rap parçası, belki de yabancı şarkılar... Peki bu listenin neresinde bir bağlama ezgisi ya da dilden dile aktarılan bir türkü yer alıyor? Muhtemelen hiçbir yerinde.

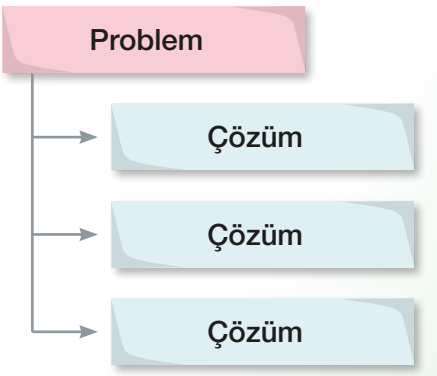
Oysa türküler, asırlar boyunca milletimizin zevkiyle şekillenmiş, bize özgü müziğimizin en önemli unsurlarındandır. Üstelik bir türkü yalnızca melodi ile sözlerin birleşiminden ibaret değildir; bir annenin beşik başında geçirdiği geceleri, bir yiğidin dağlardaki özlemini, bir çiftçinin toprağa duyduğu sevgiyi anlatır. Bu yüzden unuttuğumuz her türkü, toplum hafızamızdan silinen bir sayfa demektir.

Peki, giderek artan bu sessizliği önlemek için neler yapılabilir?

Öncelikle geleneksel tınılarımız modern eserlerle buluşturulmalıdır. Sanatçılar, geleneksel ezgileri modern düzenlemelerle harmanlayan eserler üretebilir. Örneğin bir rap şarkısının altyapısında bağlama, bir pop şarkısının girişinde ise kemençe kullanılabilir. Böylece gençler, sevdikleri müzikler aracılığıyla geleneksel müziğe ilgi duymaya başlayabilir.

Bir diğer önemli adım ise okullarda halk müziğine ve geleneksel çalgılara daha fazla yer verilmesidir. Öğrencilere bağlama ya da ney gibi çalgıları tanıma ve deneme fırsatı sunulması, bu çalgılarla duygusal bir bağ kurmalarını sağlayabilir. Ayrıca türkülerin ardındaki gerçek hayat hikâyelerinin anlatılması, gençlerin bu eserleri daha iyi anlamalarına ve benimsemelerine katkı sağlayacaktır. Çünkü bir türkü, yalnızca melodisiyle değil; taşıdığı hikâyeyle de sevilir.

Sonuç olarak halk müziğimiz, gençler arasında adeta bir fetret devri yaşamaktadır. Ancak modern eserlerle geleneksel müziği buluşturmak, okullarda geleneksel çalgılara daha fazla yer vermek ve türkülerin hikâyelerini gençlerle paylaşmak bu sessizliği sona erdirebilir. Unutmayalım ki bir milletin müziği, o milletin ruhudur. Bağlamanın teli koparsa, neyin nefesi kesilirse, türkünün sözü unutulursa kaybolan yalnızca birkaç ezgi değil; bizi biz yapan ruhun ta kendisi olacaktır.

Büyük Grupla Uyguluyorsunuz

Bu aşamada oturma düzeninize uygun şekilde 4-6 kişilik gruplar oluşturunuz. Öğretmeninizin rehberliğinde "Büyük Deha Koca Sinan" adlı metni grup olarak okuyunuz. Okuduğunuz metni stratejiyi kullanarak problem-çözüm metin yapısına göre inceleyiniz. Bu aşamada aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

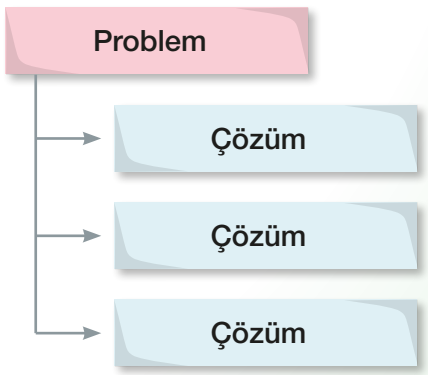
- *Öğretmeniniz kendi uygulamasındaki sıraya uygun olarak size ne yapacağınızı söyleyecek, onun yönlendirmelerini takip ediniz.*
- *Grup olarak çalışırken önce birlikte düşünüp tartışınız, ortak bir karara varınız; sonra kararınızı çalışma kâğıdına yazınız.*
- *İhtiyaç duyarsanız öğretmeninizden yardım isteyiniz.*
- *Öğretmeniniz siz çalışırken bir eksiklik fark ederse onun uyarılarını dikkate alınız.*

Büyük Deha Koca Sinan

Asırlar evvel, taşın dilinden anlayan bir deha geçti bu topraklardan: Koca Sinan. Onu dâhi kılan, eserlerini inşa ederken onları asırlarca ayakta tutacak özel dokunuşlara imza atmasıydı. Sinan'ın yaşadığı dönemde teknoloji henüz gelişmemişti, bu nedenle yapıları doğanın yıkıcı etkilerinden korumak bugünkü kadar kolay değildi. Ancak Sinan, bu engellere boyun eğemezdi.

Mimar Sinan, yaşadığı dönemde şiddetli depremlere şahit olmuştu. Üstelik inşa ettiği yapıların önemli bir kısmı deprem kuşağında bulunuyordu. Bu yüzden görkemli cami ve köprülerini doğanın bu yıkıcı tehdidinden koruması gerektiğini biliyordu. Koca Sinan, bir yapıyı inşa etmeden önce bulunduğu çevreyi dikkatle inceler; zeminin yapısını, rüzgârın yönünü ve iklim şartlarını göz önünde bulundururdu. Ona göre sağlam bir eser, yalnızca iyi malzemeyle değil doğayı doğru tanıyıp ona uygun çözümler üretmekle meydana gelirdi. Sinan bu sorunu çözmek için ilk olarak binaların temellerini olması gerekenden daha derin kazdırdı. Böylece yapının yükünü yüzeydeki gevşek toprak yerine zemindeki kayalara aktarmış oldu. Ek olarak taşların arasına yumuşak kurşunlar döktürerek yapıların deprem anında bir yay gibi esnemesini sağladı. Böylece inşa ettiği eserlerin yüzyıllar boyunca depremden etkilenmesinin önüne geçti.

Sinan'ın doğayla ikinci büyük mücadelesi yer altı suları ve nemdi. Bu iki sinsi düşman, yapı temellerini fark ettirmeden çürütüyor ve onları afetlere karşı savunmasız bırakıyordu. Sinan, bu sorunu aşmak için yapıların altına "dehliz" adı verilen gizli hava kanalları ve su tahliye sistemleri kurdu. Bu kanallar aracılığıyla içerideki nemli hava dışarı atıldı, temellerin daima kuru kalması sağlandı. Böylece Koca Sinan, deniz kenarında bile yüzyıllara meydan okuyan yapılar inşa etmeyi başardı.

Bugün Selimiye'nin heybetine ve Süleymaniye'nin asude duruşuna baktığımızda gördüğümüz sadece taş ve kireç değil, Koca Sinan'ın doğayla kurduğu o muazzam dengedir. Bu şaheserler, onun doğayla çatışmak yerine sorunlara bulduğu akılcı çözümler sayesinde ebediyetin nöbetini tutmaya devam etmektedir.

Küçük Grupla Uyguluyorsunuz

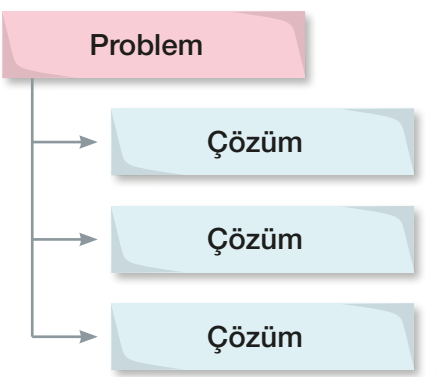
Bu aşamada oturma düzeninize uygun şekilde 2-3 kişilik gruplar oluşturunuz. "Sandıktaki Miras" adlı metni grup olarak okuyunuz. Okuduğunuz metni stratejiyi kullanarak problem-çözüm metin yapısına göre inceleyiniz. Bu aşamada aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Bu kez öğretmeniniz gerekmedikçe size müdahalede bulunmayacak.*
- *Önceki uygulamalardaki sırayı takip ederek stratejiyi kullanınız.*
- *Stratejiyi uygularken grup arkadaşlarınızla konuşup tartışınız. Ulaştığınız sonuçları, problemleri ve çözüm yollarını kendi çalışma kâğıdınıza yazınız.*

Sandıktaki Miras

Yıllar sonra çocukluğumun geçtiği o eski ahşap evin kapısını araladığımda beni önce tanıdık bir sabun kokusu karşıladı. Anneannemin evi, zamanın durduğu bir masal diyarı gibiydi. Odaları dolaşırken sehpaların üzerindeki danteller, yastık kenarlarındaki oyalar ve duvarları süsleyen kanaviçeler dikkatimi çekti. Anneannem her bir motifi sabır ve sevgiyle işlemişti.

Bir an kendi evimi düşündüm. Her şey hazır alınmış, birbirine benziyordu. El emeği ürünlerin yerini ruhsuz eşyalar almıştı. Üstelik bu güzel oyalar ve danteller artık annemin evinde bile yoktu. Oysa bu el emeği ürünlerin her biri, yalnızca bir süs eşyası değil; aile büyüklerimizin sabrını, ve yaşam kültürünü yansıtan değerli birer hatıraydı. Onlara baktıkça geçmişle aramızdaki bağın giderek zayıfladığını düşündüm. O an bunun değişmesi gerektiğine karar verdim. Anneannemden kalan dantelleri ve kanaviçeleri sandıktan çıkarıp modern evimde dekorasyonun bir parçası olarak kullanabilirdim. Böylece hem evime sıcaklık katacak hem de ailemizin mirasını yaşatacaktım.

Fakat bunun yeterli olmadığını fark ettim. Sadece mirası korumak değil, onu devam ettirmek de gerekiyordu. Ben de oya işlemeyi, kanaviçe yapmayı öğrenmeliydim. Annem ve diğer büyüklerim bana bunu öğretebilirdi. En önemlisi ise bu zevki ve el emeğine verilen değeri çocuklarıma aktarmaktı. Ancak o zaman bu miras yaşamaya devam edecekti. Nitekim yazarın dediği gibi: "Her yüreğe nakış gerek."

Sıra Sizde

Artık stratejiyi kullanmayı, problem-çözüm metin yapısını belirleyip çözümlemeyi öğrendiniz. Şimdi kitabınızdaki "Geleneksel El Sanatlarını Yaşatmak" adlı içeriği izlerken stratejiyi kullanınız.

7. ETKİNLİK

Karekodu okutarak “Geleneksel El Sanatlarını Yaşatmak” adlı içeriği izleyiniz. İçeriği izlerken önce metin yapısına uygun olarak önemli bilgileri defterinize not alınız. Ardından belirlediğiniz bilgiler arasındaki bağlantıları açıklayınız.

Dinleme/İzleme

Konuşma Vakti

8. ETKİNLİK

Türkiye’deki binalar 19. yüzyıldan önce Selçuklu ve Osmanlı mimari tarzına uygun olarak yapılıyordu. 1950’li yıllara kadar Batı kültürünün etkisiyle şehirlerimizde apartmanların sayısı artmaya başladı. 1950’lerden sonra ise bu apartmanların yanına bir de gecekondular eklendi. Bu süreçte şehirlerimizin görünüşü epey değişti. 2000’li yıllara yaklaşırken gecekondulaşma sona erdi ancak bu kez de onların yerini yüksek cam binalar ve gökdelenler aldı. Bu modern binalar ne yazık ki şehirlerimizi daha da kimliksizleştirdi. Son yıllarda ise özellikle devlet binalarında yeniden Selçuklu ve Osmanlı mimarisinin özelliklerini görmeye başladık. Buna rağmen insanların yaşadığı yüksek katlı binaların yapımı hâlâ hızla devam ediyor. Kim bilir, takvimler 2050’li yılları gösterdiğinde nasıl binalarda ve şehirlerde yaşıyor olacağız?

A. Yukarıdaki metinde şehirlerimizin geçmişten bugüne nasıl değiştiğini okudunuz. Bu bilgilerden yola çıkarak 2050 yılında yaşayacağımız ev ve şehirlerin nasıl olacağına dair mantıklı tahminlerde bulunacağınız bir konuşma yapınız. Konuşmanızın içeriğini oluştururken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Gelecekte teknolojinin gelişmesi, çevre sorunları ve insanların zevklerinin değişmesi ev yapımını nasıl etkileyebilir? Bunları belirleyiniz.*
- *Bu değişimlerin, bugün oturduğunuz evlerin dış görünüşünde ve çok katlı yapısında ne gibi somut farklılıklar yaratacağına yönelik tahminlerde bulununuz.*
- *Tahminlerinizi ve sizi bu tahminlere götüren gerekçeleri sebep-sonuç ilişkisi kurarak anlatınız.*

B. Konuşmanızda açık ve anlaşılır bir dil kullanınız. Ancak uygun yerlerde konuşmanızın etkileyiciliğini artırmak için söz sanatlarına, mecazlı ifade ve deyimlere de yer veriniz.

Yazma Vakti

9. ETKİNLİK

A. Sayfa 46'da "Gelecek Derse Hazırlık" çalışması kapsamında seçip izlediğiniz belgesel, kısa film veya çizgi filmi özetleyen bir yazı yazınız. Metninizi oluştururken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Seçtiğiniz içeriği izlerken aldığınız notları da kullanarak minyatür yapım sürecine ilişkin önemli bilgileri belirleyiniz.*
- *Bu bilgileri öncelik-sonralık sırasına dikkat ederek düzenleyiniz.*
- *Düzenlediğiniz bilgileri kendi cümlelerinizle özetinize aktarınız.*

B. Özetinizde yazım kurallarına ve noktalama işaretlerinin kullanımına dikkat ediniz.

ÜRETİM VAKTİ

KONUŞMA

Günlük yaşam, doğa olayları, kadın erkek ilişkileri gibi yöresel halk oyunlarımızı oluşturan ögeleri, halk danslarına verilen isimleri araştırınız. Gölge oyunu karakterlerinden Karagöz ve Hacivat'ı, araştırma sonuçlarınız hakkında konuşturduğunuz bir sunum hazırlayınız.

Konuşmanızı planlarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Planlamanızı yapınız.*
- *Planlamanıza uygun prova yapınız.*

Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz

- *Beden dili ve sesinizi etkili bir şekilde kullanınız.*
- *Arkadaşlarınızdan gelen soruları cevaplayınız.*
- *Konuşmanızı amacınız, konuşma içeriğiniz ve dil-anlatım açısından değerlendiriniz.*

YAZMA

Ülkemizin çeşitli yörelerinde ya da kendi yörenizde oynanan halk oyunlarından birini seçiniz. Defterinize seçtiğiniz oyunu farklı açılardan anlatan bir hikâye yazınız.

Yazınızı yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Gözlem, anı ve deneyimlerinizi yazma konusuyla ilişkilendirerek yazınızda kullanınız.*
- *Yazdığınız hikâyenin özgün karakter ve diyaloglar içermesini sağlayınız.*
- *Yazdığınız hikâyeyi arkadaşlarınızla paylaştıktan sonra ürün seçki dosyanıza yerleştiriniz.*

SERBEST OKUMA METNİ

ATATÜRK VE SANAT EĞİTİMİ

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda çocukların, gençlerin ve halkın sanat eğitimi önemli bir devlet sorunu olarak ele alınmıştır. Atatürk'ün söylev ve demeçleri bu yaklaşımın izlerini taşır. Atatürk'ün eğitim ve sanat eğitimi ile ilgili sözleri incelendiğinde; onun çok güçlü bir eğitimci ve eğitimbilimci kişiliğe sahip olduğu, çağının eğitsel gelişmeleri konusunda bilgili olduğu açıkça görülür. O, bir ulusu bütünleştiren ve güçlü kılan temel öğenin kültür olduğu; kültür birliği amacı çevresinde bütünleşen ulusların, ekonomik, politik ve toplumsal alanlardaki sorunları daha kolay çözebilecekleri inancındadır.

Henüz Cumhuriyet kurulmadan savaş yıllarında, 1921'de Ankara'da toplanan Maarif Kongresi'ni açış konuşmasında; (...) sorunların çözümlenmesinde en büyük görevi kültür ve eğitime vermekte, millî eğitim programlarının geçmişten, doğudan, batıdan gelebilecek tüm olumsuz etkilerden uzak olması gerektiğine dikkatleri çekmektedir. Ona göre, ulusal dehamızın tam gelişimi ancak böyle tam bağımsız bir kültür ile sağlanabilir; kültür, ulusun yaradılışı ile uyumlu olmalıdır.

Atatürk'ün vurguladığı bir başka olgu, eğitim ve öğretimde uygulamalı yöntemlerin kullanılması, öğrenilenlerin yaşamda geçerli olması zorunluluğudur. Atatürk, 1 Mart 1923'te TBMM'ni açış konuşmasında, eğitimin uygulamalı ve yaşamsal olmasını önerir: "Eğitim ve öğretimde uygulanacak yöntem, bilgiyi insan için gereksiz bir süs, bir baskı aracı ya da uygarlık zevkinden çok, yaşamda başarıya ulaşmayı sağlayan, işe yarar ve kullanılabilen bir araç durumuna getirmektir... Uygulamaya dayanan ve yaygın bir eğitim için yurdun önemli merkezlerinde çağdaş kitaplıklar, çeşitli bitki ve hayvanları içine alan bahçeler, konservatuvarlar, atölyeler, müzeler, galeriler, sergi salonları kurmak gerekli olduğu gibi, ilçe merkezlerine dek bütün yurdun basımevleriyle donatılması gerekmektedir." Atatürk bu sözleri ile aynı zamanda sanat eğitiminin yaşamsal önemini de göstermiş olmaktadır. Eğitimin tüm alanları için geçerli olan bu önermeler "çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma" ülküsünde önemli bir işlevi olan sanat eğitimine de önem verileceğinin bir göstergesidir.

(...)

Atatürk, çağdaş ve uygar bir ulus yaratmak için gereken her şeyi yapıtını oluşturan bir sanatçı yaklaşımı ile en ince ayrıntılarına dek düşünmüş bir liderdir. Yalnızca Atatürk'ün yaşadığı dönemde girişilen yeniliklerin bir bölümüne bakıldığında bile hiçbir şeyin rastlantısal olmadığı açıkça görülmektedir. Bu dönemde kültür, sanat, eğitim alanında gerçekleştirilen işler, çağdaş bir toplum oluşturmada kültürün temel alındığının kesin kanıtlarıdır.

Genel ağdan alınmıştır

(Kısaltılmıştır.)

4. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

Aşağıda verilen metni okuyunuz. Metinden hareketle 1-3. soruları cevaplayınız.

Milas Halıları

(…) Milas halıları Yörük yaşam tarzına uygun olarak başlangıçta seccade boyu olarak üretilmiştir. Yörük yaşantısında pratiklik önemlidir. Çabuk toparlanılması kolay taşınabilirliği açısından küçük ebatlı dokumalar yapılmakta iken zamanla tüccarlardan gelen taleplere göre de boyutlarda çeşitlilik göstermiştir. (…) Milas halısı yüne yün olarak çift düğüm tekniğiyle dokunmaktadır. Yüzyıllardır kök boyalarla renklendirilen Milas Halısı "çift düğüm", "yün" ve "kök boya" geleneğini koruyarak "ıstar" diye adlandırılan tezgâhlarda dokumalarına devam etmektedirler. Milas'ın ve Muğla'nın pek çok köyünde tespit edebildiğimiz dokumacılık günümüzde Bodrum Karaova, Karacahisar, Ören, Türkevleri, Çökertme, Bozalan, Kayaönü, Gürceğiz, Bayır, Mumcular, Çitlik köylerinde bir iki üretici tarafından sürdürülmeye çalışılmaktadır. Yüzyılların kültürünü yansıtan Milas halısında hâkim renk kırmızı ve sarının tüm tonlarıdır. Bir renk ahengi olan Milas Halısında bilinen 26 renk kullanılmaktadır. Bu renkler doğada var olan bitkilerin çeşitli aşamalardan geçirilen sularında ipler renklendirilir ve buna "kökboyası" denir. Badem dalı ve hayat ağacından "fıstık yeşili" palamut yaprağından ve pürenden sarı ve tonları, enginar yaprağı ve naneden yeşil, palamut ve cevizden kahve tonları elde edilmektedir. Doğayla iç içe yaşam sürdüren köylülerimiz hemen her bitkiden yararlanarak çeşitli renkler elde etmesini bilmiştir. Kültürel zenginliğimizin bir ürünü olan dokumalarımız sözsüz iletişim aracı olarak duygu ve düşünce dünyamıza aracılık etmişlerdir.

(…)

Genel ağdan alınmıştır.

1. Milas halısının yapımında zamana bağlı olarak değişen/değişmeyen unsurları belirleyerek benzerlik ve farklılıkları listeleyiniz.

Benzerlikler	Farklılıklar

2. Metinden hareketle Milas halısında yer alan renkleri iki gruba ayırmak için bir ölçüt belirleyiniz. Bu ölçütten yola çıkarak renklerin özelliklerini belirleyip ayrıştırınız. Ardından tasnif ederek gruplarınızı adlandırınız.

3. Aşağıda yer alan ifadeleri tamamlayarak metni eleştiriniz.

Çift düğüm, ıstar, kök boya ifadelerinin metinde kullanılması

Metni anlamamı kolaylaştırdı çünkü ....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Metni anlamamı zorlaştırdı çünkü .....

.....

.....

.....

Bu zorluğu aşmak için önerim: .....

.....

.....

4. Karekodu okutarak "Âşık Veysel'in Hayatı" adlı içeriği izleyiniz. İçeriği izlerken önemli bilgileri not alarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Dinleme/İzleme

A. İzlediğiniz içerikteki olay örgüsü, konu ve durumlar ile içerikten alınmış aşağıdaki görselleri ön bilgilerinizle bağlantı kurarak inceleyiniz. Görsellerin ilettiği anlamdan hareketle görsellere olayların oluş sırasına göre numara veriniz. Hangi görsel Aşık Veysel'in hayatındaki dönüm noktasını yansıtmaktadır? Söyleyiniz.

B. İzlediğiniz içeriğin olay örgüsünü inceleyerek aşağıdaki bakış açılarından birine dönüştürünüz ve dönüştürdüğünüz bakış açısını ilgili alana yazınız.

- Âşık Veysel'in bakış açısı: _____
- Âşık Veysel'in bağlamasının bakış açısı: _____

- Âşık Veysel'in babasının bakış açısı: _____

_____

_____

5. Sanatın ve sanatçının önemi hakkında bir konuşma yapınız. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Konuşmanızı yapmadan önce planlamanızı yapıp taslak metninizi oluşturunuz.*
- *İzleyicilerden gelebilecek soruları tahmin ederek bu sorulara yönelik cevaplarınızı hazırlayınız.*
- *Açık ve örtük ifadeler kullanarak konuşmanızı zenginleştiriniz.*
- *Konuşmanızı bitirdikten sonra değerlendirmek için bir ölçüt belirleyiniz ve konuşmanızı bu ölçüte göre değerlendiriniz.*

6. Görselde yer alan geleneksel Türk sanatını önceki bilgilerinizden hareketle tahmin ediniz ve bu sanatı tanıtan kısa bir paragraf yazınız.

- *Paragrafınızı yazarken kullanmak üzere amacınıza uygun bir paragraf türü ve metin yapısı belirleyiniz.*
- *Belirlediğiniz paragraf türünü ve metin yapısını doğru bir şekilde uygulayınız.*

Daha fazla ölçme ve değerlendirme sorusu için yandaki karekodu okutunuz.

Ek Ölçme ve Değerlendirme Soruları

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form dinlemenizi/izlemenizi değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
İzlediğim içeriğe uygun araç ve gereçleri kullandım.			
İzlediğim içerikle ilgili önemli yerleri not aldım.			
İçerikte yer alan söz varlığı unsurlarını belirledim.			
İçerikte yer alan söz sanatlarını belirledim.			
İçerikle ilgili soruları cevapladım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form okumanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Okurken vurgu ve tonlamaya dikkat ettim.			
Şiirdeki söz varlığı unsurlarını belirledim.			
Şiirle ilgili soruları cevapladım.			
Şiirdeki söz sanatlarını belirledim.			
Şiirin ana duygusunu belirledim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form konuşmanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmam için amaca ve dinleyiciye uygun bir yöntem ve teknik belirledim.			
Seçtiğim yöntem ve tekniğe uygun bir konuşma planı oluşturdum.			
Geleneksel Türk sanatlarının geleceğine ilişkin tahminlerde bulundum.			
Tahminlerimi gerekçelendirerek açık bir sonuca ulaştım.			
Konuşma sırasında anlatımımı gözden geçirerek gerekli düzenlemeleri yaptım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form yazınızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Yazma görevinde verilen durumu inceledim.			
Belirtilen konuyla ilgili tahminlerimi yaptım.			
Tahiminlerimi gerekçelerimle ilişkilendirdim.			
Uygun metin yapısını seçtim.			
Yazımı konu dışına çıkmadan tamamladım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

5. TEMA
OKUMA KÜLTÜRÜ

EBA Tema Alanı

5. Tema E-Özeti

TEMANIN METİNLERİ

» ÇOCUKLAR SORUYOR İLBER HOCA CEVAPLIYOR GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK
» KİTAP
» KÜÇÜK ŞEYLERİN HİKÂYESİ: KÜTÜPHANELER (DİNLEME/İZLEME)
» KİTAPLARLA KURULAN DOSTLUK
» CANIM KİTAP (SERBEST OKUMA METNİ)

ANAHTAR KELİMELER

- okuma
- okuma alışkanlığı
- dijital okuma
- anahtar kelime
- karşılaştırma
- çözümleme
- özetleme
- yorumlama
- değerlendirme
- problem çözme
- tartışma
- merak
- kendine inanma (öz yeterlilik)
- sistematik olma

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

- Bu temada yer alan "Dinlediğini/izlediğini özetleyebilme" öğrenme çıktısı, önceki temalarda verilen "Bilgilendirici metinlerde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.
- "Metindeki probleme çözüm üretebilme" öğrenme çıktısı, önceki temalarda verilen "Okuduğunu özetleyebilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.
- "Yorumunu sözlü olarak ifade edebilme" öğrenme çıktısı, önceki temalarda verilen "Konuşma sürecini yönetebilme" çıktısıyla; "Yorumunu yazılı olarak ifade edebilme" öğrenme çıktısı önceki temalarda verilen "Yazma sürecini yönetebilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.
- "Değerlendirmesini sözlü olarak ifade edebilme" öğrenme çıktısı, "Konuşmasında karşılaştırma yapabilme" öğrenme çıktısıyla; "Değerlendirmesini yazılı olarak ifade edebilme" öğrenme çıktısı önceki temada verilen "Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde karşılaştırma yapabilme" ve "Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde ön bilgilerinden yararlanabilme" öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilir.
- "Eleştirisini sözlü olarak ifade edebilme" öğrenme çıktısı, önceki temalarda verilen "Konuşmasında ön bilgilerinden yararlanabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Herhangi bir kütüphaneye üyeliğiniz var mı? Varsa son kütüphane deneyiminizi anlatınız. Bu deneyim sırasında yaşadıklarınızı, hissettiklerinizi, gözlemlerinizi ve düşüncelerinizi açıklayınız.
2. Atatürk, en şiddetli savaşların ortasında bile kitap dolu sandıkları yanından ayırmazdı. Sizce bir komutan niçin savaş sırasında bile tarih veya felsefe kitabı okuma ihtiyacı duymuştur? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- *Metni arkadaşlarınızı rahatsız etmeden sessiz okuyunuz.*
- *Metni işaretleyerek okuma yöntemiyle okuyup önemli bilgilerin altını çiziniz. Bu bilgileri dördüncü etkinlikte kullanınız.*

ÇOCUKLAR SORUYOR İLBER HOCA CEVAPLIYOR
GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Çocuklar Soruyor:

Mustafa Kemal Paşa çok kitap okurmuş, yabancı dilleri bile, doğru mu?

İlber Hoca Cevaplıyor:

Mustafa Kemal için okumak ve öğrenmek, nefes almak kadar gerekli bir şeydi. Selanik'te büyürken çevresinde farklı milletlerden, farklı diller konuşan insanlar vardı. Okuduğu okullar da dönemin en iyi okullarıydı. Bütün bunlar hem merakını artırdı hem de öğrenme isteğini güçlendirdi.

Mustafa Kemal'in –çocukluğundaki ortamdan dolayı– Rumca ve Bulgarcadan anladığını biliyoruz. Farsçayı da epeyce bilirdi. Almanca ve Fransızcayı da askerî okullarda öğrenmişti. Ama Fransızca konusunda okul eğitimiyle yetinmedi. Harbiye Mektebi'ndeyken yaz tatilinde Selanik'teki dil kursuna gitti. Çünkü o dönemde bilim, diplomasi ve edebiyat dili Fransızcaydı. Mustafa Kemal de gazeteleri, dergileri ve kitapları asıl dilinden okudu, dünyada neler olup bittiğini yakından takip etti.

Yabancı dil bilmek, ona hem askerî hem de siyasi alanda büyük avantaj sağladı. Yabancı komutanlarla ve diplomatlarla doğrudan konuşabiliyor, araya tercüman girmeden anlaşabiliyordu. Bu, hem zamandan kazandırıyor hem de güven ilişkisini güçlendiriyordu.

Mustafa Kemal'in kitap sevgisi sadece mesleğiyle ilgili değildi. Tarih, coğrafya, edebiyat, felsefe… Eline ne geçerse okurdu. En sevdiği yazarlar arasında Reşat Nuri (Güntekin) bulunurdu (...) Elindeki kitap ilgisini çektiği takdirde bütün geceyi okuyarak geçirebilirdi. Kitapların sayfalarına kendi el yazısıyla notlar düşerdi. Katıldığı ya da eleştirdiği fikirleri açıkça yazardı. Okuduğu kitapları günlüğüne not ederdi. Binlerce kitap okuduğu bilinir.

Savaş günlerinde bile kitaplarından vazgeçmedi. Çanakkale'de, Sakarya'da, siperlerde mutlaka birkaç kitap bulundururdu. Çünkü savaşın sadece silahla değil, bilgi ve akılla da kazanılacağını biliyordu. "En hakiki mürşit ilimdir!" derken kastettiği de buydu.

Mustafa Kemal'in çok okuması ve yabancı dil öğrenmesi, milletine faydalı olması için gerekliydi. Dünyayı anlamadan, ülkeyi ileriye taşıyacak doğru adımlar atılamazdı.

Bilgi Kutusu

19. Yüzyıl Osmanlı'sında Okuma-Yazma ve Kitap Dünyası

(...)

Osmanlı'da matbaa 18. yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlanmıştı. Fakat asıl önemini 19. yüzyılda kazandı. Matbaalarda taş baskı (litografi) yöntemi kullanıldı. Bu sayede ders kitapları, dinî metinler ve edebî eserler daha ucuza ve kısa sürede basılabildi. Bu gelişme, kitapların daha geniş kitlelere ulaşmasını sağladı.

Osmanlı eğitim kurumlarında yalnızca yerli kaynaklar kullanılmıyordu. Avrupa'dan değerli içerikleri olan eserler de araştırıldı. Coğrafya, tarih, fen bilgisi ve edebiyat gibi alanlardaki kitaplar çevrildi ve müfredata girdi. Bazı ders kitaplarında ise öğrencilerin ahlaki terbiyesini güçlendirecek bölümler yer alıyordu. Çalışkanlık, dürüstlük ve devletine sadakat gibi değerler özellikle vurgulanıyordu. Bu çalışmalar, modernleşme döneminin fikir akışını hızlandırdı.

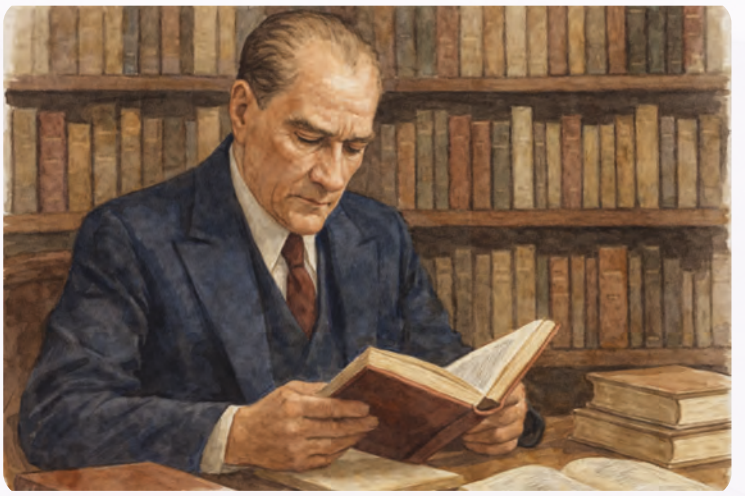
İstanbul, Selanik, İzmir ve Beyrut gibi şehirlerde matbaalar, kitapçılar ve gazete bayileri bir arada bulunuyordu. Kıraathaneler yalnızca kahve içilen yerler değil, gazetelerin topluca okunup yorumlandığı sosyal merkezlerdi. Okuma bilmeyenler de burada haberleri dinleyerek güncel olaylardan haberdar oluyordu.

Bazı okulların kütüphaneleri ise sadece öğrencilere değil, velilere ve mahalle halkına da açık tutuluyordu. Böylece bu kütüphaneler bilgi merkezleri hâline geliyordu.

Sen Ne Düşünüyorsun?

Mustafa Kemal'in bilgiye verdiği önem, onun aldığı kararları nasıl etkilemiş olabilir?

İlber ORTAYLI
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen kelimelerin metinde hangi anlamda kullanıldığını belirleyiniz. Bu kelimelerin sözlükteki diğer anlamlarını inceleyerek var ise eş veya zıt anlamlılarını belirleyip ayrılan alanlara yazınız.

diplomasi

.....

diplomat

.....

harbiye

.....

kıraathane

.....

kitle

.....

müfredat

.....

mürşit

.....

taş baskı

.....

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları "Çocuklar Soruyor İlber Hoca Cevaplıyor Gazi Mustafa Kemal Atatürk" metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Mustafa Kemal'in çocukluk yıllarında yaşadığı çevrenin onun kişisel gelişimine ve öğrenme isteğine nasıl bir etkisi olmuştur?
2. Mustafa Kemal, okulda öğrendiği Fransızcayla neden yetinmemiştir? Öğrendiği dili geliştirmek için ne yapmıştır?
3. Mustafa Kemal'in tercüman olmadan görüşmeler yapması, Mustafa Kemal'e hangi konularda avantaj sağlamıştır?
4. Savaş sırasında bir komutanı güçlü kılan faktörler neler olabilir? Metinde bunlardan hangilerine değinilmektedir?
5. Osmanlı'nın son döneminde öğrencilerin ahlaki gelişimine ve onlara belirli değerlerin kazandırılmasına önem verildiği ifade ediliyor. O dönem ile bu dönem arasında ne gibi benzerlik ve farklılıklar vardır? Derslerinizden ve çevrenizdeki insanların davranışlarından hareketle bu benzerlik ve farklılıkları sınıfça tartışınız.

3. ETKİNLİK

A. Yazar, aşağıdaki cümlelerde hangi düşünceyi geliştirme yollarından yararlanmıştır? Yazınız.

- Osmanlı'da matbaa 18. yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlanmıştı. Fakat asıl önemini 19. yüzyılda kazandı.

_____

- Mustafa Kemal'in kitap sevgisi sadece mesleğiyle ilgili değildi. Tarih, coğrafya, edebiyat, felsefe… Eline ne geçerse onu okurdu. En sevdiği yazarlar arasında Reşat Nuri (Güntekin) bulunurdu.

_____

B. Yazar, düşünceyi geliştirme yollarına başvurmasaydı metinde ne gibi eksiklikler ortaya çıkardı? Sözlü olarak açıklayınız.

4. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metin iki bölümden oluşmaktadır. Bilgi kutusu başlığından önceki ve sonraki bölümlerde işaretlediğiniz önemli bilgileri kullanarak aşağıdaki alanlara kısaca yazınız.

1. Bölüm	2. Bölüm
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

B. Bu iki bölümde verilen bilgiler arasında nasıl bir bağ olduğunu belirleyiniz.

C. Sizce yazarın ikinci bölümdeki bilgileri verme amacı ne olabilir? Tartışınız.

Karekodu okutarak “Nasıl Üretilir?” adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

5. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz videonun içeriğini yansıtan anahtar kelimeleri aşağıya yazınız.

....

....

B. Belirlediğiniz anahtar kelimelerin metnin konusu ve ana fikriyle ilişkisini açıklayınız.

6. ETKİNLİK

A. İzlediklerinizdeki ipuçlarından ve ön bilgilerinizden hareketle metnin konusunu belirleyiniz.

B. İzlediğiniz içerikten hareketle aşağıdaki ifadeleri tamamlayınız.

- Kitabın tarihi kimi kaynaklara göre ..... kadar uzanır. Kitabın bugünkü görünümüne ulaşması için ..... ve ..... bulunması gerekiyordu.
- MS 105 yılında ..... üretilen ..... bu yolu açtı. Üst üste yerleştirilen ..... katlanarak ciltlendiğinde ..... ortaya çıkmış oldu.
- Kitabın yaygınlaşarak bugün de kullandığımız şeklini alması .... icat etmesiyle mümkün oldu.

7. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümleleri okuyup renkli yazılmış zarfları inceleyiniz. Zarfların cümleye kattığı anlama dikkat ediniz.

Cümle	Zarf
Mehmet okula bisikletle geliyor. Kütüphanede sessizce çalışabiliriz. Öğretmenimiz bize bakarak seslendi.	**Durum Zarfı**
Okula gitmek için saat 8.00'de yola çıkıyor. Her cumartesi mahalledeki spor sahasına gider. Arkadaşım sınıfa girince ona bir sürpriz yaptık.	**Zaman Zarfı**
Bu olayda bize çok iyi davrandı. Gelecek yıl bu alanda daha fazla çalışacağım. Turnuva boyunca bize çok az yardımcı oldu.	**Miktar Zarfı**
Arabayı park edip yukarı gelmelisin. Havuzda üşüyünce dışarı çıktı. Herkes uyurken sessizce içeri girdi.	**Yer-Yön Zarfı**
Yeni film ne zaman gösterime girecek? Bu kadar işin gücün arasında bu projeyi nasıl tamamladın? Arkadaşlarından neden yardım istemedin?	**Soru Zarfı**

B. Aşağıdaki cümlelerde yer alan zarfları belirleyerek altlarını çiziniz ve bu zarfların cümleye kattığı anlamları söyleyiniz.

Yaz tatili boyunca yeni çıkan dergileri takip etti.

Kütüphanede epey vakit geçirdim.

On bir yaşından beri bağlama çalıyormuş.

Bizimle çalışmaya ne zaman başlamıştın?

Kapıyı açmak için aşağı indi.

Tramvayla her yere rahatlıkla ulaşabiliyorsun.

Okuduğum hikâye beni çok etkiledi.

Konuşma Vakti

8. ETKİNLİK

A. Yakın zamanda okuduğunuz bir hikâye veya kitabı eleştirmek üzere bir konuşma planlayınız. Konuşmanızı planlamadan önce aşağıdaki seçeneklerden yararlanarak amaç ve konunuzu belirleyiniz.

Amaç	Konu
• Kitap veya hikâyenin genel bir eleştirisini sunmak • Arkadaşlarımı kitap veya hikâyeyi okumaları konusunda ikna etmek	• Kitap veya hikâyenin karakterlerinin eleştirisi • Kitap veya hikâyedeki olayın eleştirisi • Kitap veya hikâyede kullanılan dilin (kelimeler veya cümleler) eleştirisi • Kitap veya hikâyenin kurgusundaki tutarsızlıkların eleştirisi

B. Okuduğunuz kitap veya hikâyeye yönelik eleştirilerinizi aşağıdaki yönergelere uygun olarak arkadaşlarınıza aktarınız.

- *Belirlediğiniz konuya uygun olarak kitap veya hikâyede nelerin bulunduğunu anlatınız.*
- *Kitap veya hikâyede bulduğunuz olumlu ve olumsuz yönleri belirtiniz.*
- *Belirttiğiniz olumlu ve olumsuz özellikler hakkında mantıklı gerekçeler sununuz.*

Değerlendirelim

Konuşmanızı tema sonunda yer alan “Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu”nu kullanarak değerlendiriniz.

Erişelim

Karekodu okutarak “Müzemi Kuruyorum” etkinliğini yapınız.

EBA

Etkileşimli İçerik

İZLE
ÖĞREN
UYGULA

Eleştirel Yazma Yöntemi

Daha önce öğrendiğiniz yazma yöntemlerine bugün bir yenisini ekleyecek, eleştirel yazmayı öğreneceksiniz. Sunulan her düşünceyi olduğu gibi kabul etmek yerine; bu bilgileri sorgulamak, ön bilgilerinizle karşılaştırmak ve mantıklı bir yargıya varmak eleştirel bir bakış açısı gerektirir. Bir konu, olay veya durumu farklı yönleriyle inceleyip kendi düşüncelerimizle değerlendirdiğimiz yazılar eleştirel metinlerdir.

Eleştirel bir metin yazarken öncelikle ele alınan olay, konu veya durum belirlenmeli; ardından bunun hangi ölçüte göre değerlendirileceği saptanmalıdır. Sonrasında karşılaştırma yapılarak aradaki benzerlik ve farklılıklar ortaya konulmalıdır. Ardından olumlu veya olumsuz bir yargıya ulaşılmalıdır. Son olarak ulaşılan yargı gerekçelendirilerek yazılmalı, varsa olumsuz yargıya karşı bir çözüm sunulmalıdır.

Çalışmanıza başlamadan önce aşağıdaki örnekte verilen açıklamalara dikkat ediniz.

Çocukluğumuzdan beri karşılaştığımız pek çok kişi bize başarıya ulaşmanın tek yolunun durmaksızın çalışmak olduğunu söylemiştir. Hatta bu bakış açısına göre dinlenmek bizi hedefimizden saptıran bir "vakit kaybı" olarak görülür. (Konuyu Belirleme) Ancak kalabalık gruplar üzerinde yapılan çalışmalarla ilgili okuduğum bazı araştırmaların sonuçlarıyla bu durumu karşılaştırdığımda bu düşüncenin büyük bir yanılgı olduğunu görüyorum. (Ölçütle Karşılaştırma)

Bir insanı hiç durmadan çalışan bir makine gibi görmek insanın gerçekliğiyle çelişir. Yapılan birçok çalışma ve yazılan onlarca kitap, insanın belirlediği hedefe veya başarıya ulaşması için düzenli molalara ihtiyaç duyduğunu kanıtlamaktadır. Hiç dinlenmeden çalışmak bir süre sonra tükenmişliğe ve dikkat dağınıklığına yol açarak başarıyı olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle dinlenmeyi vakit kaybı olarak gören bakış açısını hatalı ve eksik buluyorum. (Yargıya Ulaşma)

Başarıyı getiren şey çok çalışmak değil dinlenme ve çalışma saatlerinin dengelendiği verimli çalışmadır. Hayatı boyunca gelişmeyi ve başarılı olmayı hedefleyen bir kişi, çalışma hayatını düzenleyerek kendine dinlenmek için zaman ayırmalıdır. (Gerekçeli Çözüm Üretme)

Öğretmeninizi İzliyorsunuz

Öğretmeniniz "Dijital çağda kitap okuma alışkanlığının dönüşümü" ile ilgili eleştirel bir paragraf yazacak. Planlama ve taslak oluşturma aşamalarında sesli düşünerek zihnindeki sorgulama sürecini size gösterecek. Öğretmeninizi takip ederken onun sorgulama, ölçütle karşılaştırma, yargıya varma ve bu yargıyı yazıya dökme süreçlerini nasıl uyguladığına dikkat ediniz.

Büyük Grupla Uyguluyorsunuz

Bu aşamada 4-6 kişilik gruplar oluşturunuz. Okuma kulüplerinin bireysel okuma alışkanlıklarını nasıl etkilediğine dair bir eleştiri paragrafı yazmak amacıyla planlama yaparak aşağıdaki taslağı doldurunuz. Taslağınızı tamamladıktan sonra grup olarak metninizi yazınız. Metninizi yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Çalışmanız sırasında birbirinizin fikirlerini saygıyla dinleyiniz.*
- *Gerektiğinde öğretmeninizden destek isteyiniz.*

Planlama ve Taslak Tablosu	
Sorgulanan Durum	
Ölçütle Karşılaştırma	
Ulaşılan Yargı (Olumlu/Olumsuz)	
Gerekçeli Çözüm Önerileri	

Küçük Grupla Uyguluyorsunuz

Şimdi 2-3 kişilik daha küçük gruplara ayrılınız. "Kitap öneri listeleri okuma kültürünü zenginleştirir mi yoksa sınırlar mı?" sorusundan hareketle bir eleştiri paragrafı yazmak amacıyla planlama yaparak taslağınızı oluşturunuz. Arkadaşlarınızla hazırladığınız taslağa göre eleştiri paragrafınızı bireysel olarak yazınız.

Planlama ve Taslak Tablosu	
Sorgulanan Durum	
Ölçütle Karşılaştırma	
Ulaşılan Yargı (Olumlu/Olumsuz)	
Gerekçeli Çözüm Önerileri	

Sıra Sizde

Artık eleştirel yazma yöntemini kullanmayı öğrendiniz. "Yazma Vakti" etkinliğinde verilen yönergelere uygun olarak yöntemi kullanınız.

Yazma Vakti

9. ETKİNLİK

Teknoloji destekli okuma ortamlarının (e-kitap, z-kitap, sesli kitap vb.) bireysel gelişime ve öğrenmeye katkısı üzerine bir eleştiri paragrafı yazınız. Yazma amacınıza uygun paragraf türünü (betimleme, tanıtma, öyküleme, açıklama, sebep-sonuç, ikna, tartışma) ve metin yapısını (bilgilendirici, sıralı/kronolojik, açıklayıcı, karşılaştırma/zıtlık, sebep sonuç) seçiniz. Metninizi aşağıda verilen planlama ve taslak oluşturma tablosunu kullanarak hazırlayınız.

Planlama ve Taslak Tablosu	
Sorgulanan Durum	
Ölçütle Karşılaştırma	
Ulaşılan Yargı (Olumlu/Olumsuz)	
Gerekçeli Çözüm Önerileri	

Gelecek Derse Hazırlık

Gelecek dersin "Konuşma Vakti" etkinliğinde kullanmak üzere bir kitap tanıtım videosu izleyiniz. Videoda kitap hakkında ne tür bilgiler verildiğini kısaca not ediniz.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Bugüne kadar okuyup etkilendiğiniz kitaplar var mı? Sizi en çok etkileyen kitabı ve bu kitaptan neden etkilendiğinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Kişisel okuma serüveninizde basılı kitap okumayı mı yoksa e-kitap okumayı mı tercih edersiniz? Tercihinizi gerekçeleriyle açıklayınız.

- *Okumaya başlamadan önce metnin başlık ve görselini inceleyiniz, metinde ne anlatıldığını tahmin etmeye çalışınız. Tahmin ve gerekçelerinizi 1. etkinlikteki uygun alanlara yazınız.*
- *Metni okurken önemli olduğunu düşündüğünüz bilgileri not alınız.*
- *Okuma sürecinizde gerektiğinde kullanmak üzere yanınızda sözlük bulundurunuz.*

KİTAP

Benim Adım Kitap ve size hayatımın hikâyesini anlatacağım.

Birazdan kil tabletler, alfabenin icadı, parşömenler, ışıltılı elyazmaları, kütüphaneler ve benzerleri hakkında birçok şey okuyacaksınız. Ama hikâyem aslında tüm bunlardan önce başlıyor.

İnsanlar ateşin başında şarkılar söyleyip hikâyeler anlatırlardı. Mevsimlerin onuruna dans edip ezgiler mırıldanırlardı. Yaşlılar eski yöntemleri gençlere söz yoluyla aktarırlardı. Belleğin gücünü kullanırlardı.

Evet, insanlar beni kafalarında taşır, dudaklarıyla söylerlerdi.

Daha yazı doğmamıştı.

Yazının Kim-Ne-Nasılı

Pek çok kişi yazının beş bin yıldan uzun süre önce antik Mezopotamya'da, yani bugünkü Irak'ta yaşayan Sümerlilerle başladığına inanır.

Dicle ya da Fırat Nehri'nin kıyısında kille oynayan Sümerli bir çiftçi yazıyı bulmuş olabilir. Aslında oynayan değil de, sığırlarını saymak ya da arpanın hesabını tutmak için kile işaretler koyan demek daha doğru. Belki de Sümerli bir kadın toprak kaplarını süslerken şans eseri bulmuştur yazıyı.

Yazının Sümerlilerden birkaç yüzyıl önce antik Mısırlılar tarafından, hatta Mısırlılardan daha önce İndus Vadisindeki Harrapan uygarlığı (günümüz Pakistan'ındadır) tarafından bulunmuş olması mümkün.

Arkeologlar tüm bu antik yerlerden binlerce kil tablet çıkardığı için yazının ilk kez Harrapan mühürlerinde mi, Mısır lahitlerinde mi yoksa Sümer toprak kaplarında mı çıktığı belki de hep sır olarak kalacak.

Ama yazı olmasaydı Kitap olur muydu hiç?

Mağara Resimlerinden Rulolara

Beni bir kitaplık rafında birileri gelsin de sayfalarımı çevirsin diye sakin beklerken gördüğünüzde, geçmişimin ne kadar hareketli olduğunu asla tahmin edemezsiniz.

On binlerce yıl önceden kalma mağara resimlerine baktığımda, çok eski halimin kaya üzerinde canlanışını görür gibi olurum. O zamanlar insanlar gördükleri ve hayal ettikleri her şeyi kayaların üzerine resmederlerdi.

Ondan sonra da rulo haline geldim! İnsanlar artık papirüs denen şeyi keşfetmişlerdi ve beni rulo halinde sararak taşırlar ya da saklarlardı. O zamanlar görseniz beni rulo yapılmış bir perde ya da duvar kâğıdı sanabilirdiniz. Okumak için de beni bir elinizle tutmanız, diğer elinizle de ruloyu açmanız gerekirdi. Hatta kimi zaman metrelerce uzunlukta olurdum ve okumak için beni yere sermek zorunda kalırdınız.

Okunmak için çok acayip şekillere girdiğimi söyleyebilirim. Avrupa'da ortaçağa kadar rulolar halinde yuvarlanıp durdum. Altın yaldızlı harflerle yazıldığım İslam dünyasında ise daha da uzun süre rulolar halinde kaldım. O zamanlarda yuvarlanarak ta Asya'dan gelen rulolar gördüm. Onları resim benzeri Çince yazılarından tanımıştım. (…) Huş ağacı kabuğundan yapılmışlardı ve tıpkı benim gibi rulolarının açılması gerekiyordu.

Henüz bir sırtım yoktu. Adım ahşap bir levhaya yazılı halde bir güvercin deliğinde yatıp beklerdim. Rulo haline getirilip kocaman kalın bir tüp şeklindeki bir kaba yerleştirilirdim.

Tüm bu ruloların ve yuvarlanmanın sebebi neydi? Çok basit. Çevrilecek sayfam yoktu. Tek bir sayfadan oluşuyordum ama okuması pek kolay değildi doğrusu.

Aslını isterseniz günümüzün yüksek teknolojisinde o eski günlere geri dönülmüş gibi görünüyor. Beni ekrandan okumanız gerektiğinde siz de antik zamanlarda yapıldığı gibi beni yuvarlayarak aşağı ya da yukarı gidiyorsunuz.

Dünya ne tuhaf bir yer, öyle değil mi?

Kitap E-kitap

Rafta tozlanacak mıyım?

Kitap olarak varlığımı bundan sonra e-kitap olarak mı sürdüreceğim?

(…)

Geçen gün genç bir e-kitabın yanında, masada duruyordum. Çok beklenmedik bir karşılaşmaydı. Ama gençler nasıldır bilirsiniz. Işıltılı ekranı aşağı yukarı kayıp duruyordu, hipermetin denen şeyle gösteriş yapıyordu.

"Öyle gösteriş yapma," dedim ona. "Pilin bitince kararıp gideceksin sonuçta, haksız mıyım?"

Sohbetimiz pek hoş geçmedi doğrusu.

Beni yanlış anlamayın. E-kitaplar arasında pek çok arkadaşım var. Kâğıttan tasarruf ederek yağmur ormanlarını kurtardıklarını söylüyorlar, buna karşı çıkmak zor. Ayrıca bazı fiziksel engelleri olan okurların benim sayfalarımı çevirmek yerine ekranı kaydırmayı daha kolay bulduğunu söyleyenler de var.

Ama o e-kitap, ben de kendi hakkımı savunmak zorundaydım. Bütün konuşmayı e-kitabın yapmasına izin veremezdim, değil mi? Bu yüzden, değişime alışık olduğumu göstermek için, Louis Braille'nin (Lui Bray) (...) yaptığı buluşu hatırlattım. (...)

"Bana değişimden bahsetmene gerek yok," dedim e-kitaba. "Sana değişim hakkında birkaç şey anlatayım. Yüzyıllar boyu değişimlere tanık olmadım mı: alfabenin doğuşundan taş kalemle yazılmaya, sonra tüye, sonra da büyük bir atılımla matbaaya geçilmesine...

(…)

Sonra birden, ortada hiçbir neden yokken, "Hem senden daha güzel kokuyorum," dedim.

E-kitap şaşırmış görünüyordu. "Kokmak mı? Kokmak tam olarak nedir? Kitaplar kokar mı?"

"Bugüne kadar neredeydin, e-kitap?" dedim. "Tabii ki kitaplar kokar. Yeni çıkmış bir kitabı açıp koklayanları duymadın mı hiç?"

(…)

Bütün kitapların aynı kokmadığını hemen belirttim elbette. (…) Ormanın ta kendisi bana eski bilgeliklerin kokusunu damga gibi basmıştır adeta.

Ayrıca hafif küflüymüş gibi gelen kokunun da sahaflarda ve açık artırmalarda benim peşimden koşan kitapseverler için hoş bir parfüm olduğunu e-kitaba açıkça belirttim.

(…)

Beni sevdiğini ama gitmesi gerektiğini çünkü pilinin azaldığını söyledi. (…)

Ama bugüne kadar e-kitap ve ben iyi arkadaş olduk. Gerçi benim yüzlerce yıldır var olduğumu zaman zaman ona hatırlatmak zorunda kalıyorum. Ayrıca soyumun tükenmesine izin vermeyi düşünmediğimi de ekliyorum.

John Agard (Con AGIRD)

(Çev. Bülent O. DOĞAN)

(Kısaltılmıştır.)

Değerlendirelim

Okumanızı tema sonunda yer alan "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

A. Metnin içeriğine yönelik tahminlerinizi ve tahminlerinizin gerekçelerini yazınız.

Tahmininiz	
Gerekçeniz	

B. Metnin içeriğiyle ilgili tahminleriniz doğru çıktı mı? Tahminlerinizin doğruluğu ile gerekçeleriniz arasındaki ilişkiyi sözlü olarak açıklayınız.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Kitap” metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Antik dönemlerde metinler “rulo” hâlindeyken okuma işlemi nasıl gerçekleştirilirdi?
2. Metin, günümüzdeki ekrandan okuma yöntemi ile Antik Çağ’daki rulo okuma yöntemi arasında nasıl bir benzerlik kurmaktadır?
3. E-kitapların çevreye ve özel gereksinimli okurlara sağladığı avantajlar nelerdir?
4. Kitap “değişime alışık olduğunu” kanıtlamak için tarih boyunca tanık olduğu hangi buluş ve gelişmeleri örnek göstermiştir?
5. Kitabın geçirdiği tarihsel süreci göz önünde bulundurduğunuzda sizce kitabın gelecekteki durumu nasıl olacaktır? Neden?

3. ETKİNLİK

Okuduğunuz metni aşağıda verilen özellikler bakımından inceleyip uygun gördüğünüz işaretlemeleri yapınız ve ilgili alanları doldurunuz.

Okuduğunuz metnin ana başlığı ve ara başlıkları tarihsel akışı anlatan içerikle ve metnin mesajı ile hangi düzeyde ilişkilidir? Metnin bu başlıkları içermesi uygun mudur?

- Uygundur. Çünkü .....
  .....
- Uygun değildir.
  - Başlık nasıl olabilir? .....
    .....

Yazarın metnin bir bölümünde tarihî bilgileri nesnel bir dille aktarmasıyla diğer bölümlerinde kitabı bir karaktere dönüştürüp birinci kişi ağzından aktarması metne ilgiyi artırma açısından etkili olmuş mudur?

- Etkili olmuştur. Çünkü.....
  .....
- Etkili olmamıştır.
  - Yazarın anlatıcı tercihi nasıl olsa ilginizi çekerdi? .....
    .....

Metinde kullanılan görseller, içeriği her yönüyle yansıtabilmekte midir?

- Görseller içeriği yansıtmaktadır. Çünkü .....
  .....
- Görseller içeriği yansıtma açısından yetersizdir.
  - Görsellerde neler olsa daha iyi olurdu?.....
    .....

4. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metni, bölümlerini belirleyecek şekilde inceleyiniz. Metnin bölümlerinin içeriğini aşağıdaki ilgili alana yazınız.

Giriş:

Gelişme:

Sonuç:

B. Metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin birbiri ile bağlantılı olup olmadığını belirleyiniz. Özellikle giriş bölümünün gelişme ve sonuç bölümlerine yönelik bir ipucu barındırıp barındırmadığına dikkat ediniz.

5. ETKİNLİK

Metni okurken aldığınız notları çözümleyerek önemli bilgi/detay bilgi şeklinde ikiye ayırınız. Önemli bilgilerden hareketle metni düşünce akışına uygun olarak kendi cümlelerinizle özetleyiniz.

6. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metnin, özellikle "e-kitap" alt başlığı altındaki son bölümünü inceleyiniz. E-kitap ve basılı kitabın tartıştıkları konunun ne olduğunu, birbirlerini ikna edebilmek için öne sürdükleri kanıtları inceleyiniz.

B. Aşağıda "e-kitabın bakış açısıyla" metnin genelinden çıkarılabilecek sonuca ilişkin bir örnek sunulmuştur. Örneği inceleyiniz. Ardından basılı kitapların geleceği hakkında bir sonuç çıkarmak için verilen bakış açılarından birini seçiniz.

E-kitabın gözünden metinden çıkarılacak sonuç
Değişim ve dönüşüm kaçınılmazdır. Nasıl geçmişte kil tabletlerin yerini bugünkü kâğıda basılı kitaplar almışsa gelecekte de e-kitaplar günümüzdeki basılı kitapların yerini alacaktır. Üstelik kil tabletler kitap bile değilken bugünkü kitabın atası sayılabiliyorsa günün birinde pekâlâ e-kitapların da atası kabul edilebilir. Tarih boyunca değişmez denen birçok şey değişebilmiş ise kitaplar konusunda da bir değişim elbette olabilir.

- ☐ Basılı kitabın bakış açısı
- ☐ Tarafsız bakış açısı (Her iki tarafın kanıtlarını dinleyen bir masa lambası olabilir.)
- ☐ Kendi bakış açınız

C. Seçtiğiniz bakış açısıyla basılı kitapların geleceği hakkında ulaşılacak sonucu aşağıdaki alana yazınız.

Karekodu okutarak “Kitap Şifahanesi” adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

7. ETKİNLİK

İzlediğiniz içeriğin başlık, içerik, dil ve organizasyonunu (giriş, gelişme, sonuç bölümleri ve bunlar arasındaki akışı) düşününüz. İçerikte izlediklerinizden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayarak düşüncelerinizin gerekçesini yazınız.

1. İzlediğiniz içeriğin başlığı içerikte anlatılanlarla ilgili ön bilgi veriyor mu?

Evet/ Hayır. Çünkü _____

_____

_____

2. İzlediğiniz içerikte verilen bilgi ve örnekler konunun anlaşılması için yeterli midir?

Evet/ Hayır. Çünkü _____

_____

_____

3. İçerikte verilen akış, izleyenin ilgisini çekmesi bakımından uygun mudur?

Evet/ Hayır. Çünkü _____

_____

_____

İzlediğiniz içeriğe yönelik olumsuz yargınız var mı? Varsa buna yönelik önerilerinizi yazınız.

_____

_____

_____

Konuşma Vakti

8. ETKİNLİK

A. Arkadaşlarınız ve öğretmeninizle bir kitap tanıtımında kitap ve yazarı hakkında hangi bilgilerin verilmesi gerektiğini belirleyiniz ve aşağıdaki ilgili alanlara yazınız.

Kitap ve yazar hakkında verilmesi gereken bilgiler:

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

B. Aşağıdaki yönergelere dikkat ederek bir konuşma yapınız.

- *Yazdığınız maddeleri ölçüt olarak kullanınız.*
- *"Gelecek Derse Hazırlık" görevi kapsamında izlediğiniz kitap tanıtım videosunda verilen bilgiler ile ölçütleri karşılaştırınız.*
- *Karşılaştırma sonuçlarınızdan hareketle izlediğiniz videonun iyi bir kitap tanıtımı olup olmadığını değerlendiriniz.*
- *Değerlendirmelerinizi konuşmanızda arkadaşlarınıza aktarınız.*

C. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- *Sınıfta arkadaşlarınızın sizi rahatlıkla görüp duyabileceği bir yere geçiniz.*
- *Konuşurken arkadaşlarınızla göz teması kurunuz.*
- *Duruşunuza (el, kol ve baş hareketlerinize) dikkat ediniz.*
- *Yüz ifadelerinizi anlatımınızı destekleyecek şekilde kullanınız.*

Yazma Vakti

9. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki haber metninde kütüphanelerdeki dijitalleşme eğilimi, ekonomik faydaları açısından ele alınmaktadır. Verilen metni inceleyiniz.

Mayıs 2024 — Ankara

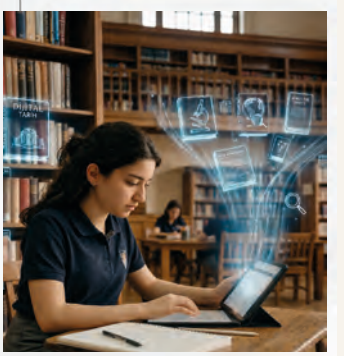
BİLGİ VE KÜLTÜR HABERLERİ

KÜTÜPHANE POSTASI

GELECEĞİN KÜTÜPHANESİ: DİJİTAL DÖNÜŞÜM HEM PRATİK HEM EKONOMİK

Binlerce Kitap Artık Bir Tık Uzağımızda, Kütüphane Bütçeleri Rahatlıyor

Günümüzde kütüphaneler ve raflar, bu rafları süsleyen kitaplardan ibaret olmaktan çıkıp dijital bir dünyaya dönüşüyor. Dijitalleşme eğilimi sayesinde binlerce kitaba, tabletlerden veya bilgisayarlardan tek bir tıkla ulaşmak mümkün. Artık bir kitabı ödünç almak için kütüphanenin açılmasını beklemeye gerek kalmıyor. Elektronik kitaplar sayesinde kütüphane her an her yerde okurların yanı başında. Dahası kütüphanelerde dijitalleşme eğilimi, oldukça ekonomik bir model sunuyor.

Kitapların basımı, kâğıt kullanımı, nakliyesi ve fiziksel olarak depolanması gibi yüksek maliyetli süreçler ortadan kalkıyor. Böylece kütüphane bütçeleri daha verimli kullanılabiliyor.

Dijital kütüphaneler, fiziksel depolama gereksinimini azaltarak maliyetleri düşürüyor. Bu sayede kütüphaneler, kaynaklarını daha verimli kullanabiliyor ve daha fazla kullanıcıya hizmet sunabiliyor.

B. Aşağıdaki yönergeleri takip ederek haberde anlatılan durumu yorumladığınız bir yazı yazınız.

- *Yukarıdaki haberde verilen durumu inceleyiniz.*
- *Aşağıdaki bakış açılarından biriyle anlatılanları tekrar gözden geçiriniz.*

○	Basılı kitap kokusunu seven bir okurun bakış açısı
○	Teknolojik gelişmelerden her alanda faydalanmayı isteyen bir kütüphane yöneticisinin bakış açısı
○	Kendi bakış açınız

- *Belirlediğiniz bakış açısına uygun olarak kütüphanelerdeki dijital dönüşüm eğilimini ele alan bir yazı yazınız.*

C. Yazınızda düşünceyi geliştirme yollarından (tanımlama, örneklendirme, karşılaştırma, benzetme, sayısal verilerden yararlanma, tanık gösterme) uygun olanlarını belirleyip anlatımınızı destekleyecek şekilde kullanınız.

HAZIRLIK VAKTİ

1. "Kütüphane" kelimesi yerine başka bir isim önerseydiniz bu ne olurdu? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Kütüphane kullanımının geçmişten günümüze nasıl değiştiğini düşününüz. Bu değişimde neler etkili olmuştur? Arkadaşlarınızla tartışınız.

- *Karekodu okutarak "Küçük Şeylerin Hikâyesi: Kütüphaneler" adlı içeriği izleyiniz.*
- *İçeriği not alarak izleme yöntemiyle izleyiniz.*
- *Dinlemeye/izlemeye başlamadan önce not alırken kullanacağınız materyalleri seçip hazırlayınız.*

Dinleme/İzleme

KÜÇÜK ŞEYLERİN HİKÂYESİ: KÜTÜPHANELER

Değerlendirelim

Dinlemenizi/izlemenizi tema sonundaki "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

1. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikten alınan bazı kelime veya kelime grupları aşağıda verilmiştir. Bu kelimelerin önce metindeki, sonra sözlükteki anlamlarını belirleyip ayrılan alanlara yazınız. Ardından her bir kelime veya kelime grubunun çağrıştırdığı kelimeleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kelime veya Kelime Grubu	Anlam İlişkileri
efsun	Metindeki Anlamı: Sözlükteki Anlamı:
engin	Metindeki Anlamı: Sözlükteki Anlamı:
gök kubbe	Metindeki Anlamı: Sözlükteki Anlamı:
ilim	Metindeki Anlamı: Sözlükteki Anlamı:
kadim	Metindeki Anlamı: Sözlükteki Anlamı:
nüsha	Metindeki Anlamı: Sözlükteki Anlamı:
tablet	Metindeki Anlamı: Sözlükteki Anlamı:

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları izlediğiniz "Küçük Şeylerin Hikâyesi: Kütüphaneler" içeriğinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. İzlediğiniz içerikte kütüphaneler nasıl tanımlanmıştır?
2. Kütüphaneler neden toplumsal hafıza merkezi olarak kabul edilmiştir?
3. Osmanlı'da kütüphanecilere hangi isim verilmiştir? Bu kişilerde bulunması gereken nitelikler nelerdir?
4. Her ülkenin bir millî kütüphanesinin olması neden önemlidir? Açıklayınız.
5. Kütüphaneler günümüzde sosyallaşme ve yaşam merkezi hâline nasıl getirilebilir? Açıklayınız.

3. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte nelerden bahsedilmektedir? Anlatılanlardan hareketle videonun konusunu belirleyip aşağıya yazınız.

Konu:

B. İzlediğiniz içerikte verilmek istenen mesajı aşağıdaki alana yazınız.

4. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte eski çağlardan günümüze bilginin korunması ve aktarımı konusunda ne gibi değişimler gözlenmiştir? İzlediğiniz içerikten hareketle bu değişimlerle ilgili verilen bilgileri aşağıdaki bölüme yazınız.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

B. Edindiğiniz bilgilerden hareketle geçmiş ve günümüzdeki kütüphane kullanımı ile bilgi aktarımı arasındaki benzerlik ve farklılıkları aşağıda verilen alanlara yazınız.

BENZERLİKLER	FARKLILIKLAR

C. Belirlediğiniz benzerlik ve farklılıklardan yararlanarak kütüphanelerin günümüze nasıl ulaştığını açıklayınız.

5. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikte anlatılanları verilen ölçütlerden birine (tür, gerçek-hayal ürünü olma durumu, öznellik-nesnellik, öncelik-sonralık) göre sınıflandırınız. Her bir gruptan seçtiğiniz örnekleri aşağıda ayrılan alanlara yazınız. Son olarak bu grupları ortak niteliklerinden hareketle adlandırarak sınıflandırmanızı tamamlayınız.

.....	.....
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

6. ETKİNLİK

İçeriği izlerken aldığınız notları gözden geçiriniz. Verilen önemli bilgileri videodaki akışa uygun olarak düzenleyiniz ve kendi cümlelerinizle içeriğin özetini aşağıya yazınız.

7. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikteki bilgileri aşağıda verilen bölümlere uygun olacak şekilde yazınız.

Giriş: _____

Gelişme: _____

Sonuç: _____

B. İzlediğiniz içerikte metnin bölümleri arasındaki bağlantılar uygun mudur? Düşüncelerinizi gerekçesiyle açıklayınız.

8. ETKİNLİK

Görselden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Görseldeki emoji (resimce) ile "Yeni Nesil Çocuklar Yeni Nesil Kütüphaneler" ifadesinden ne anlıyorsunuz? Ön bilgilerinizden hareketle cevaplayınız.

2. Görselden çıkardığınız mesajı arkadaşlarınızla paylaşınız.

9. ETKİNLİK

Aşağıdaki metni okuyunuz. Bu metinden hareketle bir problem durumu belirleyip verilen formu bu probleme göre doldurunuz.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Yaşam Kalitesi Modülü-2022 verilerine göre, Türkiye'de 15 yaş ve üzeri nüfusun %69,0'u son 12 ay içerisinde okul kitapları dışında hiç kitap okumamış, en az bir kitap okuyanların oranı ise %31,0 olarak gerçekleşmiştir. Kitap okuma durumları yaş gruplarına göre incelendiğinde, son 12 ay içerisinde en çok kitap okuyan kesim %50,9 oran ile 15-24 yaş grubu olmuştur. Ancak yaş ilerledikçe kitap okuma oranlarında belirgin bir düşüş gözlenmektedir. Kitap okuma oranının en düşük olduğu kesim ise %14,1 ile 65 yaş ve üzerindeki fertlerdir.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Problem olarak gördüğünüz olay ya da durum:

Seçtiğiniz problemin özeti:

Bu problemin çözümüne yönelik önerileriniz:

Çözüm önerileriniz arasından seçtiğiniz en uygun çözüm yolu:

Problemin çözümüne yönelik değerlendirmeniz:

Konuşma Vakti

10. ETKİNLİK

Yıl/Şehir	Ankara	İstanbul	İzmir
2022	937.885	2.084.519	484.103
2023	1.191.408	5.184.788	729.640
2024	1.008.906	5.745.595	883.147

A. Yukarıdaki tabloda 2022-2024 yılları arasında üç büyük şehirdeki halk kütüphanelerinin kullanıcı sayılarına yer verilmiştir. Tablodaki bilgileri ve aşağıdaki yönergeleri dikkate alarak bir konuşma yapınız.

- *Tablodaki bilgileri inceleyiniz.*
- *Aşağıdaki bakış açılarından birini seçiniz.*

○	Tüm gelişmeleri tarafsız bir şekilde ele alan nesnel bakış açısı
○	Öğrencilerinin okuma alışkanlığı kazanmasını isteyen bir Türkçe öğretmeninin bakış açısı
○	Kendi bakış açınız

- *Seçtiğiniz bakış açısına uygun olarak kütüphane kullanıcı sayılarındaki değişimden çıkarılabilecek sonucu detaylandırarak konuşmanızda açıklayınız.*

B. Konuşmanızda uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri (oysaki, özellikle, başka bir deyişle vb.) ile karşılaştırma, benzetme, örneklendirme ve özetleme işlevli dil yapılarını ve söz varlığı unsurlarını kullanınız.

11. ETKİNLİK

A. Aşağıda sayıların yazımıyla ilgili verilen kuralları okuyunuz.

Sayıların Yazımı

1	Sayılar harflerle de yazılabilir.
2	Birden fazla kelimeden oluşan sayılar ayrı yazılır.
3	Dört veya daha çok basamaklı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve aralarına nokta konur.
4	Sayılarda kesirler virgülle ayrılır.
5	Sıra sayıları yazıyla ve rakamla gösterilebilir.
6	Üleştirme sayıları rakamla değil yazıyla belirtilir.
7	Saatler ve dakikalar metin içinde yazıyla da yazılabilir.

B. Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Bu cümlelerde kullanılan sayıların yazım kurallarını "A" bölümündeki kurallarla eşleştirerek alttaki kutucuklara yazınız.

	Cümle
a	Ülkemizin nüfusu 85.664.944 kişi olarak açıklanmıştır.
b	Akıl ve zekâ oyunları yarışmasında 1'inci olmayı başardı.
c	Dedem hepimize üçer kitap vererek bu ayki etkinliği başlattı.
ç	Bu ay dokuz yüz altmış üç sayfa kitap okumuş.
d	Eylülün ikinci haftası okullar açılıyor.
e	Tiyatro gösterisi yediye çeyrek kala başladı.
f	Bu karışımda suyun oranı 18,5 olmalı.
g	Mezuniyet pastasının 1/2'si yan salondaki öğrencilere dağıtılacak.

a	b	c	ç	d	e	f

Yazma Vakti

12. ETKİNLİK

2080 yılında hayatımızın her yerini dijital araçların kapladığı, insanların her şeyi internetten hızlı veri akışıyla öğrendiği bir dönemdesiniz. Bir gün anneannenizin bodrumunda tozlu eşyaların arasında gizemli bir kutu buluyorsunuz. Kutunun içinden yıllar öncesine ait basılı bir çocuk dergisi ve üzerinde tuhaf semboller, şekiller, şemalar olan el yazısıyla çizilmiş gizemli bir kroki çıkıyor. Bu kroki, şehrin son fiziksel kütüphanesinin bulunduğu binanın altındaki gizli bir odanın yolunu gösteriyor. Yazılanlara göre bu odada, insanlığa okuma sevgisini ve dilin güzelliğini yeniden hatırlatacak büyük bir sır saklı. Ancak odaya giden yoldaki bilmeceleri çözmek hiç kolay değil; çünkü karşınızda sadece kelime bilgisi, sembolleri anlamlandırma ve eleştirel okuryazarlık, yani bilgi kirliliğini ayırt etme becerileriyle çözülebilecek bilmeceler var.

A. Yukarıdaki kısa senaryo doğrultusunda defterinize bir metin yazınız. Metninizin içeriğini oluştururken aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Yazınızın olay örgüsünde hayal gücünüzü de kullanarak özgün bir akış planlayınız. Mesela içerikte alışılmışın dışında olaylar, olağanüstülükler bulunabilir.*
- *Planladığınız olaylara uygun, farklı özelliklere sahip karakterler tasarlayınız.*
- *Senaryoda ifade edildiği gibi özgün bilmecelere yer veriniz ve karakterlerinizin bilmeceleri kendilerine has yöntemlerle çözmelerini sağlayınız.*
- *Karakterlerinizin kendi özelliklerine uygun diyaloglar üretmelerine dikkat ediniz.*

B. Yazınızın dilini daha etkili kılmak için aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

- *Metninizi açık ve anlaşılır bir dille yazınız.*
- *Yazarken yazınızı zenginleştirecek şekilde mecaz, deyim, atasözü gibi söz varlığı unsurlarına yer veriniz.*
- *Metninizin etkililiğini artırmak için kişileştirme, benzetme, abartma vb. söz sanatlarını kullanınız.*

Değerlendirelim

Yazınızı tema sonundaki "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

Gelecek Derse Hazırlık

Bir kütüphane veya kitapçıyı ziyaret edip kitap kapaklarını inceleyiniz. İçeriği çocuklara hitap etse de kapak tasarımı size göre ilgi çekici olmayan bir kitap seçiniz. Gelecek dersin "Konuşma Vakti" etkinliğinde hakkında konuşmak üzere bu kitabı ve kapağını inceleyip notlar alınız. Özellikle kitap kapağının beğenmediğiniz yönleriyle ilgili notlara ağırlık veriniz.

HAZIRLIK VAKTİ

1. En sevdiğiniz kitap nedir ve kitabın yazarı kimdir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Okuduğunuz bir kitabı yeniden okumak ister misiniz? Tekrar okuduğunuzda aynı duyguları hissedeceğinizi düşünüyor musunuz?

- *Şiiri öğretmeninizin rehberliğinde seçeceğiniz bir okuma yöntemi ile okuyunuz.*
- *Şiiri ilk kez okurken anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime grupları ile bunların anlamlarına yönelik tahminlerinizi 1. etkinlikteki uygun alanlara yazınız.*

KİTAPLARLA KURULAN DOSTLUK

Ömür boyu dost bildiğim kitap,
Seni cüz adıyla tanıdım önce,
İlk çocukluğumda, masum çağımda,
Bir bez çantayla omzumda, elimde.
Küçücükten yitirdiğim
Sevdiklerim için yüreğim
Bir köz gibi yanarken,
Kavrulurken...

Sonra yavaş yavaş
Yaşar oldum derinden derine
Düşüncemde, duygumda,
Masal oldun dilimde,
Gün gün serpildin
Gür bir ağaç gibi,
Bilgi oldun başımda, aklımda
Derken derken...

Bir düz ovada koşarcasına
Yayıldım, dağıldım sayfalarında...
Ben "Tek Adam"
Çoğaldım böyle böyle,
Dost oldum Keloğlan'la, Kerem'le,
Dolaştım Karacaoğlan'la dağ tepe.
Aradım
"Erkilet güzelini bağ arasında"...

“Çalı Kuşu”yla söyleştim,
Bir bahçede dallar üstünde.
“Dar Kapı”dan geçtim,
Don Kişot’tan (Don Kişot) Faust’a (Faust) ulaştım seninle...
Güç kattın umutlarıma, hayallerime,
Sen olmasaydın eğer kar yağacaktı
Yaz ortasında
Dağlarıma, ovalarıma, yoluma...

Kitap, kitap,
Sen dostların başında gelen dost,
Yer yüzünün güneşten önce güneşi!
Işığın aydınlattı içimi,
Sevgilerin ölümsüzüyle dolup taştı
Yüreğim...
Sen olmasaydın halim kimbilir
Nice olurdu nice?..

Çocuklar, çocuklar, altın kalpli çocuklar!
Güvenin kitaba
Herkesten, her şeyden çok...
Eviniz yuvanız kadar sıcak olsun
Gözünüzde kitaplıklar...
Hayatta belki
Her türlü dostluk yıkılır da
Yıkılmaz kitaplarla kurulan dostluklar...

Coşkun ERTEPINAR

1. ETKİNLİK

A. Belirlediğiniz kelime veya kelime gruplarının anlamlarını önce tahmin ediniz. Ardından bu kelimelerin anlamlarını *TDK Güncel Türkçe Sözlük*'ten bularak ilgili alanlara yazınız ve tahminlerinizle karşılaştırarak kontrol ediniz.

Kelime veya Kelime Grubu	Tahminim ve Sözlük Anlamı
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:

B. Yukarıda verilen kelime veya kelime gruplarından seçtiğiniz ikisini birer cümlede kullanınız.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları "Kitaplarla Kurulan Dostluk" şiirinden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Şair, hayatının ilk yıllarında kitapla hangi isimle ve nasıl tanışmıştır?
2. Şairin dünyasını zenginleştiren kahraman ve eserler hangileridir?
3. "Tek Adam" iken kitaplarla "çoğalmak" ne anlama gelir?
4. Şairin çocuklara verdiği en önemli tavsiye nedir?

3. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz şiirin biçim özellikleri ile ilgili verilen ifadeleri inceleyip doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

( ) Şiirin her dizesindeki hece sayısı eşittir.

( ) Dize sonlarında ses benzerlikleri bulunmaktadır.

( ) Şiir altı bölümden oluşmaktadır.

B. Şiirde ahengi sağlayan unsurlar nelerdir? Bu unsurların şiirin okunuşuna ve anlamına nasıl bir etkisi vardır? Sözlü olarak açıklayınız.

4. ETKİNLİK

A. Aşağıda, okuduğunuz şiirden alınan bazı dizelere yer verilmiştir. Bu dizelerde hangi söz sanatlarının kullanıldığını belirleyiniz. Belirlediğiniz söz sanatlarını verilen alanlara yazınız.

Sen olmasaydın eğer kar yağacaktı,
Yaz ortasında,

Söz Sanatı: _____

Gür bir ağaç gibi
Bilgi oldun başımda,

Söz Sanatı: _____

B. Belirlediğiniz söz sanatlarının şiirin anlamına katkısını açıklayınız.

5. ETKİNLİK

Karekodu okutarak "23 Nisan Dünya Kitap Günü" adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

İzlediğiniz içerikle "Kitap Şifahanesi" adlı içeriği (ileri sürülen görüşler, ana düşünce ve yardımcı düşünceler, seçilen örnekler, dilin sadeliği, kelime seçimleri, cümle uzunlukları) ölçütlerinden birini seçerek inceleyiniz. Aralarındaki benzerlik ve farklılıkları aşağıda verilen alana yazınız.

Benzerlikler	Farklılıklar

6. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Bu cümlelere istek anlamı katan söz varlığının/dil yapılarının altını çizerek belirleyiniz.

Keşke bu yıl da önceki yıllarda olduğu gibi sınıf pikniği yapsak.

Sen de bizimle haftaya yapılacak doğa gezisine gelsene.

Siz biletleri alırken ben eve gidip çantamı hazırlayayım.

Bir türlü çözemediğim şu soruyu sen çözer misin?

Ne olur, trafik kurallarına uy ve uymayanları uyar!

B. Aşağıdaki bölüme istek anlamı katan söz varlığının /dil yapılarının kullanıldığı iki cümle yazınız.

Konuşma Vakti

7. ETKİNLİK

A. Gelecek derse hazırlık görevi kapsamında incelediğiniz kitap ve bu kitabın kapak tasarımı ile ilgili notlarınızı inceleyiniz. Ardından aşağıdaki yönergeler doğrultusunda içeriğinizi oluşturarak bir konuşma yapınız.

- *Konuşmanızın giriş bölümünde seçtiğiniz kitap ve kitabın kapak tasarımı hakkında kısa bilgi veriniz.*
- *Kapak tasarımının size göre sorunlu olan yönünü (renk, figür, çizim kalitesi vb.) özetleyiniz.*
- *Kitap kapağını kendi yaş grubunuz için daha ilgi çekici yapacak önerilerde bulununuz.*
- *Önerileriniz içinden en önemli olanını seçiniz ve bunun uygulanması durumunda tasarıma nasıl katkı sağlayacağını açıklayarak konuşmanızı sonlandırınız.*

B. Konuşmanız sırasında aşağıdakilere dikkat ediniz.

- *Konuşmanıza uygun bir hitap ifadesi ile başlayınız ve uygun ifadelerle sürdürüp sonlandırınız.*
- *Konuşmanızı tamamladıktan sonra soru sormak isteyen arkadaşlarınıza söz veriniz.*
- *Sorulan soruları nezaketle cevaplayınız.*

8. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde noktalama işaretleri farklı görevlerde kullanılmıştır. Verilen örneklerden hareketle bu işaretlerin hangi amaçlarla kullanıldığını belirleyiniz.

A. Aşağıdaki cümleleri dikkatle okuyunuz.

1. Öğretmenimiz derste “Okumak, insanın kendini tanıma yolculuğudur.” dedi.
2. Kitabın uzun zamandır merak ettiği sonuna geldiğinde gözleri doldu (Sayfaları yavaşça çevirdi.).
3. Okuma defterinde [ikinci haftanın notlarında (kenarına yıldız koyduğu satırda)] kısa bir cümle yer alıyordu.
4. Okuma sürecinde en zor şey “kitabı yarım bırakmamak”tı.
5. Şiir okuma yarışmasında “Kendi Gök Kubbemiz” adlı şiirle dereceye girdi.
6. Bir söyleşide yazar “Okur, metnin sessiz ortağıdır.” ifadesini kullandı.
7. Öğrenci defterini açtı (İlk sayfaya baktı).
8. Bu alışkanlığı öğretmenimiz “okur disiplini” olarak adlandırdı.

B. Yukarıdaki cümlelerde kullanılan noktalama işaretlerinin işlevleri farklıdır. Bu cümleleri, noktalama işaretlerinin aynı görevde kullanıldığı durumlara göre gruplandırınız. Gruplandırdığınız cümlelerin numaralarını aşağıdaki renkli kutucuklarda bir araya getiriniz. Bu çalışmayı yaparken aşağıdaki "Keşif Kutusu"ndaki ipuçlarından yararlanınız.

KEŞİF KUTUSU

Bazı cümlelerde, bir kişinin söylediği sözler olduğu gibi verilmiştir.
Bazı cümlelerde, özellikle dikkat çekilmek istenen kelime veya kelime grupları yer almıştır.
Bazı cümlelerde, anlatımı tamamlayan kısa açıklamalara başvurulmuştur.
Bazı cümlelerde, açıklamaların içinde ek bilgilere yer verilmiştir.

1. Grup

2. Grup

3. Grup

4. Grup

C. Yaptığınız gruplamadan hareketle her grup için kullanılan noktalama işaretlerinin hangi durumlarda ve hangi görevde kullanıldığını kendi cümlelerinizle yazınız.

Yazma Vakti

9. ETKİNLİK

A. Son zamanlarda okuyup çok beğendiğiniz bir hikâyeyi düşününüz ve bu eserle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- *Hikâyenin karakterleri kimlerdi, siz en çok hangisini sevdiniz?*
- *Bu karakteri sevmenizin sebebi neydi?*
- *Hikâye ne zaman, nerede geçmekteydi?*
- *Hikâyedeki olaylar nasıl başladı?*
- *Hikâyenin ilerleyen bölümlerinde neler oldu?*
- *Bu eseri sizin için ilgi çekici, heyecanlı veya eğlenceli kılan neydi?*
- *Kitabın sonunda ne oldu?*

B. "A" bölümündeki sorulara verdiğiniz cevaplardan hareketle okuduğunuz kitabı değerlendirmek için bir ölçüt oluşturunuz.

- *Belirlediğiniz ölçüte göre okuduğunuz kitabı inceleyiniz.*
- *İnceleme sonuçlarınızı belirlediğiniz ölçütle karşılaştırınız ve ulaştığınız sonucu aşağıda verilen alana yazınız.*

Erişelim

Karekodu okutarak "Zarflar" etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

ÜRETİM VAKTİ

KONUŞMA

Okuduğunuz ve çok beğendiğiniz bir kitabın kapak tasarımını yapınız. Tasarımınızı yaparken ister dijital grafik tasarım araçlarını isterseniz kâğıt, kalem, boya gibi geleneksel malzemeleri kullanabilirsiniz. Hazırladığınız kapağı sınıf ortamında tanıtınız.

Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ederek soruları yanıtlayınız.

- *Konuşmanız sırasında ses tonu ve beden dilinizi etkili şekilde kullanınız.*
- *Konuşma yapacağınız mekânın özelliklerini göz önünde bulundurunuz.*
- *Dinleyicilerle göz teması kurmaya özen gösteriniz.*
- *Konuşmanızın ardından dinleyicilerden gelen soruları yanıtlayınız.*

1. Tasarımınızda kitabın hangi bölümünden ilham aldınız?
2. Kapakta yer verdiğiniz unsurlar neyi temsil etmektedir?
3. Bu kapağı gören biri sizce kitap hakkında nasıl bir fikir edinmiştir?

YAZMA

Okuduğunuz ve çok beğendiğiniz bir öykü kitabını, aşağıdaki soruları yanıtlayarak ilgili alana özetleyiniz.

Kitabın şahıs/varlık kadrosunda kimler vardır?	Kitaptaki olay örgüsü nedir?
Olay örgüsü hangi zamanda gerçekleşmektedir?	Olay örgüsü hangi mekânlarda geçmektedir?

Özetinizi yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Kitabı çözümleyip özetinizde işinize yarayacak önemli ve önemsiz bilgileri belirleyiniz.*
- *Önemli bilgileri olay örgüsüne uygun şekilde sıralayarak metninizi oluşturunuz.*
- *Metninizde yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uyunuz.*

SERBEST OKUMA METNİ

CANIM KİTAP

"Issız bir adada yapayalnız yaşamak zorunda kalsanız hangi romanları yanınıza alıp götürürsünüz?" sorusu bir zamanlar Fransa'da anketçilerin pek hoşlandığı bir konuydu. Bu romanlar, anketçisine göre ya Fransız, ya da dünya edebiyatından alınırdı. Sorularını edebiyatın başka türlerine genişletenler de vardı. (…) Bugün dahi böyle bir sorunun çekiciliğini kaybetmiş olduğunu sanmıyorum. Böylece, hem bazı yazarların beğenileri belirmiş, hem de unutulmaya yüz tutmuş bazı sağlam eserler yeniden değerlendirilmiş oluyordu. Ama bu sorunun ortaya koyduğu asıl gerçek, edebiyatın insan hayatındaki vazgeçilmez varlığıdır.

(…)

Nedir insanların kitaplara olan bu düşkünlüğü? Kitaplar, hele romanlar ve şiir kitapları, neden insanların hayatında bu kadar büyük bir yer alıyor? Bence, bunu cevaplandırmak için, "İnsan niçin okur?" sorusunu ilkin cevaplandırmak gerekir. İnsanlar toplu olarak yaşadıkları halde gene de yaratıkların en yalnızlarıdır. Dıştan birbirlerine yakındırlar. Ama içten aralarında ne uzaklıklar vardır! (...) Okuması olsaydı, böyle yapayalnız kalır mıydı?

Dünyada hiç bir dost insana kitaptan daha yakın değildir. Sıkıntımızı unutmak, donuk hayatımıza biraz renk , biraz ışık vermek, daracık dünyamızda bulamadığımız şeyleri yaşamak için, tek çaremiz, kitaplara sarılmaktır. Bırakınız ıssız bir adaya gitmeyi, herhangi bir yolculuğa çıkarken bile hangi okur yazar yanına bir iki roman, bir iki şiir kitabı almayı düşünmez! Yolculukta, çoğu zaman olduğu gibi çevremize bakıp dalmaktan, yanımıza aldığımız kitapları okuyamazsak bile onları gene de elimiz altında bulundurmak isteriz. Çünkü onların can yoldaşı olduğunu biliriz. Düşünüyorum da, şu dünyadan kitaplar yokoluverse, yaşamak ne kadar güçleşir, çekilmez bir ağırlık olur. Romancı veya şair için yazmak nasıl dayanılmaz bir ihtiyaçsa, okuyucu için de yazılanları okumak öyledir. En kötümser zamanlarımızda yardıma onlar koşar. Ataç, ölüm yatağında, kendisini görmeğe gelen Sabahattin Teoman'a: "Hastalıkta ağrıları dindirici en iyi ilaç şiirmiş. Boyuna şiir okuyorum." dememiş miydi?

(…)

Sözün kısası, kitabı her yönü ile severim. Anlattıklarına dalıp gitmekten, yapraklarına dokunmaktan, taze mürekkebin kokusunu almaktan, çevrilen yaprakların çıkardığı hışırtıdan hoşlanırım. Odamdan dışarıya çıktığım zamanlar, yanıma küçük boyda bir kitap almayı hiç unutmam. Ne olacağı bilinmez ki? Kalabalık içinde insanın içine ansızın yalnızlık çökebilir.

Ya bir anketçi, bu alışkanlığımı öğrenir de ıssız adaya götüreceğim on kitabı gelip benden sorarsa ne cevap veririm? On kitap! Bunları seçmek dile kolay. Geri kalanlar ne olacak? Doğrusu, adaya madaya gitmek niyetinde değilim. Hem, anketçi gelirse söyliyeceğim: Ne diye bu on kitabı kendisi seçip o adaya gitmiyor?

Ben odacığımda, yeni eski tüm kitaplarımın arasında, böyle daha iyiyim.

Suut Kemal YETKİN
(Kısaltılmıştır.)

5. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

MEDYA NEDİR?

(…)

Kitaplar, dergiler, radyo ve televizyonlar, dış mekânlarda yer alan ilan ve reklam panoları, bilgisayarlar, video oyunları, internet sayfaları, akıllı telefonlar, tabletler, sosyal medya hesapları ve benzeri tüm ortamlar medya kavramına dâhildir. Gördün mü bak neredeyse her şey bir medya ürünü!

MEDYA OKURYAZARLIĞI NEDİR?

Medya okuryazarlığı, yukarıda saydığım bütün o medya içeriklerini doğru kullanabilme becerisidir.

İyi bir medya okuryazarı olmak için, izlediğimiz tüm televizyon ve radyo programları, internet üzerinden seyrettiğimiz tüm görüntüler ve hatta oynadığımız bilgisayar oyunları karşısında, uyanık olmalıyız. Adeta bir dedektif gibi davranmalıyız.

Medyada dinlediğimiz, izlediğimiz veya okuduğumuz ne varsa; her zaman doğru olmayabilir. Hatta yaşımıza, ailemizden öğrendiklerimize, yaşantımıza uygun olmayabilir. Bunu hep aklında tut ve dedektif gibi gözünü açık tutarak ipuçlarını takip et, üzerine düşün ve yorumla.

(…)

Bak daha iyi anlatabilmek için sana örnekler vereyim. Örneğin televizyonda gördüğün dizi ve programları hazırlayanların reklam yaparak para kazanma kaygıları vardır. Reklamlarda ise reklamı yapılan ürünleri satarak para kazanma amacı vardır. Bilgisayar oyunlarında bile, oyunun daha fazla kişiye satılması ve daha fazla para kazanma kaygısı vardır. Amaç para kazanmak olunca hazırlanan içerikler bazen her yaş grubuna uygun ve faydalı olmayabilir.

Ayrıca, tüm bu medya içeriklerini hazırlayan insanlar da her şeyi iyi ve doğru bilmiyor olabilirler. Televizyonlarda, radyolarda, internet sayfaları ve sosyal medya ortamlarında görülen içerikler, her zaman doğru olmayabilir. Bu nedenle tüm bunların doğruluğu konusunda büyüklerimize danışmamız, bilen kişilere sormamız, kendi bilgilerimizle ve aklımızla değerlendirmemiz gerekir.

(…)

RTÜK (Radyo Televizyon Üst Kurulu) Medya ve Çocuk dergisinden alınmıştır.
(Kısaltılmıştır.)

Okuduğunuz metne göre 1-3. soruları cevaplayınız.

1. Aşağıdaki üç cümleyi tamamlayarak okuduğunuz metnin içerik, dil ve organizasyonunu değerlendirmek üzere ölçütler belirleyiniz. Belirlediğiniz üç ölçüte göre metni dikkatlice inceleyiniz. Metindeki ifadeleri bu ölçütlerle karşılaştırarak metnin ölçütlere uygunluğu hakkında bir yargıya varınız.

- Bilgilendirici bir metin, anlatılanları daha iyi kavratabilmek için .... ve ..... ile desteklemelidir.
- Benim yaş grubuma uygun bir metnin dili ..... olmalıdır.
- Organizasyonu iyi olan bir bilgilendirici metinde ..... ve .... bölümleri yer almalıdır.

2. Metinde öne sürülen görüşleri aşağıdaki bakış açılarından birini seçerek dönüştürünüz. Daha sonra seçtiğiniz bakış açısıyla metni yeniden ifade ediniz.

Okur bakış açısı: Oyunu oynamak veya dizi izlemek isteyen kişi

Üretici bakış açısı: Ürünü satmak, diziyi izletmek ve sadece para kazanmak isteyen kişi

Ebeveyn bakış açısı: Çocuğunu korumak ve doğru yönlendirmek isteyen kişi

3. Okuduğunuz metinde var olan bir problemi belirleyerek aşağıda verilen alanları doldurunuz. Probleme yönelik çözüm önerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Okuduğunuz metinde tespit ettiğiniz problem:

Tespit ettiğiniz problemin özeti:

Problemin çözümüne yönelik önerileriniz:

Önerileriniz arasındaki en uygun çözüm yolu:

Problemin çözümüne yönelik değerlendirmeniz:

4. Aşağıdaki şemalardan birini seçip bu konu hakkındaki değerlendirmenizi yansıtan bir konuşma yapınız.

Kültür okuryazarlığı gelişmiş bir kişi,

- Kendi kültürünü iyi bilir, farklı kültürlerin topluma kattığı zenginliği fark eder.
- Farklı kültürlerden gelen insanlarla empati kurar, davranışlarındaki farklılığı anlamaya çalışır.
- Farklı geleneklere, yaşam tarzlarına ve inançlara önyargısız ve saygıyla yaklaşır.

Durum: Kimi insanların kendilerinden farklı olanlara (farklı giyinen veya düşünen) karşı anlayışsız davrandığı, onların bazı temel haklarına erişimini zorlaştırdığı haberlere konu olmaktadır.

Görev: Kültür okuryazarlığı gelişmiş bireylerin niteliklerinden uygun olan birini seçip ölçüt olarak kullanınız. Verilen durumu ölçütünüz açısından inceleyiniz ve ulaştığınız sonucu ölçütünüzde ifade edilen nitelikle karşılaştırınız. Karşılaştırma sonucunda ulaştığınız yargıyı ele aldığınız bir konuşma yapınız.

Medya okuryazarlık becerileri gelişmiş bir kişi,

- Medya araçlarında karşılaştığı bilgilere sorgulayıcı ve şüpheci yaklaşır.
- Bilginin kim tarafından paylaşıldığına, kaynağın güvenilirliğine dikkat eder.
- Medyada yayılan bilginin duygularını (öfke, heyecan vb.) etkileme amacı güdüp gütmediğine dikkat eder.

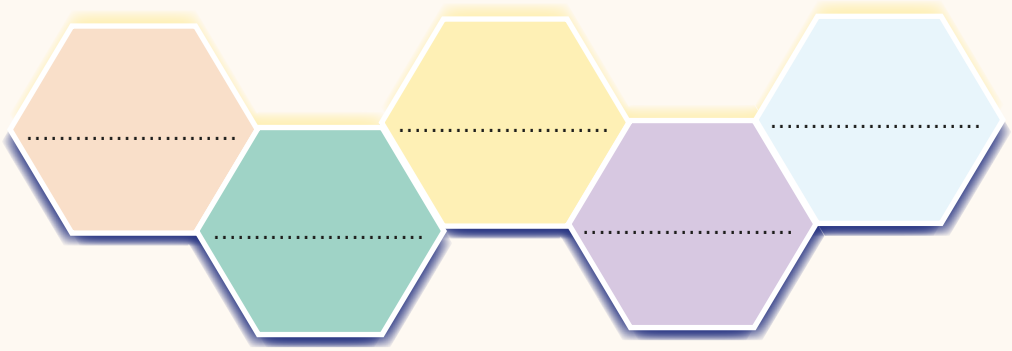
Durum: Son dönemde insanların günlük yaşamlarının tamamını sosyal medyada önlerine düşen bilgilere göre düzenlediği görülmektedir.

Görev: Medya okuryazarlığı gelişmiş bireylerin niteliklerinden uygun olan birini seçip ölçüt olarak kullanınız. Verilen durumu ölçütünüz açısından inceleyiniz ve ulaştığınız sonucu ölçütünüzde ifade edilen nitelikle karşılaştırınız. Karşılaştırma sonucunda ulaştığınız yargıyı ele aldığınız bir konuşma yapınız.

5. Karekodu okutarak "Türkçem-Eski Türkçe" adlı içeriği izleyiniz.

Dinleme/İzleme

A. İçeriğin anahtar kelimelerini belirleyip aşağıda verilen bölüme yazınız.

B. Belirlediğiniz anahtar kelimelerin dinleme/izleme metniyle ilişkisini açıklayınız.

C. İzlediğiniz içerikten hareketle Türkçenin geçmişten günümüze gösterdiği gelişimi öncelik ve sonralık bakımından karşılaştırınız. Karşılaştırmanız sonucunda benzerlik ve farklılıkları belirleyerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

Öncelik

Sonralık

Ç. İzlediğiniz içerikteki önemli bilgileri, olayların oluş sırasına göre kendi cümlelerinizle özetleyiniz.

Daha fazla ölçme ve değerlendirme sorusu için yandaki karekodu okutunuz.

Ek Ölçme ve Değerlendirme Soruları

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form dinlemenizi/izlemenizi değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
İçeriği izlemeden önce not almak için gerekli materyalleri hazır bulundurdum.			
Dinleme/izleme sürecinde dikkatimi konuya yoğunlaştırdım.			
İçeriği izlerken verilen bilgileri önemli/önemsiz olarak sınıflandırdım.			
Belirlediğim önemli bilgileri not aldım.			
Dinleme/izleme sürecinde uygun duruş pozisyonumu korudum.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form okumanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Metni okumaya başlamadan önce başlık ve görselleri inceledim.			
İncelemelerim sonucunda metnin konusuna dair tahminde bulundum.			
Metnin okuduğum kısımlarından hareketle hikâyenin devamını tahmin ettim.			
Metni dikkatim dağılmadan odaklanarak okudum.			
Metni okurken anlamını bilmediğim kelime veya kelime gruplarının anlamlarını bağlamdan çıkarmaya çalıştım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

KONUŞMA ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form konuşmanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmamın amacını belirledim.			
Konuşmamın konusunu netleştirdim.			
Eleştirdiğim eserin eleştireceğim özelliği hakkında genel bir bilgi verdim.			
Eleştirdiğim eserin hem olumlu hem de olumsuz yönlerini ele aldım.			
Eleştirilerimi mantıklı gerekçelerle açıkladım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

YAZMA ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form yazınızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Yazımı senaryoda belirtilen çerçeveyi dikkate alarak yazdım.			
Yazımda özgün karakterler ve diyaloglar ürettim.			
Hayal gücümü kullandım.			
Yazımda anlaşılır bir dil kullandım.			
Yazımda uygun söz sanatlarına yer verdim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

6. TEMA

HAK VE SORUMLULUKLAR

EBA Tema Alanı

6. Tema E-Özeti

TEMANIN METİNLERİ

- KUTADGU BİLİG
- SİYAH İNCİ
- ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ (DİNLEME/İZLEME)
- ÜÇ SORU
- MEMLEKET İSTERİM (SERBEST OKUMA METNİ)

ANAHTAR KELİMELER

- hak
- sorumluluk
- adalet
- özgürlük
- eşitlik
- barış
- karşılaştırma
- çözümleme
- değerlendirme
- hikâye unsurları
- çoklu ortam ögeleri
- geçiş ve bağlantı ifadeleri
- açık ve örtük ifade
- bağımsızlık
- sorumluluk
- güven

Temadaki metinler; yazım, noktalama ve dönemin söyleyiş özellikleri açısından eserin orijinaline bağlı kalınarak alınmıştır.

- Bu temada yer alan "Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısı, önceki temalarda verilen "Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.
- "Çoklu ortam ögelerine yönelik çözümleme yapabilme" öğrenme çıktısı, önceki temalarda verilen "Görselle iletilen anlamı belirleyebilme", "Dinlediğindeki/izlediğindeki unsurları sınıflandırabilme" ve "Dinlediğini/izlediğini kendi içinde karşılaştırabilme" öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilir.
- "Basılı ve dijital medya metinlerini değerlendirebilme" öğrenme çıktısı, önceki temalarda verilen "Metin içi karşılaştırma yapabilme" ve "Metinler arası karşılaştırma yapabilme" öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilir.
- "Sözlü sunum yapabilme" öğrenme çıktısı, önceki temalarda verilen "Konuşma sürecini yönetebilme", "Konuşma yöntem ve tekniklerine yönelik seçimlerini yönetebilme" ve "Konuşmasında beden dilini ve mekânı etkili kullanabilme" öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilir.
- "Yazısında açık ve örtük ifade etmeye yönelik yapıları kullanabilme" öğrenme çıktısı, önceki temalarda verilen "Yaratıcı yazı yazabilme" öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilir.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Adalet, doğruluk ve insanlık kavramı hakkındaki düşüncelerinizi günlük hayattan örneklerle açıklayınız.
2. Bir yöneticinin en önemli özellikleri neler olmalıdır? Örneklerle sözlü olarak açıklayınız.

- *Metni okurken anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime gruplarını not alınız.*

KUTADGU BİLİG

Hükümdar Gündoğdu, Aydoldu'ya Adaletin Niteliklerini Anlatıyor

Hükümdar bir gün yalnız başına oturuyordu. Canı çok sıkıldı. Emir verip herkesi dışarı çıkardı, sonra Aydoldu'yu çağırdı. Aydoldu huzura girip hükümdarın karşısında edeple, ellerini bağlayıp ayakta durdu. Hükümdar bir müddet hiçbir şey söylemedi. Sonra kafasını kaldırıp ona baktı ve oturmasını işaret etti. Aydoldu yavaşça yerine oturdu. Kaş altından hükümdara baktı. Hükümdarın kaşları çatık, yüzü neşesizdi. Gümüş bir tahtın üzerine oturmuştu. Tahtın üç ayağı vardı ve bu ayaklar birbirine bağlı değildi. Elinde büyük bir bıçak tutuyordu. Solunda Hint'ten gelme acı bir ilaç, sağında ise şeker vardı. Aydoldu bunları görünce içini korku kapladı, adeta nefesi kesildi. Bir zaman böyle durdular, sonra hükümdar başını kaldırıp seslendi:

(...)

— Söyle bakalım, neyi yadırgadın, neye hayret ettin?! dedi hükümdar.

Aydoldu cevap verdi:

— Öncelikle oturduğunuz tahta şaşırdım. Nedir bu gümüş taht, söyler misiniz bana. Ya elinizdeki bu kocaman bıçak? Onu da anlamak isterim. Sağınızdaki şeker, solunuzdaki acı ilaç nedir? Sizi böyle öfkeli, çatık kaşlı görünce aklım başımdan gitti; ağzımı açıp söz söyleyemedim.

Hükümdar:

(...)

Bu üzerinde oturduğum tahtın üç ayağı var. Üç ayaklı olan hiçbir şey bir tarafa doğru eğilip yıkılmaz; ayakların üçü de sağlam durdukça! Eğer ayaklardan biri eğilir, yan yatarsa, diğer ikisi de eğilir, üzerinde oturan yere yuvarlanır. Benim karakterim de sağa sola eğilmeyen, sallanmayan bu üç ayaklı taht gibidir. Eğer âdil (doğru) olan eğilirse kıyamet kopar. Ben işleri adalet ile görürüm; bey ya da kul, benim yanımda aynıdır. Şu elimdeki bıçağı görüyor musun? Ben işleri bıçak gibi keser, hak arayan kimsenin işini uzatmam. Şeker ise zulme uğrayanlara gösterdiğim güler yüz ve adalettir. Bu acı ilaç ise zalimler ve zorbalar içindir. Bunlar da benim huzuruma çıktıklarında ben adaletle hükmümü verince acı ilaç içmiş gibi yüzlerini buruştururlar. Benim öfkem, kaşlarımın çatıklığı bu zalimler içindir. İster oğlum veya yakınım olsun, ister gelip geçici bir yabancı olsun hiç fark etmez; töre karşısında ikisi birdir bunların. Beyliğin temeli adalettir. Beyler âdil olurlarsa dünyada huzur olur.

Aydoldu:

— Efendimizin adının Gündoğdu olmasının hikmeti nedir acaba?

Hükümdar:

— Bir bilge kişi benim karakterimi güneşe benzetti. Bak, güneş hiç küçülmez, hep aynıdır; parlaklığı hep aynıdır. Benim karakterim de güneş gibidir, adaletle doludur ve bu niteliğim hiç değişmez. İkincisi, güneş doğup dünyayı aydınlatır, ama kendinden bir şey eksilmez. Benim törem de böyledir; hiç yok olmam, tabiatım herkes için aynıdır. Üçüncüsü, güneşin sıcaklığı nasıl ulaştığı yerlerde çiçekler açtırıyorsa, benim törem de ulaştığı memlekette düzen sağlar. Güneş nasıl bu kirli, bu temiz demeden herşeyi aydınlatıyorsa, benim karakterimden de herkes nasiplenir. Ha, bir de güneşin burcu sabittir, o her zaman arslan burcundadır, yerinden kımıldamaz. Benim karakterim de böyle; aslâ değişmez!

Hükümdar böylece adalet ve törenin ne olduğunu, hükümdar olan kişide bu niteliklerin bulunması gerektiğini Aydoldu'ya anlattı.

(...)

Aydoldu:

— Bunu anladım. Peki iyilik nasıl bir şeydir ve iyinin hali, tavırları nasıl olur, bunları da anlatır mısınız?

Hükümdar:

— İyinin niteliği yararlı olmaktır, onun halka pekçok yararı dokunur. O herkese iyilik eder ve yaptığını kimsenin başına kakmaz. Kendi menfaatini düşünmeden ve bir karşılık beklemeden başkalarına yararlı işler yapar.

Aydoldu:

— Ya doğruluk nedir? Doğru kimdir? Hangi yola doğruluk yolu denir?

Hükümdar:

— Düşündüğü ile söylediği bir olan adam doğrudur. Onun içi de dışı gibidir. Eğer gönlünü avucuna koyup insanlar içinde utanmadan dolaşabiliyorsan, doğru kimsesin demektir. İnsanın kutlu olabilmesi için, ona doğruluk lazımdır. İnsanlık, doğruluğun adıdır. İnsan az bulunan bir şey değildir, ama insanlık azdır; yani insan çoksa da doğruluk azdır. Bak bir şair ne demiştir: Yürüyen insan pek çok; fakat doğru, gerçek adam yok. İnsan kıt değil, insanlık kıt; doğru, gerçek erleri övdü akıl.

Aydoldu:

— Kutlu hükümdar bana şimdi de şu meseleyi açıklayıversin. Bu iyi kişiler kötü; kötüler de iyi olabilir mi bir gün?

Hükümdar:

(...)

İyiye kötü biri arkadaş olursa onun karakteri de arkadaşınınki gibi kötü olur. İyilerle arkadaşlık eden kötü de iyiliklere ulaşmak için bir meşale bulmuş olur. İyi veya kötü insanların bu yollara girmelerinin sebeplerinden biri iyi veya kötü arkadaş edinmiş olmalarıdır.

Bey iyi olursa, halk da ona uyar, iyi ve güzel tavırlara, iyi bir ahlaka sahip olur. Beyler kendilerine iyi insanları yakın tutarlarsa kötüler de işlerinde iyi hareket etmeye mecbur olur. Beylerin etrafını kötüler çevirirse o memlekete bütünüyle kötüler hâkim olur. Kötü serbest kaldı mı iyi ortadan kaybolur; iyiler hâkim olursa her yerde, kötü ortadan kalkar. Beyler kötü olmadıkça o memlekette kötülerin yüzü aydınlanmaz; eğer halkın başında bulunan kimse iyi ise onun bütün memurları da iyi olur; böylece o ülkenin halkı zenginleşir ve dünya düzelir.

Aydoldu:

— Bunu anladım, iyiliği insanlar iyi olarak tanır ve yararlı olduğu için yapılmasını isterler, lakin iyiliği isteyen kimse onu nasıl elde edebilir?

Hükümdar:

— İyi, seçkin bir şeydir. Seçkin olanı ancak bu niteliğe sahip olanlar ister. Seçkin, kıymetli ve nadide olanı gerçekleştirmek herkes için zordur. Kötülük de, onu işleyen de değersizdir; değersiz olana ise kimse bakmaz. İpekli kumaş kıymetli olduğu için baş köşede duruyor! İyilik, yokuş tırmanmak gibidir, zorluk çekilir: kötülük ise iniş gibidir, kolayca elde edilir. Bak güzel bir söz vardır bununla ilgili: İyi, yokuşa çıkmak gibidir, herkes bu işi yapamaz; yokuşa tırmanmayan adam yükselemez.

Aydoldu:

— Ey kutlu hükümdar, iyinin bir kusuru var mıdır?

Hükümdar:

— Kötüler iyilikte kimi kusurlar bulurlar. Derler ki, kötü olmasa iyi yapacak iş bulamaz. Oysa iyi kötüye bakmaz. İyilik yapmak isteyen daima iyilik eder. Sadece bugünlük rahatını düşünen kötülük işler, fakat yarın sıkıntı çeker.

Yusuf Has Hacib
(Haz. Hayati DEVELİ)
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Metni okurken not aldığınız anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime gruplarının anlamlarını tahmin ediniz. Belirlediğiniz kelime veya kelime gruplarının anlamlarını *TDK Güncel Türkçe Sözlük*'ten bularak ilgili alanlara yazınız ve tahminlerinizle karşılaştırarak kontrol ediniz.

Kelime veya Kelime Grubu	Tahminim ve Sözlük Anlamı
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:
.....	Tahminim: Sözlük Anlamı:

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Kutadgu Bilig” metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Hükümdarın gümüş tahtının üç ayaklı olmasının sebebi nedir ve bu durum neyi simgelemektedir?
2. Hükümdarın yanında bulunan “şeker” ve “acı ilaç” neyi temsil etmektedir? Hükümdar bunları hangi durumlar için kullanmaktadır?
3. Hükümdar Gündoğdu’nun kendi karakterini güneşe benzetmesinin sebepleri nelerdir?
4. Metne göre “doğru insan” kimdir? Hükümdar doğruluğu ve insanlığı nasıl tanımlamaktadır?
5. “İyilik yokuş tırmanmak gibidir, kötülük ise iniş gibidir.” sözüyle anlatılmak istenen temel düşünce nedir?
6. Arkadaş seçiminin insanın karakteri üzerindeki etkileri nelerdir? Metinde bu konu nasıl açıklanmıştır?

3. ETKİNLİK

A. Öyküleyici metinlerin serim bölümünde ne tür olay ve durumlara yer verilmelidir? Daha önce öğrendiğiniz bilgilerden hareketle aşağıdaki alana yazınız.

B. Okuduğunuz metnin serim bölümünün yazdığınız özellikleri taşıyıp taşımadığını inceleyiniz. İnceleme sonucunuzu aşağıda verilenler arasından işaretleyip gerekli alanları doldurunuz.

☐ Metnin serim bölümü iyi yapılandırılmıştır. Çünkü _____

☐ Metnin serim bölümü iyi yapılandırılmamıştır. Serim bölümünün yazdığım özellikleri taşıyabilmesi için şu şekilde değiştirilmesi gerekmektedir:

4. ETKİNLİK

A. Metni aklın, bilginin, adaletin toplum ve insan hayatındaki önemi bakımından inceleyiniz. İncelemenizden hareketle hükümdarın nasıl bir bakış açısına sahip olduğunu belirleyiniz.

B. "A" bölümünde belirlediğiniz bilgilerden hareketle adaletli bir yönetim anlayışının topluma etkisini düşününüz. Bu duruma günlük yaşamdan örnekler vererek kendi bakış açınızla aşağıdaki alana yazınız.

5. ETKİNLİK

A. Okuduğunuz metinde hükümdarın Aydoldu'yu ikna etmek için kullandığı ikna etme tekniklerini aşağıdakiler arasından seçiniz.

- ○ Toplumsal Kanıt
- ○ Sevgi (hoşlanma)
- ○ Otorite
- ○ Kıtlık (azlık)
- ○ Karşıtlık
- ○ Tutarlılık
- ○ Karşılıkta Bulunma
- ○ Uzlaşma

B. Seçtiğiniz ikna etme tekniklerinin birbirleriyle ve metinle ilişkisini sözlü olarak açıklayınız.

Karekodu okutarak “Dünya Çocuk Hakları Günü” adlı içeriği katılımlı dinleme/izleme yöntemine uygun olarak izleyiniz.

Dinleme/İzleme

- *İçeriğe bağlı etkinliklerin yönergelerine ve kullanacağınız yönteme göre izleme sırasında ihtiyaç duyacağınız yardımcı araç gereçleri belirleyip hazır bulundurunuz.*

6. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikten alınmış yandaki görseli inceleyiniz. Bu görselin izlediğiniz içeriğin hangi bölümünde yer aldığını ipuçlarından ve ön bilgilerinizden hareketle belirleyiniz.

B. İzlediğiniz içeriğe ait bu görselle verilmek istenen mesaj ne olabilir? Sözlü olarak açıklayınız.

7. ETKİNLİK

A. Dinlediğiniz/izlediğiniz içeriğin konusunu inceleyiniz. Aşağıdaki cümleleri içerikte ortaya konan düşünceye uygun olarak tamamlayınız.

- En doğal hakkım ..... değil mi?
- ..... şekilde büyümeye hakkım yok mu?
- ..... söz hakkım var mı?
- ..... benim de hakkım değil mi?
- Seni senden daha iyi koruyan .....
- Ayrım gözetmeksizin her çocuk ..... sahiptir.

B. İzlediğiniz içerikte ele alınan düşünceleri kendi bakış açınıza göre yorumlayınız.

Konuşma Vakti

8. ETKİNLİK

Öğretmeninizin rehberliğinde iki grup oluşturunuz. Kuralların hayatımızdaki yeri ve önemi hakkında verilen iki görüşten birini savunduğunuz bir tartışma gerçekleştiriniz.

Kurallar insanların özgürlüğünü kısıtlar.

Kurallar insanların özgürlüğünü korur.

A. Tartışmanızı yaparken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- *Görüşlerinizi mantıklı açıklama ve örneklerle destekleyiniz.*
- *Karşı grubun görüşlerinde doğru bulduğunuz bilgileri kabul ettiğinizi ifade ediniz.*
- *Tutarsız ve yanlış bilgilerin doğrularını nezaket kurallarına uygun şekilde düzeltiniz.*

B. Tartışma sırasında vereceğiniz tepkileri aşağıdaki açıklamalara dikkat ederek belirleyiniz.

- *Grup arkadaşlarınızı ve karşı grubu dikkatle dinleyip anlatılanları ve sorulan soruları kavramaya çalışınız.*
- *Karşı grubun sorularına uygun cevaplar veriniz, gerektiğinde siz de onlara soru sorunuz.*
- *Bağlama uygun olarak özgün yorum ve değerlendirmelerinizi dile getiriniz.*

C. Konuşmanızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini (oysaki, özellikle, başka bir deyişle, ilk olarak vb.) kullanınız.

9. ETKİNLİK

A. Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ikilemelerle örnekteki gibi tamamlayınız.

zar zor	uzun uzun	zaman zaman
karış karış	yavaş yavaş	az çok
eninde sonunda	ileri geri	aşağı yukarı

Bazı insanlar ihtiyaçlarına zar zor ulaştığı için bu durumu düzeltmek hepimizin sorumluluğudur.

Hep beraber Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni ..... inceledik.

Yöneticiler, çocukların sesine kulak vermek ve onların taleplerini dinlemek için ..... toplantılar düzenliyor.

Her çocuğun hakkını savunmak için ülkemizi ..... dolaşıp farkındalık yaratmalıyız.

Çocukların haksızlığa uğramamaları için verdiğimiz mücadele ..... başarıya ulaşacak.

Arkadaşlarıyla neşe içinde oynuyor, yere çizdiği çizgiler üzerinde ..... hareket ediyordu.

Toplumlar ..... çocukları anlamaya ve çocuk haklarını kabul etmeye başlıyor.

B. "A" bölümünde verilen örneklerden yararlanarak ikilemelerden üçünü seçiniz ve bunları birer cümlede kullanınız.

10. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki kutularda sınırlama işlevli söz varlıkları ve dil yapıları verilmiştir. Kutuların altındaki cümleleri bunlardan uygun olanlarla tamamlayınız.

-a kadar	-a dek	-a değin
-mak üzere	sadece	yalnız
ancak	fakat	artık
bundan sonra	yalnızca	sırf

Adil kişi karar verirken ..... gerçeği dikkate alır.

Doğru insan ..... sözlerinde değil davranışlarında da dürüst olur.

Aydoldu ..... doğruluk yolundan ayrılmamaya karar verdi.

Hükümdar adaletin anlamını anlat ..... Aydoldu'yu huzuruna çağırdı.

Aydoldu, konuşmanın sonun ..... dikkatini kaybetmedi.

Çocukluğundan bugün ..... adalete bağlı yaşamıştı.

B. "A" bölümünde verilen örneklerden yararlanarak sınırlama işlevli söz varlıkları ve dil yapılarından üçünü seçiniz ve birer cümlede kullanınız.

Yazma Vakti

11. ETKİNLİK

Her çocuğa, kendisine karşı sorumluluklarını yerine getirdiğinde içindeki birikimi artan bir gelecek kumbarası verildiğini hayal edin. Ancak çocuk ödevlerini ertelediğinde, dijital araçlarla gereğinden fazla zaman geçirdiğinde, sağlıksız beslendiğinde ve geç uyuduğunda bu kumbaradaki birikim azalmaktadır. Bu kumbaradaki birikim ne kadar fazla olursa çocuğun geleceği de o kadar parlak olacaktır. Aradan biraz zaman geçer. Çocuğun kumbaradaki birikimi zaman zaman çoğalıp zaman zaman da azalmaktadır.

Bir akşam çocuğa verilen kumbara konuşmaya başlar ve son zamanlardaki davranışları nedeniyle birikiminin giderek azaldığını söyler. Ardından artık bu birikimi korumak istemediğini ifade eder. Bunun üzerine çocuk, kumbaradaki birikimin azalmasına sebep olan davranışlarını gözden geçireceğini söyleyerek kumbarayı kararından vazgeçirmeye çalışır.

A. Kumbara ile çocuğun arasında geçen eğlenceli diyaloglardan oluşan öyküleyici bir metin yazınız. Metninizi yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Çocuk ve kumbara karakterinin yanında istediğiniz kadar özgün karakter oluşturunuz.*
- *Olay örgüsü ve diyalogları kurgularken hayal gücünüzü ve çevrenizdeki çocukların tutumlarına ilişkin gözlemlerinizi birleştiriniz.*
- *Çocuğun yaşadığı soruna özgün bir çözüm bulunuz.*

B. Metninizi yazarken açık ve anlaşılır bir dil kullanmaya özen gösteriniz. Aynı zamanda yazınızı zenginleştirecek ve eğlenceli hâle getirecek şekilde deyim, mecazlı ifade ve söz sanatlarından yararlanınız.

Gelecek Derse Hazırlık

Dünya barışına katkıda bulunan kişi veya kurumlara verilen barış ödülleri (Nobel Barış Ödülü, Uluslararası Çocuk Barış Ödülü vb.) hakkında güvenilir basılı ve dijital kaynaklardan araştırma yapınız. "Ödülün amacı nedir ve ödül kimlere verilir?", "Adaylar nasıl belirlenip seçilir?", "Kazanana ne tür bir ödül, ne zaman takdim edilir?" sorularına yönelik bilgi toplayınız.

A. Gelecek dersin "Konuşma Vakti"nde paylaşmak üzere topladığınız bilgileri içeren bir sunum hazırlayınız. Sunumunuzun hazırlığında aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Sunumunuzda nelerden bahsedeceğinizi planlayınız.*
- *Planınıza uygun olarak konuşmanızı hazırlayınız.*
- *Konuşmanız sırasında kullanmak üzere çoklu ortam ögeleri hazırlayınız.*
- *Çoklu ortam ögelerini kullanarak sunumunuzun provasını yapınız.*

B. Konuşmanız sırasında kullanacağınız çoklu ortam ögelerini hazırlarken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- *Konuşmanızın içeriğine uygun çoklu ortam ögelerini (fotoğraf, şema, video vb.) belirleyiniz.*
- *Belirlediğiniz ögeleri hangi amaçla (konuşmanızla eş anlam oluşturma, anlamı destekleme vb.) kullanacağınıza karar veriniz.*
- *Seçtiğiniz ögeleri basılı materyallere veya bilgisayar sunusuna dönüştürüp kullanıma hazır hâle getiriniz.*

HAZIRLIK VAKTİ

1. Hak ve sorumluluk kavramları hakkındaki düşüncelerinizi günlük hayattan örneklerle açıklayınız.
2. Bir toplumda insanların birbirine ve diğer canlılara karşı saygılı olması o toplumun yaşamını nasıl etkiler? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- *Metni tür özelliklerine uygun okuyunuz.*
- *Metni okurken ihtiyacınız olabilecek sözlük, yazım kılavuzu gibi materyalleri yanınızda bulundurunuz.*

SİYAH İNCİ

Siyah İnci, yaşamının ilk yıllarını annesiyle birlikte, iyi kalpli sahibinin koruması altında geçirmiş; bu süreçte annesinden değerli öğütler almıştır. Dört yaşına ulaştığında ise sahibinin şefkatli ve sabırlı yaklaşımı sayesinde, koşum takımlarına zamanla alışarak başarılı bir eğitim sürecinden geçmiştir. Eğitiminin son aşamasında demiryolu yakınındaki bir otlağa gönderilen Siyah İnci, burada ilk başta ürkmesine neden olan gürültülü ve dumanlı lokomotiflere de zamanla alışmış; böylece gereksiz yere korkmayan, uysal ve güvenilir bir at olma yolunda eğitimini başarıyla tamamlamıştır.

Güzel Bir Başlangıç

Seyisin adı John Manly'di (Con Menli). Karısı ve çocuğuyla birlikte ahırların yakınındaki kulübede yaşıyordu. Ertesi sabah beni avluya götürüp güzelce tımarladı. Tam bölmeme giriyordum ki Bay Gordon (Gordın) beni görmeye geldi. Çok memnun olmuşa benziyordu. "John," dedi. "Yeni atı bu sabah denemeyi düşünüyordum ama başka işlerim çıktı. Kahvaltıdan sonra onunla bir gez bakalım, koru ve Highwood'dan (Hayvud) geçip su değirmeni ve nehrin kenarından geri dön, hızı nasılmış görürüz."

"Olur efendim," dedi John. (…) Parka geldiğimizde bana kırbacıyla hafifçe dokundu ve muhteşem bir şekilde dörtnala gittik.

Korudan geri dönerken yürüyüş yapan Bay ve Bayan Gordon'la karşılaştık, karıkoca durduğunda John üzerimden indi.

"Ee, John, bizim at nasılmış?"

"Birinci sınıf efendim," diye karşılık verdi John, "bir ceylan kadar hızlı, üstelik çok da iyi huylu, dizginlere hafifçe dokunduğumda bile ne yapacağını anlıyor. (...)

"Çok iyi," dedi Bay Gordon. "Onu yarın bizzat deneyeceğim."

Ertesi gün sahibimin önüne çıkarıldım. Annemin ve eski iyi sahibimin öğütlerini hatırlayarak yapmamı istediği şeyleri harfiyen yerine getirmeye çalıştım. Yeni sahibim atını düşünen iyi bir biniciydi. Eve döndüğünde Bayan Gordon kapıda onu bekliyordu.

"Ee hayatım, onu nasıl buldun?" diye sordu karısı.

"Tam John'un söylediği gibi," diye karşılık verdi. "Daha iyi huylusunu görmedim şimdiye kadar. Ona ne ad vereceğiz?"

(…) Adını Siyah İnci koymaya ne dersin?"

"Siyah İnci – evet, neden olmasın, bence bu ona çok uygun bir isim. Sen de istiyorsan adı bu olsun."

Böylece adım da koyulmuş oldu.

(…)

Dürüst Bir Konuşma

Birtwick'te (Bırtvik) vakit geçirdikçe böylesine bir yerde yaşadığım için giderek daha gururlu ve mutlu oluyordum. Sahibimiz ve hanımımızı tanıyan herkes onları seviyor ve saygı duyuyordu. Yalnızca insanlara karşı değil, tüm canlılara, atlara ve eşeklere, köpeklere ve kedilere, koyunlara ve kuşlara karşı da iyi ve merhametliydiler. Hizmetkârları da onlarla aynı tutumu benimsemişti. Köydeki çocuklardan biri bir hayvana zalimlik yapacak olsa haberi ânında malikâneye ulaşırdı.

Bay Gordon ve eski sahibim dediklerine göre yirmi yılı aşkın bir süredir araba atlarına takılan sabit gem kayışının ortadan kalkması için çalışmıştı ve yaşadığımız bölgede artık bunlar pek az kullanılıyordu. Bazen Bayan Gordon başı yukarıda tutulduğu halde ağır yük taşıyan bir at gördüğünde arabayı durdurup iner ve tatlı sert sesiyle sürücüyü yaptığının gereksiz olduğuna dair ikna etmeye çalışırdı.

Hanımımız karşısında kimsenin direnebileceğini sanmıyordum. Keşke bütün hanımlar onun gibi olsaydı. Bir sabah eve doğru ilerlerken güçlü kuvvetli bir adamın sürdüğü, ufak tefek doru bir midillinin çektiği bir hafif arabayla karşılaştık. Doru midillinin ince bacakları, asil ve hassas bir yüzü ve başı vardı. Koru kapılarına geldiklerinde bu ufak tefek yaratık oraya yöneldi, adamsa tek kelime etmeden atın başını öyle ani ve şiddetli çevirdi ki neredeyse onu devirecekti. (…)

Midilli ileri atıldı ama adam güzel atı neredeyse çenesini kıracak kadar sertçe zapt etti, (…) Bu korkunç bir manzaraydı, o küçük narin ağzın gem kayışı yüzünden korkunç bir acı çektiğini biliyordum. Sahibim bana işaret edince bir saniye içinde yanlarına ulaştık.

"Sawyer," (Soyır) diye haykırdı Bay Gordon sert bir sesle, "o midillinin bir canı yok mu?"

"Et, kemik ve huysuzluktan," dedi adam, "kendi kafasının dikine gitmeyi pek seviyor, bu da bana hiç uymuyor." Çok öfkelenmiş gibi konuşuyordu.

"Sence böyle davranırsan senin istediğini yapar mı peki?" dedi sahibim sert bir sesle.

"Öyle dönmesine gerek yoktu; dümdüz yola devam etmeliydi!" dedi adam kaba bir tavırla.

"O midilliyle benim evime pek çok kez geldin," dedi sahibim. "Yine oraya gitmeyeceğini nereden bilsin, yolunu değiştirmesi onun ne kadar akıllı ve güçlü hafızaya sahip bir hayvan olduğunu gösteriyor. Ama bunun konumuzla ilgisi yok. Böyle öfkeye kapılmak atından çok sana zarar verir, herkes davranışlarıyla yargılanır."

Sahibim beni eve doğru ağır ağır yürüttü, sesinden bu olayın onu çok üzdüğünü anlamıştım.

Anna SEWELL (Ana SÛIL)

(Çev. Berna SEDEN)

(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

Okuduğunuz metinden alınmış bazı kelime veya kelime grupları aşağıda verilmiştir. Bu kelime veya kelime gruplarının anlam ilişkilerini belirlemek için aşağıdaki alanları doldurunuz.

ileri atılmak

- Metindeki Anlamı:
- Sözlükteki Anlamı:
- Çağrıştırdığı Kelimeler:

merhamet

- Metindeki Anlamı:
- Sözlükteki Anlamı:
- Çağrıştırdığı Kelimeler:

midilli

- Metindeki Anlamı:
- Sözlükteki Anlamı:
- Çağrıştırdığı Kelimeler:

öfkeye kapılmak

- Metindeki Anlamı:
- Sözlükteki Anlamı:
- Çağrıştırdığı Kelimeler:

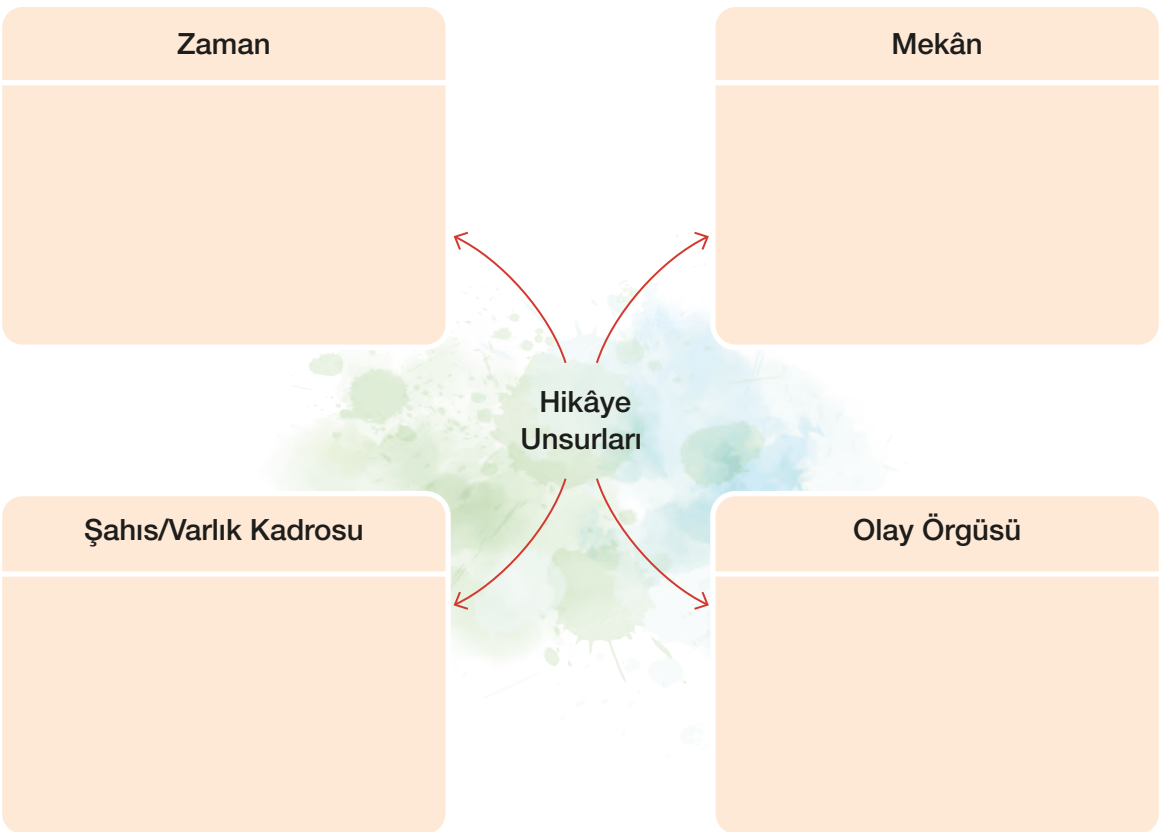
2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları “Siyah İnci” metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. John’un Siyah İnci ile ilgili izlenimleri nelerdir?
2. Bay Gordon’ın sabit gem kayışının kaldırılması için çalışmasının nedeni nedir?
3. Bay Gordon’ın Sawyer’a verdiği mesaj nedir?
4. Metinde geçen olayların Siyah İnci’nin gözünden anlatılması metne nasıl bir özellik kazandırmıştır?
5. Sizce Bay Gordon’ın hayvanlara karşı davranışları neden örnek alınmalıdır? Açıklayınız.

3. ETKİNLİK

“Siyah İnci” metnindeki hikâye unsurlarını belirleyerek aşağıdaki kutucuklara yazınız ve bu unsurların birbiriyle ilişkisini sözlü olarak açıklayınız.

4. ETKİNLİK

Midilli ileri atıldı ama adam güzel atı neredeyse çenesini kıracak kadar sertçe zapt etti, (…) Bu korkunç bir manzaraydı, o küçük narin ağzın gem kayışı yüzünden korkunç bir acı çektiğini biliyordum. Sahibim bana işaret edince bir saniye içinde yanlarına ulaştık.

"Sawyer," (Soyır) diye haykırdı Bay Gordon sert bir sesle, "o midillinin bir canı yok mu?"

"Et, kemik ve huysuzluktan," dedi adam, "kendi kafasının dikine gitmeyi pek seviyor, bu da bana hiç uymuyor." Çok öfkelenmiş gibi konuşuyordu.

"Sence böyle davranırsan senin istediğini yapar mı peki?" dedi sahibim sert bir sesle.

"Öyle dönmesine gerek yoktu; dümdüz yola devam etmeliydi!" dedi adam kaba bir tavırla.

"O midilliyle benim evime pek çok kez geldin," dedi sahibim. "Yine oraya gitmeyeceğini nereden bilsin, yolunu değiştirmesi onun ne kadar akıllı ve güçlü hafızaya sahip bir hayvan olduğunu gösteriyor. Ama bunun konumuzla ilgisi yok. Böyle öfkeye kapılmak atından çok sana zarar verir, herkes davranışlarıyla yargılanır."

A. "Siyah İnci" adlı metinden alınan bu bölümde Bay Gordon'ın hitap etme biçimini ve kurduğu cümleleri Sawyer'la yaşadığı olay bakımından inceleyiniz. Bunlardan Sawyer'ın, olayın yaşandığı andaki niyetini gösteren kanıtlar toplayınız. Topladığınız kanıtları aşağıya yazınız.

B. Deneyimlerinizi kullanarak insanların hangi durumlarda parçadaki gibi bir üslupla karşısındakine yaklaştığı konusunda arkadaşlarınızla fikir alışverişinde bulununuz.

C. Sawyer'ın olay anındaki niyeti konusunda sınıfça ulaştığınız sonucu ve gerekçelerinizi aşağıdaki alana yazınız.

Değerlendirelim

Okumanızı tema sonunda yer alan "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

5. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Her çocuğun güvenli ve sağlıklı bir ortamda yaşama hakkı vardır. Eğitim görmek, oyun oynamak, dinlenmek ve düşüncelerini ifade edebilmek tüm çocuklar için temel haklardandır.

Bir çocuk, fikrini özgürce söyleyebildiğinde kendini değerli hisseder. Dinlenildiğinde, anlaşıldığında kendine olan güveni artar. Okula gidebildiğinde, oyun oynayabildiğinde, sorular sorabildiğinde büyüyüp gelişir ve güçlenir.

Haklarımız bizi birbirimize bağlayan bir köprüdür. Kimse bir diğerinden daha az hakka sahip değildir. Farklılıklarımız olabilir ama haklarımız eşittir.

Çocukların kendilerini özgürce ifade edebildiği, eşit şekilde öğrenebildiği, mutlu ve sağlıklı yaşadığı bir dünya, daha adil bir dünya demektir.

B. Okuduğunuz metinden ve ön bilgilerinizden hareketle aşağıdaki kavramlardan ne anladığınızı yazınız.

Güven: _____

Hak: _____

Eşitlik: _____

C. Metnin ana fikri nedir? Metni okuduktan sonra çocuk hakları konusundaki düşüncelerinizde ne gibi değişiklikler oldu? Açıklayınız.

6. ETKİNLİK

A. İklim değişikliği ile çocuk hakları ve çevre arasındaki ilişkiyi anlatan bir medya metninin hangi özelliklere sahip olması gerektiğini düşününüz.

B. Yukarıda verilen afişi "A" maddesindeki düşüncelerinize göre hedef kitleye ve amaca uygunluk açısından inceleyiniz. Ulaştığınız sonuçları arkadaşlarınızla sözlü olarak paylaşınız.

Konuşma Vakti

7. ETKİNLİK

"Gelecek Derse Hazırlık" bölümünde hazırlığını yaptığınız sunumu gerçekleştiriniz. Sunumunuzu yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Ses ve beden dilinizi arkadaşlarınızın sizi daha iyi anlamasını sağlayacak şekilde kullanınız.*
- *Arkadaşlarınızdan gelen soruları nezaketle cevaplayınız ve varsa siz de onlara sorularınızı yöneltiniz.*
- *Sunumunuzu tamamladıktan sonra konuşmanızın içeriğini, dil ve anlatımınızı değerlendiriniz.*
- *Konuşmanızda uygun selamlama ve sonlandırma ifadeleri kullanınız.*

Karekodu okutarak "Dünya sanatının ahengini bozan çevre kirliliğine dur diyeceğiz." adlı içeriği izleyiniz. İzlediğiniz içerikten hareketle 8. etkinliği yapınız.

Dinleme/İzleme

8. ETKİNLİK

İzlediklerinizden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. İzlediğiniz içerikte problem olarak gördüğünüz durumlar nelerdir? Bu problemlerin ortaya çıkma nedenlerini açıklayınız.
2. İzlediğiniz içerikte belirlediğiniz problemleri arkadaşlarınızla fikir alışverişi yaparak bu problemlere yönelik birkaç alternatif çözüm önerisi bulup aşağıdaki alanlara yazınız.

1. Öneri: .....
.....
.....

2. Öneri: .....
.....
.....

3. Öneri: .....
.....
.....

3. Sınıfça belirlediğiniz öneriler üzerinde düşünüp size göre en uygun olanını belirleyiniz. Bu önerinin neden en uygun öneri olduğunu gerekçeleriyle sözlü olarak açıklayınız.

Erişelim

Karekodu okutarak "Sınırlama ve Olumsuzluk İşlevli Söz Varlıkları" etkinliğini yapınız.

Etkileşimli İçerik

Yazma Vakti

9. ETKİNLİK

İnsan hakları veya çocuk hakları ile ilgili bir yazı okuduğumuzda, bir film veya belgesel izlediğimizde sıklıkla "eşitlik ve adalet" kavramlarının kullanıldığını görürüz. Bu iki kavramın zaman zaman karıştırıldığını da görebilmekteyiz. Bu gibi durumlarda uzmanlar "Eşitlik herkese aynı ayakkabıyı vermektir, adalet ise herkese ayağına uyan ayakkabıyı vermektir." sözü ile iki kavramın farkını ortaya koymaya çalışmaktadır.

A. Siz de bu iki kavramı karşılaştırmalı olarak ele alan bir metin yazınız. Metninizde kimlere hitap edeceğinizi seçiniz. Yazınızı başlatıp sonlandırırken hitap edeceğiniz gruba uygun selam ve hitap ifadelerini kullanınız.

B. Metninizi yazarken uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini; karşılaştırma, benzerlik ve zıtlık bildiren dil yapılarını ve söz varlığı unsurlarını kullanınız.

Gelecek Derse Hazırlık

Dünyada ve ülkemizde "çocuk hakları" ile ilgili çalışma yapan kurumlardan birini seçiniz. Seçtiğiniz kurumun ne zaman, hangi amaçla kurulduğunu; geçmişte ve günümüzde çocuk hakları konusunda ne tür faaliyetler yaptığını araştırınız. Elde ettiğiniz bilgileri not ediniz ve bir sonraki dersin "Yazma Vakti"nde kullanmak üzere hazır bulundurunuz.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Çocukların, yetişkinlerin sahip olduğu haklardan farklı hakları olabilir mi? Arkadaşlarınızla tartışınız.
2. Aşağıdaki durumları karşılarında verilen haklarla eşleştiriniz.

a) Düşüncelerini özgürce söyleyebilmek

b) Sağlıklı bir çevrede büyümek

c) Eşit ve ücretsiz eğitim olanaklarına sahip olmak

◯	Yaşama ve Gelişme Hakkı
◯	İfade Özgürlüğü Hakkı
◯	Eğitim Hakkı
◯	Sağlık Hakkı

- *Karekodu okutarak "Çocuk Hakları Sözleşmesi" adlı içeriği izleyiniz. İzleme sırasında anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime gruplarını ve ilk kez duyduğunuz kavramları 1. etkinliğe not ediniz.*

EBA

Dinleme/İzleme

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

1. ETKİNLİK

Not aldığınız kelime veya kelime gruplarının ve kavramların anlamlarını dinlediğiniz içeriğin bağlamından yararlanarak tahmin ediniz. Tahminlerinizi *TDK Güncel Türkçe Sözlük*'ten kontrol ediniz. Tahminleriniz doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

Anlamını bilmediğim kelime veya kelime grupları	Tahminim ve sözlük anlamı	Tahminimin doğruluğu (D/Y)
	Tahminim:	
	Sözlük Anlamı:	
	Tahminim:	
	Sözlük Anlamı:	

İlk kez duyduğum kavramlar	Kavramın anlamı ile ilgili tahminim/Kavramın anlamı	Tahminimin doğruluğu (D/Y)
	Kavramın anlamı ile ilgili tahminim:	
	Kavramın anlamı:	
	Kavramın anlamı ile ilgili tahminim:	
	Kavramın anlamı:	

2. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikteki ipuçlarından hareketle aşağıdaki cümleleri tamamlayınız.

Dünyadaki tüm çocuklar ve gençler ..... yaşına kadar bazı haklara sahiptir. Bu haklar çocukların ..... yaşamasını, ... ve düşüncelerini ..... ifade edebilmesini amaçlıyor. Hepimizin haklarına erişebildiği bir dünya sizce de harika değil mi? Öncelikle hepimiz ..... yaşama, ... ve ..... hakkına sahibiz. Bu sözleşmeye göre her çocuğun doğar doğmaz ..... sahibi olma hakkı var. Bir ülkenin ..... olma ve ..... sahip olma hakkı var. Yaşadığımız yerden ayrılmak zorunda kalsak bile kimse bizi ..... götüremez. Bizi ilgilendiren konularda düşüncelerimizi ..... hakkımızdır. Bu hakkımızı kullanırken başkalarının ..... etmemeliyiz.

B. Tamamladığınız cümlelerden hareketle içeriğin konusunu belirleyiniz ve sözlü olarak açıklayınız.

3. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikte kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirleyiniz. Belirlediğiniz düşünceyi geliştirme yollarını ve metnin anlamına olan katkısını aşağıdaki ilgili bölümlere yazınız.

Kullanılan düşünceyi geliştirme yolları	Anlama olan katkısı

4. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikte geçen önemli bulduğunuz bilgileri belirleyiniz. Belirlediğiniz bilgileri düşünce akışına uygun sıralayarak metni kendi cümlelerinizle özetleyiniz.

İçerikte geçen önemli bilgiler: _____

_____

_____

Özet: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

5. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikten hareketle "çocuk hakları" kavramının sizde çağrıştırdığı ifadeleri aşağıdaki kutucuklara yazınız.

.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	

İçeriği izlemeden önce 6. etkinlikteki tahminde bulunma bölümünü yapınız. Ardından karekodu okutarak "Engelli Çocukların Hakları Sözleşmesi" adlı içeriği izleyiniz. İzlediğiniz içerikten hareketle 6. etkinliği tamamlayınız.

Dinleme/İzleme

6. ETKİNLİK

İzleyeceğiniz "Engelli Çocukların Hakları Sözleşmesi" adlı içeriğin başlığından hareketle içeriğin konusu ile ilgili tahminde bulununuz. İçeriği izledikten sonra tahminlerinizin doğruluğunu kontrol ediniz.

İçeriğin başlığından hareketle konusuna dair tahmininiz: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

İzlediğiniz içeriğin konusu: .....
.....
.....
.....
.....

Tahmininizin doğruluğu: .....
.....

7. ETKİNLİK

İzlediğiniz içeriği tür, nitelik, gerçek-hayal ürünü olma durumu, öznellik-nesnellik, öncelik-sonralık vb. özelliklerinden birine göre inceleyiniz. İçeriği belirlediğiniz ölçütten hareketle sınıflandırınız ve ortaya çıkan grupları adlandırınız. Sınıflandırma sonuçlarınızı liste, tablo, grafik veya şekillerden uygun olanıyla hazırlayarak aşağıdaki alana yazınız.

Cümleler	.....	.....
.....		
.....		
.....		
.....		

8. ETKİNLİK

İzlediğiniz içeriğin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini belirleyiniz. Bu bölümlerde neler anlatıldığını uygun boşluklara yazınız. Bölümlerin birbirleriyle olan bağlantısını sözlü olarak açıklayınız.

Giriş: _____

_____

_____

Gelişme: _____

_____

_____

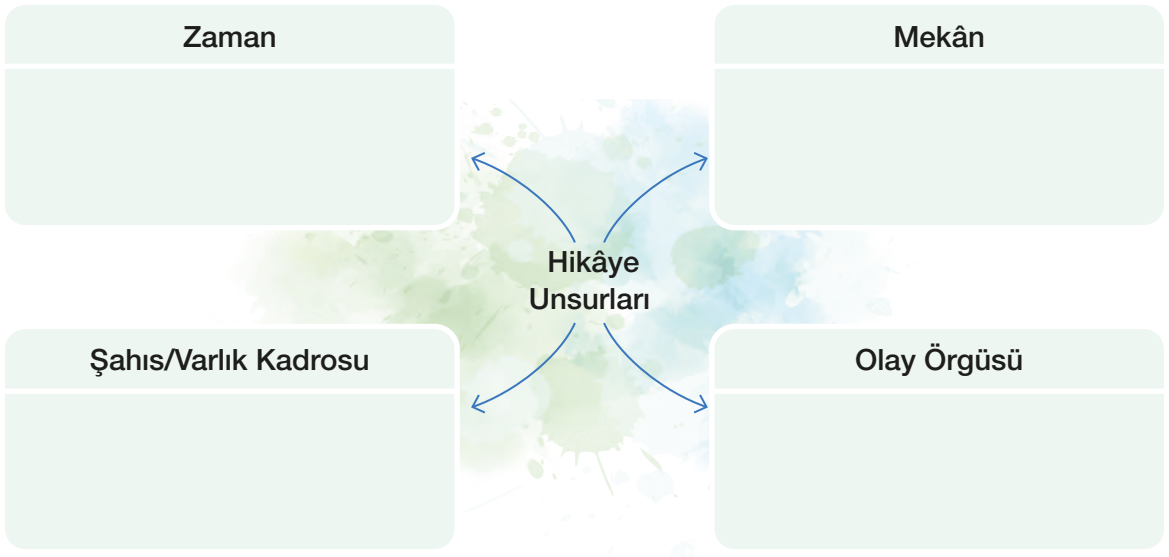
Sonuç: _____

_____

_____

9. ETKİNLİK

A. İzlediğiniz içerikte anlatılan hikâye unsurlarını belirleyerek aşağıdaki kutucuklara yazınız.

B. Hikâye unsurlarının birbirleriyle bağlantısını belirleyiniz. Bu unsurlar arasındaki etkileşimi (zamanın kahramanla, mekânın olayla vb.) sözlü olarak açıklayınız.

10. ETKİNLİK

A. Daha önce izlediğiniz "Çocuk Hakları Sözleşmesi" ile "Engelli Çocukların Hakları Sözleşmesi" içeriklerini gerek duyarsanız yeniden izleyiniz. İçeriklerdeki karşılaştırılabilir unsurları belirleyerek aşağıdaki tablonun "Unsurlar" bölümüne ekleyiniz ve belirlediğiniz unsurların hangi içerikte yer aldığını işaretleyiniz.

Unsurlar	Çocuk Hakları Sözleşmesi	Engelli Çocukların Hakları Sözleşmesi
Gerçek fotoğraflara yer verilmiştir.		
Görsel ögeler siyah beyaz ağırlıklıdır.		
Farklı yaş gruplarından kişilere yer verilmiştir.		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

B. Tablonuzdan hareketle iki içeriğin benzerlik ve farklılıklarını defterinize listeleyiniz.

Değerlendirelim

Dinlemenizi/izlemenizi tema sonunda yer alan "Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Formu"nu kullanarak değerlendiriniz.

Konuşma Vakti

11. ETKİNLİK

A. Dünya genelinde her on çocuktan biri eğitim hakkından mahrum kalmaktadır. Tüm ülkelerin ve yetişkinlerin çocuklara karşı sorumluluklarını eksiksiz yerine getirmesi durumunda gelecekte nasıl bir dünya inşa edilebileceğine yönelik tahminlerinizi içeren bir konuşmayı aşağıdaki açıklamalara göre yapınız.

- *Eğitimin insanlara neler kazandırdığına dair bilgi ve gözlemlerinizi düşününüz.*
- *Tahminlerinizi bu bilgi ve gözlemlerinize dayalı olarak yapınız.*
- *Tahminlerinizi mantıklı bir şekilde gerekçelendirerek konuşmanıza aktarınız.*

B. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Konuşmanıza uygun selam, hitap ifadeleriyle başlayınız ve konuşmanızı uygun ifadelerle sonlandırınız.*
- *Konuşmanız sırasında arkadaşlarınız söz isterse uygun zamanda onlara söz veriniz.*
- *Arkadaşlarınızdan gelen sorulara nezaketle cevap veriniz.*

C. Tema boyunca öğrendiğiniz yeni kelime veya kavramları konuşmanızı zenginleştirecek şekilde kullanmaya özen gösteriniz.

Yazma Vakti

12. ETKİNLİK

A. "Gelecek Derse Hazırlık" bölümünde seçtiğiniz ve hakkında araştırma yaptığınız "çocuk hakları" konusunda çalışma yapan kurumu tanıtan bir yazı yazınız. Metninizi açıklayıcı metin yapısına uygun olarak planlayınız. Bu süreçte araştırmanız sonucu edindiğiniz bilgi ve deneyimleri yazma amacınız, konunuz, hedef kitleniz ve içeriğinizle ilişkilendirmeye dikkat ediniz. Planınızı aşağıdaki alana yapınız, metninizi defterinize yazınız. Yazdığınız metni sınıf panosunda sergileyiniz.

B. Metninizi yazarken tanımlama, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, tanık gösterme ve sayısal verilerden yararlanma gibi düşünceyi geliştirme yollarından uygun olanlarını seçip kullanınız.

Gelecek Derse Hazırlık

Çevrenizde çocukların hakları olduğu hâlde yeterince faydalanamadıkları bir alanı veya imkânı (oyun alanı, park, spor salonu, kütüphane vb.) tespit ediniz. Sonraki dersin 'Yazma Vakti' etkinliğine hazırlık olması amacıyla bu durumun nedenlerini ve bu durumda neler yaşandığını gözlemleyerek not ediniz.

HAZIRLIK VAKTİ

1. Toplumsal huzuru sağlamak ve devam ettirmek için her birimize düşen sorumluluklar nelerdir? Düşüncelerinizi açıklayınız.
2. Çok önemli bir konuda karar verici konumunda olsanız bu kararı verirken birilerine danışma ihtiyacı duyar mısınız? Nedenleriyle açıklayınız.

- *Metni uygun bir okuma yöntemi seçerek okuyunuz.*

ÜÇ SORU

Zamanın birinde bir kral, eğer bir işe başlamanın doğru zamanını; kimlerin sözü dinlenecek doğru insanlar, kimlerin uzak durulacaklar olduğunu; ve hepsinden önemlisi, yapılacak en önemli şeyin ne olduğunu bilebilse üstleneceği hiçbir işte başarısız olmayacağı düşüncesine kapılmış.

Aklına böyle bir düşünce gelince, krallığının dört bir yanına haber salmış. Kim, kendisine her iş için uygun vaktin hangisi, en gerekli insanların kimler olduğunu, yapılacak en önemli şeyi nasıl bilebileceğini öğretirse ona büyük bir ödül verecekmiş.

Bilginler kralın huzuruna varmışlar, ancak hepsi sorulara farklı cevaplar vermişler.

İlk soruya cevaben kimi, her işin doğru zamanını bilmek için işe başlamadan önce günler, aylar ve yılların olduğu bir çizelge çıkartıp buna harfiyen uyarak yaşamak gerektiğini, her şeyin ancak böyle tam vaktinde yapılabileceğini söylemişler. Öbürleri, her şey için uygun vakte önceden karar vermenin mümkün olmadığını; insanın kendisini boş uğraşlara kaptırmadan, etrafında olup bitenlerle daima meşgul olması gerektiğini, o zaman en lüzumlu şeyi yapabileceğini iddia etmişler. Yine kimi bilginler, kral, etrafında olup bitenlere dikkat kesilse de tek bir insanın her hareket için doğru vakte karar vermesinin mümkün olmadığını, kendisine her şeyin doğru zamanını belirlemede yardımcı olacak bilge adamlardan oluşan bir danışma kurulu kurmasını tavsiye etmişler.

Bunun üzerine başka bilgeler, danışma kurulu gündemine sunulmayı beklemeden, tek bir kişinin hemen karar vermesi gereken bazı meselelerin olabileceğini söyleyerek öncekilere karşı çıkmışlar. "En uygun zamanın ne olduğuna karar vermek için insanın, olacakları önceden bilmesi gerekir. Bunu da yalnızca sihirbazlar bilebilir. Bu yüzden, her hareketin doğru zamanını öğrenmek isteyenin sihirbazlara başvurması gerekir."

İkinci soruya verilen cevaplar da yine böyle çeşit çeşitmiş. Bir kısmına göre en gerekli kişiler savaşçılarken; bazıları kralın en çok ihtiyaç duyduğu kişilerin kurul üyeleri, bazıları rahipler, kimileri de hekimler olduğunu iddia etmiş.

En önemli işin ne olduğu sorusuna bazıları, dünyadaki en önemli şeyin bilim olduğu cevabını vermiş. Kimi savaş becerisi derken, kimi de dini ibadetler olduğunu savunmuş.

Tüm cevaplar birbirinden farklı olunca kral, bunların hiçbirini kabul etmemiş ve kimseye ödül vermemiş. Ama hâlâ sorularının doğru cevaplarını bulma arzusunda olduğundan, bilgeliğiyle meşhur bir keşişe danışmaya karar vermiş.

Keşiş, dışına hiç çıkmadığı bir ormanda yaşar, sıradan halktan başkasını da kabul etmezmiş yanına. Bu yüzden kral, bir köylü gibi görünmek için sade kıyafetler geçirmiş üzerine, keşişin kulübesine varmadan atından inmiş, muhafızını ardında bırakıp yola yalnız devam etmiş.

Kral yanına gittiğinde keşiş, kulübesinin önündeki toprağı kazıyormuş. Kralı görünce selamlamış ve kazmaya devam etmiş. Keşiş, zayıf ve kuvvetsiz olduğu için küreğini toprağa her vuruşunda azıcık bir toprak çıkarıyor, soluk soluğa kalıyormuş.

Kral, yanına gitmiş ve şöyle demiş:

"Şu üç soruyu cevaplaman için sana geldim bilge keşiş: Doğru zamanda doğru işi yapmayı nasıl öğrenebilirim? En çok ihtiyacım olan insanlar kimlerdir ve kimlere daha çok kulak vermeliyim? Ve en önemli olan, dikkatimi en çok dikkat vermem gereken işler nelerdir?"

Keşiş, kralı dinlemiş ama cevap vermeden avcuna tükürmüş ve yeniden kazmaya başlamış.

"Yoruldun," demiş kral, "küreği bana ver de biraz ben kazayım."

"Sağol" diyerek küreği krala vermiş keşiş, kendisi de yere oturmuş.

Kral, iki tarh kazdıktan sonra duraksayıp sorularını tekrar etmiş.

Keşiş, yine cevap vermemiş. Kalkmış, elini küreğe uzatarak şöyle demiş:

"Şimdi sen dinlen, biraz da ben çalışayım."

Ama kral küreği bırakmamış, kazmaya devam etmiş. Bir saat geçmiş, bir saat daha. Güneş ağaçların ardında batmaya başlamış, sonunda kral küreği toprağa saplayıp:

"Ey bilge! Buraya sorularıma cevap almaya geldim. Eğer verecek bir cevabın yoksa söyle de evime döneyim."

"Biri koşarak bu tarafa geliyor, bakalım kimmiş." demiş keşiş.

Kral arkasına dönünce ormanın içinden sakallı bir adamın koşarak gelmekte olduğunu görmüş. (…) Kralın yanına vardığında, belli belirsiz bir iniltiyle bayılarak yere yığılmış. Kral ve keşiş, adamın üstündeki kıyafetlerini çıkarmışlar. Karnında büyük bir yara varmış. Kral, elinden geldiğince yarayı temizleyip, kendi mendili ve keşişin havlusuyla üzerini sarmış. (...) Kral içecek su getirip adama vermiş. Tüm bunlar olurken güneş çoktan batmış, hava soğumuş. Bu yüzden kral, keşişin yardımıyla yaralı adamı kulübeye taşıyıp yatağa yatırmış. Yatağa uzanan adam gözlerini kapayıp uykuya dalmış. Kral, yürümekten ve bahçede çalışmaktan öyle yorgun düşmüş ki eşiğe çöküp uyuyakalmış, o kısa yaz gecesi boyunca deliksiz bir uyku çekmiş. Sabah olup da uyandığında, nerede olduğunu ve yatağa uzanmış, parlayan gözlerle kendisine dikkatle bakan garip sakallı adamın kim olduğunu hatırlaması bir zaman almış.

Sakallı adam, kralın uyanmış, kendisine bakıyor olduğunu görünce cılız bir sesle, "Bağışla beni!" demiş.

"Seni tanımıyorum ki affetmemi gerektirecek bir şey olsun" diye karşılık vermiş kral.

"Sen, beni tanımıyorsun ama ben seni tanıyorum. (…)

Yaralı adamla vedalaştıktan sonra kral, kapının önüne çıkıp keşişe bakınmış. Oradan ayrılmadan, bir kez daha sorularına cevap almak için yalvarmak istemiş. Keşiş, bahçede dizlerinin üzerine çökmüş, önceki gün kazılmış tarhlara tohum ekiyormuş.

Kral, keşişin yanına gitmiş ve:

"Ey bilge, sorularımı cevaplaman için son defa yalvarıyorum sana!"

"Sen zaten cevabını aldın!" demiş keşiş, hâlâ zayıf bacaklarının üzerinde çömelmiş vaziyette, başını kaldırmış önünde duran krala bakarak:

"Nasıl aldım? Neyi kastediyorsun?" diye sormuş kral.

"Anlamadın mı," diye cevaplamış keşiş. "Eğer dün benim kuvvetsizliğime acımamış ve benim yerime bu tarhları kazmayıp yoluna gitmiş olsaydın, bu adam sana saldırmış olacaktı ve sen de benim yanımda kalmadığına pişman olacaktın. Yani, en önemli vakit tarhları kazdığın zamandı; ben de en önemli insandım; ve bana iyilik yapmak senin en önemli işindi. Daha sonra bu adam bize doğru koşarak geldiğinde, en önemli zaman onunla ilgilendiğin zamandı, çünkü onun yarasını sarmamış olsaydın senle barışmadan ölmüş olacaktı. Bu durumda o, en önemli kişiydi ve ona yardım etmek de senin önemli işindi. Unutma, önemli olan tek bir vakit vardır: Şu an! En önemli olandır, çünkü sadece içinde bulunduğumuz zamanda güç bizdedir. En gerekli insan yanında olduğun insandır, çünkü kimse bir başkasına işinin düşüp düşmeyeceğini bilemez; ve önemli iş ona iyilik yapmaktı, çünkü insan dünyaya tek bu gayeyle dünyaya gönderilmiştir."

Lev TOLSTOY (Lev Tolstoy)

(Çev. Nursena GÜLBEYAZ)

(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

A. Aşağıda metinden alınan bazı kelimeler verilmiştir. Bu kelimeler arasından metnin anahtar kelimelerini belirleyerek aşağıdaki bölüme yazınız.

B. Belirlediğiniz anahtar kelimelerin; metnin konusunu, olay örgüsünü ve kişileri ne ölçüde yansıttığını yazınız.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları "Üç Soru" metninden hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

1. Kral, halkına hangi üç soruyu sormuştur ve bu soruların cevabını öğrenmek için ne yapmıştır?
2. Kral, keşişin yanına neden sade kıyafetlerle gitmiştir?
3. Kral ve keşiş, yaralı adama nasıl yardım etmişlerdir? Yaralı adamın kral hakkındaki düşüncesi nasıl değişmiştir?
4. Kralın aradığı üç sorunun cevabını keşiş, krala nasıl öğretiyor? Açıklayınız.

3. ETKİNLİK

A. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Günlük hayatımızda birçok sorumluluğumuz vardır. Sözlerimize dikkat etmeliyiz çünkü kelimeler duygu ve düşüncelerimizi ifade ettiğimiz araçlardır. Temiz bir çevre sağlıklı bir yaşamın temeli olduğu için çöpleri mutlaka çöp kutularına atmalıyız. Hayvanlar ve diğer canlılar da bu dünyanın bir parçası olduğundan onları korumalıyız. Yaşlılara ve çocuklara yardımcı olarak toplumsal dayanışmayı artırmalıyız. Kendi güvenliğimiz ve başkalarının güvenliği için trafik kurallarına uymaya özen göstermeliyiz. Haklarımız kadar sorumluluklarımızı da unutmamalıyız çünkü haklar özgürlüğümüzü korurken sorumluluklar bu özgürlüğün toplumsal bir huzura dönüşmesini sağlar.

B. Metni sebep-sonuç metin yapısına göre inceleyiniz. İncelemeniz sonucunda önemli bulduğunuz bilgi ve cümleleri belirleyerek aşağıdaki alana yazınız.

C. Belirlediğiniz önemli bilgilerin birbiriyle ilişkisini aşağıdaki alana yazınız.

4. ETKİNLİK

Aşağıda verilen afişteki çoklu ortam ögelerini inceleyiniz. Bu ögelerin işlevlerini (eş anlam oluşturma, anlamı destekleme veya tek başına anlam oluşturma) söyleyiniz.

BİZ KİMİZ?

BİZ KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMUYUZ. DÜNYADA BİLİNEN ADIMIZ OMBUDSMANLIK. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNDEN GÜÇ ALIYORUZ. SİZLER İÇİN ÇALIŞAN BAĞIMSIZ, ANAYASAL BİR İNSAN HAKLARI KURUMUYUZ. 18 YAŞIN ALTINDAKİ BÜTÜN ÇOCUKLAR BİZE BAŞVURABİLİR.

UNUTMA

İDARELERLE (OKUL, HASTANE, YURT, BELEDİYE VB.) BİR SORUN YAŞARSAN VEYA İDARELERDEN BİR TALEBİN OLURSA, SORUNUNA ÇÖZÜM BULMAK, HAKLARINI ARAMAK VE SESİNİ DUYURMAK İÇİN BİZ VARIZ.

Bize Nasıl Ulaşabilirsin?
WEB SİTESİ: www.kdkcocuk.gov.tr
ADRES: KAVAKLIDERE MAH. ZEYTİNDALI CAD. NO:4 ÇANKAYA / ANKARA
TELEFON: 0312 465 22 00

BİZE KİMLER BAŞVURABİLİR?

Hakkı ihlal edilen çocuğun kendisi

Çocuklar adına anne ve/veya baba veya yasal temsilcileri

Çocuk adına bir dernek veya vakıf veya herhangi bir yetişkin

Turistler, mülteciler ve sığınmacılar gibi yabancı uyruklu kişiler

KDK ÇOCUK

BAŞVURUNU NASIL YAPABİLİRSİN?

- İNTERNET: www.kdkcocuk.gov.tr
- MEKTUP

İLDE VALİLİK VEYA İLÇEDE KAYMAKAMLIK ARACILIĞIYLA BİZE BAŞVURABİLİRSİN. BAŞVURU YAPARKEN SENDEN ADINI, SOYADINI, YAŞINI, ADRES VE İLETİŞİM BİLGİLERİNİ İSTEYECEĞİZ.

BÖYLECE SANA DAHA HIZLI YARDIMCI OLABİLİRİZ.

Afişteki görsel ve yazılar içeriği destekler nitelikte midir? Aşağıda verilen alana yazınız.

Afişteki görsel ve yazılar birbiriyle uyumlu mudur? Aşağıda verilen alana yazınız.

5. ETKİNLİK

Aşağıda verilen yönergeleri "Üç Soru" metninden hareketle tamamlayınız.

Kralın yaşadığı temel sorunu tanımlayınız: _____

_____

_____

_____

Sorunu özetleyiniz: _____

_____

_____

_____

_____

Özetlediğiniz sorunun çözümüne yönelik önerilerde bulununuz. Önerileriniz arasından en uygun çözüm yolunu "✓" işaretleyiniz.

☐ • _____

_____

☐ • _____

_____

☐ • _____

_____

☐ • _____

_____

Karekodu okutarak "20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü" adlı içeriği izleyiniz. İzlerken anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime gruplarını not alınız.

Dinleme/İzleme

6. ETKİNLİK

İçeriği izlerken anlamını bilmediğiniz kelime veya kelime gruplarını aşağıdaki tabloya yazınız. Yazdığınız kelime veya kelime gruplarının anlamlarını metinden hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizin doğruluğunu *TDK Güncel Türkçe Sözlük*'ten kontrol ediniz. Tahminleriniz doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

Kelime veya Kelime Grubu	Tahminim	D/Y

7. ETKİNLİK

İzlediğiniz "20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü" içeriğinden hareketle aşağıdaki soruları sözlü olarak cevaplayınız.

1. Çocuk Hakları Sözleşmesi ile ne hedeflenmektedir?
2. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin ilkeleri nelerdir?
3. Çocuk haklarını korumakla kimler yükümlüdür?
4. İzlediğiniz içerikte verilmek istenen mesaj nedir?

8. ETKİNLİK

İzlediğiniz içerikten hareketle çoklu ortam ögelerinin kullanımına yönelik aşağıdaki soruları sözlü olarak cevaplayınız.

1. İzlediğiniz içerikte anlatılanlar ile görseller arasında nasıl bir ilişki kurulmuştur? Açıklayınız.
2. Size göre izlediğiniz içerikte yalnızca ses ya da yalnızca görsel kullanılsaydı aynı mesaj verilebilir miydi? Açıklayınız.
3. Çoklu ortam ögeleri bir arada sunulduğunda anlatılmak istenenleri nasıl etkiler? Örnek vererek açıklayınız.

Konuşma Vakti

9. ETKİNLİK

A. Aşağıda verilen konuları, farklı kâğıtlara yazarak kâğıtlardan birini çekiniz. Çektiğiniz kâğıtta yazan konuyla ilgili bir konuşma yapınız. Konuşmanızı yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- Ailemize karşı sorumluluklarımız
- Çevreye karşı sorumluluklarımız
- Hayvanlara karşı sorumluluklarımız

- *Konuşmanızın içeriğini hızlı bir zihinsel hazırlıkla planlayınız.*
- *Planınız doğrultusunda doğaçlama bir konuşma gerçekleştiriniz.*
- *Konu dışına çıkmadan konuşmanızı tamamlayınız.*

B. Konuşma esnasında seçtiğiniz konunun içeriğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanınız.

Değerlendirelim

Konuşmanızı tema sonunda yer alan “Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu”nu kullanarak değerlendiriniz.

10. ETKİNLİK

Aşağıdaki paragrafta boş bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

Bir çocuk ne ister ( )

Özgürce konuşmak ( ) fikrini söyleyebilmek ( ) fikrinin önemli olduğunu bilmek ( )

Bu yüzden bir çocuğun en çok ihtiyaç duyduğu şey şudur ( ) Kendini rahatça ifade edebileceği bir ortam ( )

Yazma Vakti

11. ETKİNLİK

A. "Gelecek Derse Hazırlık" bölümünde tespit ettiğiniz durumu hatırlayınız. Notlarınızdan da faydalanarak bu durumun oluşturduğu problemi çözmek için neler yapılabileceğine yönelik defterinize bir yazı yazınız. Yazınızın içeriğini oluştururken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Problemin ne olduğunu kısaca açıklayınız.*
- *Problemin nasıl ortaya çıktığını ve süreçte neler yaşandığını anlatınız.*
- *Problemi çözmek için neler yapılabileceğine yönelik alternatif çözümler belirleyiniz.*
- *Yazınızın sonunda bulduğunuz alternatif çözüm önerileriniz arasından en etkili ve uygulanabilir olanını gerekçelerinizle açıklayınız.*

B. Yazma sürecinde yazma stratejilerini (planlama, taslak metin yazma, düzenleme ve paylaşma) dikkatli ve doğru bir şekilde kullanınız. Planınızı aşağıdaki alana, metninizi defterinize yazınız.

C. Metni yazarken yazım kurallarına uyunuz ve yazınızda uygun noktalama işaretlerini kullanınız.

Plan

Giriş Bölümü

Gelişme Bölümü

1

2

3

Sonuç Bölümü

Değerlendirelim

Yazınızı tema sonunda yer alan “Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Formu”nu kullanarak değerlendiriniz.

ÜRETİM VAKTİ

YAZMA

Aşağıda verilen alana "çocuk hakları" konulu öyküleyici bir metin yazınız. Çalışmanızı sınıf arkadaşlarınızın yazılarıyla birleştirerek kitap veya dergi hâline getiriniz. Hazırladığınız çalışmayı okul panosunda veya e-dergi olarak dijital ortamda yayımlayınız.

Metninizi yazarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Konu ve amacınıza uygun planlama yapınız.*
- *Yazılı üretimde içerik ve süreçle ilgili düzenlemeleri yapınız.*
- *Amacınıza uygun yöntem ve teknikleri seçiniz.*
- *Deneyim ve gözlemlerinizi hayal gücünüzle birleştirerek yazınızı zenginleştiriniz.*
- *Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine dikkat ediniz.*

KONUŞMA

A. Boyama araçları veya dijital araçlar kullanarak çocuk haklarına ilişkin bir afiş hazırlayınız ve bu afişi sınıf arkadaşlarınıza sununuz. Sunumunuzu sınıf panosunda ya da uygun dijital ortamlarda paylaşınız.

Sunumunuzu yaparken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- *Ele aldığınız konuyla ilgili ulaştığınız olumlu veya olumsuz yargıyı konuşmanıza yansıtınız.*

B. Anlattıklarınızı konu dışına çıkmadan açık ve anlaşılır bir şekilde ifade ediniz.

- *Konuşmanızı destekleyecek şekilde söz sanatları, mecaz, deyim, atasözü gibi söz varlığı unsurlarını kullanmaya özen gösteriniz.*

SERBEST OKUMA METNİ

MEMLEKET İSTERİM

Memleket isterim
Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;
Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.

Memleket isterim
Ne başta dert ne gönülde hasret olsun;
Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.

Memleket isterim
Ne zengin fakir, ne sen ben farkı olsun;
Kış günü herkesin evi barkı olsun.

Memleket isterim
Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;
Olursa bir şikâyet ölümden olsun.

Cahit Sıtkı TARANCI

6. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

1-3. soruları metin ve görselden yararlanarak cevaplayınız.

- *Aşağıdaki metni dikkatle okuyunuz ve metnin üstünde yer alan görseli inceleyiniz.*

YEŞİL VATAN İÇİN SORUMLULUK ZAMANI

Doğa, hepimizin ortak evidir. Ormanlar, su kaynakları, toprak ve tüm canlılar birbirine bağlı bir yaşam döngüsü oluşturur. Bu sebeple doğaya gösterdiğimiz özen, aslında gelecekte nasıl bir çevrede yaşayacağımızı belirleyen en temel unsurdur.

Bu anlayışla hayata geçirilen Yeşil Vatan Projesi, Cumhurbaşkanlığı himayesinde ve Bakanlığımızın öncülüğünde yürütülmektedir. Proje, öğrencilerin doğayı daha yakından tanımasını ve çevreye karşı kalıcı bir bilinç geliştirmesini hedeflemektedir. Ormanların korunması, su kaynaklarının temiz tutulması ve doğal yaşamın sürdürülebilirliği projenin odak noktalarını oluşturmaktadır.

Doğayı korumak yalnızca bilgi sahibi olmakla mümkün değildir, asıl olan bu bilginin davranışa dönüşmesidir. Günlük yaşamda çevreyi temiz tutmak, suyu israf etmemek ve doğal kaynakları bilinçli kullanmak daha sağlıklı bir geleceğe katkı sunar. Yeşil Vatan Projesi, doğaya gösterilen her ilginin geleceğe yapılan bir yatırım olduğunu hatırlatırken doğayla uyumlu bir yaşamın ancak hepimizin katkısıyla güçleneceğini vurgular.

Unutmayalım ki doğa bize atalarımızdan kalan bir miras değil, aslında siz çocukların ve gençlerin geleceğinden ödünç aldığımız bir emanettir. Okul bahçenizdeki bir ağacın gölgesi, içtiğiniz bir bardak temiz su veya parkta sesini duyduğunuz bir kuş, bu büyük zincirin en kıymetli halkalarıdır. Yeşil Vatan Projesi ile her biriniz, doğanın koruyucusu birer kahramana dönüşebilirsiniz. Çöplerimizi ayrıştırarak, gereksiz yanan ışıkları söndürerek bu güzel vatanı çok daha yeşil, çok daha yaşanabilir bir yer hâline getirmek sizin elinizde. Geleceğin temiz dünyası, bugün sizin göstereceğiniz bu küçük ama sevgi dolu adımlarla yükselecektir.

1. Metne göre Yeşil Vatan Projesi'nin temel amacı nedir?

2. Metinde kullanılan görsel, çevreyle ilgili hangi mesajı vermektedir? Bu mesajın öğrencilere ulaştırılmasında görselin etkili olup olmadığını, görselde yer alan unsurlara dayanarak açıklayınız.

3. Metin ve görselden yararlanarak Yeşil Vatan Projesi'nin geleceğimiz için taşıdığı önemi anlatan kısa bir sunum planlayınız. Planınıza uygun olarak hazırlıklarınızı (gerekiyor ise araştırma yapma, arkadaşlarınızın konuyu anlamasını kolaylaştıracak basılı veya dijital materyal hazırlama vb.) tamamlayıp kısa bir prova yapınız. Ardından beden dilinizi, ses tonunuzu ve materyallerinizi etkili bir şekilde kullanarak arkadaşlarınıza sunumunuzu yapınız. Sunumunuzu yaptıktan sonra varsa arkadaşlarınızın sorularını cevaplayınız. Son olarak sunumunuzu amaç, içerik ve dil-anlatım açısından değerlendiriniz.

Karekodu okutarak "Ben Çocuğum" adlı içeriği not alarak izleyiniz. Aldığınız notları arkadaşlarınızla paylaşınız.

Dinleme/İzleme

4. İzlediğiniz içerikle kitabınızın 155. sayfasındaki "20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü" adlı içeriği, ana fikir ve konu bakımından karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkları listeleyiniz. Yaptığınız listelerden yararlanarak aşağıda verilen alanları doldurunuz.

Ben Çocuğum

Ana fikir: _____

_____

Konu: _____

_____

20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü

Ana fikir: _____

_____

Konu: _____

_____

5. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ikilemelerle tamamlayınız.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'na çocuklar dünyanın her yerinden ..... geldiler.

Çocuklar şenlik alanına ..... gidiyordu.

Son çıkan kitapları kitapçıda ..... inceledi.

Konuşmasında çocuklara verilen haklara ..... değindi.

Hayvan haklarıyla ilgili oyunda salonu yine ..... görmek beni sevindirdi.

Çocuk haklarına verilen önem ülkemizde de ..... dile getiriliyor.

6. Yeşil Vatan Projesi'ni dikkate alarak temiz, sağlıklı bir çevrede yaşamanın bir hak; çevreyi korumanın bir sorumluluk olduğunu anlatan kısa bir yazı yazınız. Yazınızda uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanınız.

Daha fazla ölçme ve değerlendirme sorusu için yandaki karekodu okutunuz.

Ek Ölçme ve Değerlendirme Soruları

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form dinlemenizi/izlemenizi değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
İzleme süreci boyunca dikkatimi dağıtacak unsurlardan uzak durdum.			
İçeriği izlerken konuyu bir bütün olarak anlamaya çalıştım.			
Dinleme sırasında anlamını bilmediğim kelime veya kelime gruplarını fark ederek not ettim.			
Bilmediğim bir kelime veya kelime grubuyla karşılaştığımda bağlamdan hareketle anlamı tahmin ettim.			
Tahminimin cümlenin bütünüyle uyum içinde olup olmadığını kontrol ettim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form okumanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Metni tür özelliklerine uygun şekilde okudum.			
Okuma sırasında ihtiyacım olabilecek materyalleri yanımda bulundurdum.			
Metindeki kelimeleri doğru telaffuz ettim.			
İşitilebilir bir ses tonuyla okudum.			
Metni, dinleyenlerin anlayabileceği bir hızda okudum.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

KONUŞMA ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form konuşmanızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Konuşmamda seçtiğim okuma materyallerinden yararlandım.			
Konuşmama uygun bir girişle başladım.			
Dinleyiciyi ikna etmek için yeterli kanıt sundum.			
Konuşmamda dinleyiciden tam olarak ne yapmasını istediğimi belirttim.			
Konuşmamda düşünceyi geliştirme yollarından yararlandım.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

YAZMA ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form yazınızı değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirmenizi en iyi yansıtan seçeneği "✓" ile işaretleyiniz. Bu formda işaretlediğiniz "Kısmen" ve "Hayır" seçeneklerine ait becerilerdeki gelişmeye açık yönlerinizi öğretmeninizin rehberliğinde tamamlayınız.

	Evet	Kısmen	Hayır
Yazıma başlamadan konuyla ilgili araştırma yapmak amacıyla uygun materyal seçtim.			
Seçtiğim materyallerden hareketle belirlediğim bilgileri yazıma aktardım.			
Yazımda bilgiyi doğrudan vermek amacıyla açık ifadeler kullandım.			
Yazımda bazı bilgileri verirken söz sanatları yoluyla örtük ifadeler kullandım.			
Yazımda iletmek istediğim mesajı anlaşılır biçimde verdim.			

Geliştirmem Gereken Becerilerim

1. .....
2. .....
3. .....

KİTAP VAKTİ

A. Okuduğunuz kitabı inceleyiniz.

Kitabın adı: .....

Yazarı: ..... Sayfa sayısı: .....

Konusu: .....

.....

Şahıs ve/veya varlık kadrosu: .....

.....

Kahramanların özellikleri: .....

.....

Yer: ..... Zaman: .....

Anlatıcı: .....

B. Okuduğunuz kitabı değerlendiriniz.

Okuduğunuz kitabın beğendiğiniz özellikleri nelerdir?

.....

.....

Siz yazar olsaydınız kitapta hangi bölümü nasıl değiştirirdiniz?

.....

.....

.....

C. Okuduğunuz kitabın özetini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ç. Okuduğunuz kitapla ilgili bir ürün oluşturunuz.

Yandaki çalışmalardan birini yapınız:

- *Kitap kapağı tasarlayınız.*
- *Hikâyeye farklı bir son yazınız.*
- *Kahramanlardan birinin günlüğünü yazınız.*

D. Hazırladığınız çalışmayı arkadaşlarınıza sununuz.

FİLM VAKTİ

A. İzlediğiniz filmi inceleyiniz.

Filmin adı: .....

Türü: ..... Filmin süresi: .....

Konusu: .....

.....

Kahramanlar: .....

.....

Kahramanların özellikleri: .....

.....

Yer: ..... Zaman: .....

B. İzlediğiniz filmi değerlendiriniz.

İzlediğiniz filmin beğendiğiniz özellikleri nelerdir?

.....

.....

İzlediğiniz filmin geliştirilmesi gerektiğini düşündüğünüz yönleri nelerdir?

.....

.....

Siz yönetmen olsaydınız filmde hangi sahneyi nasıl değiştirirdiniz?

.....

.....

C. İzlediğiniz filmin özetini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ç. İzlediğiniz filmle ilgili bir ürün oluşturunuz.

Yandaki çalışmalardan birini yapınız:

- *Film afişi tasarlayınız.*
- *Filme farklı bir son yazınız.*
- *Filmdeki bir karakterle yapılmış röportaj yazınız.*

D. Hazırladığınız çalışmayı arkadaşlarınıza sununuz.

METİN KAYNAKÇASI

Agard, J. (2018). *Kitap* (B. O. Doğan, Çev.). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Asya, Â. N. (2018). Süleymaniye. S. Yıldız (Der.). *Bayrak şairi Ârif Nihat Asya'dan seçmeler* içinde (ss. 112–117). Ötüken Neşriyat.

Ertepınar, C. (1996) *Şiir ikliminde bir ömür.* Ankara Kültür Ofset Ltd. Şti.

Ortaylı, İ. (2025). *Çocuklar soruyor İlber Hoca cevaplıyor Gazi Mustafa Kemal Atatürk.* Kronik Yayıncılık.

Önder, M. (2008). *Aldı sözü Anadolu.* Elips Yayınları.

Sewell, A. (2022). *Siyah İnci* (B. Seden, Uyarlayan). Mundi Kitap.

Tarancı, C. S. (2016). *Otuz beş yaş: bütün şiirleri.* Can Yayınları.

Tolstoy, L. (2017). *İnsan ne ile yaşar.* (N. Gülbeyaz, Çev.). Palto Yayınevi.

Yetkin, S. K. (1958). *Günlerin götürdüğü.* İstanbul, Varlık Yayınları.

Yûsuf Has Hâcib (2008). *Kutadgu Bilig* (H. Develi, Haz.). Alkım Yayınevi.

*** Kaynakça APA/7. sürüm atıf sistemi kullanılarak yazılmıştır.**

Aşağıda sayfa numarası ve bölüm adı verilen metinler komisyon çalışmasıdır.

4. Tema: (Sayfa 22- 11. Etkinlik, Sayfa 32-Tartışma Paragrafı Yazma, Sayfa 36-9. Etkinlik, Sayfa 44-9. etkinlik, Sayfa 52-Problem Çözüm Metin Yapısı, Sayfa 53-Geleneksel Müziğimiz Susma Noktasında, Sayfa 54-Büyük Deha Koca Sinan, Sayfa 55-Sandıktaki Miras, Sayfa 56-7. Etkinlik,

5. Tema: (Sayfa 73-7. Etkinlik, Sayfa 75- Eleştirel Yazma Yöntemi, Sayfa 85-6. Etkinlik, Sayfa 88-9.Etkinlik, Sayfa 98-11. Etkinlik, Sayfa 99-12. Etkinlik, Sayfa 104-6. Etkinlik, Sayfa 105- (8. Etkinlik, Sayfa 112-4. Soru)

6. Tema: (Sayfa 128-11. Etkinlik, Sayfa 136-5. Etkinlik, Sayfa 139-9. Etkinlik, Sayfa 142-2. Etkinlik, Sayfa 144-7. Etkinlik, Sayfa 153-3.Etkinlik, Sayfa 159-10.Etkinlik, Sayfa 163-6. Yeşil Vatan, Sayfa 165-6. Soru)

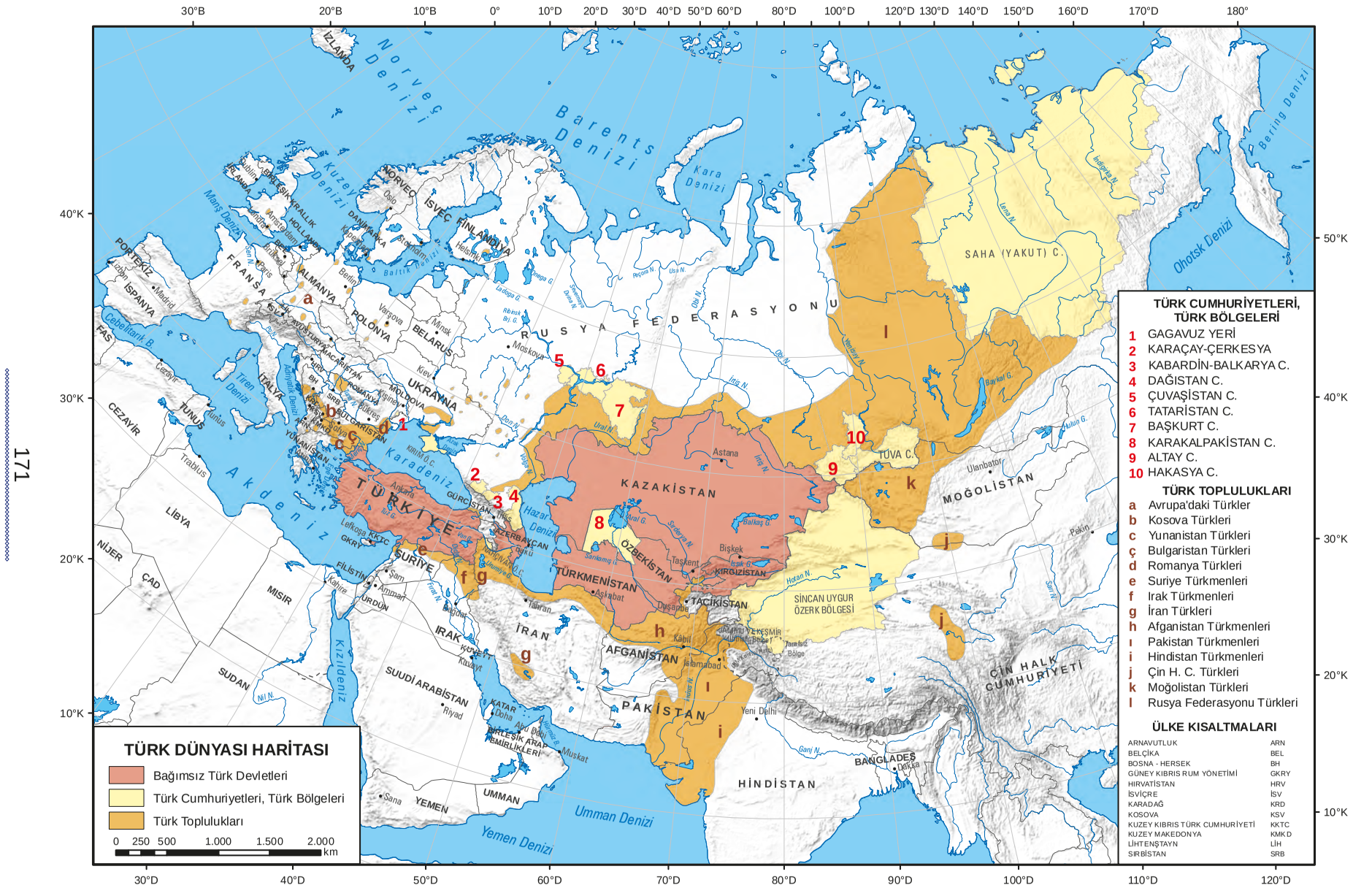
CEVAP ANAHTARI

Karekodu okutarak/karekoda tıklayarak cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

GÖRSEL VE GENEL AĞ KAYNAKÇASI

Karekodu okutarak/karekoda tıklayarak görsel ve genel ağ kaynakçasına ulaşabilirsiniz.

TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI
BAŞKENT Ankara
İL MERKEZİ Elâzığ
GÖL
ÜLKE SINIRI
ÖZERK BÖLGE SINIRI
AKARSU
0 50 100 200 300 400 km
Harita Genel Müdürlüğü tarafından üretilmiştir.
KARADENİZ
AKDENİZ
EGE DENİZİ
MARMARA DENİZİ
HAZAR DENİZİ
ROMANYA
UKRAYNA
RUSYA FEDERASYONU
BULGARİSTAN
YUNANİSTAN
GÜRCİSTAN
ERMENİSTAN
AZERBAYCAN
İRAN
IRAK
SURİYE
LÜBNAN
İSRAİL
FİLİSTİN
Batı Şeria
Doğu Kudüs
Gazze Şeridi
LİBYA
MISIR
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ
Lefkoşa
Erenköy
Sofya
Bükreş
Atina
Tiflis
Erivan
Bağdat
Beyrut
Şam
Tel Aviv
Sinop
Samsun
Trabzon
Rize
Artvin
Ardahan
Kars
Ağrı
Iğdır
Erzurum
Erzincan
Giresun
Ordu
Gümüşhane
Bayburt
Tokat
Amasya
Çorum
Çankırı
Karabük
Zonguldak
Bartın
Kastamonu
Düzce
Bolu
Sakarya
Kocaeli
İstanbul
Yalova
Tekirdağ
Kırklareli
Edirne
Çanakkale
Gökçeada
Bozcaada
Balıkesir
Bursa
Bilecik
Eskişehir
Ankara
Kırıkkale
Yozgat
Sivas
Tunceli
Bingöl
Muş
Bitlis
Van
Elâzığ
Malatya
Kayseri
Kırşehir
Nevşehir
Aksaray
Konya
Niğde
Karaman
Mersin
Adana
Osmaniye
Gaziantep
Şanlıurfa
Kilis
Hatay
Adıyaman
Kahramanmaraş
Diyarbakır
Batman
Siirt
Şırnak
Hakkâri
Mardin
Muş
Kütahya
Afyonkarahisar
Uşak
Manisa
İzmir
Aydın
Denizli
Muğla
Burdur
Isparta
Antalya
Iğdır
Nahçıvan Ö.C. (AZERBAYCAN)
Ağrı
Kura N.
Aras N.
Çoruh N.
Kızılırmak N.
Yeşilırmak N.
Sakarya N.
Meriç N.
Büyük Menderes N.
Küçük Menderes N.
Gediz N.
Bakırçay N.
Tuz Gölü
Van Gölü
Urumiye Gölü
Fırat N.
Dicle N.
Seyhan N.
Göksu N.
Nil N.
Süveyş K.
Tuna N.
170

TÜRK DÜNYASI HARİTASI
Bağımsız Türk Devletleri
Türk Cumhuriyetleri, Türk Bölgeleri
Türk Toplulukları
0 250 500 1.000 1.500 2.000 km
TÜRK CUMHURİYETLERİ, TÜRK BÖLGELERİ
1 GAGAVUZ YERİ
2 KARAÇAY-ÇERKESYA
3 KABARDİN-BALKARYA C.
4 DAĞİSTAN C.
5 ÇUVAŞİSTAN C.
6 TATARİSTAN C.
7 BAŞKURT C.
8 KARAKALPAKİSTAN C.
9 ALTAY C.
10 HAKASYA C.
TÜRK TOPLULUKLARI
a Avrupa'daki Türkler
b Kosova Türkleri
c Yunanistan Türkleri
ç Bulgaristan Türkleri
d Romanya Türkleri
e Suriye Türkmenleri
f Irak Türkmenleri
g İran Türkleri
h Afganistan Türkmenleri
ı Pakistan Türkmenleri
i Hindistan Türkmenleri
j Çin H. C. Türkleri
k Moğolistan Türkleri
l Rusya Federasyonu Türkleri
ÜLKE KISALTMALARI
ARNAVUTLUK ARN
BELÇİKA BEL
BOSNA - HERSEK BH
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ GKRY
HIRVATİSTAN HRV
İSVİÇRE İSV
KARADAĞ KRD
KOSOVA KSV
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KKTC
KUZEY MAKEDONYA KMKD
LİHTENŞTAYN LİH
SIRBİSTAN SRB
RUSYA FEDERASYONU
KAZAKİSTAN
TÜRKİYE
İRAN
AFGANİSTAN
PAKİSTAN
HİNDİSTAN
MOĞOLİSTAN
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
SİNCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ
SAHA (YAKUTİ) C.
TUVA C.
UKRAYNA
BELARUS
POLONYA
ALMANYA
FRANSA
İSPANYA
PORTEKİZ
İTALYA
İSVEÇ
FİNLANDİYA
NORVEÇ
İZLANDA
ÖZBEKİSTAN
TÜRKMENİSTAN
TACİKİSTAN
KIRGIZİSTAN
AZERBAYCAN
GÜRCİSTAN
ERMENİSTAN
SURİYE
IRAK
SUUDİ ARABİSTAN
YEMEN
UMMAN
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
KATAR
KUVEYT
BANGLADEŞ
MISIR
LİBYA
CEZAYİR
TUNUS
FAS
SUDAN
NİJER
ÇAD
Norveç Denizi
Barents Denizi
Kara Denizi
Bering Denizi
Ohotsk Denizi
Kuzey Denizi
Akdeniz
Karadeniz
Hazar Denizi
Umman Denizi
Yemen Denizi
Kızıldeniz
Moskova
Astana
Taşkent
Bişkek
Aşkabat
Tahran
Kabil
İslamabad
Yeni Delhi
Pekin
Ulanbatur
Ankara
Bağdat
Şam
Amman
Riyad
Doha
Abu Dabi
Muskat
Sana
Trablus
Cezayir
Tunus
Rabat
Madrid
Lizbon
Paris
Berlin
Varşova
Kiev
Minsk
Oslo
Helsinki
Stockholm
Kopenhag
Dublin
Londra
Amsterdam
Brüksel
Bern
Viyana
Prag
Budapeşte
Bükreş
Belgrad
Sofya
Atina
Lefkoşa
Tiflis
Erivan
Bakü
Duşanbe
Hartum
Kahire
Trablus
Dakka
Yangon
Kuala Lumpur
Jakarta
Manila
Tokyo
Seul
Pyongyang
Taipei
Hanoi
Bangkok
Phnom Penh
Vientiane
Singapur
Canberra
Wellington
Port Moresby
Honolulu
Anchorage
Ottawa
Washington
Mexico City
Havana
Kingston
Caracas
Bogota
Lima
Quito
Brasilia
Buenos Aires
Santiago
La Paz
Montevideo
Asunción
Georgetown
Paramaribo
Port-au-Prince
Santo Domingo
Nassau
Belmopan
Guatemala
San Salvador
Tegucigalpa
Managua
San José
Panama
Reykjavik
Dublin
Lizbon
Madrid
Paris
Berlin
Varşova
Kiev
Minsk
Oslo
Helsinki
Stockholm
Kopenhag
Londra
Amsterdam
Brüksel
Bern
Viyana
Prag
Budapeşte
Bükreş
Belgrad
Sofya
Atina
Lefkoşa
Tiflis
Erivan
Bakü
Duşanbe
Hartum
Kahire
Trablus
Dakka
Yangon
Kuala Lumpur
Jakarta
Manila
Tokyo
Seul
Pyongyang
Taipei
Hanoi
Bangkok
Phnom Penh
Vientiane
Singapur
Canberra
Wellington
Port Moresby
Honolulu
Anchorage
Ottawa
Washington
Mexico City
Havana
Kingston
Caracas
Bogota
Lima
Quito
Brasilia
Buenos Aires
Santiago
La Paz
Montevideo
Asunción
Georgetown
Paramaribo
Port-au-Prince
Santo Domingo
Nassau
Belmopan
Guatemala
San Salvador
Tegucigalpa
Managua
San José
Panama
Reykjavik
30°B 20°B 10°B 0° 10°D 20°D 30°D 40°D 50°D 60°D 80°D 100°D 120°D 130°D 140°D 150°D 160°D 170°D 180°
40°K 30°K 20°K 10°K
30°D 40°D 50°D 60°D 70°D 80°D 90°D 100°D 110°D 120°D
50°K 40°K 30°K 20°K 10°K

Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.